

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

โดย
นางสาวปัทมาพร ทาทอง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ONLINE NARRATIVE STORIES IN
FACEBOOK FANPAGE "MANUCH KRUNGTHEP"

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Arts (Thai for Career Development)

Department of THAI

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2018

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”
โดย	ปัญจพร ทาทอง
สาขาวิชา	ภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผนก ข ระดับปริญญา มหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
.....	ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุนทรี โชติติลล)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ)	
.....	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ บาทยัน อิมสำราญ)	

59208308 : ภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : เรื่องเล่าออนไลน์, เฟซบุ๊กแฟนเพจ, มนุษย์กรุงเทพฯ

นางสาว ปัญจพร ทาทอง: เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ลิ้มประเสริฐ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและรูปแบบของเรื่องเล่าออนไลน์ พร้อมทั้งศึกษาบทบาทหน้าที่ของเรื่องเล่า
ออนไลน์ โดยวิเคราะห์จากเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จำนวน 137 เรื่อง
ระหว่าง 1 มิถุนายน 2560 ถึง 2 มิถุนายน 2561

ผลการศึกษารูปได้ว่า เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” มีเนื้อหาทั้งที่
เกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคลและประสบการณ์ทางสังคม กล่าวคือ เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการ
ของรัฐ, เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ, เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม, เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง, เรื่อง
เล่าเกี่ยวกับครอบครัว, เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ, เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง, เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์
ทางการเมือง, เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน และเรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น
เนื้อหาที่พบมากที่สุด คือ เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐครอบคลุมตั้งแต่เรื่องเล่าเกี่ยวกับ
ความเจ็บป่วย เรื่องเล่าของผู้พิการ เรื่องเล่าเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ รวมถึงเรื่องเล่าเกี่ยวกับสวัสดิการที่ผู้
เล่าได้รับจากรัฐ และเรื่องเล่าที่พบน้อยที่สุดคือ เรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น

ผลการศึกษาด้านรูปแบบของเรื่องเล่าพบว่า เรื่องเล่าเหล่านี้มีขนาดไม่ยาวนาน จำนวนย่อหน้า
ประมาณ 1- 8 ย่อหน้า ส่วนในด้านวิธีการเล่าเรื่อง ปรากฏ 2 วิธี ได้แก่ วิธีการเล่าคนเดียว และวิธีการเล่า
แบบสนทนา มีลักษณะเป็นการพูดคุย วิธีที่พบบ่อยที่สุดคือ การเล่าคนเดียว

ผลการศึกษาด้านบทบาทหน้าที่ของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”
พบว่า มี 4 ประการ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ในการให้สถานภาพทางสังคม บทบาทหน้าที่ในการบันทึกบทเรียน
ทางสังคม บทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ และบทบาทหน้าที่ในการสร้างกำลังใจ

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงถือเป็นเรื่องเล่าที่หลอมรวมความ
หลากหลายของผู้คนในสังคมเมือง ทั้งมิติทางสังคมและวัฒนธรรม เมื่อเผยแพร่ผ่านสื่อใหม่ จึงช่วยสร้างเสริม
คุณภาพแห่งความเป็นมนุษย์แก่สังคมไทยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง

59208308 : Major (Thai for Career Development)

Keyword : online narrative stories, Facebook Fanpage, Manuch Krungthep

MISS PUNCHAPORN THATHONG : ONLINE NARRATIVE STORIES IN FACEBOOK FANPAGE "MANUCH KRUNGTHEP" THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SUMALEE LIMPRASERT, Ph.D.

This independent study aims to study 137 online narrative stories in Facebook fanpage "MANUCH KRUNGTHEP". The study focuses on contents, forms and roles of these online narratives stories, posted between 1 June 2017 to 2 June 2018.

In terms of content, these online narrative stories deal with individual and social experiences; health and government welfare, occupations, religion, self-discovery, family, LGBT, violence, politic, environmental conservation, homeless and diaspora.

The content about health and government welfare, which involves with illness, disabled person, health care and government welfare, has far more number than other kinds of content. And the content about diaspora is the smallest group.

In terms of forms, these narratives stories are not very long. There may be between 1 to 8 paragraphs. In the terms of storytelling technique, there are 2 ways for presentation; the narration by self and the narration by conversation. The narration by self is the art of narration that is found more than the other.

In terms of roles, these online narrative stories play certain roles; giving more social status, recording social experience, communicating the concept of civil society, and encouraging anyone who dispairs.

Online narrative stories in Facebook fanpage ""MANUCH KRUNGTHEP" are the narrations that reunion the diversity of people in the Bangkok together, both in social and in cultural dimensions, through the new media. It is also the new way to make balance to the spirit of humanity for people who live in a big city as in Bangkok.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ลิ้มประเสริฐ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความรู้ในการจัดทำการค้นคว้าอิสระ ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ อีกทั้งยังคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี ตั้งแต่เริ่มต้นจนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จ

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์บาทย์น อิมสำราญ และอาจารย์ ดร.สุนทร โขติติกุล ผู้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขการค้นคว้าอิสระเพื่อให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์วิรัช ศิริวัฒนนะนาวิน ผู้ช่วยตรวจแก้ไขบทความย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และครบถ้วนยิ่งขึ้น รวมไปถึงคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ให้การศึกษาค้นคว้าให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาอยู่

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ในคณะทุกคนที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในเรื่องงานตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณครอบครัวที่คอยสั่งสอน ส่งเสริม สนับสนุน ผู้ศึกษาในการเรียนครั้งนี้ คอยเป็นแรงผลักดัน และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ปัญญาพร ทาทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
3. สมมติฐานของการศึกษา	7
6. วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
7. ข้อตกลงเบื้องต้น	8
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
1. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	15
1.1 แนวคิดเรื่องเล่า.....	15
1.2 แนวคิดสื่อออนไลน์	17
1.3 แนวคิดความเป็นเมือง.....	20
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
2.1 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าออนไลน์.....	22
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊ก	23
2.3 งานวิจัยภาพสะท้อนจากวรรณกรรมสังคมเมือง	24
บทที่ 3 เนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”	26

1. เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	26
1.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วย	26
1.1.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางจิตใจ	36
1.2 เรื่องเล่าของความพิการ	42
1.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐ	49
1.4 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ	51
2. เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	52
2.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพรับจ้าง	53
2.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว	58
2.3 อาชีพเกี่ยวกับหาบเร่	63
2.4 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพบันเทิง	65
2.5 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพพยาบาล	66
2.6 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพทางการศึกษา	68
2.7 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพนักเขียน	69
3. เรื่องเล่าของคนที่กับการปฏิบัติธรรม	70
3.1 เรื่องเล่าของพระสงฆ์กับการปฏิบัติธรรม	70
3.2 เรื่องเล่าของผู้ชายกับการปฏิบัติธรรม	73
3.3 เรื่องเล่าของผู้หญิงกับการปฏิบัติธรรม	76
3.4 เรื่องเล่าของคนรุ่นใหม่กับการปฏิบัติธรรม	78
4. เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	80
4.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการลงมือทำ	81
4.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการถูกกระทำ	84
4.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการประกาศตนเอง	85
4.4 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากเทคโนโลยี	86

4.5 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการสรุปทเรียน	86
5. เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว.....	89
5.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว	89
5.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว	92
5.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู.....	94
6. เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ.....	95
6.1 เรื่องเล่าการเผชิญกับเจ้าหน้าที่และการใช้ชีวิตในหน่วยงานราชการ.....	96
6.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการยอมรับและกล้าเปิดเผยตนเอง	98
6.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการยอมรับความหลากหลายทางเพศ	99
6.4 เรื่องเล่าของคนข้ามเพศกับครอบครัว	100
6.5 เรื่องเล่าของเกย์.....	100
7. เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	101
7.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางร่างกาย	102
7.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ	103
7.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางโลกไซเบอร์	107
8. เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง.....	108
9. เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	112
9.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการลดการใช้ทรัพยากร	113
9.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการปลูกป่าอย่างมีความรู้	113
9.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการอนุรักษ์	115
10. เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน	116
11. เรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น	117
12. เรื่องเล่าอื่น ๆ.....	118
บทที่ 4 รูปแบบเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษยกรุงเทพฯ”	120

4.1 ขนาดของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษยกรุงเทพฯ”	120
4.1.1 เรื่องเล่าหนึ่งย่อหน้า	120
4.2 วิธีการเล่าเรื่อง	141
บทที่ 5 บทบาทของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษยกรุงเทพฯ”	148
5.1 บทบาทหน้าที่ในการให้สถานภาพ	148
5.2 บทบาทหน้าที่ในการบันทึกบทเรียนทางสังคม	152
5.3 บทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อประชาสังคม	155
5.4 บทบาทหน้าที่ในการสร้างกำลังใจ	157
บทที่ 6 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	161
อภิปรายผลการศึกษา	163
1. การใช้สื่อออนไลน์เพื่องานสังคมสงเคราะห์	163
2. การใช้สื่อออนไลน์เพื่อประสานรอยแยกของสังคม	164
3. การใช้สื่อออนไลน์เพื่อบันทึกความทรงจำของสังคม	164
ข้อเสนอแนะ	164
รายการอ้างอิง	165
ภาคผนวก	167
รูปแบบเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษยกรุงเทพฯ”	167
ประวัติผู้เขียน	179

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก เมื่อพุทธศักราช 2504 ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากนโยบายส่งเสริมระบบทุนนิยมที่เน้นการเพิ่มผลผลิต พร้อมกับสร้างความเจริญในเขตเมือง ส่งผลให้ชาวบางส่วนของชนชั้นที่ติดกับนายทุนรายใหญ่ แล้วเดินทางเข้ามาทำงานในเขตเมือง นิโธ ทงธรรมชาติ (2559: 1) อธิบายถึงการอพยพของผู้คนจากชนบทเข้ามาอยู่ในเมืองนั้นส่วนใหญ่มาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนจากเกษตรกรรมเพื่อยังชีพเป็นการผลิตเพื่อส่งออก ทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวก้าวหน้าไปด้วยดี แต่กลับพบว่าเกิดปัญหาการกระจายรายได้อย่างไม่เป็นธรรม เพราะผู้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานี้เป็นคนส่วนน้อยที่อยู่ในเมืองและเป็นผู้ที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจ

ระบบทุนนิยมยังพัฒนาต่อเนื่องในรัฐบาลชุดต่อมา โดยมีแนวคิดที่ว่าหากเศรษฐกิจดี ประชาชนย่อมมีชีวิตที่ดีไปด้วย จนถึงรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ส่งเสริมให้ระบบทุนนิยมพัฒนาอย่างก้าวกระโดด จากนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า มีการเปิดสัมปทานรัฐต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ จนถึงปัจจุบันนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยยังคงเป็นระบบทุนนิยมอย่างต่อเนื่อง และสร้างความเจริญในเขตเมืองหลวง

นโยบายส่งเสริมระบบทุนนิยมที่เน้นการกระจุกความเจริญอยู่ในเขตเมืองหลวง ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์จากชนบทถูกเคลื่อนย้ายมาสนับสนุนเมืองหลวง โดยเฉพาะที่กรุงเทพมหานคร คนชนบทจำนวนมากขายที่ดินของตนและย้ายเข้ามาอยู่ในเมือง เพื่อแสวงหาทางเลือกทางเศรษฐกิจ และชีวิตที่ดีกว่า ส่งผลให้เมืองหลวงมีผู้คนหลากหลายมาอาศัยอยู่ร่วมกันเกิดเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาทางด้านอาชญากรรม ปัญหาอันหลากหลายนี้ทำให้คนในสังคมเมืองเกิดความห่างเหินไม่คุ้นเคยกัน แม้ว่าจะอยู่ในสังคมเดียวกัน

การพัฒนาประเทศที่เน้นให้เมืองหลวงเป็นศูนย์กลางความเจริญต่าง ๆ ส่งผลให้ลักษณะสังคมเมือง (Urban Society) เป็นสังคมที่มีประชากรจำนวนมาก อาคารบ้านเรือนหนาแน่น มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความหลากหลายทางอาชีพ และการใช้ชีวิตของคนเมืองส่วนใหญ่มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง ทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นแบบตัวใครตัวมัน

สมาชิกที่มาจากต่างถิ่นต้องมาอยู่ร่วมกัน ย่อมส่งผลให้เมืองหลวงประกอบด้วยประชากรหลากหลายวัฒนธรรม ทำให้การใช้ชีวิตของผู้คนในกรุงเทพมหานครมีความน่าสนใจ

กรุงเทพมหานครเป็นสังคมเมืองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นศูนย์กลางของความทันสมัยและความเจริญในทุกด้านกลายเป็นสังคมมหานคร มีการเพิ่มประชากรเป็นจำนวนมากจากการย้ายถิ่นของประชาชนจากชนบทเข้าสู่เมือง แต่กรุงเทพมหานครมีลักษณะพิเศษกว่าเมืองอื่น ๆ ในสังคมไทย สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2543: 75) กรุงเทพมหานครเป็นแหล่งอารยธรรมที่มีทุกอย่างในเมือง ทำให้เมืองอื่นแตกต่างจากกรุงเทพมหานครหลายเท่า เป็นศูนย์กลางของการแพร่กระจายวัฒนธรรมไปสู่ท้องถิ่นชนบทในทุกด้าน ยิ่งในปัจจุบันอิทธิพลจากสื่อสารมวลชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมของตะวันตกก็ได้เข้าไปสู่สังคมชนบทได้ง่าย ทำให้สังคมชนบทต้องพึ่งพาสังคมเมืองมากขึ้นทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเมืองการปกครอง

สภาพสังคมชนบทประสบความสำเร็จยากลำบาก เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่ร่อยหรอ ชาวชนบทจึงดิ้นรนแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าในเมืองหลวง แต่กลับพบว่าเมืองหลวงนั้นเป็นสังคมของการแข่งขัน ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ บางครั้งทำให้คนชนบทที่อพยพเข้ามาติดกับดักความก้าวหน้าและแสงสี เรื่องเล่าเหล่านี้เคยถูกบันทึกในรูปแบบของเรื่องสั้น นวนิยาย ในยุคที่สื่อสิ่งพิมพ์เฟื่องฟู เช่น รวมเรื่องสั้น *แล้งเข็ญ* ของ สุชาติ สวัสดิ์ศรี สะท้อนภาพสังคมกรุงเทพมหานครให้เห็นถึงการอพยพย้ายถิ่นของคนชนบทเข้าสู่เมืองหลวงเพื่อแสวงหาโอกาสและการมีชีวิตที่ดีกว่า เพราะชีวิตในชนบทมีแต่ความยากจนอดอยาก ความทุกข์ยาก เนื่องจากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เกิดความแห้งแล้ง ชาวบ้านจึงไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นอาชีพหลักได้ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่มีแต่ความลำบากยากเข็ญ จึงเกิดปัญหาการอพยพเข้าสู่เมืองหลวง

...ไอ้เต็บมันหนีเข้าไป มันไม่ยอมแม้แต่จะบอกสักคำ เงินไม่ถึงร้อยข้ามิตติ
เรือนมันก็ขนไปเกลี้ยงแม่มันร้องไห้บอกแต่ว่ามันจะไปอยู่กินอย่างไรใน
กรุงเทพฯ หนังสือก็อ่านไม่ออก กรรมแท้ ๆ มีมันคนเดียวเท่านั้นที่พอจะเป็น
เรี่ยวเป็นแรงแทนข้า ทิดหวดพร้าอยู่กับความเสียดายที่ลูกชายคนเดียวหนี
ไป...

สุรัชย์ จันทิมาธร (อ้างถึงใน สุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2518: 56)

นอกจากนี้ยังได้สะท้อนภาพสังคมเมืองว่าเป็นสังคมของวัตถุนิยม ผู้คนที่ใช้ชีวิตในเมืองหลวงบางคนตกเป็นทาสของความฟุ่มเฟือย และทอดทิ้งบุพการีที่อยู่ชนบทให้มีชีวิตที่ยากลำบาก

...ฉันเคยถามถึงลูกชายคนโตที่ทำงานอยู่กรุงเทพฯ เจ็บหายไปไหนแล้ว แกเล่าให้ฟังถึงลูกชายคนโตที่เกือบจะทอดทิ้งแกให้ตกกระทาลำบาก ทั้งที่ก่อนเข้าทำงานหลวง เป็นหลักแหล่งอย่างทุกวัน แกต้องขายนามที่มีอยู่จนเกือบหมด แต่เพราะมันลืมหืมตา เหมือนวัวลืมหินเป็นทาสความฟุ่มเฟือยในกรุงเทพฯ นานสักหนจะมีแกใจนำของมาฝากและพอมองออกถึงความรู้สึกของมัน...

สุรชัย จันทิมาธร (อ้างถึงในสุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2518: 53)

ความหลากหลายของคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจกัน ที่ผ่านมามีวรรณกรรมที่ถ่ายทอดชีวิตในสังคมเมือง เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อผู้คนในสังคมเมืองที่ต้องมีชีวิตที่ยากลำบาก เพื่อให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับ และเห็นอกเห็นใจ เช่นวรรณกรรมของ จำลอง พึ่งชลจิตร ที่สะท้อนภาพปัญหาสังคมเมืองและสังคมชนบท ได้แก่ เรื่อง *คนกับเด็ก* สะท้อนให้เห็นสังคมกรุงเทพมหานคร ว่าเป็นสังคมที่เสื่อมโทรมชายหญิงสามารถมีความสัมพันธ์แบบฉาบฉวย

...เขาวัวเด็กผู้หญิงทั้งสองอายุไม่เกียติสับ อย่างมากแค่สับแปดกินข้าวต้ม เสรีจะแยกย้ายกันไปนอน เด็กผู้หญิงคนเดิมทำให้เขาอดประหลาดใจไม่ได้ เธอขอไปนอนด้วย เขากับเพื่อนมองหน้ากัน ไม่รู้ว่าสองคนจะมาไม่ไหน...

(จำลอง พึ่งชลจิตร, 2543: 97)

วิถีชีวิตของคนเมืองที่ต้องดิ้นรนในการมีชีวิตอยู่ในเมืองหลวงด้วยการมีชีวิตที่ยากลำบาก ต้องใช้แรงงานหนักในการหาเข้ากินค่าเพื่อแลกกับเงินเพียงน้อยนิด เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดในเมืองหลวงถูกมอมเมาด้วยอบายมุขต่าง ๆ และต้องปิดบังอาชีพของตนเองที่ทำในเมืองหลวงไม่ให้ครอบครัวรู้ว่าตนเองนั้นต้องประสบกับความทุกข์ยาก นอกจากนี้ชีวิตบางชีวิตในสังคมเมืองได้หลงลืมวัฒนธรรมจารีตประเพณีอันดีงามที่สั่งสมมา ชายหญิงสามารถมีความสัมพันธ์กันได้โดยที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

...พอตื่นเช้าเขากับเพื่อนชวนทั้งสองคนไปรับประทานอาหารเช้าอีกมื้อ เพื่อนของเขาถามปรารภที่แท้จริงของพวกเธอ ถามจำนวนเงินค่าตัว แต่สองคนส่ายหน้าพร้อมกัน เขาถามแล้วต้องการอะไรบ้าง คนหนึ่งบอก ถ้าพี่ ๆ จะให้จริง ๆ ก็ได้ สองคนชวนเขากับเพื่อนไปที่ศูนย์การค้า และเป็นลูกค้ารายแรกของวันนั้น เหมือนนัดหมายกันไว้ล่วงหน้าพวกเธอเดินไปที่แผนกเสื้อผ้าบุติกและซื้อไปทีเสื้อ...

(จำลอง ฝั่งชลจิตร, 2543: 98)

เรื่อง *สีของหมา* สะท้อนภาพปัญหาสังคมเมืองในด้านความเห็นแก่ตัว การแข่งขันในหน้าที่การงาน ภาพความเสื่อมโทรมของแหล่งที่อยู่อาศัยที่ผู้คนต่างทิ้งขยะมูลฝอยแสดงถึงการขาดวินัยและไม่รับผิดชอบของคนในสังคม สะท้อนความคิดและการใช้ชีวิตของคนในสังคมเมืองที่ติดกับดักของวัตถุนิยม ต่างนิยมใช้ของฟุ่มเฟือยที่มีราคาแพง เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่ากรุงเทพมหานครเป็นสังคมของความหลากหลาย ต่างคนต่างที่มาแต่ได้มาอาศัยอยู่ร่วมกัน จึงเป็นสังคมที่ต่างคนต่างอยู่ มีความแปลกหน้ากัน ความสัมพันธ์จึงมีความห่างเหิน ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญของสังคมเมืองที่คนมีความรู้สึกแปลกแยกและหวาดระแวงกัน

...อพาร์ทเมนต์นอกจากเป็นหมู่บ้านที่ถูกวิศวกรย่ำส่วนแล้ว ยังเป็นดึกของคนต่าง วัฒนธรรม ที่ความสัมพันธ์แบบเครือญาติถูกทำลายย่อยยับ เป็นที่อยู่ของคนต่างสาขาอาชีพ...

(จำลอง ฝั่งชลจิตร, 2556: 63)

วรรณกรรมของ จำลอง ฝั่งชลจิตร มีเป้าหมายสำคัญในการสะท้อนสภาพความเปลี่ยนแปลงทั้งในเมืองและชนบทโดยเสนอโลกทัศน์ของตนที่มีต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแง่มุมต่าง ๆ เป็นต้นว่าการที่สังคมยอมรับระบบทุนนิยมให้เข้ามามีบทบาทในด้านเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากนี้ อารียา หุตินิกะ (2539: 5) ได้ศึกษาวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมเมืองพบว่าภาพลักษณ์สังคมเมืองนั้นปรากฏในเชิงลบ ได้แก่ สภาพปัญหาในสังคมเมือง ที่วิถีชีวิตของคนในสังคมเมืองเต็มไปด้วยการแก่งแย่งแข่งขันทำให้จิตใจคนเกิดความตึงเครียด ขาดความ

เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และในบางขณะก็ทำให้ผู้ที่อาศัยในสังคมเมืองเกิดความรู้สึกแปลกแยกต่อสังคม นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบทยังมีความไม่เท่าเทียมกัน เพราะเมืองเป็นศูนย์กลางของความเจริญ ในขณะที่ชนบทไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน ส่งผลให้คนอพยพเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก สังคมเมืองจึงเต็มไปด้วยปัญหาสังคมมากมาย

ผู้คนที่หลากหลายนี้จึงเกิดความรู้สึกแปลกหน้ากัน ทำให้เกิดวรรณกรรมหลายเรื่องที่กล่าวถึงสังคมเมืองในแง่มุมต่าง ๆ ในวรรณกรรมรูปแบบเดิม ได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย จากสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีลักษณะที่ไม่สามารถเผยแพร่ได้อย่างหลากหลาย จะมีเพียงคนบางกลุ่มที่เข้าถึงเท่านั้นทำให้การรับรู้ถึงเรื่องราวในวรรณกรรมถูกจำกัด แต่เมื่อมีสื่อรูปแบบใหม่ทำให้เรื่องเล่าสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้มากขึ้น เปิดกว้างให้กับทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในการสื่อสารถึงกันผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนเกิดเป็นเรื่องเล่าออนไลน์

ระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน ทำให้คนทั่วโลกสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เกิดเป็นการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทำให้คนทั่วโลกสามารถสื่อสารกันได้ง่าย จนนำไปสู่การให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ สื่อใหม่เหล่านี้มีหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มคนต่าง ๆ เป็นสื่อที่ผู้ใช้เข้าถึงได้ง่าย ทำหน้าที่เชื่อมประสานความสัมพันธ์ให้มนุษย์เข้าใจกันมากขึ้น และเชื่อมโยงช่องว่างการรับรู้เรื่องราวของผู้อื่น นำไปสู่การรับรู้และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สื่อประเภทนี้จึงทำหน้าที่ในการจรรโลงสังคมอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊กมีผู้ใช้ทั่วโลกจำนวนมาก ผู้ใช้สามารถสร้างพื้นที่ส่วนตัวสำหรับแนะนำตัวเอง ติดต่อสื่อสารกับเพื่อน ทั้งแบบข้อความ ภาพ เสียง และ วิดีโอ นอกจากนี้ผู้ใช้ยังสามารถใช้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใช้งานท่านอื่นได้เช่น การเขียนข้อความเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็น เรื่องที่สนใจ โปสต์รูปภาพ คลิปวิดีโอ เป็นต้น ทำให้ เฟซบุ๊กได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว แต่ข้อจำกัดของผู้ใช้เฟซบุ๊กคือ สามารถมีเพื่อนได้มากที่สุดจำนวน 5,000 คนเท่านั้น หากต้องการเชื่อมต่อกับผู้คนได้มากกว่านี้ต้องใช้เฟซบุ๊กแอฟพลิเคชั่นที่เรียกว่าเฟซบุ๊กแฟนเพจ

เฟซบุ๊กแฟนเพจได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร โดยเฉพาะการใช้แฟนเพจสำหรับกลุ่มคนในสังคมที่มีความชอบหรือความสนใจในเรื่องเดียวกัน เพื่อเป็นช่องทางในการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นความรู้สึกระหว่างคนในกลุ่ม ทำให้เกิดเรื่องเล่าออนไลน์ในลักษณะต่าง ๆ ที่เจ้าของแฟนเพจต้องการนำเสนอและสื่อสารกับสมาชิก

เฟซบุ๊กแฟนเพจหนึ่งที่ได้รับนิยมนิยมและเป็นกลุ่มสังคมออนไลน์ โดยมีผู้ติดตามอยู่จำนวนถึง 240,000 (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2561) เป็นแฟนเพจเฟซบุ๊กที่บอกเล่าเรื่องราวหลากหลายรูปแบบของชีวิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครในประเด็นที่น่าสนใจ มีเจ้าของแฟนเพจ คือ ขวัญชาย ดำรงค์ขวัญ ริเริ่มสร้างเฟซบุ๊กแฟนเพจชื่อว่า “มนุษย์กรุงเทพฯ” มีรูปแบบการนำเสนอเหมือนกับเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Humans of New York” ที่นำเสนอเรื่องของคนทั่วไปได้

อย่างน่าสนใจ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่ใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพมหานคร แล้วเรียบเรียงนำเสนอต่อผู้อ่านใน เพชบุ๊กแฟนเพจ จึงเป็นที่มาของเรื่องเล่าออนไลน์ที่นำเสนอความหลากหลายของมนุษย์ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เห็นถึงแง่มุมของการใช้ชีวิตที่มีความสุขและความทุกข์ การต่อสู้ดิ้นรน การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่งในสังคม หรือการเรียกร้องสิทธิบางประการ โดยเฉพาะคนที่ด้อยโอกาสในสังคม ซึ่งทุกคนมีจุดร่วมอย่างหนึ่งคืออยากให้คนอื่นเห็นคุณค่าในตนเอง และเห็นความเป็นมนุษย์ ดังที่ ขวัญชาย ดำรงขวัญ กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสร้างเพชบุ๊กแฟนเพจไว้ในหนังสือมนุษย์กรุงเทพฯ ที่เริ่มต้นจากมีความสนใจในชีวิตของผู้คนผ่านบทสนทนาอันหลากหลาย แล้วต้องการถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตเหล่านี้ให้ไปสู่สาธารณชน ซึ่งทุกคนมีความน่าสนใจในแบบของตัวเอง เรื่องเล่าของคนธรรมดาสามารถมีพลังได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุคคลที่มีชื่อเสียง ผู้ที่ถูกกลืนหายจากสังคมอาจเปลี่ยนเป็นคนสำคัญขึ้นมา และด้วยปัจจุบันผู้คนฟังกันน้อยลงอาจทำให้เข้าใจไม่ถูกต้อง พื้นที่นี้จึงเป็นการจุดประกายให้คนฟังกันมากขึ้น ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายได้มากกว่าเดิม (ขวัญชาย ดำรงขวัญ, 2560: 5-7)

เพชบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงเป็นสื่อออนไลน์ที่มีบทบาทในการสร้างพื้นที่ให้กับเพื่อนมนุษย์ได้บอกกล่าวสิ่งที่คิดแสดงความรู้สึกถึงการมีตัวตน มีคุณค่าแม้ว่าจะจะเป็นเพียงคนธรรมดา หรือผู้ที่สังคมไม่ได้ให้คุณค่าก็ตาม และเป็นพื้นที่สาธารณะให้บุคคลอันหลากหลายที่มา บุคคลทุกชนชั้นในสังคมมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก การบอกเล่าเรื่องของตนเองให้รู้สึกถึงการมีคุณค่า ซึ่งเรื่องเล่าบางเรื่องเกิดเป็นกระแสสังคมให้เราหันกลับมามองเพื่อนมนุษย์อย่างเข้าใจ แสดงให้เห็นว่าเพชบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” มีบทบาทต่อสังคมในการเป็นพื้นที่ให้กับคนทุกคนในสังคมได้แสดงการมีตัวตนของมนุษย์คนหนึ่ง

เรื่องเล่าออนไลน์ในเพชบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงมีความน่าสนใจในความเป็นเรื่องเล่ารูปแบบใหม่ คือเรื่องเล่าออนไลน์ที่สะท้อนภาพชีวิตของคนในสังคมเมืองในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งในแง่มุมที่มีความสุข การต่อสู้ดิ้นรนในการใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวง การเผชิญกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาเพชบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ในด้านเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอ และบทบาทหน้าที่ของเรื่องเล่าออนไลน์ที่เป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจระหว่างเพื่อนมนุษย์ ให้ยอมรับ เห็นใจ และเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ของทุกคน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 วิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”
- 2.2 วิเคราะห์รูปแบบของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”
- 2.3 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ ของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

3. สมมติฐานของการศึกษา

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” สะท้อนชีวิตของคนในสังคมเมืองรูปแบบต่าง ๆ เผยแพร่ผ่านสื่อใหม่จึงเข้าถึงผู้คนได้อย่างกว้างขวาง เรื่องเล่าออนไลน์นี้จึงแสดงให้เห็นบทบาทหน้าที่ของสื่อใหม่ ในฐานะเครื่องมือจรรโลงสังคมที่มีความแตกต่างกันในทุกมิติ

4. ขอบเขตของการศึกษา

รวบรวมเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 - 2 มิถุนายน 2561 จำนวน 137 เรื่อง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เรื่องเล่า (Narration) หมายถึง งานเขียนที่มีเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สามารถแต่งเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง อาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นเรื่องที่แต่งขึ้น หรือเป็นผลสืบเนื่องของเหตุการณ์นั้น ๆ ฉะนั้นเหตุการณ์ประเภทใด ๆ ก็ได้ที่นำมาบรรยายให้ทราบจัดว่าเป็นเรื่องเล่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 278: 2545)

5.2 เรื่องเล่าออนไลน์ หมายถึง เรื่องเล่าที่ปรากฏในโซเชียลมีเดียประเภทเฟซบุ๊กอยู่ในสื่ออินเทอร์เน็ต ทั้งในเว็บบอร์ด บล็อก และโซเชียลมีเดีย

5.3 เฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” หมายถึง เฟซบุ๊กแฟนเพจของ ขวัญชาย ดำรงค์ขวัญ ที่เผยแพร่อยู่ในโซเชียลมีเดียประเภทเฟซบุ๊ก สามารถสืบค้นโดยใช้คำสำคัญ คือ มนุษย์กรุงเทพฯ

6. วิธีดำเนินการศึกษา

6.1 ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเล่า แนวคิดเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ แนวคิดความเป็นเมือง และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเฟซบุ๊กแฟนเพจ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเนื้อหา รูปแบบ และบทบาทหน้าที่ของเรื่องเล่าออนไลน์

6.2 การเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 - 2 มิถุนายน 2561 จำนวน 137 เรื่อง

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาจะใช้ข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบ และบทบาทหน้าที่ ของเรื่องเล่าออนไลน์

6.4 นำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

7. ข้อตกลงเบื้องต้น

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าของบุคคลหลากหลายที่ใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพมหานคร เรื่องเล่าแต่ละเรื่องนั้นจะไม่ปรากฏชื่อของเรื่องเล่า จึงทำให้มีปัญหาต่อการนำเรื่องเล่าเหล่านั้นมายกตัวอย่าง ผู้ศึกษาจึงขอกำหนดชื่อเรื่องด้วยการใช้หมายเลขกำกับเรื่องเล่าแต่ละเรื่อง โดยกำหนดหมายเลขจากวันที่การโพสต์

เนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จำแนกได้ 12 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน เรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น และเรื่องเล่าอื่น ๆ แสดงหมายเลขของเรื่องเล่า ดังตารางต่อไปนี้

**ตารางที่ 1 แสดงหมายเลขเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษยกรุงเทพฯ”
ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 - 2 มิถุนายน 2561**

ลำดับ	เนื้อหา	วันที่เผยแพร่ออนไลน์
1	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	1 มิถุนายน 2560
2	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	1 มิถุนายน 2560
3	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	3 มิถุนายน 2560
4	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	7 มิถุนายน 2560
5	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	8 มิถุนายน 2560
6	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	11 มิถุนายน 2560
7	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	14 มิถุนายน 2560
8	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	16 มิถุนายน 2560
9	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	16 มิถุนายน 2560
10	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	19 มิถุนายน 2560
11	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	20 มิถุนายน 2560
12	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	20 มิถุนายน 2560
13	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	22 มิถุนายน 2560
14	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	22 มิถุนายน 2560
15	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	26 มิถุนายน 2560
16	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	26 มิถุนายน 2560
17	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	27 มิถุนายน 2560
18	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	3 กรกฎาคม 2560
19	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	7 กรกฎาคม 2560
20	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	7 กรกฎาคม 2560
21	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	11 กรกฎาคม 2560
22	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	12 กรกฎาคม 2560
23	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	17 กรกฎาคม 2560
23	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	17 กรกฎาคม 2560
24	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	17 กรกฎาคม 2560
25	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	20 กรกฎาคม 2560

ลำดับ	เนื้อหา	วันที่เผยแพร่ออนไลน์
26	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	26 กรกฎาคม 2560
27	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	1 สิงหาคม 2560
28	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	1 สิงหาคม 2560
29	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5 สิงหาคม 2560
30	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	5 สิงหาคม 2560
31	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	9 สิงหาคม 2560
32	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	30 สิงหาคม 2560
33	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	31 สิงหาคม 2560
34	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	3 กันยายน 2560
35	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	3 กันยายน 2560
36	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	10 กันยายน 2560
37	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	13 กันยายน 2560
38	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	20 กันยายน 2560
39	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	20 กันยายน 2560
40	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	28 กันยายน 2560
41	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	1 ตุลาคม 2560
42	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	1 ตุลาคม 2560
43	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	2 ตุลาคม 2560
44	เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง	6 ตุลาคม 2560
45	เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง	6 ตุลาคม 2560
46	เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง	6 ตุลาคม 2560
47	เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง	6 ตุลาคม 2560
48	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	10 ตุลาคม 2560
49	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	18 ตุลาคม 2560
50	เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง	31 ตุลาคม 2560
51	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	5 พฤศจิกายน 2560
52	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	5 พฤศจิกายน 2560
53	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	6 พฤศจิกายน 2560
54	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	11 พฤศจิกายน 2560

ลำดับ	เนื้อหา	วันที่เผยแพร่ออนไลน์
55	เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน	13 พฤศจิกายน 2560
56	เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน	13 พฤศจิกายน 2560
57	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	21 พฤศจิกายน 2560
58	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	22 พฤศจิกายน 2560
59	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	22 พฤศจิกายน 2560
60	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	22 พฤศจิกายน 2560
61	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	22 พฤศจิกายน 2560
62	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	23 พฤศจิกายน 2560
63	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	23 พฤศจิกายน 2560
64	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	24 พฤศจิกายน 2560
65	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	28 พฤศจิกายน 2560
66	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	2 ธันวาคม 2560
67	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	4 ธันวาคม 2560
68	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	6 ธันวาคม 2560
69	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	11 ธันวาคม 2560
70	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	11 ธันวาคม 2560
71	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	12 ธันวาคม 2560
72	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	13 ธันวาคม 2560
70	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	11 ธันวาคม 2560
71	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	12 ธันวาคม 2560
72	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	13 ธันวาคม 2560
73	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	14 ธันวาคม 2560
74	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	15 ธันวาคม 2560
75	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	15 ธันวาคม 2560
76	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	17 ธันวาคม 2560
77	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	18 ธันวาคม 2560
78	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	20 ธันวาคม 2560
79	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	22 ธันวาคม 2560
80	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	25 ธันวาคม 2560

ลำดับ	เนื้อหา	วันที่เผยแพร่ออนไลน์
81	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	25 ธันวาคม 2560
82	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	26 ธันวาคม 2560
83	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	4 มกราคม 2561
84	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	5 มกราคม 2561
85	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	6 มกราคม 2561
86	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	6 มกราคม 2561
87	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	7 มกราคม 2561
88	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	8 มกราคม 2561
89	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	8 มกราคม 2561
90	เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม	9 มกราคม 2561
91	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	9 มกราคม 2561
92	เรื่องเล่าอื่น ๆ	13 มกราคม 2561
93	เรื่องเล่าอื่น ๆ	14 มกราคม 2561
94	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	15 มกราคม 2561
95	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	17 มกราคม 2561
96	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	27 มกราคม 2561
97	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	29 มกราคม 2561
98	เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง	30 มกราคม 2561
99	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	5 กุมภาพันธ์ 2561
100	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	5 กุมภาพันธ์ 2561
101	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	8 กุมภาพันธ์ 2561
102	เรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น	14 กุมภาพันธ์ 2561
103	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	16 กุมภาพันธ์ 2561
104	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	21 กุมภาพันธ์ 2561
105	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	23 กุมภาพันธ์ 2561
106	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	28 กุมภาพันธ์ 2561
107	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	1 มีนาคม 2561
108	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	2 มีนาคม 2561
109	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	6 มีนาคม 2561

ลำดับ	เนื้อหา	วันที่เผยแพร่ออนไลน์
110	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	6 มีนาคม 2561
111	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	7 มีนาคม 2561
112	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	7 มีนาคม 2561
113	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	8 มีนาคม 2561
114	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	9 มีนาคม 2561
115	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	25 มีนาคม 2561
116	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	27 มีนาคม 2561
117	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	28 มีนาคม 2561
118	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	29 มีนาคม 2561
119	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	6 เมษายน 2561
120	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	6 เมษายน 2561
121	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	7 เมษายน 2561
122	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	13 เมษายน 2561
123	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	20 เมษายน 2561
124	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	20 เมษายน 2561
125	เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ	24 เมษายน 2561
126	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	26 เมษายน 2561
127	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	30 เมษายน 2561
128	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	3 พฤษภาคม 2561
129	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง	4 พฤษภาคม 2561
130	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	10 พฤษภาคม 2561
131	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	11 พฤษภาคม 2561
132	เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	12 พฤษภาคม 2561
133	เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว	18 พฤษภาคม 2561
134	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	20 พฤษภาคม 2561
135	เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ	23 พฤษภาคม 2561
136	เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ	30 พฤษภาคม 2561

การเขียนเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” มีรูปแบบเป็นเรื่องราวของบุคคลที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์จึงมิได้ใช้ภาษาทางการจะใช้ภาษาในระดับสนทนาเพื่อให้ผู้อ่านได้อรรถรส เกิดอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องเล่า ในการยกตัวอย่างเพื่อนำเสนอ ผู้ศึกษาจะใช้ข้อความต้นฉบับประกอบการอธิบาย

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ทราบถึงเนื้อหาและรูปแบบเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

8.2 เข้าใจบทบาทหน้าที่เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

8.3 เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องเล่าบนสื่อใหม่

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ นำมาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเรื่องเล่า

เรื่องเล่า (narrative) หมายถึง งานเขียนที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ อาจแต่งเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นเรื่องที่แต่งขึ้น หรือเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์นั้น ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเหตุการณ์ประเภทใด ๆ ก็ได้ที่นำมาบรรยายให้ทราบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545a: 278)

โอบเนก้าและแลนดา onega & landa (อ้างถึงใน อีราวดี ไตลิ่งคะ, 2546: 5) อธิบายถึงศาสตร์แห่งการเล่าเรื่อง ว่าหมายถึงทฤษฎีของเรื่องเล่าซึ่งเป็นการศึกษาลักษณะและหน้าที่ของเรื่องเล่า ซึ่งมีลักษณะร่วมของเรื่องเล่าแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นแก่นแท้ของศาสตร์นี้ เชื่อว่าเรื่องเล่าทุกประเภทย่อมมีลักษณะร่วมกันของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ข้อสังเกตอีกประการคือ ศาสตร์นี้ไม่ได้ศึกษาเฉพาะวรรณคดีเท่านั้นแต่เป็นการศึกษา “เรื่องเล่า (narrative) ทุกชนิด คำว่าเรื่องเล่าหมายถึง เหตุการณ์สมมุติที่ร้อยเรียงเป็นเรื่องราว ซึ่งอาจจะสื่อได้ทั้งในแง่ของตัวอักษร เสียง ภาพ ดังนั้นเรื่องเล่าที่แสดงเหตุการณ์เป็นเรื่องราวทั้งในรูปแบบมุขปาฐะ กวีนิพนธ์ บันเทิงคดี ภาพเขียน ภาพยนตร์ การ์ตูน

เรื่องเล่าออนไลน์ หมายถึง เรื่องเล่าทั้งที่เป็นเรื่องจริง (fiction) และเรื่องแต่ง (non-fiction) ที่เล่าเรื่องในรูปแบบต่าง ๆ อยู่ในสื่ออินเทอร์เน็ต ทั้งในเว็บบอร์ด บล็อก และโซเชียลมีเดีย (ภัทรพันธุ์ ไชยาคำ, 2558: 9)

เรื่องเล่าแต่ละเรื่องมีส่วนประกอบที่สำคัญคือ ผู้เล่าเรื่อง อีราวดี ไตลิ่งคะ (2546: 21-30) ได้อธิบายถึงผู้เล่าเรื่อง 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครในเรื่อง (internal narrator) กับผู้เล่าเรื่องที่ไม่ใช่ตัวละครในเรื่อง (external narrator)

1. ผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครในเรื่อง หรือผู้เล่าเรื่องแบบใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหลัก (character narrator) คือ การเล่าเรื่องที่ตนเองประสบพบเจอด้วยตนเอง

1.2 ผู้เล่าเรื่องที่เป็นพยาน (witness narrator) คือ ผู้เล่าเรื่องที่เป็นพยานเป็นผู้เล่าเรื่องที่ไม่ได้เป็นตัวละครหลักแต่เป็นตัวละครรองในเรื่องที่เป็นพยานรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวละครหลักและนำเรื่องนั้นมาเล่า

2. ผู้เล่าเรื่องที่ไม่ใช่ตัวละครในเรื่อง ผู้เล่าเรื่องลักษณะนี้ คือผู้เล่าเรื่องที่ไม่ได้ปรากฏเป็นตัวละครในเรื่อง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 ผู้เล่าเรื่องแบบผู้ประพันธ์ (authorial narrator) เป็นผู้เล่าเรื่องที่ไม่ใช่ตัวละครแต่เรียกตัวเองว่าข้าพเจ้าหรือผู้เขียน ผู้เล่าเรื่องแบบนี้มักแสดงความเห็นวิพากษ์วิจารณ์ตัวละคร รู้อดีตปัจจุบันและอนาคตของตัวละครทุกตัว

2.2 ผู้เล่าเรื่องแบบเสมือนมีตัวตน (personal narrator) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.2.1 ผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้ (omniscient) เป็นผู้เล่าเรื่องที่สามารถแสดงทัศนะ แสดงความเห็น ตีความ และวิจารณ์ได้ สามารถถ่ายทอดอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของตัวละครได้ รู้ความคิดของตัวละคร/แต่ผู้เล่าเรื่องประเภทนี้จะไม่เรียกตัวเองว่าข้าพเจ้าหรือผู้เขียน ผู้เล่าเรื่องประเภทนี้จะเห็นเพียงเสียง แต่ผู้อ่านจะรู้สึกเสมือนว่ามีตัวตน เพราะเสียงที่วิจารณ์หรือตัดสินตัวละครได้

2.2.2 ผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้จำกัด (limited) เป็นผู้เล่าเรื่องที่เล่าความคิดความรู้สึกหรือความเป็นไปของตัวละครตัวเดียว ผู้เล่าเรื่องแบบนี้ไม่แตกต่างกับผู้เล่าเรื่องแบบตัวละครหลัก (character-narrator) เพราะผู้อ่านรับรู้ความคิดของตัวละครได้ตัวเดียว สิ่งเดียวที่ต่างกันคือ สรรพนามที่เรียกตัวละครนั้น

3. ผู้เล่าเรื่องแบบไม่แสดงทัศนะของตน (impersonal narrator) หรือแบบวัตถุวิสัย (objective) หรือแบบตากล้อง (camera eye) เรื่องที่มีผู้เล่าเรื่องแบบนี้คล้ายกับว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเองโดยไม่มีผู้เล่า คล้ายกำลังดูภาพยนตร์ เพราะผู้เล่าเรื่องบรรยายเฉพาะลักษณะภายนอกหรือเหตุการณ์หรือบทสนทนา โดยที่ไม่เข้าไปในความคิดของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านต้องตีความเอาเองจากการกระทำของตัวละคร จึงเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก

1.2 แนวคิดสื่อออนไลน์

1.2.1 ความหมายของสื่อออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ กลุ่มบุคคลที่ติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านสื่อสังคมซึ่งนอกจากจะส่งข่าวสารข้อมูลแลกเปลี่ยนกันแล้วยังอาจร่วมกันทำกิจกรรมที่สนใจด้วยกัน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2556)

1.2.2 ประเภทสื่อออนไลน์

สื่อออนไลน์มีรูปแบบจำนวนมา โดยสื่อออนไลน์ที่พบเห็นได้ทั่วไป แบ่งตามลักษณะเนื้อหาได้ 7 ประเภท ทิววัลย์ ชันธมะ (อ้างถึงในคันธริรา ฉายาวงศ์, 2555: 24-25) ดังนี้

2.1 ประเภทแหล่งข้อมูลหรือความรู้ เป็นเหมือนหนังสือหรือไดอารีออนไลน์ที่ผู้ใช้สามารถเขียนบทความและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เผยแพร่ผ่านทางเว็บบล็อกซึ่งแต่ละบล็อกจะจัดข้อมูลแยกเป็นหมวดหมู่ตามความสนใจของผู้ใช้ ได้แก่ เว็บไซต์ google earth เว็บไซต์ Blogger.com เว็บไซต์ Wikipedia เว็บไซต์ Bloggang.com เป็นต้น

2.2 ประเภทแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจร่วมกันมาแสดงข้อความผ่านทางกระดานสนทนา (web board) ซึ่งโดยผู้สนใจสามารถมาตั้งกระทู้เพื่อเปิดประเด็นสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวความเคลื่อนไหวในแวดวงสังคมที่เป็นที่สนใจเช่นเว็บไซต์ pantip เว็บไซต์ Mthai.com เว็บไซต์ kapook.com เป็นต้น

2.3 ประเภทเกมออนไลน์ เป็นสื่อที่มีการสร้างรูปแบบสถานการณ์ให้ผู้เล่นได้เข้าไปเล่นเป็นตัวละครต่าง ๆ เพื่อฝ่าด่านสะสมคะแนนและเพิ่มระดับความสามารถของตัวละครที่ผู้เล่นสมทบทำอยู่ โดยสามารถพูดคุยกับผู้เล่นคนอื่น ๆ ผ่านการแชทได้ในเวลาเดียวกันซึ่งเกมออนไลน์ที่นิยมมากได้แก่ เกมมังกรหยกออนไลน์ เกม second Lift เกม ragnarok เกม audition เป็นต้น

2.4 ประเภทสร้างเครือข่ายทางสังคม สมาชิกต้องการใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนเก่า และหาเพื่อนใหม่ โดยเน้นการพูดคุยกันทั่วไประหว่างเพื่อนซึ่งใช้วิธีส่งข้อความ คลิปเสียง คลิปวิดีโอ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ขณะที่บางเว็บไซต์มีการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับเพิ่มลูกเล่นให้สื่อสารมีสีสันมากขึ้น เช่น การเล่นเกมระหว่างสมาชิก การส่งสินค้าที่มีอยู่เฉพาะบนโลกดิจิทัลให้สมาชิกในเครือข่าย เว็บไซต์ซึ่งได้รับความนิยมในประเทศไทย ได้แก่ เฟซบุ๊ก (facebook) กูเกิลพลัส (google+) และ ทวิตเตอร์ (twitter) เป็นต้น

2.5 ประเภทฝากภาพ เป็นเว็บไซต์สำหรับบริการฝากรูปในสื่อออนไลน์ เพื่อช่วยลดการสิ้นเปลืองพื้นที่หน่วยความจำในคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังใช้แลกเปลี่ยนรูปภาพและขายรูปภาพออนไลน์ได้ด้วย ได้แก่ อินสตาแกรม (instagram) เว็บไซต์ flickr.com เว็บไซต์ photoshop express และ เว็บไซต์ photobucket.com เป็นต้น

2.6 ประเภทสื่อ เป็นเว็บไซต์สำหรับใช้เผยแพร่ เสียง คลิปวิดีโอ ภาพยนตร์ เพลง ให้กับผู้สนใจเข้ามาชมหรือดาวน์โหลดได้โดยที่ผู้ชมสามารถเข้าชมได้ตลอดเวลา และยังเรียกดูซ้ำ เช่น เว็บไซต์ youtube.com เว็บไซต์ imeem.com เว็บไซต์ multiply.com เว็บไซต์ yahoo .com เว็บไซต์ video.com เว็บไซต์ ustream.com เป็นต้น

2.7 ประเภทซื้อ-ขาย เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการเป็นตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ที่รวมร้านค้าออนไลน์ไว้มากมาย ผู้ขายสามารถใช้พื้นที่นี้ประกาศขายหรือโฆษณาสินค้า ในขณะที่ผู้ซื้อก็สามารถแลกเปลี่ยนข้อความและพูดคุยได้เช่นกัน และมักจะแบ่งสินค้าเป็นหมวดหมู่ตามประเภทสินค้า เช่น เว็บไซต์ amazon.com เว็บไซต์ ebay.com เว็บไซต์ tarad.com และ เว็บไซต์ loveshopping.com เป็นต้น

1.2.3 บทบาทของสื่อออนไลน์

lazarsfeld & Merton (อ้างถึงใน สุปรียา หัสชู, 2553: 29) (พิจารณาว่าสื่อสารมวลชนนั้นเป็นสื่อนำในการสร้างวัฒนธรรมและจิตสำนึกของผู้คนในสังคม โดยมีความคิดบนพื้นฐานที่ว่า การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนนั้น จำเป็นต้องให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ นอกจากนี้ lazarsfeld & Merton (อ้างถึงใน สุปรียา หัสชู, 2553: 34) ยังได้เสนอบทบาทหน้าที่ทางสังคมของสื่อมวลชน สรุปไว้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทหน้าที่ในการให้สถานภาพ (the status conferral functions)

สื่อมวลชนจะทำหน้าที่ให้ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราว ของบุคคล องค์กร และการเคลื่อนไหวทางสังคมต่าง ๆ สื่อมวลชนยังทำหน้าที่รองรับสถานภาพ (legitimizing their status) แก่ผู้ขึ้นในฐานะที่เป็นผู้โดดเด่น (prominent people) กว่าคนอื่น ๆ ในสังคม เช่นเดียวกับข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ เนื่องจากผู้รับสารมักจะคิดว่าหากเรื่อง (บุคคล) นั้นสำคัญจริงก็จะเป็นจุดสนใจของสื่อ และถ้าเมื่อไรเป็นจุดสนใจและได้ปรากฏในสื่อ ก็แสดงว่ามันสำคัญและเป็นความจริง ลักษณะของการทำหน้าที่การให้สถานภาพนี้

จะมีทั้งในกรณีสื่อเป็นตัวยกระดับข้อมูลหรือบุคคลนั้น ๆ ให้เป็นที่รู้จัก กรณีข้อมูลหรือบุคคลนั้นเป็นที่รู้จักแล้ว หรือสื่อมาขยายกลุ่มผู้รับสารหรือผู้สนใจให้กว้างขึ้น

2. บทบาทหน้าที่ในการตอกย้ำบรรทัดฐานในสังคม (the enforcement of social norms)

สื่อมวลชนทำหน้าที่นี้ใน 3 ประการใหญ่ ๆ คือ ทำหน้าที่ตอกย้ำวัฒนธรรมและจิตสำนึกที่มีอยู่ในสังคม ทำหน้าที่หยิบยกเอาคุณค่า วัฒนธรรม หรือสำนึกบางอย่างที่ถูกกลืนหายไปจากสังคมขึ้นมาและนำเสนอให้อยู่ในความสนใจของสังคม และทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานทางสังคมที่มีอยู่ หรือค่านิยมที่มีอยู่ในขณะนั้น

3. บทบาทหน้าที่ในการโฆษณาชวนเชื่อ (propaganda for social objective)

การที่สื่อมวลชนจะบรรลุเป้าหมายในการโฆษณาชวนเชื่อได้นั้น จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่ การมีระบบผูกขาด (monopolization) การเจาะลึก (canalization) และการติดต่อแบบเผชิญหน้าโดยตรง (supplementary face to face contact)

3.1 การมีระบบผูกขาด (monopolization) สถานการณ์นี้จะเกิดขึ้นเมื่อการดำเนินงานของสื่อสารมวลชนไม่มีคู่แข่งหรือมีผู้แข่งขันน้อยมาก โดยเฉพาะในการที่จะแพร่กระจายความนิยม อุดมการณ์ หรือภาพลักษณ์ต่าง ๆ หรือในกรณีสังคมธุรกิจปัจจุบันนั้น ระบบผูกขาดก็อาจเกิดขึ้นได้เมื่อสื่อมวลชนสร้างภาพลักษณ์ของบุคคลหรือองค์กรอย่างหนึ่งขึ้นมาจนชัดเจน จะสามารถเป็นตัวแทนของสิ่งหรือบุคคลประเภทเดียวกันได้หมด จนแทบไม่มีคู่แข่งอื่นต่อไป

3.2 การเจาะลึกสู่ค่านิยม ทศนคติเดิมที่มีอยู่ (canalization) การใช้สื่อมวลชนจะบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ หากสอดคล้องกับทศนคติเดิมที่มีอยู่ จะมีประสิทธิภาพลดลงถ้าหากเป็นการใช้เพื่อเปลี่ยนทศนคติเดิม

3.3 การติดต่อแบบเผชิญหน้าโดยตรง (supplementary face to face contact) การสื่อสารผ่านสื่อมวลชนเพียงอย่างเดียวบางครั้งมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ดังนั้นการติดต่อแบบเผชิญหน้าโดยตรง ที่เป็นลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคล จะถูกนำมาใช้จากความคิดที่ว่าปฏิสัมพันธ์ของ 2 ฝ่ายจะก่อให้เกิดการตอกย้ำผลสำเร็จขึ้น เพราะการพูดคุยในกลุ่มที่เล็กจะช่วยให้เนื้อหาของโฆษณาชวนเชื่อให้ชัดเจนขึ้น จนบรรลุผลสำเร็จในที่สุด

แนวคิดบทบาททางสังคมของสื่อมวลชนเป็นทฤษฎีที่บ่งบอกถึงเรื่องการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยเฉพาะด้านบทบาทหน้าที่ที่มีต่อสังคม ซึ่งพิจารณาจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามมาจากการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแนวคิดบทบาททางสังคมของสื่อมวลชนมาใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนบทบาทของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ต่อสังคม เนื่องจากสื่อออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นจัดว่าเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง

1.3 แนวคิดความเป็นเมือง

วิถีชีวิตแบบเมือง (urbanism) เป็นคำศัพท์ที่หลุยส์ เวิร์ธ (Louis Wirth, 1987-1952) อธิบายว่า หมายถึงแบบแผนการใช้ชีวิตหรือวิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองหรือหรือมหานคร มีลักษณะเฉพาะตัวในด้านต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดสนิทสนมลดน้อยลง การควบคุมทางสังคมอ่อนแอ มีการแบ่งหน้าที่และชนิดของงานอย่างหลากหลาย สื่อมวลชนมีความสำคัญมากขึ้น และคนเมืองมีแนวโน้มที่จะสัมพันธ์กันเฉพาะด้านและเพื่อวัตถุประสงค์บางประการเท่านั้น เวิร์ธอธิบายว่า แบบแผนเหล่านี้มีสาเหตุมาจากปัจจัยพื้นฐาน 3 ประการคือจำนวน ความหนาแน่น และความแตกต่างหลากหลายของประชากร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545b: 210)

สังคมเมือง (urban society) หมายถึง สังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่หลากหลายมีถิ่นฐานอยู่ในเขตเทศบาลหรือเขตเมืองมีลักษณะประชากรที่หนาแน่นกว่าสังคมชนบทอาชีพหลักของสังคมเมืองคือการค้าขายหรือธุรกิจทางอุตสาหกรรมและรับราชการ ไม่มีการเลี้ยง ปศุสัตว์หรือทำอาชีพด้านเกษตรกรรม วิถีชีวิตของคนในสังคมเมืองมีเวลาน้อยและค่อนข้างเครียด และต้องมีรายได้เป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตจึงมีปัญหาสังคมทุกรูปแบบ (คณาจารย์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2552: 83)

ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางของความเจริญต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์การด้านการปกครอง ศูนย์กลางด้านธุรกิจหรืออุตสาหกรรม ศูนย์การการศึกษา เป็นต้น กรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นเมืองที่เป็นจุดศูนย์กลางของความเจริญ การกลายเป็นเมืองเกิดจากการที่อาณาเขตชนบทได้เปลี่ยนสภาพหรือมีความเจริญเติบโตจนกลายเป็นเมือง โดยการแพร่กระจายความเจริญจากเมืองไปสู่ชนบทผ่านทางสื่อมวลชน สังคมเมืองประกอบไปด้วยประชากรจำนวนมากอยู่กันหนาแน่น และมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มบุคคล ทำให้มีกลุ่มวัฒนธรรมย่อยจำนวนมากที่มีความแตกต่างกันในด้านความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ วัฒนธรรม แบบแผนการใช้ชีวิต ทำให้ชาวเมืองมีความรู้สึกโดดเดี่ยวและรู้สึกว่าไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม (จ่านง อดิวัฒน์สิทธิ์, 2549: 137-138)

จากปรากฏการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน พบว่าความเจริญก้าวหน้าของชุมชนเมือง ทำให้เกิดการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของประชากร ในเขตพื้นที่ชนบทเข้ามาในเขตเมืองมีมากขึ้น เมื่อในเขตเมืองมีความหนาแน่นของประชากรมากขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ (ทัศนีย์ ทองสว่าง, 2537: 232-238)

1. ปัญหาอาชญากรรม มีสาเหตุจากการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน ทิวโหย ก็จะหาทางออกด้วยการประกอบอาชญากรรม มักเกิดจากครอบครัวที่แตกแยก หย่าร้าง ประกอบกับในปัจจุบันคนเราต้องการที่จะแสวงหาความสุขให้กับชีวิต จึงดิ้นรนต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิต เพราะความเจริญทางวัฒนธรรมทางวัตถุรวดเร็วกว่าวัฒนธรรมทางจิตใจ

2. ปัญหายาเสพติด ยาเสพติดให้โทษเป็นปัญหาสังคมที่ต้องการการพิจารณาแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากของสังคมไทยปัจจุบัน เนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย ซึ่งเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าของสังคมและความมั่นคงของชาติ

3. ปัญหาการจราจร เนื่องจากจำนวนประชากรหนาแน่น มีการเดินทางเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่ต่าง ๆ ภายในเมืองโดยรถยนต์มากขึ้น การจราจรคับคั่งทำให้ผู้เดินทาง ต้องใช้เวลาอยู่บนท้องถนนมาก ประกอบกับชุมชนเมืองส่วนใหญ่มักมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางด้านต่าง ๆ และรูปแบบการกระจายตัวแนวถนน มักมีมากที่สุดบริเวณศูนย์กลางเมือง จึงทำให้มีการจราจรหนาแน่นบริเวณศูนย์กลางเมือง เนื่องจากเป็นที่ตั้งกิจกรรมที่สำคัญ

4. ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษรวมไปถึงอากาศเป็นพิษ น้ำเป็นพิษ เสียงเป็นพิษพื้น ดินเป็นพิษ ปัญหาจราจรติดขัด เนื่องจากมีรถเพิ่มขึ้นมาก แต่ถนนเพิ่มขึ้นน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละวัน รถยนต์และจักรยานยนต์ทำให้เกิดอากาศเสีย ซึ่งพบว่าอากาศเสียเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นในใจกลางเมืองปล่อยอากาศเสีย ซึ่งเป็นภัยต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นเป็นอย่างมาก

5. ปัญหาค่าของชีพผิดเคือง ปัญหานี้เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทำให้เกิดการลงทุนการค้าติดต่อกับต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาระบบเงินเฟ้อหรือค่าครองชีพสูงซึ่งเป็นปัญหาที่สังคมเมืองประสบมากกว่าชนบท แต่เมื่อความเจริญอยู่ที่เมืองหลวงส่งผลให้เกิดการย้ายถิ่นชั่วคราวของคนชนบท เพื่อเข้ามาหากินในเมืองหลวงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาคนไม่มีงานทำ ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาชุมชนแออัดในเขตเมือง

6. ปัญหาแหล่งกามารมณ์ ปัญหาการกามารมณ์ ในแหล่งต่าง ๆ ของสังคมเมือง ได้แก่ แหล่งโสเภณี สถานอาบ อบ นวด สถานบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดการมั่วสุมของพวกมิจฉาชีพ และอันตราย อาจเป็นสาเหตุของอาชญากรรม การพนัน และยาเสพติดให้โทษ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าออนไลน์

พจมาน มุลทรัพย์ (2551) เขียนงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “เรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์: กรณีศึกษากลุ่ม “บลูสกาย โซไซตี้ ใน www.pantip.com” ศึกษาเรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์กรณีศึกษากลุ่มบลูสกายโซไซตี้ ในเว็บไซต์พันทิพ เป็นการศึกษาลักษณะของเรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์ ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของเรื่องเล่าดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่าเรื่องเล่าในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์ของกลุ่มบลูสกาย โซไซตี้สามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ เรื่องเล่าบันทึกประสบการณ์ชีวิตของตนเองและเรื่องที่แต่งขึ้น ได้แก่นวนิยายและเรื่องสั้น โดยเรื่องเล่าบันทึกประสบการณ์ชีวิตมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของเกย์ โดยเฉพาะการเผชิญหน้าและการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และมีเนื้อหาที่สะท้อนทัศนคติที่เกย์มีต่อสังคม

ภัทรพันธุ์ ไชยาคำ (2558) เขียนงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “เว็บ 2.0 กับการผลิตหนังสือจากเรื่องเล่าออนไลน์” ศึกษาคุณลักษณะของเรื่องเล่าออนไลน์ที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นหนังสือ เปรียบเทียบระหว่างหนังสือที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์และหนังสือที่ผลิตเอง นอกจากนี้ยังศึกษากระบวนการผลิตและจัดจำหน่ายหนังสือจากเรื่องเล่าออนไลน์ เปรียบเทียบระหว่างหนังสือที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์และหนังสือที่ผลิตเอง และเพื่อศึกษาคุณลักษณะของเว็บ 2.0 ที่มีส่วนช่วยในการผลิตและจำหน่ายหนังสือจากเรื่องเล่าออนไลน์

วิทยานิพนธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของเว็บ 2.0 ที่มีส่วนช่วยในการผลิตและจำหน่ายหนังสือ ทำให้เข้าใจถึงคุณลักษณะของเว็บ 2.0 ในการเข้าถึงผู้ใช้ระดับปัจเจกที่สามารถนำเนื้อหา หรือเรื่องราวต่าง ๆ ของตนเองมาเผยแพร่ในเว็บ 2.0 ได้อย่างอิสระ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเรื่องราวนั้นได้โดยง่าย แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะการสร้างสรรค์สิ่งใหม่จากพลังที่เชื่อมต่อกันของกลุ่มคนที่อยู่ในเครือข่าย และวิทยานิพนธ์เรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์: กรณีศึกษากลุ่ม “บลูสกาย โซไซตี้” ใน www.pantip.com สามารถนำมาประยุกต์กับการศึกษาลักษณะของเรื่องเล่าออนไลน์ เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

จึงเป็นเรื่องเล่าของบุคคลที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเมืองในแง่มุมต่าง ๆ อันหลากหลายที่มีความน่าสนใจ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊ก

นันทพร เตชะประเสริฐสกุล (2556) เขียนงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “เว็บ 2.0 การศึกษาสื่อใหม่กับการสร้างการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองในวิกฤตการณ์น้ำท่วมใหญ่ พ.ศ.2554” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างเนื้อหาผ่านสื่อใหม่และวิธีการใช้สื่อใหม่เพื่อการสื่อสารรับมือภัยพิบัติ เครือข่ายการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ของกลุ่มไทยพลัด และบทบาทของสื่อใหม่ในการสร้างการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองในการสื่อสารผ่านเครือข่ายสื่อใหม่ของกลุ่มไทยพลัด ในวิกฤตการณ์น้ำท่วมใหญ่ พ.ศ. 2554 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บเพจ เฟซบุ๊กแฟนเพจของกลุ่มไทยพลัด และแฮชแท็กทวิตเตอร์ไทยพลัด โดยกลุ่มไทยพลัดจะเชื่อมโยงให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างสื่อใหม่ทั้งสามช่องเพื่อเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน และผลในการแพร่กระจายข่าวสารสู่สาธารณชน

จำไพพรรณ บุญพงษ์ (2557) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กของมูลนิธิอิสรชนเพื่อต่อรองอัตลักษณ์ของผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและการนำเสนอเนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจของมูลนิธิอิสรชนเพื่อต่อรองอัตลักษณ์ให้กับ “ผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ” หรือคนไร้บ้าน ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจของมูลนิธิอิสรชน โดยอธิบายสาเหตุการออกมาใช้ชีวิตในที่สาธารณะ การดำเนินชีวิตของผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะและแนวทางการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาการใช้ชีวิตในที่สาธารณะ ทำให้รู้ว่าแฟนเพจมูลนิธิอิสรชนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ติดตามเฟซบุ๊ก

สิริลดา นาดิ (2557) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษารูปแบบเนื้อหาการสื่อสารและการตอบสนองบนเฟซบุ๊กแฟนเพจผลิตภัณฑ์ความงาม กรณีศึกษา เฟซบุ๊กแฟนเพจ: Oriental Princess Society และ BSC Cosmetology” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก Oriental Princess Society, Merrezca และ BSC Cosmetology สรุปการศึกษาด้านเนื้อหาได้ว่า การทำเนื้อหาบนเฟซบุ๊กแฟนเพจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ความงาม ควรเน้นการสื่อสารผ่านภาษา และลีลาการเขียนที่เน้นความถูกต้องชัดเจน พร้อมกับใช้กลยุทธ์การสร้าง และดึงความสนใจ ผ่านทางแนวคิดการกระทำ โดยใช้เนื้อหาในลักษณะที่ไม่นิ่งเฉย มีการเคลื่อนไหวในการสื่อสาร เพื่อดึงดูดความสนใจ โดยนำจุดเด่นในแต่ละเรื่องมาเล่าอย่างตรงไปตรงมา

พัทธนันท์ เต็ดแก้ว (2554) เขียนงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาษาและรูปแบบการสื่อสารของแฟนเพจทูนหัวของบ่าว" เป็นการศึกษาภาษาและรูปแบบการสื่อสารของเพจ "ทูนหัวของบ่าว" โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อความและรูปภาพที่โพสต์ สามารถนำวิธีการศึกษาไปปรับใช้ในการศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ "มนุษย์กรุงเทพฯ" ได้ในด้านการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปภาพที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ

งานวิทยานิพนธ์ข้างต้นเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาตัวบทจากเฟซบุ๊กแฟนเพจในด้านการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบในลักษณะต่าง ๆ รวมไปถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น รูปภาพ

2.3 งานวิจัยภาพสะท้อนจากวรรณกรรมสังคมเมือง

อารียา หุดินทะ (2539) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาพลักษณ์สังคมเมืองในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัยระหว่างพุทธศักราช 2534 – 2536" ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์สังคมเมืองเป็นภาพลักษณ์ในเชิงลบทุกด้าน ได้แก่ ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คน สภาพจิตใจ และสภาพปัญหาต่าง ๆ ในสังคมเมือง ที่เป็นสังคมที่ไม่น่าอยู่เพราะมีสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเจริญทางวัตถุแต่เสื่อมโทรม วิถีชีวิตของคนในสังคมเมืองเต็มไปด้วยการแก่งแย่งแข่งขันทำให้จิตใจคนเกิดความตึงเครียด ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และในบางขณะก็ทำให้ผู้ที่อาศัยในสังคมเมืองเกิดความรู้สึกแปลกแยกต่อสังคม นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบทยังมีความไม่เท่าเทียมกัน เพราะเมืองเป็นศูนย์กลางของความเจริญ ในขณะที่ชนบทไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน ส่งผลให้คนอพยพเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก สังคมเมืองจึงเต็มไปด้วยปัญหาสังคมมากมายโดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมและปัญหาโสเภณี

ขอบคุณ สมบูรณ์วงศ์ (2558) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจเจกบุคคล ครอบครัวยุคใหม่ : วิถีชีวิตในสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงในวรรณกรรมของ อุทิศ เหมะมูล" สรุปได้ว่างานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง จากวรรณกรรมของอุทิศ เหมะมูล พบว่าวรรณกรรมสะท้อนภาพการพัฒนาของประเทศไทยที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างพื้นที่ท้องถิ่นกับเมือง ก่อให้เกิดการละทิ้งถิ่นฐานเพื่ออพยพเข้าสู่เมือง นอกจากนี้ระบบทุนนิยมทำให้พื้นที่เมืองกลายเป็นศูนย์รวมความเจริญทางเศรษฐกิจ แต่ก็ยังมีพื้นที่ของคนชายขอบ และระบบทุนนิยมยังอิทธิพลสำคัญต่อวิถีชีวิต ระบบทุนนิยมจะก่อให้เกิดการอพยพของคนในท้องถิ่นชนบทเข้าสู่เมืองเงินเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของมนุษย์ ส่งผลให้มนุษย์พยายามที่จะสร้างความมั่งคั่ง จนเกิดการแก่งแย่งแข่งขันเพื่อเข้าถึงทรัพยากรนั้น เงินตราส่งผลให้คนเราเห็นแก่ตัวมากขึ้น มูลค่าของ

ทรัพย์สินเงินทองยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในระดับครอบครัวให้ขาดความอบอุ่น เพราะความต้องการที่จะสะสมเงินตราสมาชิกต้องออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้นจนไม่มีเวลาให้กับคนในครอบครัว ยิ่งไปกว่านั้นวิถีชีวิตแบบปัจเจกบุคคลยังส่งผลให้ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่รอบตัวอีกด้วย

เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเล่า เฟซบุ๊กแฟนเพจ และสังคมเมือง ผู้ศึกษาจะนำมาศึกษาและประยุกต์ใช้กับเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของเรื่องเล่าเกี่ยวกับชีวิตคนในสังคมเมืองบนสื่อใหม่ที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 3

เนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

ในบทที่ 3 นี้ ผู้ศึกษานำเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 - 2 มิถุนายน 2561 จำนวน 137 เรื่อง มาวิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องเล่าแบ่งเนื้อหาของเรื่องเล่าได้ทั้งหมด 12 ประเภท ดังนี้

1. เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ

เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ คือเรื่องเล่าที่กล่าวถึงความเจ็บป่วยของผู้เล่าและเรื่องเล่าจากผู้ใกล้ชิดกับผู้ป่วย การกล่าวถึงสวัสดิการของรัฐด้านสาธารณสุข รวมถึงการรักษาสุขภาพมิให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ จำนวนทั้งสิ้น 30 เรื่อง มีเนื้อหา 4 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วยมีจำนวน 17 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 5, 17, 30, 31, 41, 42, 43, 91, 96, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 126 เรื่องเล่าของผู้พิการจำนวน 9 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 15, 16, 18, 23, 25, 97, 99, 100, 104 เรื่องเล่าเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 4, 24, 135 และเรื่องเล่าเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจำนวน 1 เรื่อง คือเรื่องเล่าหมายเลข 10

1.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วย

เรื่องเล่าของผู้ที่เผชิญกับโรคร้ายไข้เจ็บ เกิดจากความผิดปกติเกี่ยวกับอวัยวะในร่างกายอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ จนมีภาวะร่างกายขาดความสมดุล ส่งผลให้เกิดอาการผิดปกติทางร่างกายและความผิดปกติจากใจ จนไม่สามารถทำกิจกรรมที่เคยทำได้ตามปกติ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางร่างกาย และเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางจิตใจ

1.1.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางร่างกาย

เรื่องเล่าของผู้ที่มีสภาวะผิดปกติทางร่างกาย ทำให้ระบบการทำงานของร่างกายเสื่อมอาจร้ายแรงถึงชีวิต มักเป็นความผิดปกติที่ส่งผลออกมาภายนอกในร่างกาย สามารถสังเกตอาการความผิดปกติได้ง่าย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับโรคประจำตัว 4 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 17, 30, 91, 114 และเรื่องเล่าเกี่ยวกับโรคเอดส์จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 5, 41, 42, 43

1.1.1.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับโรคประจำตัว

เรื่องเล่าของผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องรักษาติดต่อกันเป็นเวลานานหรือตลอดชีวิต เรื่องเล่ากล่าวถึงอาการของโรค การรักษาตัว รวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีบางครั้งที่ต้องพบกับความยากลำบากจากความเจ็บป่วย บางโรคถ้าได้รับการรักษาอย่างสม่ำเสมอจะสามารถควบคุมโรคไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อนและอยู่ได้นานเหมือนกับคนปกติ เรื่องเล่าที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นการเล่าเรื่องโดยผู้ป่วยเอง และถ่ายทอดโดยผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 17 กล่าวถึงชายอายุ 56 ปี ป่วยเป็นโรคของผู้สูงอายุ ได้แก่โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน เป็นต้น เล่าถึงอาการเจ็บป่วยจากโรค การรักษาตัว ตลอดจนการดูแลร่างกายในชีวิตประจำวัน เพราะความเจ็บป่วยจึงต้องพึ่งพาคนในครอบครัวจึงรู้สึกว่าคุณเองเป็นภาระของลูกหลาน

... ผมแทบไม่มีความรู้สึก มันชา เลือดไม่ไปเลี้ยงปลายประสาท ร่างกายคนแก่เปรียบเหมือนเครื่องยนต์เก่าๆ ยังพอไปได้ แต่ไปได้ช้า ไม่เหมือนเครื่องรุ่นใหม่ๆ ที่ไปได้ไวกว่า พอเป็นแบบนี้ เวลาลูกชวนไปไหนเลยไม่ค่อยอยากไปด้วย ผมเดินช้า ทำให้เขาต้องมารอ ถ้าไปห้างผมมักนั่งกินกาแฟรอ ถ้าไปต่างจังหวัดผมมักนั่งรออยู่ที่รถ ถ้าไม่จำเป็นจริงๆผมไม่ไปเลยเหมือนเราไปเป็นภาระของลูกนะ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 17)

ความเจ็บป่วยนี้ทำให้ใช้ชีวิตลำบากขึ้น แต่พยายามช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด แต่เมื่อถึงวันที่ไม่สามารถเดินได้เอง เขาพร้อมยอมรับและมีความรู้สึกดีใจถ้าลูกหลานขึ้นรถให้ในการเดินทาง แสดงว่ายังมีคนรักและเป็นห่วงเขาอยู่ พยายามใช้ชีวิตให้มีความสุขมากที่สุด

...ถึงวันนั้นจริง ๆ เราต้องยอมรับว่าตัวเองเดินช้า เดินไม่ไหว ลูกหลานขึ้นให้ได้ไปพร้อม ๆ กัน ดีใจด้วยซ้ำ การที่คนแก่มีลูกหลานมาขึ้นรถให้ นั้นแสดงว่ายังมีคนเป็นห่วงเราอยู่จริงไหมล่ะ เป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้วนะร่างกายคนแก่แยกลงตามวัย ยิ่งคนเป็นเบาหวานด้วย มีแต่จะแยกลงเรื่อย ๆ ไม่ค่อยแข็งแรงหรอก...

เรื่องเล่าหมายเลข 91 กล่าวถึงผู้หญิงที่ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว เล่าเหตุการณ์ที่ร่างกายส่งสัญญาณความผิดปกติ เมื่อหาข้อมูลเบื้องต้นจากอินเทอร์เน็ตพบว่าอาจเป็นโรคมะเร็ง จึงไปพบแพทย์และได้รับการยืนยันว่าเป็นเป็นจริง เธอเล่าเหตุการณ์การเริ่มต้นการรักษาด้วยการเจาะไขกระดูกเพื่อหาอาการของโรค ผลข้างเคียงจากการรักษาด้วยวิธีเคมีบำบัดแต่ก็ยังไม่หายขาด เพียงแต่อยู่ในระยะที่สงบทำได้เพียงรักษาแบบประคับประคองเท่านั้น จึงต้องใช้วิธีการปลูกถ่ายไขกระดูก แต่ยังไม่มีส่วนเสริมเซลล์ที่เข้ากับเธอได้ทำให้ต้องรอต่อไป ซึ่งเธอได้กล่าวถึงการบริจาคสเต็มเซลล์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในประเทศไทยทำให้หาผู้บริจาคยาก

...การปลูกถ่ายไขกระดูก เป็นการรักษาคนที่ปัญหาเกี่ยวกับโรคเลือดต่างๆ โอกาสหายก็มี โอกาสโรคจะกลับมาก็มี เหมือนเป็นการต่อชีวิตไปเรื่อยๆ เราต้องหาคู่แท้ เริ่มจากตรวจพี่น้องก่อน โอกาสมีแค่ 25% ขณะที่คนอื่นยิ่งยากที่จะมี HLA (Human Leukocyte Antigen ค่าทางพันธุกรรมที่ใช้ในการตรวจหาความเข้ากันได้ของสเต็มเซลล์) ตรงกัน แล้วบ้านเราการลงชื่อบริจาคสเต็มเซลล์ไม่แพร่หลายเท่าการบริจาคเลือด

(เรื่องเล่าหมายเลข 91)

เนื่องจากเธอยังไม่หายขาดจากโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว ทำให้เธอต้องเข้มแข็งทางร่างกาย ระมัดระวังมากกว่าคนปกติ ทั้งการใส่หน้ากากอนามัยแทบตลอดเวลา ดูแลเรื่องอาหาร นอกจากนี้ต้องมีความเข้มแข็งทางจิตใจ เพราะต้องเผชิญกับความหวาดกลัว ความเศร้า รวมถึงปัญหาการเงินในการรักษาพยาบาล

...ถ้าไม่นับวันที่เป็นผีบ้า เราจะไม่คิดว่าตัวเองป่วย เป็นคนปิดหูปิดตาและช่างแหม่งแหม่ง ใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความช่างแหม่ง ไม่ต้องคิดอะไร โฟกัสอย่างอื่น ทำให้เราไม่เสียใจ ไม่เศร้า

(เรื่องเล่าหมายเลข 91)

เรื่องเล่าทั้งสองข้างต้นเป็นเรื่องเล่าที่ถ่ายทอดโดยผู้ป่วย แสดงให้เห็นถึงการเผชิญกับความเจ็บป่วยทางร่างกาย ส่งผลให้การดำเนินชีวิตประจำวันลำบากกว่าผู้อื่น ทำให้บางครั้งมีความรู้สึกหวาดกลัว ความเสียใจ และรู้สึกถึงการเป็นภาระของผู้อื่น แต่พวกเขาต่างมีวิธีการจัดการความคิดของตัวเองเพื่อให้มีกำลังใจในการมีชีวิตต่อไป

เรื่องเล่าต่อไปนี้เป็นเรื่องเล่าจากผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์ด้วยการเป็นคนในครอบครัว และในฐานะคนรัก ดังเรื่องเล่าหมายเลข 30 กล่าวถึงชายคนหนึ่งเล่าถึงพ่อที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ตอนอายุประมาณ 50 ปี อาการของโรคคือมักถามเรื่องเดิมซ้ำหลายครั้ง แม้เขาเข้าใจว่าพ่อป่วยแต่ก็รู้สึกไม่พอใจที่พ่อถามคำถามเดิม

...เขามักถามเรื่องเดิมซ้ำ ๆ อย่างวันนี้ผมออกจากบ้าน พ่อคงถามแม่ว่า ‘เอกไปไหน’ แล้วถามอีกหลายๆ ครั้ง บางเรื่องที่กังวล ผ่านไปนาทีเดียวก็ถามแล้ว ถ้าไปต่างจังหวัดด้วยกัน พ่อจะกังวลว่า เาหนุ่มมาหรือยัง เานี้มาหรือยัง ถามก่อนขึ้นรถ ถอยรถไม่ถึงหน้าบ้านก็ถามอีก พูดด้วยหลักเหตุผล มันเข้าใจได้นะ เขาเป็นโรคเลยเป็นแบบนี้ แต่ในสถานการณ์จริง ๆ ตอบได้เลยว่าหงุดหงิด..

(เรื่องเล่าหมายเลข 30)

ในการรักษาหมอแนะนำให้เล่นเกมและจดบันทึก แต่พ่อไม่ปฏิบัติตาม ทำให้อาการแย่งต้องลำบากคนรอบตัว เขาจึงกดดันให้พ่อทำเพื่อให้อาการดีขึ้น แต่เขากลับไม่มีความสุขในการทำเช่นนั้น จึงเริ่มยอมรับแล้วไม่บังคับพ่ออีก

...ช่วงนี้ผมกดดันให้ทำ แต่เวลาผ่านไป ผมถามตัวเอง เรากดดันพ่อเพื่ออะไร เพื่อให้เขาอาการดีขึ้น เพื่อให้ทุกคนในบ้านมีความสุขใช้ไหม แต่ทำไปแล้วไม่มีความสุขเลย ผมเริ่มปล่อยให้พ่อเป็นอย่างที่อยากเป็น ไม่ทำก็ไม่ทำ ไม่รู้หรือกว่าอาการจะแย่งไหม แต่สิ่งที่ผมได้กลับมาคือความสุข ณ ปัจจุบัน

(เรื่องเล่าหมายเลข 30)

จากเรื่องเล่าข้างต้นทำให้รู้ว่าการดูแลเอาใจใส่การเข้าใจผู้ป่วยเป็นเรื่องสำคัญที่คนรอบข้างผู้ป่วยควรตระหนักถึง สอดคล้องกับอีกเรื่องเล่าหนึ่งที่กล่าวถึงผู้ใกล้ชิดผู้ป่วยที่ต้องมีความเข้าใจและเอาใจใส่ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าหมายเลข 114 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งมีคนรักเป็นโรคไฮเปอร์ไทรอยด์ ลักษณะตัวเล็ก ผอม ตาโปน และเป็นคนที่ไม่ดูแลตัวเอง ไม่ไปพบหมออย่างต่อเนื่อง สูบบุหรี่ และใช้ร่างกายทำงานหนัก จนวันหนึ่งต้องเข้าโรงพยาบาลแล้วเสียชีวิตจากโรคไทรอยด์ จากการเสียชีวิตของคนรัก ทำให้เธอกลับมาคิดทบทวนว่าตนเองไม่ได้เอาใจใส่คนรักมากพอ

...เราคนแข็งแรงตลอดมา เลยสนใจแค่สัปดาห์นี้จะไปเที่ยวไหนกัน แทบไม่ได้คิดในมุมคนป่วย บางครั้งเราราคาญความเหน้อย่างยของเขาด้วยซ้ำ แล้วเวลาบอกว่า 'ไปหาหมอสิ' ไม่เคยเลยสักครั้งที่จะบอกเขาว่า 'เดี๋ยวไปหาหมอด้วยกันนะ' เลยเป็นความรู้สึกผิดเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้น...

(เรื่องเล่าหมายเลข 114)

ความตายของชายคนรักทำให้เธอมีมุมมองต่อคนรอบข้างที่เจ็บป่วยเปลี่ยนไป โดยการให้ความสนใจสุขภาพของคนอื่นมากขึ้น และมีความเข้าใจในข้อจำกัดของผู้ป่วยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

...การคบใครสักคนก็เหมือนการลงทุนทางความรู้สึก พอจู่ๆ เขาหายไปเลยเหมือนสิ่งที่ลงทุนมาสูญเปล่า ความรู้สึกเราถูกขโมยไป ตอนนั้นเราโหวงมาก ความตายของเขาเปลี่ยนมุมมองต่อชีวิตของเราไปเลย เราไม่หมางเมินสุขภาพคนอื่นแล้ว ต่อให้โรคเล็กๆ น้อยๆ เราจะไม่เอาตัวเองเป็นที่ตั้ง แล้วเปลี่ยนมาใส่ใจคนอื่นมากขึ้น...

(เรื่องเล่าหมายเลข 114)

เรื่องเล่าทั้งสองเรื่องข้างต้น เป็นการเล่าเรื่องโดยผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย มีเนื้อหาบอกเล่าถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติต่อผู้ป่วย คือการพยายามทำความเข้าใจผู้ป่วย ดูแลเอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจในความผิดปกติของโรค ดูแลด้วยความรัก เพื่อไม่ต้องเสียใจในภายหลัง

1.1.1.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับโรคเอดส์

เรื่องเล่าเกี่ยวกับโรคเอดส์เป็นเรื่องเล่าของผู้ป่วยโรคเอดส์ และเจ้าหน้าที่พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วย เนื้อหาของเรื่องเล่าจะกล่าวถึงความเป็นมาที่ทำให้ติดเชื้อ การเข้ารับการรักษา การถูกรังเกียจจากสังคม เนื่องจากคนทั่วไปยังมีความเข้าใจผิดว่าโรคเอดส์เป็นโรคติดต่อ

ร้ายแรง สามารถติดต่อกันได้ง่าย มีเรื่องเล่าจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 5, 41, 42, 43 ดังนี้

เรื่องเล่านำเสนอเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่ยากลำบากของผู้ป่วย เนื่องจากไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม ทั้งในสังคมการทำงานหรือการใช้ชีวิตทั่วไป ทำให้ต้องปกปิดตัวเอง เพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามปกติ ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าหมายเลข 5 กล่าวถึงเรื่องราวของผู้ชายที่ติดเชื้อเอดส์ว่ามาจากครอบครัวที่แตกแยกและถูกใช้ความรุนแรง เมื่ออายุ 15 ปี จึงหนีออกจากบ้าน นึกถึงเหตุการณ์ที่โดนล่วงละเมิดทางเพศเกิดการเรียกค่าเสียหายแล้วก็ได้เงินมา คิดว่าเป็นเรื่องที่ดีจึงไปที่วังสราญรมย์เพื่อขายบริการทางเพศ จนวันหนึ่งเริ่มมีอาการผิดปกติ จึงตัดสินใจตรวจเลือด แล้วเข้ารับการรักษา จนร่างกายเหมือนคนปกติ เริ่มงานใหม่ที่บริษัทแห่งหนึ่ง ประมาณสามเดือนจึงตัดสินใจบอกหัวหน้า ปรากฏว่าผู้จัดการแจ้งให้ออก เพราะกลัวคนอื่นจะติดโรค ทำให้เขาหวาดกลัว หลังจากเหตุการณ์นี้เขาเก็บเรื่องนี้เป็นความลับ

...ผมทำงานที่บริษัทแห่งหนึ่งมาสามเดือน คงไว้ใจได้แล้วละ เลยตัดสินใจบอกหัวหน้าทีม สิ่งที่เกิดคือเขาไปบอกผู้จัดการ แล้วผมได้รับโทรศัพท์จากผู้จัดการว่า ‘คุณไม่ต้องเข้าออฟฟิศแล้วนะ’ ตอนนั้นพยายามอธิบาย ‘ผมแค่มีเชื้อ มันไม่ได้ติดกันง่ายๆ’ แต่เขาให้เหตุผลว่า ‘เวลาทำกิจกรรมกับคนในออฟฟิศ คนอื่นอาจติดจากอากาศได้’ ซึ่งมันไม่จริง เฟลมาก ไม่อยากทำงาน ไม่อยากคุยกับใครแล้ว หลังจากนั้นไปสมัครงานที่อื่น ผมหลอนสารพัด กลัวเขามาตรวจเลือด กลัวไม่ได้ทำงาน เลยพยายามเก็บเป็นเรื่องเงียบ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 5)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ คือการที่คนทั่วไปไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างแท้จริง มักคิดว่าสามารถติดต่อกันได้ง่าย ไม่ควรเข้าใกล้ผู้ป่วย จึงมีความหวาดระแวง แสดงท่าทางรังเกียจผู้ป่วย สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ติดเชื้อเป็นอย่างมาก

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 5 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งที่ถูกเลิกจ้าง เนื่องจากคนในบริษัทรู้เรื่องของเขา แล้วให้เหตุผลที่ต้องให้ออก เพราะกลัวผู้อื่นจะติดเชื้อไปด้วย

...ผมได้รับโทรศัพท์จากผู้จัดการว่า ‘คุณไม่ต้องเข้าออฟฟิศแล้วนะ’ ตอนนั้นพยายามอธิบาย ‘ผมแค่มีเชื้อ มันไม่ได้ติดกันง่ายๆ’ แต่เขาให้เหตุผลว่า ‘เวลาทำกิจกรรมกับคนในออฟฟิศ คนอื่นอาจติดจากอากาศได้’ ซึ่งมันไม่จริง เฟลมาก ไม่อยากทำงาน ไม่อยากคุยกับใครแล้ว หลังจากนั้นไปสมัครงานที่อื่น หมอลอนสารพัด กลัวเขามาตรวจเลือด กลัวไม่ได้ทำงาน เลยพยายามเก็บเป็นเรื่องเงียบ

(เรื่องเล่าหมายเลข 5)

อีกเรื่องเล่าหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไม่ยอมรับผู้ป่วยโรคเอดส์ ดังเรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2554 เขาได้เข้ามาทำงานที่แห่งใหม่ แล้วมีโทรศัพท์แจ้งว่าผลตรวจสุขภาพของเขามีปัญหาตรวจพบเชื้อ HIV พร้อมกับแจ้งว่าบริษัทไม่รับเข้าทำงานแล้ว ดังเรื่องเล่าหมายเลข 42

...เอชอาร์ของบริษัทแจ้งว่าการตรวจสุขภาพมีปัญหา เราก็งง เลยถามว่า ‘ปัญหาอะไรเหรอครับ’ เขาบอกว่า ‘เลือดมีปัญหานะ ตรวจพบเชื้อเอชไอวี’ วินาทีนั้นยังไม่ร้องไห้ มันอึ้ง ซ็อค ลอยๆ ผมถามกลับไปทั้งที่อึ้งๆ ว่า ‘แล้วผมต้องทำยังไง’ ทางนั้นบอกว่า ‘บริษัทคงรับคุณไม่ได้แล้ว’ ที่รับปากว่าวันรุ่งขึ้นจะไปเริ่มงาน ก็ไม่ต้องไปแล้ว ตอนนั้นผมนั่งงงเป็นชั่วโมง ผันไปหรือเปล่า คิดอะไรไม่ออก ทำอะไรไม่ถูก เหมือนโลกพังทลาย ความฝันที่วาดไว้ทั้งหมด ตำแหน่งที่กำลังจะเริ่มโตได้อีก เยอะ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 42)

ผู้ป่วยบางคนเกิดความหวาดระแวงในที่ทำงาน กลัวคนอื่นรู้ ทำให้ต้องลาออกจากงาน ดังเรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งที่เคยถูกปฏิเสธให้เข้าทำงานเพราะตรวจพบเชื้อ HIV จนได้ทำงานที่ใหม่ รู้สึกระแวงเมื่อได้ยินใครพูดถึงโรคเอดส์แม้ไม่ได้เจาะจง เกิดความกังวล พอมีข่าวว่าบริษัทจะถูกรวมกิจการและบริษัทที่มาซื้อจะมีการตรวจเลือด ทำให้เขาหวาดกลัว เครียดจนทำงานไม่ได้ สุดท้ายต้องรีบลาออกก่อนที่คนอื่นจะรู้ ดังเรื่องเล่าหมายเลข 43

...หลังจากถูกปฏิเสธให้เข้าทำงานเพราะตรวจพบเชื้อเอชไอวี ผมหยุดทำงานไป เป็นปี พอกลับมาทำงานอีกครั้ง ช่วงแรกๆ ระวังมาก ได้ยินใครพูดถึงโรคเอดส์ แม้ไม่ได้เจาะจงแซวเรา แต่เกิดความกังวลแล้ว เขาจะรู้ไหม สงสัยเราหรือเปล่า ทำงานไปสักพัก มีข่าวว่าบริษัทจะถูกควมรวบกิจการ แล้วบริษัทมหาชนที่มาซื้อ มีการตรวจ ผมไม่มีความสุขเลย เครียดจนทำงานไม่รู้เรื่อง สุดท้ายเลยซึ่งลาออก...

เรื่องเล่าหมายเลข 43)

จากเรื่องเล่าข้างต้นเป็นการบอกเล่าความรู้สึกถึงความยากลำบากของผู้ป่วยที่ต้องปกปิดเรื่องราวของตนเองเป็นความลับ เพราะเมื่อมีคนทราบจะทำให้ผู้ป่วยไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ถูกให้ออกจากงาน เนื่องจากคนทั่วไปมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ยังไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ยังปรากฏเรื่องเล่าที่กล่าวถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่หวาดกลัวผู้ป่วยไม่ให้การรักษาด้วยความเห็นใจ การกระทำเหล่านี้เป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนใจผู้เล่าเป็นอย่างมาก ดังเรื่องเล่าหมายเลข 42 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งเข้าไปพบแพทย์เพื่อตรวจโรค หมอที่ตรวจแสดงถึงอาการตกใจหวาดกลัว ซึ่งหมอไม่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาใด เพียงแต่แจ้งผลตรวจว่าติดเชื้อ จากนั้นจึงไปรักษาที่โรงพยาบาลอื่น แพทย์ที่รักษาก็แสดงถึงความไม่เอาใจใส่ผู้ป่วย

..โรงพยาบาลรัฐบาลแห่งหนึ่ง วันแรกไปช่วงบ่าย เจอหมอหนุ่มๆ แฟ้มประวัติ บอกว่าเลือดบวก หมอไม่แตะตัวผมเลย หยิบไฟฉายมาส่องๆ เป็นพิธี ผมเลยถามว่า 'หมอครับ ต้องตรวจอะไรบ้าง' หมอบอกว่า 'ก็ตรวจแอนตี้เอชไอวี กับระดับภูมิคุ้มกัน (CD4)' ผมอ่านจากอินเทอร์เน็ตมา มันมีตรวจ Viral load (ปริมาณเชื้อเอชไอวีในเลือด) เราพอมีกำลังจ่าย ตรวจอะไรได้ตรวจหมด เลยบอกหมอไป คำตอบที่ได้คือ 'เป็นอยู่แล้วไม่ใช่เหรอ จะตรวจไปทำไมอีก' นี่คือคำตอบ (เน้นเสียง) เรายังใหม่มาก เจอคำพูดแบบนี้ไม่โอเคเลย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 42)

ในความเป็นจริงแพทย์ไม่ได้เป็นเหมือนกันทุกคน แพทย์ที่รักษาผู้ป่วยด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้ป่วยก็มีเช่นเดียวกัน ดังเรื่องเล่าของชายคนหนึ่งโชคดีได้รับการรักษาจากแพทย์ที่เข้าใจ รักษากายพร้อมกับรักษาใจของผู้ป่วยด้วย

...ผมเปิดอินเทอร์เน็ตหาข้อมูล แล้วเจอประวัติอาจารย์สมสิทธิ์ (นายแพทย์สมสิทธิ์ ต้นสุกสวัสดิกุล) บอกว่าเป็นหมอฟอพระ ผมอ่านจบแล้วรักเลย พอไปรักษา วันแรกอาจารย์ถึงตัวเลย จับ ลูบ คลำ ถามอาการอย่าละเอียด ปกติหมอยังอยู่ถึงเที่ยง อาจารย์ส่งผลแล็บไปสลิปโมง ผลจะออกสักบ่ายโมง อาจารย์บอกว่า 'หาอะไรทานก่อน บ่ายโมงมาเจอกัน' แกอยู่เพื่อมาตรวจผมคนเดียว ช่วงนั้นมาบิราศทุกอาทิตย์ นิดนู่น นิดนี่ หลังจากรักษาไปสักพัก ผมเริ่มกินยาต้านไวรัส เจ็ดวันรู้สึกได้ว่ามีแรง สองอาทิตย์เอ็นจอยอาหาร ร่างกายฟื้นเร็วมาก สองปีแรกค่อยๆ อ้วนขึ้น เหมือนต้นไม้ใกล้ตายได้น้ำ แล้วดีขึ้นมาเรื่อยๆ จนกระทั่งวันนี้ ผมเคยบอกอาจารย์ว่า 'มาหาอาจารย์ ผมรอดตาย แต่อาจารย์ไม่ได้แคร์รักษาโรค แต่สิ่งที่อาจารย์ปฏิบัติกับผมคือเอาใจ'

(เรื่องเล่าหมายเลข 42)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับโรคเอดส์มิได้เล่าเรื่องโดยผู้ป่วยเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องเล่าของเจ้าหน้าที่พยาบาลที่ต้องดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ในช่วงที่เริ่มแพร่เข้ามา ซึ่งคนส่วนใหญ่ยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ ดังเรื่องเล่าของพยาบาลคนหนึ่งที่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ว่า จะนำผู้ป่วยโรคเอดส์มารักษา เจ้าหน้าที่ทุกคนหวาดกลัวไม่กล้าทำอะไรกับผู้ป่วย เธอจึงเข้าไปดูแลและเข้าไปขอความรู้จากแพทย์ว่าสามารถติดต่อทางใดบ้าง เมื่อมีความรู้เธอจึงรู้สึกโล่งใจจึงดูแลต่อไป จากนั้นก็มีผู้ป่วยเข้ามารักษามาตลอด เธอจึงได้เป็นหัวหน้าทีมดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ เพราะมีประสบการณ์

จากการที่เธอต้องทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วยทำให้เธอถูกรังเกียจจากเพื่อนร่วมงาน เพราะหวาดกลัวการติดโรค ทำให้เพื่อนร่วมงานไม่กล้าเข้าใกล้เธอแต่เธอต้องเข้มแข็งเพื่อทีมงาน ดังเรื่องเล่าหมายเลข 41

..เหตุการณ์ครั้งหนึ่งที่เจ็บปวดมาก แต่เดิมเราผูกอาหารกับโรงครัว เราอยากคุยกับเพื่อน บ้าง วันนั้นเดินยังไม่ถึงเลย ได้ยินเสียงตะโกนว่า 'เจ้าหน้าที่เอดส์มาแล้ว!' ตัวชาเลย ไม่เป็นไร สู้ ตอนนั้นสักเที่ยงครึ่ง คนเริ่มน้อยแล้ว คนตักอาหารต้นถาดมาให้ เหมือนเป็น รวงเลื่อนเลย ไม่เป็นไร อดทน เราหยิบถาดแล้วเดินไปนั่งเยื้องกับเจ้าหน้าที่ผู้ชายคนนึง เขาหันมามอง พอเห็นว่าเป็นเรา ทำทางเหมือนกำลังตัดสินใจว่าจะกินต่อหรือลุกออกไป ในที่สุดเขาก็ลุกออกไป ทั้งที่เรายังไม่อิ่ม แต่ทานไม่ลงแล้ว แต่เรายังเดินออกไม่พ้นประตูเลย เจ้าหน้าที่โรงครัวเอาน้ำยาโซเดียมไฮโปคลอไรท์ราดบริเวณที่เราเพิ่งนั่ง

(เรื่องเล่าหมายเลข 41)

เวลาผ่านไปเธอได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความอดทน ปฏิบัติตัวกับผู้ป่วยอย่างเพื่อนมนุษย์คนหนึ่ง แล้วก็ไม่ได้เกิดการติดเชื้ออย่างที่ผู้อื่นกลัว ตลอดจนความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็นที่เข้าใจมากขึ้น เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลก็เริ่มมาทักทายเธอ และได้รับการชื่นชม

...เวลาผ่านไปสักพัก เริ่มมีคนจากต่างประเทศมาดูงาน พอมีมาบ่อย ๆ คนในเริ่มเปลี่ยนความคิด เป็นกระแสให้มองว่าเอดส์ไม่ได้มีแต่เรื่องแย ๆ ช่วงแรกสื่อออกนากล้นมาก เอดส์เป็นแล้วตาย! เวลาสามปีไม่ใช่น้อยนะ หลายคนคงเริ่มคิด ไม่มีเจ้าหน้าที่ติดเลยสักคน อ้วนก็ยังอ้วนเหมือนเดิม ทุกคนยังสุขภาพดี เริ่มมีคนมาทักทาย เดินสวนกันก็พูดชื่นชม...

(เรื่องเล่าหมายเลข 41)

จากข้างต้นเรื่องเล่าของเจ้าหน้าที่พยาบาลแสดงให้เห็นว่าคนทั่วไปยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่ถูกต้อง แม้แต่เจ้าหน้าที่ที่ต้องให้การดูแลรักษาผู้ป่วย เรื่องเล่านี้จึงให้ความรู้เรื่องการติดต่อของโรคเอดส์ แสดงให้เห็นว่าเรื่องเล่ามีใช้เพียงเรื่องเล่าที่ได้รู้ชีวิตของบุคคลเท่านั้น แต่ยังให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้อ่านด้วย เป็นสื่อที่ช่วยประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคมเข้าใจเรื่องโรคเอดส์มากขึ้น

ความเจ็บป่วยทางร่างกายที่พบจากเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” สะท้อนให้เห็นว่าคนเมืองใช้ชีวิตโดยที่ไม่ได้ดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองเท่าที่ควร เนื่องจากโรคที่พบเป็นโรคเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหาร ความเครียด เป็นต้น จึงเกิดโรคประจำตัวที่ป่วยเรื้อรัง แล้วส่งผลให้โรคปัจจุบันเข้ามาแทรกเป็นภาวะแทรกซ้อนให้กับผู้ป่วยได้ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าโรคติดต่อที่พบในสังคมเมืองคือ โรคเอดส์ ซึ่งเป็นโรคติดต่อที่พบมากขึ้นทุกปี

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ยังสะท้อนความรู้สึกของผู้ป่วยที่มีความทุกข์ ความหวาดกลัว แม้กระทั่งความรู้สึกที่เป็นภาระให้กับคนรอบข้าง รวมไปถึงความรู้สึกของ ผู้ใกล้ชิดมีหน้าที่ดูแลผู้ป่วย ที่ในบางครั้งก็รู้สึกเหนื่อย หรือรำคาญผู้ป่วย แต่ในท้ายที่สุดก็พยายามทำความเข้าใจผู้ป่วย และกลับมาดูแลกันด้วยความความรักและความเห็นอกเห็นใจ

1.1.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางจิตใจ

เรื่องเล่าของผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางจิตใจจากเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษยกรุงเทพฯ” คือโรคซึมเศร้า เรื่องเล่ากล่าวถึงสาเหตุการเจ็บป่วยว่ามาจากการเผชิญกับความไม่เข้าใจของคนรอบข้าง การอธิบายเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความคิดปฏิกิริยาที่ส่งผลต่อความคิด และทำให้ประสิทธิภาพในการใช้ชีวิตลดลง เล่าเรื่องโดยเจ้าของเรื่อง และเล่าโดยผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคซึมเศร้า เรื่องเล่าที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคซึมเศร้า มีจำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 31, 96, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 126

เรื่องเล่าความเจ็บป่วยทางจิตใจของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า เล่าถึงการใช้ชีวิตของคนในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูง โดยเฉพาะการแข่งขันในที่ทำงาน ส่งผลให้บุคคลต้องเผชิญกับภาวะความกดดันของสังคม ตลอดจนปัญหาที่ต้องพบในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุให้บางคนป่วยเป็นโรคซึมเศร้า ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มีสาเหตุมาจากการที่ต้องเผชิญกับปัญหาหลายเรื่อง que เข้ามารุมเร้า สร้างความทุกข์ ความเสียใจ แล้วไม่ได้รับการแก้ไข จนเกิดภาวะซึมเศร้า ดังเรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่ง que ครอบครัวยุติปัญหา น้องเสียชีวิต พ่อถูกกล่าวหาว่าหนีราชการ และตัวเองต้องย้ายไปเรียนโรงเรียนวิถิพุทธแล้วเข้ากับคนอื่นไม่ได้ จนกลายเป็นโรคซึมเศร้า ดังเรื่องเล่าหมายเลข 96

...19 กันยายน 2549 มีคำสั่งให้ทหารต้องประจำอยู่ที่หน่วย วันนั้นน้องของผมเสียชีวิต พ่อเลยตัดสินใจออกจากหน่วยเพื่อกลับมาดูใจ ผู้ใหญ่บางคนที่ไม่ชอบพ่ออยู่แล้วบอกว่าเป็นการหนีราชการ พ่อถูกดองตำแหน่งโดยย้ายไปประจำ น้องก็เสียชีวิต พ่อก็ถูกกระทำอีก ช่วงนั้นบรรยากาศในบ้านไม่ดีเลย พ่อขึ้น ม.ปลาย ผมต้องย้ายไปอยู่โรงเรียนใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนวิถิพุทธ ปรากฏว่าเข้ากับคนอื่นไม่ได้ สิ่งเหล่านั้นผลักดันให้ผมเกิดภาวะบางอย่าง ที่ภายหลังมีคำวินิจฉัยจากหมอว่าคือ ‘โรคซึมเศร้า...

(เรื่องเล่าหมายเลข 96)

บางครั้งสาเหตุของการเกิดโรคซึมเศร้าก็เกิดจากหลายปัญหาที่เข้ามา รุมเร้าชีวิต ในช่วงเวลาเดียวกัน ส่งผลให้เกิดความเครียด ดังเรื่องเล่าที่กล่าวถึงสาเหตุทำให้เกิดโรค อาจเกิดจากปัญหาความขัดแย้งในที่ทำงาน ความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง รวมถึงความคาดหวังจากครอบครัว ส่งผลให้ผู้ป่วยเกิดความกดดัน จนกลายเป็นโรคซึมเศร้า

ดังตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 106 ของผู้ชายคนหนึ่งที่เคยป่วยเป็นโรคซึมเศร้า พยายามที่จะฆ่าตัวตายหลายครั้ง เมื่อได้รับการรักษาแพทย์ถึงสาเหตุของความเครียด ทำให้เขานึกถึงเหตุการณ์ที่อาจเป็นสาเหตุ นั่นคือเขาโดนตำหนิจากญาติที่ทำงานร่วมกัน จนรู้สึกว่ามันตัวเองไร้ค่า และความกดดันจากครอบครัวที่เขาถูกบังคับในหลายเรื่อง

...ตอนไปโรงพยาบาลจิตเวชครั้งแรก หมอเคยถามว่า ‘เครียดเรื่องงานไหม’ ผมบอกว่า ‘งานเยอะครับ แต่คิดว่ายังรับได้’ ตอนนั้นเลยคิดว่าอยู่ๆ อาการเกิดขึ้นเอง แต่เมื่อไม่นานมานี้ ผมก็ย้อนถึงสาเหตุ อาจเกิดขึ้นช่วงปี 2013 โรงแรมของครอบครัวกำลังก่อสร้าง ผมดูแลเรื่องการขาย ช่วงนั้นโดนคุณอา ค่ำตลอดเวลา ‘ไอ้ใจ ไอ้ควาย ทำงานแบบนี้ได้ยังไง’ โดนซ้ำๆ โดนมาเรื่อยๆ เลยเกิดความรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า แต่พอป่วยก็ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรแล้ว อาจรวมถึงความอึดอัดหลายเรื่องในครอบครัว เช่น ผมถูกบังคับให้แต่งงานกับผู้หญิงที่คุณพ่อหามาให้ แต่ผมปฏิเสธไป หรือศาสนาสิกข์ห้ามผู้ชายตัดผม วันหนึ่งผมตัดผมสั้นมา คุณแม่ก็ไม่พอใจ พอทุกเรื่องทยอยๆ วันหนึ่งเลยแตก...

(เรื่องเล่าหมายเลข 106)

สาเหตุการเกิดโรคซึมเศร้าอาจเกิดจากปัญหาความสัมพันธ์ของครอบครัว ที่คนในครอบครัวไม่เข้าใจผู้ป่วย ดังเรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งที่เคยป่วยเป็นโรคซึมเศร้า เมื่อบอกที่บ้านกลับถูกคิดว่าเป็นตามกระแส คนในครอบครัวไม่พยายามทำความเข้าใจผู้ป่วย ทำให้รู้สึกที่ไม่มีคนสนใจ เมื่อเวลาผ่านไปจึงรู้สึกถูกละเลยจากคนในครอบครัว

...เคยบอกแม่ว่าอาจเป็นโรคซึมเศร้านะ เขาหาว่าเป็นตามกระแสหรือเปล่า พอบอกพี่สาว เขาหาว่ามีอะไรทำไมไม่บอก เวลาผ่านไปสักพักก็เกิดปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ที่จำไม่ได้แล้วว่าเรื่องอะไร เราพยายามสื่อสารกับพ่อแม่ เขาก็ไม่สนใจ พอไปบอกพี่สาว เขาก็ไม่สนใจอีก เลยเก็บความรู้สึกนั้นไว้คนเดียว ผ่านไปไม่ถึงสัปดาห์ อารมณ์ยังวนเวียนแบบเดิม แลผมมีปัญหาใหม่เข้ามาอีก เราไม่อยากเจอหน้าใคร เลยขึ้นห้อง ล็อคห้อง แล้วยอน ในใจคิดว่า ‘ไม่เอาแล้ว ไม่อยู่แล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 115)

การเกิดโรคซึมเศร้าบางครั้งก็มีสาเหตุมาจากปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคนรักที่ต้องจบความสัมพันธ์ลงไป สิ่งที่เคยคาดหวังก็ไม่เป็นเหมือนที่หวังไว้ ชีวิตที่เคยมีต้องพังทลายลงไปสร้างความเสียใจให้บุคคล จนกลายเป็นโรคซึมเศร้า

ตั้งเรื่องเล่าของบุคคลหนึ่งที่ผิดหวังในความรัก แล้วเป็นความรักที่ผูกพันกันมาก เป็นผู้ที่เคยร่วมสร้างอนาคตด้วยกัน เมื่อความสัมพันธ์ยุติลงเขาจึงรู้สึกผิดหวัง และเสียใจเป็นอย่างมาก

...เมื่อสี่ปีที่แล้ว เราเลิกกับแฟนที่รักกันมาก เคยไปไหนด้วยกัน ทำอะไรด้วยกัน ชายของด้วยกัน เปิดบัญชีเงินเก็บด้วยกัน พอสิ่งเหล่านั้นไม่มีแล้ว ช่วงนั้นรู้สึกแย่มาก ๆ แแต่แอบน้ำยังรวบรวมสมาธิเดินเข้าห้องน้ำแทบไม่ได้ เลยปรึกษาเพื่อน หาข้อมูล แล้วตัดสินใจไปโรงพยาบาลเลย หมอบอกว่า ‘คุณมีภาวะซึมเศร้า...’

(เรื่องเล่าหมายเลข 116)

สาเหตุการเกิดโรคซึมเศร้ามีที่มาจากปัญหาในการทำงาน ความกดดันจากการทำงาน เมื่องานไม่เป็นอย่างที่ตั้งใจส่งผลให้เกิดความเครียด ส่งผลให้เกิดภาวะซึมเศร้า ตั้งเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าจากผู้หญิงคนหนึ่งที่มีสามีเป็นผู้ป่วยโรคซึมเศร้า เล่าถึงสาเหตุการป่วยของสามีที่ทำอาชีพนักเขียน อยู่มาวันหนึ่งคิดงานไม่ออก เขียนงานไม่ถูกใจ ทำให้รายได้เริ่มลดลงด้วยความพยายามเขียนงานทำให้เริ่มมีอาการนอนไม่หลับ กลายเป็นคนฉุนเฉียวง่าย

...เขาเองเขียนยังไงก็เขียนไม่ออก พยายามเค้นออกมาได้บ้าง แต่เป็นงานที่ตัวเองไม่พอใจ เขาเริ่มบ่นว่านอนไม่หลับ บางวันไม่หลับจนถึงเช้า กลายเป็นคนฉุนเฉียวง่าย ตื่นมาแล้วไม่มีเรี่ยวแรง ไม่มีกะจิตกะใจ พอไปหาหมอก็ได้ยามากิน ช่วงนั้นเลยโทรบอกเพื่อนของเขาให้ช่วยดูอีกทาง เราต้องทำร้านตลอดเลยไม่ค่อยมีเวลา...

(เรื่องเล่าหมายเลข 122)

จากเรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคซึมเศร้า ได้แก่ ปัญหาจากการทำงาน ปัญหาความสัมพันธ์ของครอบครัวและคนรัก ผู้ป่วยบางคนสาเหตุของโรคอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เกิดจากปัญหาหลายปัญหาที่เข้ามารุมเร้าในเวลาเดียวกัน เมื่อปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขก็ส่งผลให้กลายเป็นโรคซึมเศร้า

ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าได้กล่าวถึงคนทั่วไป ว่ายังมีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากโรคซึมเศร้าเป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของสารเคมีในสมอง แต่บางคนเข้าใจว่าเกิดจากความคิด และพฤติกรรมของผู้ป่วยเท่านั้น ดังเรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่ง ที่กล่าวถึงความยากลำบากในการรับมือกับคนที่ไม่เข้าใจโรคซึมเศร้า ทำให้หลายคนต้องปกปิดตัวเองจากสังคม

...สำหรับคนเป็นโรคซึมเศร้า ความยากคือการรับมือคนที่ไม่เข้าใจ ทุกวันนี้เต็มไปด้วยบทความที่บอกว่า ‘พูดกับคนเป็นซึมเศร้ายังไง’ แต่ไม่เคยมีบทความว่า ‘คนป่วยจะรับมือคนที่บอกว่าตัวเองปกติแต่ไม่เข้าใจยังไง’ พอใครรู้ว่าป่วย เราจะกลายเป็นคนเสพความคิดลบ เป็นคนขี้เกียจและเรียกร้องความสนใจ เป็นคนไม่น่าคบ เหมือนไม่มีสิทธิ์มองอะไรไม่ตีให้ใครเห็นอีกต่อไป แต่ในเรื่องเดียวกัน คนไม่มีใบรับรองแพทย์ว่าป่วยกลับทำได้ การต้องต่อสู้กับตัวเองแล้วต้องรับมือกับคนที่ไม่เข้าใจ คนโดดเดี่ยวอยู่แล้วเลยโดดเดี่ยวมากกว่าเดิม...

(เรื่องเล่าหมายเลข 126)

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ได้เสนอวิธีการช่วยเหลือผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ให้คนใกล้ชิดโดยเฉพาะคนในครอบครัว ทำความเข้าใจ และสังเกตพฤติกรรมผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เขามีกำลังใจในการมีชีวิตอยู่ต่อไป โดยการรับฟังและให้กำลังใจ และให้ตระหนักถึงการมีคุณค่าในตัวเอง ดังคำพูดของผู้หญิงที่ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าว่า

...เราควรพูดคุยหรือพาเขาไปหาจิตแพทย์ ไปพบผู้เชี่ยวชาญมากกว่าจะ让他เข้าวัดฟังธรรม โรคซึมเศร้าก็เหมือนโรคอื่น ๆ ที่ทวีความรุนแรงได้หากปล่อยไว้นาน คือเราไม่จำเป็นต้องเข้าใจความเศร้าทั้งหมดของผู้ป่วยแค่อยอมรับว่าเขาป่วย พาเขาไปหาหมอ รักษาอาการแค่นั้นก็ดีมาก ๆ แล้วละ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 117)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ไม่ได้ปรากฏผู้เล่าที่เป็นผู้ป่วยเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องเล่าจากผู้ที่ใกล้ชิดผู้ป่วยถ่ายทอดเรื่องราวเหตุการณ์ของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า โดยสะท้อนออกมาเป็นเรื่องเล่า ดังนี้

เรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีเพื่อนรุ่นน้องเป็นผู้ป่วยซึมเศร้า เธอเป็นเพื่อนที่คอยดูแลพาไปหาหมอ เนื่องจากพ่อแม่ของน้องแยกทางทางกัน แม่ต้องทำงานจึงไม่มีเวลาให้มืออยู่วันหนึ่งน้องโทรศัพท์มาชวนไปเที่ยว แต่เธอเรียนหนังสืออยู่ จึงไม่ได้ไปด้วย สุดท้ายน้องฆ่าตัวตาย เหตุการณ์นี้ทำให้เธอรู้สึกผิดตลอดมา และมีความคิดว่าควรดูแลคนรักของเราให้ดีกว่านี้

...เรายังรู้สึกค้างคาในตัวเองนะ หลังจากวันนั้น เรายังคิดอยู่ตลอดเวลา 'สิ่งที่เคยทำมันถูกหรือยังถ้าทำอีกอย่างเหตุการณ์จะเปลี่ยนไปหรือเปล่า เราทำอะไรได้มากกว่านี้ไหม' สัปดาห์แรกต้องลุกจากห้องเรียนไปร้องไห้ในห้องน้ำ เวลาผ่านไปค่อยดีขึ้นบ้าง แต่เวลาอยู่บ้านคนเดียว บางครั้งก็นั่งร้องไห้ ทุกๆ วันจะมีช่วงเวลาที่เราเรียกว่า 'ฟัง' นั่งอยู่เฉยๆ แล้วน้ำตาไหล...

(เรื่องเล่าหมายเลข 118)

จากเรื่องข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวที่รุนแรงจากอาการของโรคซึมเศร้า สร้างความเสียใจให้กับคนที่อยู่ข้างหลังเป็นอย่างมาก

ผู้ป่วยโรคซึมเศร้านี้รู้สึกที่ตัวเองไร้ค่า ไม่เห็นว่าตนเองสำคัญอีกแล้ว ทำให้ไม่มีความสุขในการมีชีวิตอยู่ เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ได้นำเสนอวิธีการเอาชนะความคิดด้านลบของตนเอง โดยชี้ให้เห็นถึงการมีคุณค่ากับคนอื่น เพื่อเป็นสิ่งที่เยียวยาให้มีชีวิตต่อไป ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งที่รักษาจนอาการดีขึ้น จึงอยากทำอะไรที่เป็นประโยชน์กับคนอื่น จึงนำนิยายที่เขียนในเว็บไซต์มารวมเป็นเล่มขายให้คนซื้อตามกำลังศรัทธา แล้วนำเงินไปบริจาคที่โรงพยาบาลศิริราช ทำให้เธอรู้ว่าการมีคุณค่าสำหรับใครสักคนนั้นเป็นสิ่งที่เยียวยาจิตใจได้มากที่สุด

...เราเริ่มยิ้มให้กับตัวเอง เริ่มมองสิ่งที่ดีในตัวเอง ทุกอย่างจะค่อยๆ เคลื่อนตัวไปในทิศทางที่เราชี้ นำ เหมือนอย่างที่เราบอกไว้ในจดหมาย ตอนกินยา บางตัวแล้วไม่ได้ผล หมอเคยบอกว่า ‘มียาอีกเยอะมากที่คุณยังไม่ได้ลอง’ เส้นทางนี้มันเหนื่อย แต่เราจะไม่ถอยใจ การมีอยู่ของเรายังสร้างสรรค์อะไรบนโลกนี้ได้อีก ชีวิตจริงย่อมมีทั้งคนที่รักเราและคนที่เกลียดเรา มองให้เห็นคนที่รักเรา แล้วอาศัยพวกเขาเป็นฐานทัพ ถ้ามีอะไรบุกรุกเข้ามาตี เราจะมีกำลังยืนขึ้น เมื่อคุณเริ่มยืนขึ้นได้ คุณจะยื่นมือออกไปจับคนอื่นให้ลุกขึ้นมา ยืนด้วยกัน

(เรื่องเล่าหมายเลข 126)

อีกเรื่องเล่าของบุคคลหนึ่งที่ลงมือฆ่าตัวตาย แต่โชคดีที่รอดชีวิตมาได้ เมื่อเธอฟื้นขึ้น ได้เห็นว่ามีคนรักเธอจำนวนมาก มีคนเสียใจในการตัดสินใจของเธอ ทำให้เห็นว่าเธอยังมีค่าสำหรับคนอื่นอีกจำนวนมาก สิ่งนี้ทำให้เธอมีชีวิตอยู่ได้อีกครั้ง

...เราเริ่มรู้สึกว่าการมีชีวิตไม่ได้แย่นานนั้น เราเห็นความเจ็บปวดของเพื่อนๆ ที่มาเยี่ยม แม้ไม่ได้รู้สึกของตัวเองทำผิด แต่เราอยากขอโทษที่ทำให้พวกมันเสียน้ำตา การฆ่าตัวตายทำให้เราเห็นว่าตัวเองสำคัญกับคนอื่น และคนอื่นก็สำคัญกับเราด้วยเลย ไม่อยากให้ใครต้องมารู้สึกเจ็บปวดแบบเดียวกัน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 116)

จากเรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวทางการการใช้ชีวิตของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า นั่นคือการพยายามมองให้เห็นถึงคุณค่าของตนเอง การมีชีวิตต่อไปเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่น และรู้ว่ามีคนที่ยังรักและหวังดีอีกมาก

จากเรื่องเล่าทำให้เห็นว่าโรคซึมเศร้าเป็นโรคที่มาจากหลายสาเหตุ อาจเกิดจากสาเหตุเดียว หรือมีหลายสาเหตุเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน จนไปกระตุ้นความคิด และส่งผลต่อจิตใจ ทำให้เคมีในสมองให้เกิดความผิดปกติ อาจจากความเครียดความกดดันจากการทำงาน ความกดดันจากครอบครัว หรือปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งที่จะช่วยผู้ป่วยโรคซึมเศร้าได้ดีคือการเอาใจจากคนรอบข้าง และผู้ป่วยพยายามเห็นคุณค่าของตัวเอง

1.2 เรื่องเล่าของความพิการ

เรื่องเล่าของบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การขาดโอกาส ในการสมัครงานเหมือนกับคนปกติ การบอกกล่าวความรู้สึกของคนด้วยโอกาสให้สังคมเข้าใจ การเยียวยาดูแล และให้ความเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่ง มีเรื่องเล่าจำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 15, 16, 18, 23, 25, 97, 99, 100, 104 แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าของผู้พิการตั้งแต่กำเนิด จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 18, 23, 99, 100, 104 และเรื่องเล่าของผู้พิการจากอุบัติเหตุ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 15, 16, 25, 97

1.2.1 เรื่องเล่าของผู้พิการตั้งแต่กำเนิด

เรื่องเล่าของผู้ที่เกิดความผิดปกติทางร่างกาย ความพิการบางอย่างอาจจะไม่ปรากฏความผิดปกติตั้งแต่แรก แต่จะทำให้ร่างกายค่อย ๆ แสดงอาการผิดปกติ จนเป็นความพิการในที่สุด มีจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 18, 99, 100, 104

เรื่องเล่าผู้พิการตั้งแต่กำเนิดในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” คือผู้ที่ป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง SMA (Spinal muscular atrophy) เป็นโรคที่ไม่มียารักษา ร่างกายจะเสื่อมลงไปเรื่อย ๆ และในอนาคตจะเดินไม่ได้ในที่สุด ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าของผู้หญิงที่ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงเล่าว่า ช่วงหัดเดินแรก ๆ เดินไม่ปกติ ผู้ปกครองจึงพาไปหาพบหมอ วินิจฉัยว่ากระดูกสะโพกเกินต้องรอให้อายุ 12-13 ปี พอถึงอายุตามที่หมอบอกปรากฏว่าผลเอกซเรย์ออกมาปกติ ตรวจอีกหลายอย่าง แต่ผลเลือดออกมาว่าเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง ตอนนี้อย่างพอเดินได้แต่ในอนาคตกล้ามเนื้อจะอ่อนแรงจนเดินไม่ได้ในที่สุด

...จนใกล้จะเข้ามหาวิทยาลัย ผลเลือดออกมาว่าเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงที่ชื่อ SMA (Spinal muscular atrophy) เป็นโรคที่ไม่มียารักษา ร่างกายจะค่อย ๆ เสื่อมลง นั่นคือในอนาคตเราจะเดินไม่ได้การเปลี่ยนแปลงค่อย ๆ เกิดขึ้น ตอนนี้อายุ 26 เรานั่งเก้าอี้เดี่ยวๆ แล้วลุกยาก เดินระยะไกลไม่ไหว และก้าวขั้นสแต็ปที่ไม่มีราวจับไม่ได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 18)

ผู้ป่วยบางคนเล่าว่าตอนเด็ก ๆ ยังพอเดินได้ อาศัยเกาะคนอื่นบ้าง เมื่ออายุเพิ่มขึ้นต้องใช้เก้าอี้วีลแชร์ในชีวิตประจำวันในการเดินทาง เธอเล่าถึงความต้องการได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่นขณะเดินทางทั้งตอนขึ้นและลงจากรถคือ ช่วยเคลื่อนย้ายเธอจากรถวีลแชร์ไปยังเบาะรถ แล้วช่วยพับเก็บและกางให้เธอเมื่อลงจากรถ

...บางช่วงวิลแชร์ผ่านไม่ได้จนต้องลงบนถนน เวลาจะไปไหนเลยให้พ่อหรือแม่ขับไปส่งที่นั่น หรือส่งที่บีทีเอสแล้วเราไปต่อเอง ส่วนขากลับก็ให้พ่อหรือแม่ขับมารับที่นั่น หรือรับที่บีทีเอส ความช่วยเหลือที่ต้องการคือย้ายตัวเรจากวิลแชร์ขึ้นบนเบาะรถ แล้วพับเก็บวิลแชร์ขึ้นรถ ส่วนตอนลงจากรถก็ช่วยกางวิลแชร์ แล้วย้ายตัวจากเบาะรถมานั่งบนวิลแชร์

(เรื่องเล่าหมายเลข 104)

จากเรื่องเล่าของผู้พิการตั้งแต่กำเนิดสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตที่ยากลำบากในการเดินทาง ต้องใช้รถวิลแชร์ และอาศัยผู้อื่นให้ช่วยเหลือขณะเดินทาง ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงที่เป็นความผิดปกติตั้งแต่กำเนิด เป็นเรื่องเล่าที่ได้อธิบายลักษณะของโรค และบอกกล่าวถึงความต้องการได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต

1.2.2 เรื่องเล่าของผู้พิการจากอุบัติเหตุ

เรื่องเล่าของผู้พิการที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นโดยไม่คาดคิด เป็นความบังเอิญที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ ส่งผลให้ผู้ที่ประสบอุบัติเหตุรุนแรงเกิดความผิดปกติทางร่างกาย ไม่สามารถใช้ชีวิตได้ปกติดังแต่ก่อน แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ต้องสร้างกำลังใจและใช้ชีวิตต่อไป มีจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 15, 16, 25, 97

เรื่องเล่าของผู้พิการเล่าถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองพิการ โดยเป็นอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ อาจเป็นผู้ขับขี่เอง หรือเป็นผู้โดยสาร

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 18 เรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งทีประสบอุบัติเหตุตอนอายุ 9 ปี เมื่อเขาและน้องชายนั่งซ้อนรถจักรยานยนต์แม่ไปงานเลี้ยง แล้วประสบอุบัติเหตุมีรถจักรยานยนต์ขับมาชนแล้วรถยนต์ชนซ้ำอีก ทำให้แม่ของเขาเสียชีวิต น้องเขาหัก 3 ท่อน เขากลายเป็นคนอัมพาตครึ่งท่อนล่าง

... มีคนเล่าว่ามอเตอร์ไซค์มาชนแล้วรถยนต์มาชนอีกที ผมฟื้นขึ้นมาถามว่า ‘แม่อยู่ไหน’ ญาติบอกว่า ‘แม่ไปสัมมนา’ แต่ความจริงคือแม่เสียชีวิตแล้ว ครั้งนั้นน้องเขาหักสามท่อน ผมต้องเดินทางจากสุราษฎร์ธานีมากรุงเทพฯ เพื่อเอ็กซเรย์ ผลคือไขกระดูกสันหลังบิต หลังงอ ทำให้เส้นประสาทขาตออก ผมกลายเป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง นอนโรงพยาบาลบาลอยู่สองสามเดือนถึงกลับมาอยู่บ้าน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 18)

เรื่องเล่าหมายเลข 25 เรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งที่มีอาชีพเลี้ยงปลาสวยงาม เขากำลังขับรถไปส่งปลา ขณะกำลังเลี้ยวออกจากซอยถูกรถแท็กซี่เข้าชนต้องเข้ารักษาตัวอยู่ที่ห้อง ICU หนึ่งเดือนแล้วคิดมาตลอดว่าสักวันหนึ่งต้องหาย

...มีคนเล่าให้ฟังว่า แท็กซี่ขับช้ากว่าฟุ้งมาชน รถผมข้ามเกาะกลางไปชนเสาไฟฟ้า เข้าใจว่าคงเกร็ง ขาผมเลยเหยียบคันเร่งค้าง ผมต้องอยู่ไอซียูเดือนนึง ช่วงแรกคิดว่า ‘ไม่ตายเว้ย!’ สักพักคงหาย นานเข้านานเข้ายังขยับไม่ได้ วันนึงได้ยินพี่สาวพูดว่า ‘น้องคนเดียว ทำไมพี่จะเลี้ยงไม่ได้’ ผมสงสัย ทำกายภาพไปสักเดือนนึง เลยถามหมอไปตรง ๆ หมอบอกว่า ‘คุณไม่มีทางหายนะ ต้องอยู่กับมันให้

(เรื่องเล่าหมายเลข 25)

เรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งเล่าว่า วันที่ 31 ตุลาคม 2551 เขากับเพื่อนไปเที่ยวสถานบันเทิง แล้วมีปัญหาทะเลาะกับวัยรุ่นโตะข้าง ๆ ฝั่งนั้นมีคนหนึ่งหยิบปืนขึ้นยิง เขาเป็นคนเดียวที่ถูกยิง มารู้ทีหลังว่าพวกนั้นมาหาคู่ริแต่ไม่พบพวกเขากลายเป็นเหยื่อ

...ประมาณตีสองสี่สิบห้า โตะข้างๆ เป็นกลุ่มวัยรุ่น ผมยังไม่ทันจะยกแก้ว จู่ ๆ เพื่อนผมโดนต่อย เกิดการตอบโต้กัน ย้ายออกมาข้างนอก สถานการณ์ซุลมุน การ์ดเข้ามาแยก ฝั่งนั้นมีคนนึงกลับไปหยิบปืน แล้วยิงบิง ๆ ๆ จนหมดแม็ก ผมเป็นคนเดียวที่โดนยิง กระสุนเข้าหัวไหล่และหลัง สิ้นเสียงปืน พวกเขาขับรถออกไปเลย มารู้ทีหลังว่ามาจากจังหวัดอื่นเพื่อเอาคืนคู่ริแต่ไม่เจอ พวกเราเลยช่วย มาถึงโรงพยาบาล ผมต้องกรีดลำตัวเพื่อสอดท่อระบายอากาศและเจาะระบายเลือดออก...

(เรื่องเล่าหมายเลข 16)

จากเรื่องเล่าข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าอุบัติเหตุทั้งหมด พวกเขาข้างต้นเป็นผู้ที่ถูกกระทำ ต่างก็เป็นเหยื่อของอุบัติเหตุที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้ก่อ แต่กลับต้องได้รับผลกระทบจนกลายเป็นผู้พิการด้วยน้ำมือของผู้ที่ประมาท

เรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้พิการในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” กล่าวถึงความยากลำบากในการใช้ชีวิต เนื่องจากคนพิการไม่ได้รับความเท่าเทียมเหมือนกับคนปกติ ยังเป็นผู้ที่ถูกสังคมละเลย เป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม สังเกตจากความไม่พร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก

สำหรับผู้พิการ การให้ความรู้ในการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง ไม่แสดงให้ผู้พิการรู้สึกว่าคุณน่าสงสาร รวมไปถึงการให้ออกาสในการทำงานเพื่อให้พวกเขาขึ้นได้ด้วยตนเอง ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าหมายเลข 24 กล่าวถึงความละเอียดของภาครัฐที่มีต่อผู้พิการ ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ แบบที่ไม่มีมาตรฐานไม่สามารถใช้งานได้จริง ดังเรื่องเล่าของนักกีฬา ผู้พิการทีมชาติ ที่แสดงความคิดเห็นว่าห้องน้ำสำหรับผู้พิการเป็นสิ่งสำคัญมาก แต่ประเทศไทยไม่ให้ความสำคัญ

...เทียบกับทุกประเทศที่ผมเคยไป ห้องน้ำคนพิการของไทยอยู่รังท้ายเลย ประเทศในยุโรปโอเค ฮอลแลนด์ สโลวีเนีย สโลวาเกีย แม้แต่พม่าหรือจีน ถึงบางที่จะสกปรก แต่ยังดีกว่าบ้านเรา ในต่างประเทศนะ บางที่ประตูเป็นปุ่มกด เข้าไปก็ปิดอัตโนมัติ แล้วเราคอยกดลิ้นชัก บางประเทศเป็นแบบหมุน แต่ไม่เคยเจอประเทศที่ลิ้นชักประตูไม่ได้ ผมมองว่าพวกเขาให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์...

(เรื่องเล่าหมายเลข 24)

เรื่องเล่าอื่นที่กล่าวถึงการละเอียดคุณภาพชีวิตของผู้พิการจากสังคม ที่นอกจากห้องน้ำแล้ว ยังรวมถึงที่จอดรถสำหรับผู้พิการที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ถึงแม้เขาต้องการใช้ชีวิตเหมือนกับคนปกติ แต่การไม่ใส่ใจก็ทำให้พวกเขาใช้ชีวิตลำบาก ดังเรื่องเล่าของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การดำรงชีวิตอิสระคนพิการพุทธมณฑล เมื่อรู้ว่าตนเองพิการ จึงไม่ต้องการเป็นภาระของใคร เมื่อรู้ว่าผู้พิการสามารถขับรถได้ จึงให้พี่สาวพาไปซื้ออุปกรณ์สำหรับขับรถของผู้พิการ จากนั้นเขาก็ขับรถมาทำงานได้ แต่ที่จอดรถของผู้พิการยังไม่ได้มาตรฐาน

...ทุกวันนี้หลายที่มีที่จอดรถคนพิการแล้วละ แต่ปัญหาคือยังทำไม่ได้มาตรฐาน เช่น วางในตำแหน่งที่ประตูฝั่งคนขับเปิดได้ไม่สุด คุณรู้ว่าต้องมีนะ แต่เป็นแค่คอนเซ็ปต์ในกระดาษที่หยิบมาวาง ไม่ได้คำนึงถึงผู้ใช้จริง ถ้าให้โอเคที่สุด ทำที่จอดรถทั้งหมดให้กว้างๆ ไปเลย การถูกจัดเป็นคนพิเศษ เราไม่ได้รู้สึกโอเค แต่เข้าใจว่าเป็นไปได้ยากได้ในทางธุรกิจ เอาละ ถ้าต้องแยกออกมา คนสร้างควรคำนึงถึงผู้ใช้งานจริง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 16)

เรื่องเล่าความยากลำบากในการเดินทางของผู้พิการที่ต้องใช้ที่เก้าอี้วีลแชร์ มักจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้โดยสารจากรถแท็กซี่ ทำให้การเดินทางลำบาก ต้องใช้เวลานานในการรอรถที่เขาให้โดยสารไปด้วย

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 104 กล่าวถึงผู้หญิงที่ป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง เล่าถึงการกลับบ้านด้วยแท็กซี่ที่มักจะได้รับบริการปฏิเสธ หรือขับรถเลยผ่านไปเมื่อเห็นว่าเธอนั่งใช้เก้าอี้วีลแชร์

...เวลาโบกแท็กซี่ คนขับมักถามว่า ‘คนนั่งวีลแชร์ไปด้วยไหม’ พอบอกว่าไป เขาก็ไม่ไป บอกว่าวีลแชร์ขึ้นไม่ได้บ้าง เต็มแก๊สบ้าง หรือไม่บอกเหตุผลบ้าง เจอครั้งแรกๆ ก็เหวอ ทำไมต้องถาม ที่ไม่ไปเพราะเรานั่งวีลแชร์หรือ เราไม่ได้โกรธใคร เพราะยังโกรธยิ่งรู้สึกไม่ดีกับตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 104)

ผู้เล่ากล่าวถึงความยากลำบากในการสมัครงาน เมื่อรู้ว่าเป็นผู้พิการจะได้รับการปฏิเสธให้เข้าทำงานดังเรื่องของผู้หญิงคนหนึ่ง เธอเรียนจบวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิชาโทบริหารทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้สมัครงานประมาณ 40 บริษัท แต่เมื่อเห็นช่องทูลพลาฟในใบสมัคร เจ้าหน้าที่จะโทรมาถามว่าพิการแบบไหน เธอก็แจ้งว่าต้องนั่งวีลแชร์ คำตอบที่ได้คือขอโทษด้วยสถานที่ยังไม่พร้อม

...เราสมัครงานไปหลายที่ ทั้งเอชอาร์ แอดมิน มาร์เก็ตติ้ง รวมแล้วเกือบสี่สิบบริษัท เราติดช่องทูลพลาฟในใบสมัครเจ้าหน้าที่หลายคนโทรมาถาม ‘ขอโทษนะ พิกัดแบบไหนหรือคะ’ พอบอกไปว่าใช้วีลแชร์ คำตอบที่ได้คือ ‘ขอโทษด้วยนะคะ สถานที่ยังไม่พร้อม ขอยกเลิกการสัมภาษณ์นะคะ’ หลายบริษัทมีลิฟต์นะ แต่ทางเข้าด้านหน้าไม่มีทางลาด เราเคยให้เพื่อนอุ้มขึ้นไปสัมภาษณ์ คำตอบก็ออกมาเหมือนเดิม ส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกปฏิเสธเพราะความสามารถ แต่เพราะสถานที่ไม่เอื้ออำนวย เราเลยไม่ได้ทำงานที่อยากทำ พอโดนปฏิเสธบ่อยๆ ยอมรับว่าท้อ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 100)

นอกจากเรื่องเล่าเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมของผู้พิการแล้ว ยังบอกเล่าถึงความรู้สึกที่เป็นปมในใจของผู้พิการ เนื่องจากคนปกติมองว่าผู้พิการเป็นของแปลก มักแสดงความสงสาร เวทนา และช่วยเหลือโดยการให้เงิน การกระทำนี้เป็นสิ่งที่ลดทอนคุณค่าความเป็นคนของเธอ ดังเรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งเล่าว่า เวลาเธอออกไปใช้ชีวิตนอกบ้านคนทั่วไปมักมองด้วยความสงสาร บางคนมองเหมือนเป็นขอทาน มีคนเอาเงินมาให้ การกระทำนี้เป็นการทำร้ายจิตใจกัน

...เราเคยนั่งรอเพื่อนอยู่ริมฟุตบอล จู๋ ๆ มีคนเอาเงินมาให้ ครั้งนั้นปฏิเสธไป แล้วตอบว่า 'ไม่เป็นไรค่ะ หนูไม่ได้เดือดร้อน แค่มารอเพื่อนเฉยๆ' ขนาดเพื่อนที่เรียนด้วยกัน เขามาทักทาย พูดคุย แล้วควักเงินให้เราถามว่า 'ให้เงินทำไม' เขาบอกว่า 'เห็นเธอพิการ ทำอะไรไม่ได้ เราให้นะ' เราน่าสมเพชขนาดนั้นเลยหรือ ไม่นะ เรามีความสุขกับชีวิต ยังทำงานหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ นึกออกไหม คนพิการไม่ใช่ขอทานเสมอไปนะ เราไม่ได้บอกต่อไปไม่ต้องช่วยเหลือคนพิการแล้วนะ แต่การทำไปด้วยความสงสาร แม้จะปรารถนาดีก็ตาม แต่มันทำร้ายจิตใจกัน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 23)

เรื่องเล่าที่ถ่ายทอดความรู้สึกของผู้พิการที่ถูกลดคุณค่าความเป็นคนด้วย คำว่าสงสารจากคนรัก ดังเรื่องของผู้หญิงคนหนึ่งที่คิดมาตลอดว่าตัวเองไม่ได้แตกต่างจากคนอื่น เป็นมนุษย์เหมือนกัน แค่ต้องใช้รถวีลแชร์ จนกระทั่งวันที่เลิกกับคนรักว่าและเขาบอกว่าที่ผ่านเป็นเพียงความสงสาร

...วันที่เลิกกัน เขาพูดว่า 'ที่ผ่านมาระสงสารเธอ' เราเสียใจที่เลิกกัน เสียใจกับคำพูดนั้น และเริ่มมาคิดในอีกมุมที่ไม่เคยคิด เราไม่รู้ว่าเขาตั้งใจพูดหรือเปล่า เพราะก่อนเป็นแฟนกันและระหว่างที่คบกัน เขาดูแลเราดีมาตลอดนะ บางทีเขาอาจหลุดปาก ไม่ได้ตั้งใจพูดให้เสียใจ เหตุการณ์ก็ผ่านมาแล้วสำหรับคนอื่นอาจจะเฉยๆ แต่พอเราเป็นแบบนี้ คำ ๆ นั้นเลยส่งผลต่อเรามาก

เรื่องเล่าข้างต้นแสดงถึงความยากลำบากในการใช้ชีวิตในด้านต่าง ๆ ที่ไม่รองรับสำหรับผู้พิการไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการที่ไม่ได้มาตรฐาน การไม่รับผู้พิการที่ใช้วีลแชร์ของรถแท็กซี่ และไม่รับเข้าทำงาน เป็นการแสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม

ในเรื่องเล่ายังสะท้อนความเข้มแข็งของผู้พิการ ถึงแม้จะไม่พร้อมแต่ก็ต้องมีชีวิตต่อไป โดยก้าวข้ามความเจ็บปวดจากความพิการ ยอมรับข้อจำกัดของตนเอง มองโลกอย่างอย่างเข้าใจ กล่าวออกมาเผยเชิญโลกเพื่อใช้ชีวิต และใช้ชีวิตที่เหลืออยู่ให้มีความสุขกับคนรอบข้าง ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าของผู้ชายที่ประสบอุบัติเหตุจนต้องใช้วีลแชร์เป็นส่วนหนึ่งในชีวิต ถึงแม้บางครั้งจะมีความคิดถึงอดีตที่เคยทำสิ่งนี้ได้ แต่ตอนนี้ทำไม่ได้ต้องรับลบความคิดนั้นทิ้ง แล้วอยู่กับปัจจุบันให้ได้

...ทุกวันนี้ความสุขแต่ละวันอาจไม่เหมือนเดิม แต่ก่อนไม่ชอบดูหนังเดี่ยวนี้ดูหนังโรงนะ ชื่อตัวปกติ นั่งตรงทางเดินกว้างๆ ตรงกลางนะ ขาชั้นพนักงานยกรถให้ เป็นร้อยกิโลนะ แต่ขาลงจะง่ายหน่อย ค่อยๆ ถอยลงได้ ของอร่อยๆ ก็ชอบไปกิน งานมอเตอร์โชว์ก็ไป ....

(เรื่องเล่าหมายเลข 25)

การไม่จมปลักกับความทุกข์ การมองหาความสุขโดยการออกเดินทางก็เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้พิการมีความสุขในชีวิตได้เหมือนกัน เพราะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองต่อการเผชิญกับการสลายตาของคนปกติที่มองมา

...ตอนออกจากบ้านครั้งแรก ได้เจอวิวทิวทัศน์ เจอผู้คน เหมือนได้เปิดหูเปิดตา สภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปขนาดนี้เลย แต่ก็กอดต้นสายตาคอนมองบางคนมองเหลียวหลัง การออกมาใช้ชีวิตนอกบ้านค่อยๆ สร้างความมั่นใจ จากกอดต้นก็เริ่มชิน การเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งกับชีวิตไปแล้ว ผมเริ่มจากถ่ายคลิปมาลงเฟซบุ๊กตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 97)

การมีความสุขในชีวิตที่ง่ายที่สุดคือการอยู่กับปัจจุบัน มองโลกในแง่บวกหาความสุขจากสิ่งที่อยู่รอบตัว เช่นครอบครัว คนรัก หรือเพื่อน ทำงานอดิเรกที่ชอบ หรือรับประทานอาหารที่โปรดปราน ก็เป็นการสร้างความสุขให้กับตัวเองได้

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 18 เรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งทีตอนนี้เธอยังพอสามารถเดินเองได้ แต่เวลาผ่านไปเธอก็ต้องได้ใช้วีลแชร์ เธอยอมรับและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของตนเอง รวมไปถึงการสร้างความสุขให้ตัวเองในชีวิตปัจจุบัน

...พอคิดถึงเรื่องดีๆ ที่ได้รับในแต่ละวัน ความกังวลเปลี่ยนเป็นอยากตั้งใจชีวิต ตอนนี้เราช่วยกิจการที่บ้าน เป้าหมายหลักคืออยากเก็บเงินเพื่อให้ป้ากับแม่ได้เกษียณ พอถึงวันที่เดินไม่ได้ ชีวิตคงมีเรื่องไม่สะดวกเกิดขึ้น มีเรื่องต้องรบกวนคนอื่นอีกหลายอย่าง ไม่รู้ถึงตอนนั้นจะงอแงไหม แต่สุดท้ายคงไม่เป็นอะไรหรอก เราพยายามทนความสุขธรรมดาๆ ในแต่ละวัน กอดป้ากอดแม่เยาะๆ กินของอร่อยกับเพื่อน หรือแค่เดินเล่นธรรมดา ถ้ายังมีชีวิตคงมีเรื่องดีๆ เกิดขึ้น ถ้าเราใจดี ทุกอย่างคงเข้าที่เข้าทาง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 18)

จากเรื่องเล่าความพิการทั้งหมดสะท้อนให้ถึงความรู้สึกของผู้พิการต่อการเผชิญกับความยากลำบากในการใช้ชีวิต แต่พวกเขาก็ต้องก้าวผ่านความเจ็บปวดและมีชีวิตอยู่ต่อไปให้ได้อย่างมีความสุข ด้วยความรู้สึกที่ไม่ต้องการเป็นภาระของใคร อยากใช้ชีวิตทำสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนกับคนปกติ แต่ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยความเข้าใจจากคนในสังคมที่ไม่แบ่งแยกพวกเขาออกจากคนปกติ มองเขาให้เหมือนกับคนปกติ ไม่ตีความ่าสาหัสหรือน่าเวทนา รวมไปถึงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสำหรับผู้พิการอย่างได้มาตรฐาน

1.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐ

เรื่องเล่าของผู้ที่ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล แล้วกล่าวถึงการจัดระบบสาธารณสุขของรัฐ การให้บริการดูแลรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสภาพ ให้แก่ประชาชนทั้งยามเจ็บป่วย รวมไปถึงสวัสดิการของรัฐด้านอื่น ๆ ที่ต้องจัดสรรให้ประชาชนทุกคนในประเทศอย่างเท่าเทียมกัน มีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 4, 24, 135

เรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งเล่าเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐทางด้านสาธารณสุขที่เธอได้สิทธินั้น จากการใช้สิทธิบัตรทองในการรักษาพยาบาล ดังเรื่องเล่านี้

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 4 กล่าวถึงผู้ป่วยที่กล่าวถึงสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับ ยาต้านไวรัสทีในสมัยก่อนประเทศไทยยังไม่มีระบบประกันสุขภาพ ผู้ป่วยต้องจ่ายเงินเองในการ รักษาโรค ซึ่งยาต้านไวรัสมีราคาสูงมากในเวลานั้น จนกระทั่งปัจจุบันยาต้านไวรัสถูกบรรจุเข้า ระบบประกันสุขภาพ เมื่อยาต้านไวรัสถูกบรรจุเข้าระบบประกันสุขภาพ ก็มีบางคนที่ยังมองว่าไม่ เห็นด้วย เนื่องจากมองว่าคนติดเชื้อเอดส์เป็นคนไม่ดี ไม่สมควรได้รับสวัสดิการนี้ ซึ่งที่ถูกต้องคือ ระบบประกันสุขภาพเป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนควรได้รับอย่างเท่าเทียมกัน

...มีคนพยายามอธิบายว่า ‘พอมีระบบหลักประกันสุขภาพ ประชาชน เลยไม่ดูแลตัวเอง ใช้สิทธิกันฟุ่มเฟือย’ เป็นคำกล่าวหาที่ล่องลอยและดู ถูกประชาชน ถ้าการเจ็บป่วยไม่สุดจริง ๆ ไม่มีใครอยากไปโรงพยาบาล หลอก มันไม่ใช่ห้างสรรพสินค้าหรือสวนสนุก แล้วมันไม่ใช่เรื่องบุญคุณ หรือการช่วยเหลือด้วย ค่ารักษาพยาบาลก็มาจากภาษีที่ทุกคนจ่าย เรา จ่ายก่อนป่วยด้วยซ้ำ บางคนบอกว่า ‘จะไปช่วยทำไม คนเหล่านี้ไม่เคย ต้องเสียภาษี’ นั้นสะท้อนว่าคุณพูดไม่มีความรู้เรื่องระบบภาษีเลย คุณรู้ ไหมแต่ละปีรัฐได้เงินจาก VAT 7% เยอะขนาดไหน แต่เงินนั้นนำมาใช้ ด้านสุขภาพไม่ได้ มากเลย

(เรื่องเล่าหมายเลข 4)

เรื่องเล่าหมายเลข 24 กล่าวถึงสวัสดิการสำหรับผู้พิการ ที่ชายคนหนึ่งกล่าวว่ารัฐ ควรสนับสนุนให้เขามีงานทำ เลี้ยงตัวเองได้ จะได้ไม่ต้องเป็นภาระของใคร เพราะส่วนใหญ่ ผู้พิการมักจะถูกปฏิเสธการจ้างงานด้วยสภาพร่างกายที่ไม่พร้อม และสถานที่ทำงานบางแห่ง ไม่เอื้อต่อการทำงานของผู้พิการ

...สวัสดิการของคนพิการคือการสนับสนุนให้คนๆ หนึ่งหลุดจากภาระ คน พิการต้องเสียภาษีผ่านการใช้จ่ายอยู่แล้ว ภาษีเป็นรายได้ของรัฐ การ สนับสนุนให้คนพิการออกมาใช้ชีวิต ถ้าออกมาแล้วมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกิด การจ้างงาน คนพิการมีรายได้มากขึ้น สุดท้ายภาษีก็กลับคืนสู่รัฐ ที่ผ่านมา คนพิการถูกกีดกันในหลายเรื่อง เข้าถึงสาธารณประโยชน์ทั่ว ๆ ไปไม่ได้ จน ไม่สามารถมีชีวิตเหมือนคนอื่น ๆ ดังนั้น สวัสดิการไม่ใช่สิทธิพิเศษ แต่คือสิ่ง ที่คนๆ หนึ่งควรได้รับเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้ เพื่อให้มีความเป็นมนุษย์อย่างเท่า เทียม...

(เรื่องเล่าหมายเลข 24)

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 135 กล่าวถึงสวัสดิการในการรักษาพยาบาลของผู้หญิงคนหนึ่งเล่าว่า ในตอนเช้ากำลังจะไปทำงานลูกพี่ลูกน้องบอกว่าแม่เป็นลมในห้องน้ำจึงโทร 1669 ผ่านไปสัก 10 นาที ทางนั้นโทรมาแจ้งว่าไม่สามารถมาได้มีรายที่ด่วนกว่า เธอเลยหาคนช่วยอุ้มแม่ขึ้นรถ แล้วขับไปโรงพยาบาลที่ใกล้บ้านที่สุด ผลตรวจพบว่าแม่เส้นเลือดในสมองแตก ต้องรีบผ่าตัดก็ห้วงเรื่องค่ารักษาพยาบาล แต่ด้วยสิทธิบัตรทองจึงผ่าตัดได้ ชั่วครู่หมอบอกว่าต้องผ่าตัดอีกเส้นหนึ่งและหมอแจ้งว่าไม่ต้องกังวลการผ่าตัดอยู่ในสิทธิ์การรักษา

เธอมองว่าหลักประกันสุขภาพเป็นสิทธิที่ทุกคนควรได้รับในฐานะพลเมืองที่จ่ายภาษี และรู้สึกดีที่รัฐมีสวัสดิการบัตรทองให้กับประชาชน แต่ทุกคนก็ไม่ควรประมาทในการเตรียมค่ารักษาพยาบาล

...เราเคยคิดว่าเมื่อถึงวัยเกษียณ เราคงพึ่งพารัฐสวัสดิการด้านสุขภาพ เหมือนที่แม่เราได้รับในตอนนี้อยู่ ไม่น่าถึงตอนนั้นจะยังมีโครงการนี้หรือเปล่า ถ้าคุณป่วยระดับนี้ แลมหหลังการรักษาต้องดูแลอย่างใกล้ชิด ทุกอย่างมีค่าใช้จ่ายทั้งนั้น ต่อให้มีเงินเก็บขนาดไหนก็ไม่มีทางพอ ในกรณีแม่เรา ถ้าไม่ได้รักษาตามสิทธิบัตรทอง ปานนี้อาจจะต้องขายรถมาจ่ายค่าผ่าตัดไปแล้วก็ได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 135)

เรื่องเล่าสวัสดิการของรัฐสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบของรัฐต่อประชาชนทุกคน ทุกคนต้องสามารถใช้สวัสดิการของตนเองได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้รัฐควรให้สวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่น คนพิการให้มียานพาหนะ สามารถเลี้ยงตนเองได้ เพื่อไม่ต้องเป็นภาระของใคร แล้วถ้ามีงานทำก็จะสามารถจ่ายภาษีให้แก่รัฐที่ถือว่าเป็นหน้าที่ของคนทุกคน

1.4 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ

เรื่องเล่าการทำกิจกรรมที่บุคคลได้ริเริ่มและกระทำ เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง การออกกำลังกายจึงเป็นการป้องกันโรควิธีหนึ่ง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 10

เรื่องเล่าของผู้ชายที่เริ่มต้นการขี่จักรยาน เนื่องจากสุขภาพไม่ดีจึงอยากออกกำลังกาย ด้วยการขี่จักรยานมาทำงาน การปั่นจักรยานเป็นการออกกำลังกายที่นิยมของคนเมือง เนื่องจากคนเมืองใช้เวลาบนท้องถนนเป็นเวลานาน เพราะการจราจรที่หนาแน่น การเดินทางด้วยรถจักรยานจึงเป็นการใช้เวลาของคนเมืองผู้ที่ไม่มีความสะดวกแต่ต้องการออกกำลังกาย

...แต่ก่อนผมต้องขึ้นมอเตอร์ไซค์ มาต่อรถตู้ ลุ้นว่าที่จะเหลือไหม ต้องนั่ง เบียดแถวหลังสี่คนหรือเปล่า ขึ้นรถไฟที่หมอมขิด คนก็เยอะมาก แล้ว ค่อยเดินมาออฟฟิศ ใช้เวลานานมาก แต่พอปั่นจักรยาน เราเอาชุด ทำงานใส่เป้ ขึ้นคร่อม แล้วไปได้เลย

(เรื่องเล่าหมายเลข 10)

การขี่จักรยานนอกจากเป็นการออกกำลังกายแล้ว ยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการ เดินอีกทางหนึ่ง เพราะไม่ต้องเสียค่าโดยสาร หรือการเสียเงินในการเติมน้ำมันรถ

เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐเป็นเรื่องเล่าที่มีจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญ ที่ต้องทำให้เกิดความตระหนักถึงสุขภาพของตนเอง ต้อง ดูแลสุขภาพให้แข็งแรงเพื่อป้องกันโรคร้าย รวมถึงการเข้าใจผู้ที่เจ็บป่วย เห็นอกเห็นใจผู้พิการที่มี ความบกพร่องทางร่างกายที่ไม่สามารถใช้ชีวิตได้เหมือนกับคนปกติ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะช่วยผู้ที่ เจ็บป่วยได้คือการได้รับการดูแลจากครอบครัว คนใกล้ชิด และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ทำหน้าที่ของ ตนเองอย่างเต็มความสามารถ

2. เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ

เรื่องเล่าของบุคคลในการทำกิจกรรมการทำงาน การต่อสู้ดิ้นรนในการประกอบอาชีพเพื่อ หารายได้มาจุนเจือครอบครัว อาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์เครื่องมือ วิธีการที่แตกต่าง กันไป ตลอดจนแนวคิดในการทำงานของแต่ละบุคคล เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพจำนวน 24 เรื่องเล่า แบ่งเนื้อหาได้ 7 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพรับจ้าง จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่า หมายเลข 3, 14, 37, 40, 101, 107, 127, 134 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 22, 36, 65, 70, 76, 83, 105, 128 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพหาบเร่ 2 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 26, 54 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพบันเทิงจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 108, 136 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพพยาบาล จำนวน 2 เรื่อง หมายเลข 19, 20 เรื่องเล่าอาชีพทางการศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 39, 68 และอาชีพนักเขียน 1 เรื่อง เรื่องเล่าหมายเลข 12

2.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพรับจ้าง

เรื่องเล่าของผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง ทำงานให้กับผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของกิจการ และได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน โดยลักษณะงานที่ทำอาจเป็นงานประจำงานพาร์ท타임 หรืออาชีพฟรีแลนซ์ที่มีความเป็นอิสระแบบไม่มีนายจ้าง จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 3, 14, 37, 40, 101, 107, 127, 134, 137

เรื่องเล่าอาชีพรับจ้างเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นอาชีพที่น่าสนใจ และบางอาชีพเป็นงานที่คนส่วนใหญ่ไม่นิยมทำกัน ประกอบด้วยอาชีพต่อไปนี้ อาชีพช่างถ่ายภาพ อาชีพคนขับรถ อาชีพขับเรือข้ามฟาก อาชีพสัปรหร่อ อาชีพฝึกตัวหนัง อาชีพร่าแค้น อาชีพรับจ้างในร้านอาหาร และอาชีพรับจ้างทั่วไปทำงานไม่เป็นหลักแหล่ง ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าหมายเลข 3 กล่าวถึงผู้ชายมีอาชีพขับเรือข้ามฟากเป็นเวลาถึง 7 ปี เริ่มจากเป็นคนคล่องเชือก จากนั้นได้เรียนรู้จนกลายเป็นคนขับเรือ ในบางครั้งรู้สึกเบื่อเวลาต้องจอดคอยผู้โดยสารขึ้นเรือ จึงใช้โทรศัพท์ในการผ่อนคลายชั่วคราวนั้น เนื่องจากผู้โดยสารจะรู้สึกไม่ดีเหมือนกับไม่สนใจทำงาน

...ผมเริ่มจากเป็นคนคล่องเชือก ทำอยู่ปีกว่า หัวหน้าค่อยมาชวนเป็นคนขับเรือ (เรือข้ามฟาก) ช่วงแรกผมนั่งไปด้วย คนขับค่อยๆ สอนว่าบังคับเรือยังไง ผ่านไปเดือนกว่า ผมเริ่มขับคนเดียว ตื่นเต้นนะ ยังลนๆ หน่อย ขับรถยนต์หมุนนิตเดียวก็แล้ว แต่เรือหมุนสุดคือ 20 รอบรถยนต์จะอยู่นิ่ง แต่เรือมันไหลไปเรื่อย เราต้องคอยประคอง ยิ่งตอนลมแรงๆ ฝนตกหนักๆ เรามองไม่เห็นทางเลยนะ ต้องประคองให้อยู่ในเส้นทาง ถ้าฝนตกหนักมากก็ไม่ออกเลย ยากเหมือนกัน แต่ขับไปสักพักก็ชิน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 3)

เรื่องเล่าหมายเลข 14 กล่าวถึงชายคนหนึ่งเล่าประสบการณ์การทำงานตั้งแต่อายุ 16 ปี ช่วยเหลือแม่เนื่องจากแม่ต้องเลี้ยงลูก 2 คน คนเดียว เพราะเลิกกับพ่อ งานที่ทำเป็นงานพาร์ทไทม์ เมื่อทำงานแล้วจึงขอเงินแม่น้อยลงเรื่อย ๆ จนจบ ม.6 ก็ไม่ได้ขออีก แม้จะสูญเสียเวลาวัยรุ่นนไปแต่ก็ได้ประสบการณ์ ไม่กลัวลำบาก เพราะลำบากมาตั้งแต่เด็ก และถึงแม้จะเหนื่อยก็อยากช่วยเหลือแม่ให้สบายขึ้น

...ผมเริ่มทำงานตอนอายุ 16 ทั้งพาร์ทไทม์โรงหนัง เวิร์กโฮสโรงพยาบาล งานโรงงาน ยกของตามอีเวนท์ โบกรังคอนโด อะไรเข้ามาทำหมด พอเงินเดือนแรกออก ผมให้แม่หมดเลย ถือเป็นเงินก้อนแรกในชีวิต แล้วเดือนต่อมากลับไปขอเขาต่อ (หัวเราะ) ผมขอเงินน้อยลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งจบ ม.6 ก็เลิกขอ ช่วงนั้นสูญเสียชีวิตวัยรุ่นไปเยอะนะ ขณะที่เพื่อนใช้ชีวิตสนุกสนาน เราต้องทำงาน แต่มองอีกด้าน ผมได้รับประสบการณ์ เรียนจบคงไม่ลำบาก เพราะลำบากมาตั้งแต่เด็กแล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 14)

เรื่องเล่าหมายเลข 37 กล่าวถึงนางรำแก๊บนเล่าถึงงานว่า รับจ้างรำแก๊บนถวาย ศาลตายาย พระพรหม พระอินทร์และ เทพองค์ต่าง ๆ นอกนั้นก็งานวันเกิด งานแต่งงาน โดยจะรำเพลง เทพบันเทิง กับพ็อนอวยพร แต่ถ้าผู้จ้างกำหนดเพลงมาให้ ก็ต้องมีการซ้อมกันก่อน ซึ่งทุกคนมีพื้นฐานอยู่แล้ว ที่คณะรำมีคนจบนาฏศิลป์โดยตรงไม่กี่คน แม้ต้องรำแบบเดิมเป็นประจำก็ไม่รู้สึกเบื่อ

...งานส่วนใหญ่คือ รำแก๊บน ถวายศาลตายาย เจ้าที่เจ้าทาง พระพรหม พระอินทร์ พระพิฆเนศ นอกนั้นก็งานวันเกิด งานแต่งงาน งานบวช งานศพ รำในห้าง รำในร้านอาหาร รำในผับก็เคย ถ้างานที่ไม่เจาะจงเพลงเราจะรำเพลง ‘เทพบันเทิง’ กับ ‘พ็อนอวยพร’ เป็นทำรำถวายเทพ ถ้าเจ้าไหนรีเคสเพลงที่ไม่ค่อยได้รำ เราต้องจับกลุ่มฝึกซ้อมก่อน ถึงจะไปออกงานได้ ไม่ยากนะ ทุกคนมีพื้นฐานอยู่แล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 37)

เรื่องเล่าหมายเลข 40 กล่าวถึงชายสูงอายุที่มีอาชีพสับหระอ เล่าถึงจุดเริ่มต้นการทำงานว่าเมื่อก่อนทำงานเป็นลูกจ้างอยู่ โรงพยาบาลพญาไท ต่อมาย้ายไปโรงพยาบาลบาราคนรา ดูร จังหวัดนนทบุรี เป็นโรคพยาบาลโรคติดต่อจึงมีเมรุเผาศพ จึงได้ทำหน้าที่เผาศพเรื่อยมา

...สมัยนั้นใช้ฟันหัวถ่าน ราคามันถูกกว่า แรกว่าถ่านด้วย ใส่ฟันให้มาก
 เข้าไว้ จุดไฟ แล้วผมมาหาบขนมขาย สักพักก็แหวะดู ถ้าศพคว่าหน้าจะ
 เผาสะดวก ไหม้พุงก่อน ถ้าหายใจ แผ่นหลังเป็นกระดูกซี่โครง อันนี้เผา
 ยาก สับหรือตามวัดจะคว่า ไหม้พุงก็จบ มือเท้าไปก่อนแน่นอน เราต้อง
 ขยันทกลับไปกลับมา เหมือนปีงปลาณะ ไม่กลับก็ไม่กรอบ ช่วงแรกที่มา
 ทำ ส่วนใหญ่คืออหิวา ช่วงหลังก็มาเอตส์

(เรื่องเล่าหมายเลข 40)

เรื่องเล่าหมายเลข 101 กล่าวถึงผู้ชายอายุ 44 ปี ที่มีอาชีพขับรถรับส่งเจ้านาย
 เมื่อเจ้านายเสียชีวิตต้องหางานใหม่ สามารถหางานใหม่ได้ภายใน 1 เดือน เนื่องจากมีกลุ่มไลน์
 คนขับรถที่ช่วยบอกข่าวการสมัครงาน การทำงานเป็นคนขับรถต้องต้องมีระเบียบวินัยในเรื่องของ
 เวลา และหมั่นออกกำลังกายดูแลร่างกายให้ดีอยู่เสมอ

...ขณะที่อยู่กรุงเทพฯ มีตารางการทำงานมากำกับ ตื่นก็โหมง ทำงานก็โหมง
 เลิกงานก็มาออกกำลังกาย ผมอยากทรงตัวแบบนี้ไปเรื่อย ๆ เห็นดาราที่
 อายุเยอะแต่ยังแข็งแรง ทะมัดทะแมง คล่องตัว ดูไกล ๆ แล้วสง่ามาเลย
 ผมก็อยากเป็นแบบนี้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 101)

เรื่องเล่าหมายเลข 127 กล่าวถึงชายสูงอายุเล่าเรื่องของตนเองว่า เป็นคนจังหวัด
 นครพนม แล้วเข้ามากรุงเทพฯ มหานครตั้งแต่ พ.ศ. 2519 เพื่อนชวนให้มาทำงานที่โรงหนังแห่งหนึ่ง
 จากนั้นได้ย้ายมาทำงานที่โรงหนังลิโด้เป็นคนทำความสะอาด แล้วพยายามเรื่อยมาจนมาทำอาชีพ
 ฉีกตัวหนัง

...งานที่ทำงานตามแต่รอบหนัง ระหว่างนั้นก็นั่งรอรอบต่อไป ผมเป็นคน
 ชอบดูหนัง โดยเฉพาะหนังแอ็คชั่นและหนังรัก ถ้าเรื่องไหนน่าสนใจก็
 เข้าไปดูด้วย ทำงานที่นี้ตั้งแต่ พ.ศ.2534 (เจียบคิด) ก็หลายปีแล้วนะ คน
 นอกอาจมองว่าน่าเบื่อ เพราะทำเหมือนเดิมตลอด แต่ผมไม่เคยเบื่องาน
 เลย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 127)

เรื่องเล่าหมายเลข 107 กล่าวถึงช่างภาพหญิงเล่าประวัติของตนเองเมื่อเรียนการโรงแรมจบแล้ว จึงไปเรียนภาษาที่อเมริกา เมื่อกลับมาจึงเรียนต่อด้านบริหารธุรกิจ เมื่อเรียนจบได้เข้าทำงานธนาคารทำหน้าที่ดูแลเจ้าของธุรกิจขนาดกลาง เมื่อแผนกถูกยุบจึงลาออก วันหนึ่งได้คุยกับเพื่อนทำให้เรานึกขึ้นได้ว่าชอบถ่ายรูป จึงส่งผลงานไปสมัครงานและได้เป็นช่างภาพประจำ

เรื่องเล่าหมายเลข 137 กล่าวถึงช่างภาพชายอิสระที่รับจ้างถ่ายภาพตั้งแต่เรียนอยู่มหาวิทยาลัยเพื่อช่วยเหลือทางบ้าน เมื่อเขาเรียนจบได้ทำงานประจำ 2 ที่ แล้วก็ลาออกเพราะไม่ใช้ตัวเองจึงออกมาถ่ายภาพอย่างเดียว

ผมเป็นคนปัตตานี เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ตอนเรียนมหาวิทยาลัย ช่วงแรกๆ ยายคือคนที่สงเสีย เพราะพ่อแม่เสียชีวิตไปนานแล้ว พอเรียนปี 2 ผมรับถ่ายภาพรับปริญญา เลยเลิกขอเงินทางบ้าน ทั้งค่าเทอมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แถมส่งเงินกลับไปด้วย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 137)

อาชีพรับจ้างของผู้เล่าเรื่องที่ทำงานตามคำสั่งของเจ้านาย ยังไม่มีหน้าที่ชัดเจน เนื่องจากไม่มีวุฒิการศึกษา จึงไม่สามารถต่อรองงานที่ทำได้ ต้องอาศัยเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการทำงานให้มากพอที่จะหาโอกาสที่ดีกว่า หรือมารับจ้างทำงานพาราทามเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

เรื่องเล่าหมายเลข 134 กล่าวถึงผู้ชายที่รับจ้างทำงานอยู่ร้านอาหารเมื่อก่อนทำงานที่มหาชัย แต่ตอนนี้ย้ายมาอยู่ใกล้แฟน จึงมาทำงานที่ร้านอาหารญี่ปุ่นแถวสีลม ไม่มีวุฒิการศึกษา จึงต้องทำทุกอย่างตามที่ใครคนสั่ง ต้องพยายามทำอาหารให้เป็นเพื่อต่อไปจะได้สมัครงานได้ง่ายขึ้น

...เมื่อก่อนผมทำงานอยู่มหาชัย พอมาเจอแฟนก็อยากอยู่ใกล้กัน เลยย้ายมาทำงานร้านอาหารญี่ปุ่นแถวสีลม เพิ่งทำได้วันเดียวเอง ด้วยความไม่มีประสบการณ์ เลยทำอะไรไม่ค่อยเป็น บอกอะไรก็ทำตามไปก่อน หนักใจเหมือนกันนะ แต่เราไม่มีวุฒิการศึกษา เลยเลือกอะไรไม่ได้มาก คิดว่าตั้งใจทำไปสักพักคงทำได้ ถ้าทำอาหารเป็น ต่อไปสมัครงานที่ไหนก็ง่าย หรืออาจเปิดร้านของตัวเอง ระหว่างนี้คงทำไปเรื่อย ๆ ทยอยเก็บเงิน ผมอยากซื้อที่ดินที่กาญจนบุรี อยากกลับไปอยู่บ้านเกิดของตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 134)

เรื่องเล่าหมายเลข 127 กล่าวถึงอาชีพรับจ้างแสดงให้เห็นว่าผู้เล่าบางคนก็รักในงานที่ทำ เพราะมีความชอบเดิมเกี่ยวกับงานอยู่แล้ว จึงไม่คิดที่จะเปลี่ยนงาน ดังเรื่องเล่าผู้ประกอบอาชีพฉีกตัวหนังอยู่ที่โรงหนังลิโด้ เริ่มตั้งแต่เป็นคนทำความสะอาด บางคนคิดว่าน่าเบื่อ แต่เขามีความสุขที่ได้ทำงานเพราะชอบดูหนัง รักอาชีพนี้และรักบริษัท

....งานที่ทำงานตามแต่รอบหนัง ระหว่างนั้นก็นั่งรอรอบต่อไป ผมเป็นคนชอบดูหนัง โดยเฉพาะหนังแอ็คชั่นและหนังรัก ถ้าเรื่องไหนน่าสนใจก็เข้าไปดูด้วยทำงานที่นี้ตั้งแต่ พ.ศ.2534 (เจียบคิด) ก็หลายปีแล้วนะ คนนอกอาจมองว่าน่าเบื่อ เพราะทำเหมือนเดิมตลอด แต่ผมไม่เคยเบื่องานเลย รักอาชีพ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 127)

เรื่องเล่าหมายเลข 107 กล่าวถึงเรื่องเล่าที่แสดงให้เห็นว่าผู้เล่ารักงานที่ทำ คืออาชีพรับจ้างถ่ายภาพ ซึ่งก่อนที่จะทำเธอไม่นึกถึงว่าตนเองชอบถ่ายรูปจน มีพี่ที่รู้จักถามว่าเธอชอบถ่ายรูปใช้หรือไม่จึงได้ส่งผลงานไปสมัครงาน

...ช่างภาพเป็นการทำสิ่งที่สนใจมาเป็นอาชีพ ต้องเรียกว่าชอบเลย แทบไม่มีวันไหนที่ไม่อยากตื่นไปทำงาน ทำขาย สนุก และรู้สึกดีทุกครั้งที่ได้ออกไปถ่ายรูป มีบ้างที่ท้อที่เหนื่อย แต่พอตื่นเข้ามายังอยากทำงานตรงหน้าให้ดีกว่าเดิมไปเรื่อย ๆ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 107)

เรื่องเล่าหมายเลข 40 กล่าวถึงอาชีพรับจ้างบางเรื่องกล่าวถึงว่าผู้รับจ้างไม่ได้รู้สึกชอบงานของตนเอง แต่เป็นเพียงความรับผิดชอบ แล้วสร้างรายได้ให้กับตนเองเท่านั้น ดังเรื่องของสัปเหร่อ ที่รับจ้างจัดการศพไม่ได้มองว่าอาชีพของตนเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจเท่าใดนัก เขาเพียงทำตามหน้าที่เท่านั้น

...ช่วงแรกที่มาทำ ส่วนใหญ่คืออหิวา ช่วงหลังก็มาเอดส์ เวลาจะเผาศพผมใช้แค่รูปดอกไม้เทียนเล่ม บอกว่า 'แยกกันอยู่นะ เราอยู่ด้วยกันไม่ได้แล้ว อยู่ต่อไป همینแนว ๆ ไม่มีคาถา เคยมีคนจะสอน แต่ผมไม่เอาผมทำงานไปตามหน้าที่ ไม่ได้ชอบ ไม่ได้รังเกียจ เฉยๆ จะว่าภูมิใจก็ใช่มิภูมิใจก็ใช่...

(เรื่องเล่าหมายเลข 40)

เรื่องเล่าหมายเลข 134 กล่าวถึงเรื่องเล่าหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้เล่าไม่ได้คิดที่จะทำอาชีพรับไปตลอดชีวิต เพราะมีความฝันที่จะไปใช้ชีวิตของตัวเองที่ต่างจังหวัดในบั้นปลายชีวิตตามที่ตนเองปรารถนา

...คิดว่าตั้งใจทำไปสักพักคงทำได้ ถ้าทำอาหารเป็น ต่อไปสมัครงานที่ไหนก็ง่าย หรืออาจเปิดร้านของตัวเอง ระหว่างนี้คงทำไปเรื่อย ๆ ทยอยเก็บเงิน ผมอยากซื้อที่ดินที่กาญจนบุรี อยากกลับไปอยู่บ้านเกิดของตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 134)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพรับจ้างแสดงให้เห็นถึงอาชีพที่หลากหลาย ต่างก็เป็นงานที่มีความน่าสนใจ บางอาชีพเป็นอาชีพที่คนส่วนใหญ่ไม่นิยม ทำให้ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้เล่าเรื่องอาชีพรับจ้างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงนัก จึงไม่สามารถเลือกงานได้มากนัก เมื่อสามารถทำงานอะไรได้ก็ต้องรับจ้างทำงานนั้นไว้ก่อน

2.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว

เรื่องเล่าของเจ้าของกิจการธุรกิจที่ดำเนินการด้วยตนเองแต่เพียงผู้เดียวหรือเป็นกลุ่ม เล่าเรื่องราวตั้งแต่จุดเริ่มต้นในการทำกิจการ การดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่ต้องเผชิญและวิธีการแก้ไขปัญหาของแต่ละบุคคล จำนวน 8 เรื่อง เรื่องเล่าหมายเลข 22, 36, 65, 70, 76, 83, 105, 128

จุดเริ่มต้นการประกอบกิจการเริ่มต้นมาจากความชอบส่วนตัว อาจทำเป็นงานอดิเรกยามว่าง เมื่อมองเห็นโอกาสจึงนำความชอบนั้นมาสร้างเป็นอาชีพ หรือนำความชอบมาประกอบเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจการ ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

เรื่องเล่าหมายเลข 83 กล่าวถึงผู้หญิงที่เรียนเศรษฐศาสตร์ ชอบงานศิลปะ และสนใจเรื่องวัฒนธรรมมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเรียนจบทำงานช่วงหนึ่งได้ไปเรียนต่อ พอกลับมาจึงอยากทำธุรกิจที่สื่อสารทางวัฒนธรรมได้ จึงผลิตรองเท้า มีชิ้นหนึ่งที่ชื่อ อีแตน เป็นรองเท้าที่เชื่อมโยงกับคุณสมบัติของรถอีแตน ให้ทั้งคนไทยบางส่วนและคนต่างชาติได้รู้จักวัฒนธรรมไทย เป็นงานที่ทำแล้วรู้สึกสร้างประโยชน์ด้วย

...เราเป็นคนชอบสื่อสารอยู่แล้ว เลยคิดถึงการสื่อสารวัฒนธรรม วัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญ ความหลากหลายทำให้เกิดความสมดุล และสิ่งที่ตามมาก็คือ ความเป็นอยู่ยั่งยืน แล้วสิ่งไหนที่คนเข้าถึงง่ายเลยมาลงเอยที่สินค้าแฟชั่น เป็นรองเท้ากันจนออกมาเป็นแบรนด์ HORSELEGMARKING ที่เริ่มต้นในปี 2014...

(เรื่องเล่าหมายเลข 83)

เรื่องเล่าหมายเลข 105 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งชอบการอ่านหนังสือ หลังจากทำงานประจำระยะหนึ่ง ได้ลาออกมาเปิดร้านอาหาร การดำเนินการช่วงแรกไปซื้ออาหารมาแบ่งขาย ต่อมาจ้างพ่อครัวทำเอง รายได้ช่วงแรกดีแต่ก็ไม่สม่ำเสมอจนเกือบเลิกกิจการ แต่อดทนจนรายได้ดีขึ้น และอยากทำตามเป้าหมายคือจัดให้เป็นร้านอาหารที่เป็นร้านหนังสือด้วย มีบริการให้ยืมคืน ต่อไปจะมีการฉายหนังชวนคนมาพูดคุยกัน

...เราชอบอ่านหนังสือ ตอนอยู่มหาวิทยาลัยเคยคิดว่าอยากทำห้องสมุด หลังจากเรียนจบ เราทำงานประจำอยู่สักระยะ หนึ่งปีนั่นคือพนักงานของร้านหนังสือที่ขายกาแฟ (The Writer's Secret) จนกระทั่งเดือนสิงหาคม 2560 เราตัดสินใจเปิดร้านของตัวเองชื่อว่า On the rose...

(เรื่องเล่าหมายเลข 105)

เรื่องเล่าหมายเลข 128 กล่าวถึงผู้ชายที่ประกอบอาชีพรับจ้างสัก เล่าถึงความสนใจในการสักเนื่องจากเมื่อก่อนที่บ้านทำอาชีพค้าข้าวจึงเห็นรอยสักของคนงานที่สักยันต์อักขระ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นยังไม่กล้าสักสี จึงสักน้ำมัน เมื่อไปเรียนที่อเมริกาจึงได้ลองสักอยากสักมังกรแต่ราคาแพงจึงได้ลายปลาการ์ปมาแทน ซึ่งไม่สวยเป็นความผิดพลาด เมื่อมีความสนใจจึงค้นหาจากหนังสือเข้าห้องสมุดค้นหาการสักและดูว่าที่ไหนเปิดสอนแต่ไม่มีที่เรียนบังเอิญได้รู้จักกับเพื่อนต่างชาติ เขาจึงได้ให้อ่านหนังสือเล่มหนึ่ง เมื่อมีความรู้จึงได้ทดลองสักกับตัวเองก่อน ต่อมาจึงได้เริ่มสักให้กับเพื่อนที่สนใจ จากนั้นจึงได้มีคนให้สักอยู่เรื่อย ๆ จากทำด้วยความสนุกกลายเป็นอาชีพเมื่อกลับมาเมืองไทยได้มาเปิดร้านสักบนโรงหนังลิโด้

...หลังจากนั้นเลยปากต่อปากไปเรื่อยๆ คิดเงินบ้าง ไม่คิดเงินบ้าง บางคนสักนานจนกลายเป็นเพื่อนกันเลย หลังจากทำด้วยความสนุก พอคนมาสักต่อเนื่อง ผมเลยมาคิด มันทำเป็นอาชีพได้เลยนะ แต่ตอนนั้นเมืองนิวยอร์กการสักผิดกฎหมาย เพราะในอดีตเคยมีคนติดเชื้อจากการสักแล้วตาย แต่จะให้ย้ายรัฐก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายหรอก เลยตัดสินใจกลับมาเมืองไทย ผมตระเวนดูร้านสักไปเรื่อยๆ เพื่อมาปรับปรุงให้ร้านตัวเอง โดยเฉพาะเรื่องความสะดวก จนกระทั่งพรรคพวกหาที่ให้อ่านได้ คือบนโรงหนังก็ได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 128)

ธุรกิจที่ทำเป็นกิจการที่มาจากแรงบันดาลใจที่ต้องการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น ไม่ใช่มองเพียงผลประโยชน์อย่างเดียว เช่น การส่งเสริมให้คนรักการอ่าน ส่งเสริมวัฒนธรรมของคนไทยให้คนอื่นรู้จัก

เรื่องเล่าหมายเลข 22 กล่าวถึงเจ้าของร้านหนังสือเล่าถึงก่อนจะเปิดร้านว่า เปื่อสังคม รู้สึกบ้านเมืองไม่น่าอยู่ เกิดความหดหู่จึงเปิดร้านหนังสือ เพราะหนังสือช่วยประเทืองปัญญา ที่ร้านจะเปลี่ยนรูปแบบไปเรื่อย ๆ ขายเครื่องดื่มและอาหาร มีการทำห้องสมุดที่นำหนังสือมาแชร์กัน ได้แลกเปลี่ยนมุมมอง ทำให้คนสนใจอ่านหนังสืออีกครั้ง รู้สึกว่าได้ทำสิ่งที่มีคุณค่าบางอย่างขึ้นมา

...ความหดหู่มันพีคมาเรื่อย ๆ วินาทีนั้นเราพูดขึ้นว่า 'เปิดร้านหนังสือกันใหม่' ซึ่งเราสองคนเห็นตรงกัน หนังสือมีความลึก ถ้าอยากเอาเรื่องที่บ่นว่าเป็นปัญหารวมกัน การอ่าน กระบวนการเรียนรู้ และศิลปะ ที่เราสองคนชอบและคุ้นเคย อาจช่วยได้ก็ได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 22)

เรื่องเล่าหมายเลข 36 กล่าวถึงการประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้เล่าบางคนเป็นการทำเพื่อคลายความเครียด ดังเรื่องเล่าของผู้ชายตอนอายุ 55 ปี ที่ลาออกจากราชการและไม่มีปัญหาทางการเงิน เขานำมันม่วงมาทอดขาย เป็นมันม่วงที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นศึกษาวิธีการทำ เรียกว่าโคโรเกะมันม่วง ขายบริเวณใกล้สถานีรถไฟฟ้า ตอนที่ได้กลับมาทำงานอีกครั้งรู้สึกมีความสุข เพราะก่อนหน้านี้รู้สึกเครียดจากการว่างงาน

...ช่วงนั้นผมได้ยินเสียงเข้มนาฬิกาขยับ 'ตึก ตึก ตึก' นอนไม่หลับทั้งคืน คงเป็นความรู้สึกของคนทำงานมานานแล้วว่าง เคยมีหน้าที่การงาน มีคนนับหน้าถือตา การมาอยู่บ้านเฉยๆ มันเครียด พอได้ทำงาน คนเห็นว่าเรายังทำได้ เรายังมีฝีมือ ผมแอบปิ่นะ ขายมาหนึ่งปีกับอีกแปดเดือน วันนึงขายไม่มาก เพราะทำคนเดียวแต่ผมมีกำไรและมีเงินเก็บ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 36)

เรื่องเล่าหมายเลข 65 กล่าวถึงผู้ชายที่เล่าถึงการรวมตัวกับเพื่อนทำร้านกาแฟ โดยเขาเป็นผู้ดูแลหลัก โดยไม่ได้มองที่จำนวนรายได้เป็นหลัก แต่มองที่ความสุข ต่อมาจึงปลูกกาแฟบนดอย สนับสนุนชาวบ้านให้พัฒนาการปลูก ทดลองการแปรรูปแบบใหม่ ๆ ต่อมามีคนมารับซื้อจึงทำโรงคั่วกาแฟที่มีคุณภาพ ช่วงแรกขาดทุนบ้าง สักพักจึงมีกำไรขึ้นมาก ทำให้ภูมิใจที่คนนิยมกาแฟของคนไทย

...พวกเรารวมตัวกันในนาม School Group โปรตักส์แรกที่ทำคือร้านกาแฟ School Coffee โดยผมเป็นคนดูแลหลัก แม้เป็นการทำธุรกิจ แต่พวกเราไม่ได้มองตัวเงินเป็นเป้าหมายหลัก สิ่งสำคัญคือ 'ความสุข' นอกจากการขายกาแฟหน้าร้าน ผมทำงานร่วมกับเกษตรกรบนดอย สนับสนุนให้ชาวบ้านพัฒนาวิธีการปลูก และทดลองการแปรรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้กาแฟไทยออกมารสชาติ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 65)

เรื่องเล่าหมายเลข 70 กล่าวถึงอาชีพธุรกิจส่วนตัวของบางคนก็ทำเพื่อให้ตนเองมีรายได้ และอีกส่วนหนึ่งก็เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เช่นเรื่องเล่าของเจ้าของร้านกาแฟที่เป็นเด็กวัดมาก่อน เห็นว่าการเปิดร้านกาแฟสามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายของเด็กวัดได้ จึงขออนุญาตหลวงพ่อบริการ โดยมีคนที่เข้าใจและไม่เข้าใจ

...ตอนร้านเปิดใหม่ๆ เคยมีคนไม่พอใจนะ คนจากร้านค้าข้างๆ วัดพูดว่า 'วัดจะเอาผลประโยชน์ทุกอย่างเลยเหรอ' ตอนได้ยินก็เฟล ผมพยายามอธิบาย 'ผมไม่ได้ทำเอารวย วัดอยากให้เด็กวัดมีรายได้ มาอยู่วัดก็พึ่งพาวัดแล้ว กำไรก็มาแบ่งเบาภาระวัด เป็นค่าเทอมและค่าใช้จ่ายของผมและน้องๆ' พออธิบายไป บางส่วนก็เข้าใจแล้วเลิกต่อว่า แต่บางส่วนก็ไม่เข้าใจอยู่ดี...

(เรื่องเล่าหมายเลข 70)

ผู้เล่าบางคนก็ไม่ได้เริ่มทำธุรกิจจากความชอบ แต่ต้องเป็นผู้สืบทอดกิจการต่อจากครอบครัว เมื่อกิจการไปได้ด้วยดี มีกำไร จึงทำอาชีพนี้ต่อไป

เรื่องเล่าหมายเลข 76 กล่าวถึงผู้ชายที่มีอาชีพรับเช่าพระ เริ่มจากพ่อที่ชอบเรื่องพระเมื่อว่างจากงานโรงกลึงจะไปตลาดเช่าพระที่กองขายแล้วเอาไปขายแยกอีกทีหนึ่ง เมื่อเรียนจบเขาก็รับช่วงขายพระต่อจากพ่อ ซึ่งพ่อจะเป็นคนสอนให้ดูว่าแบบใดจริงหรือปลอม เวลาขายไม่ได้เล่าถึงคุณวิเศษของพระเครื่อง เพราะขึ้นอยู่กับศรัทธาแต่จะสนใจในเชิงธุรกิจมากกว่า

...เมื่อก่อนป่าทำโรงกลึง เวลาว่างมักไปเดินตลาดพระ และอ่านหนังสือพระ ก่อนนอนเป็นประจำ เรียกได้ว่าชอบเช่าเส้นเลือดเลย เขาเคยซื้อพระแบบกะดินมากองละ 500 บาท พอขายแยกได้ 2,000 บาท เลยกลับไปซื้อมาขายอีก ทำๆ ไปเห็นว่ามียรายได้ เลยเปลี่ยนความชอบมาเป็นอาชีพ ผมเฉยๆ กับอาชีพของเขา ไม่ได้สนใจ แต่ตอนเด็กๆ จะบอกเพื่อนแค่ว่า ‘ที่บ้านค้าขาย’ เพราะสมัยนั้นคนในสังคมมีมุมมองต่ออาชีพนี้ไม่ดี ยังมีคำพูดว่า ‘ขายพระกิน’ ระหว่างเรียนปริญญาตรี (คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี) ผมไม่ชอบสิ่งที่เรียน แต่เห็นเอาจนจบ แล้วมาต่อยอดธุรกิจของครอบครัว ปากก็ชอบที่มีคนทำต่อ ผมไม่ได้ชอบ แต่ไม่ได้โอ้อวด มองเป็นอาชีพ ซื้อมาทำอะไร บวกกำไร ขายตามราคาที่ตั้งไว้ จากที่เฉยๆ พอทำแล้วเห็นรายได้ก็มีความสุข

(เรื่องเล่าหมายเลข 76)

เรื่องเล่าหมายเลข 83 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งชอบงานศิลปวัฒนธรรม จึงต้องการทำธุรกิจที่สื่อสารทางวัฒนธรรมได้ จนสร้างสินค้าชิ้นหนึ่งที่ชื่อ อีแต่น เป็นรองเท้าที่เชื่อมโยงกับคุณสมบัติของรถอีแต่น ให้ทั้งคนไทยบางส่วนและคนต่างชาติได้รู้จักวัฒนธรรมไทย

...การสื่อสารวัฒนธรรมเริ่มต้นจากคำว่า ‘อีแต่น’ บางคนไม่เคยได้ยินคำนี้มาก่อน เรามีโอกาสได้เล่าให้ฟังทั้งคนไทยและคนต่างชาติจาก ที่รู้จักแค่ตุ๊กตุ๊ก ต่างชาติก็รู้จักอีแต่นและรู้จักวัฒนธรรมของไทยมากขึ้น...

(เรื่องเล่าหมายเลข 83)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพธุรกิจส่วนตัวเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของผู้ประกอบการ โดยเริ่มต้นจากความชอบของตนเอง นอกจากนี้ในหลาย ๆ เรื่องเล่า พบว่าเจ้าของกิจการไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรเพียงอย่างเดียว แต่ดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือชุมชน ส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ เป็นการตอบสนองความต้องการของตนเองที่ต้องการให้ธุรกิจของตนเองมีคุณค่า

2.3 อาชีพเกี่ยวกับหาบเร่

เรื่องเล่าของผู้ที่มีอาชีพหาบเร่-แผงลอย มีสถานที่ขายของบริเวณถนนสาธิต โดยใช้โต๊ะสำหรับขายอาหาร และใช้รถซาเล้งบรรทุกอาหารเร่ขายไปตามสถานที่ต่าง ๆ ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” มีผู้ทำอาชีพหาบเร่ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 26 และ 54 โดยมีลักษณะที่ตั้งแผงขายอย่างเป็นหลักแหล่ง และขับรถเร่ขายไม่เป็นหลักแหล่ง ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

ผู้เล่าเรื่องเล่าถึงประวัติตนเอง โดยทั้งสองเรื่องเล่าผู้เล่าต่างก็เป็นคนต่างจังหวัด แล้วเข้ามาประกอบอาชีพหาบเร่ขายอาหารที่กรุงเทพมหานคร

เรื่องเล่าหมายเลข 26 กล่าวถึงพ่อค้าขายไอศกรีมรถเข็นขายโยสธรที่เข้ากรุงเทพฯ มาทำงานรับจ้างจนกล้ายโยสธรเพื่อไปแต่งงานทำนาจนภรรยาตั้งครรภ์จึงเข้ากรุงเทพฯ มาขายไอศกรีมกับคนรู้จัก ถึงเหนื่อยแต่ก็ยังได้กำไรและเป็นอาชีพที่มีอิสระ แต่ก็ต้องใช้ความสามารถในการขาย

...ทุกวันนี้ผมออกจากบ้านห้าโมงเช้า จันทร์-ศุกร์จอดวิทยาลัยโชติเวช (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช) ถ้าโรงเรียนหยุดก็มาแถวนี้ (ข้างธนาคารแห่งประเทศไทย) แต่ก่อนยอดขายได้วันหนึ่งพันกว่า แต่เดี๋ยวนี้ต้องสามพัน อาชีพนี้อิสระ อยากกลับบ้านตอนไหนก็ได้ ไปก็วันก็ได้ ถ้าทำงานประจำต้องลาหัวหน้าก่อนนะ บางทีก็ไม่ได้ไปด้วย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 26)

เรื่องเล่าหมายเลข 54 กล่าวถึงผู้หญิงขายน้ำหวานมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดนครราชสีมา เข้ามาหาบผลไม้ขายที่กรุงเทพฯ ประมาณ 30 ปี แต่ร่างกายสู้ไม่ไหวเลยหาที่วางขาย ขายตั้งแต่ยังเป็นสาวจนตอนนี้ลูกโต จากแก้วละ 5 บาท ขึ้นราคามาเรื่อย ๆ จน 20 บาท ขายดีบ้างไม่ดีบ้างไม่แน่นอน

..ป่าเกิดอำเภอด่านขุนทด โคราช ตอนเข้ามากรุงเทพฯ หาผลไม้ขาย ก่อน ทำไปสักพักไม่ไหว เหนื่อย ร่างกายเมื่อยไปหมด เลยหาที่วางขาย ขายตรงนี้ (ชอยพระยาศรี ไกลกับวัดราชบพิธฯ) มาสักสามสี่ปีแล้ว ตั้งแต่ยังไม่มีลูก จนลูกชายคนโตอายุ 28 แล้ว สมัยนั้นแก้วละ 5 บาท น้ำผลไม้ยังไม่ปั่นนะ มีแค่มะนาวกับส้ม เวลาผ่านไปก็ขึ้นเป็น 6 บาท 10 บาท ตอนนี่แก้วละ 20 บาท ที่ผ่านมาขายดีบ้างไม่ดีบ้าง ลุ่มๆ ดอนๆ มาตลอด ช่วงที่ส่งลูกเรียนจะเหนื่อย เครียด ถ้าขายไม่ดีก็ไม่มีเงินค่า...

(เรื่องเล่าหมายเลข 54)

เรื่องเล่าหมายเลข 26 และ 56 กล่าวถึงเรื่องเล่าของผู้ที่ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานที่ กรุงเทพมหานคร โดยงานที่ทำตอนแรกต่างก็ใช้แรงกายที่หนัก จนเมื่อมาทำอาชีพหาบเร่ขายอาหารก็เป็นอาชีพที่ใช้แรงกาย แต่ก็สามารถเลี้ยงตนเองและส่งเสียค่าใช้จ่ายของครอบครัวได้

...ผมเข้ากรุงเทพฯ ครั้งแรกปี 2520 ทำก่อสร้าง ทำสวน รับจ้างทั่วไป ผ่านไปเกือบสิบปีถึงกลับไปแต่งงานที่โยธธร ชีวิตช่วงนั้นทำนา อยู่กันจนเมียท้อง พอมีลูกเลยคิดเรื่องเก็บเงิน ผมเข้ากรุงเทพฯ อีกครั้งปี 2530 คนรู้จักชวนมาขายไอติม สมัยนั้นค่าแรงก่อสร้างวันไม่ถึงร้อย แต่ขายไอติมได้กำไรวันละ 300-500 บาท ถ้วยละ 3 บาท 5 บาท 10 บาท เหนื่อยน้อยกว่าก็จริง แต่บางคนขายวันสองวัน

(เรื่องเล่าหมายเลข 26)

...ป่าเกิดอำเภอด่านขุนทด โคราช ตอนเข้ามากรุงเทพฯ หาผลไม้ขายก่อน ทำไปสักพักไม่ไหว เหนื่อย ร่างกายเมื่อยไปหมด เลยหาที่วางขาย ขายตรงนี้ (ชอยพระยาศรี ไกลกับวัดราชบพิธฯ) มาสักสามสี่ปีแล้ว ตั้งแต่ยังไม่มีลูก จนลูกชายคนโตอายุ 28 แล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 54)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพหาบเร่สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่ทำอาชีพนี้ เป็นคนต่างจังหวัดที่เข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครเพื่อทำงานหารายได้ เป็นอาชีพค้าขายที่มีที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง และมีรายได้ไม่แน่นอน แต่ถ้ามีความขยันอดทนก็จะมีรายได้มาจุนเจือครอบครัวได้

2.4 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพบันเทิง

เรื่องเล่าของผู้ที่ทำงานในวงการความบันเทิง สร้างความสุขให้กับผู้คนในรูปแบบต่าง ๆ โดยผ่านสื่อตามประเภทของสิ่งบันเทิง จำนวน 2 เรื่องเล่า ประกอบด้วยเรื่องเล่าหมายเลข 108 และ 136

เรื่องเล่าหมายเลข 108 กล่าวถึงผู้หญิงที่ชื่นชอบดนตรี จึงเรียนดนตรีจึงค้นพบว่าชอบฟังคนอื่นเล่นมากกว่าจึงศึกษาเทคโนโลยีดนตรี จนได้ทำงานชาวเอนจิเนียร์ตั้งแต่ตอนเรียนจนได้ทำเวทีใหญ่ ซึ่งคนทำอาชีพนี้มักเป็นผู้ชาย ต้องทำงานกลางคืน เธอทำงานนี้จนได้พิสูจน์ตัวเองให้พ่อแม่เห็นว่าเธอทำได้ และจะพัฒนาตัวเองให้เก่งกว่าเดิม

..รุ่นพี่คนนึงชวนไปทำงานข้างนอก ตอนนั้นเป็น Technician ยกเครื่องดนตรี ต่อสายต่างๆ เชื้อต่อพวง ทำไปสักพักถึงเวลาต้องฝึกงาน คราวนี้เริ่มได้ทำชาวเอนจิเนียร์แบบไลฟ์ (Live Sound Engineer) เป็นครั้งแรก สิ่งที่เราเรียนมาเป็นเพียงพื้นฐานแต่ไม่ได้ครอบคลุมทั้งหมด อุปกรณ์ที่คณะไม่ได้มากเท่าข้างนอก เราใช้พื้นฐานมาต่อยอด ศึกษาด้วยตัวเอง อะไรมันก็รู้ก็ต้องถาม พอออกมางานข้างนอก รุ่นพี่อีกคนรู้ว่าเราทำได้ เลยชวนไปทำงานร้านอาหารที่มีดนตรีสด ตอนนั้นทำสัปดาห์ละวัน มีบ้างที่ไปแทนคนอื่น ตื่นเต้นนะ เพราะเป็นร้านที่เจ้าของร้านเป็นคนฟังดนตรี ลูกค้ำก็ตั้งใจมาฟังดนตรี ก็กดดัน กลัวทำออกมาไม่ดี การได้ฝึกงานและทำงานที่ร้านอาหาร ยังทำให้ชัดเจนว่าชอบอาชีพนี้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 108)

จุดเริ่มต้นของอาชีพบันเทิงมีที่มาจากความชอบส่วนตัว เมื่อได้ทำสิ่งที่ตนเองชอบก็ยิ่งมีความสุขกับงานที่ทำ

เรื่องเล่าหมายเลข 136 กล่าวถึงผู้ชายที่ชอบการแสดงมาตั้งแต่เด็ก เขาเรียนต่อที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลือกเข้าชมรมการแสดงจากนั้นก็ทำงานในกองละครเวทีเรื่อยมา และหารายได้จากทำละครเวทีแต่รายได้ไม่เพียงพอจึงต้องทำอาชีพครุร่วมด้วย

...รายได้จากการทำละครเวทีเลี้ยงตัวเองไม่ได้ ผมเลยต้องทำอาชีพอื่นด้วย เริ่มจากครูที่สาธิตจุฬาฯ สอนวิชาสังคมให้เด็ก ป.1” แต่เขาก็ลาออกจากงานประจำไปอยู่ต่างประเทศ เมื่อกลับมาก็ได้ทำงานอื่นพร้อมกลับมาทำละครเวทีต่อ แล้วได้กลับมาทำงานประจำที่สาธิตธรรมศาสตร์...”

(เรื่องเล่าหมายเลข)

เรื่องเล่าหมายเลข 108 กล่าวถึงงานด้านซาวด์เอนจิเนียร์เป็นงานที่ต้องทำงานกลางคืนด้วย ซึ่งผู้เล่าได้พิสูจน์ตัวเองว่าผู้หญิงก็สามารถทำงานบันเทิงด้านซาวด์เอนจิเนียร์ได้เพียงรู้จักการระมัดระวังตัวและตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด

...ก่อนจะมาทำอาชีพนี้ เราารู้สึกว่ามีแต่ผู้ชาย ทำงานกลางค้ำกลางคืน ดูไม่ค่อยปลอดภัย แต่ทำมาหนึ่งปีครึ่ง เราพิสูจน์ให้พ่อแม่เห็นแล้วว่า ทำได้ ทำไหว และปลอดภัย เราเจอเพื่อนร่วมงานดี ๆ พ่อแม่ก็ปลอดภัยมากขึ้น เวลาเจอคนพูดแซวเราไม่ค่อยต่อปากต่อคำ ใครพูดอะไรก็ยิ้มๆ ทำงานของตัวเองไป แต่ถ้าตีเรื่องงาน เราชอบมาก บอกมาเลย เราต้องการจะรู้ว่าตัวเองผิดพลาดตรงไหน เราว่าผู้หญิงมาเป็นซาวด์เอนจิเนียร์เยอะขึ้นนะ พอเห็นว่ามีคนทำ อาจทำให้มองว่าไม่น่ากลัวอย่างที่คิด ชอบนะ เป็นเกิร์ลพาวเวอร์ (หัวเราะ) พอมีผู้หญิงมาทำเยอะๆ ยิ่งทำให้น่ากลัวน้อยลง เป้าหมายต่อจากนี้ เราอยากเก่งกว่าเดิมเยอะๆ อยากรู้จักอาชีพที่ทำให้ทะลุปรุโปร่ง เพราะถ้าเราเก่งกว่านี้ คนจ้างมาเห็นผลงาน โอกาสและงานใหม่ๆ คงตามมาเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 108)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพบันเทิงของบางคนแสดงให้เห็นว่าเป็นอาชีพที่ไม่มีควมมั่นคงทางรายได้ ต้องทำร่วมกับงานประจำ จึงจะสามารถมีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ต้องมีใจรักต่องานเป็นอย่างมาก เพราะบางงานต้องใช้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ฝีมือ และต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

2.5 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพพยาบาล

เรื่องเล่าของเจ้าหน้าที่พยาบาลในการทำหน้าที่ดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยจิตวิญญาณ ความเสียสละ และทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ถึงแม้บางครั้งจะต้องทำสิ่งที่ยาก แต่ก็ต้องทำ

เพื่อให้คนไข้อยากจากความเจ็บป่วย เป็นความภาคภูมิใจในตนเอง จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 19, 20

เรื่องเล่าหมายเลข 20 กล่าวถึงเจ้าหน้าที่พยาบาลผู้ได้รับรางวัลเหรียญฟลอเรนซ์ไนติงเกล (Florence Nightingale Medal) ประจำปี 2560 ซึ่งถือเป็นรางวัลเกียรติยศที่สูงที่สุดสำหรับพยาบาลทั่วโลก จากการอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสงครามหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

...นอกจากทำงานจันทร์-ศุกร์ที่ห้องผ่าตัด ตัวเองมักอาสาสมัครไปช่วยคนในที่ต่าง ๆ กษัตริย์เคยไปช่วยคนเขมรที่ลี้ภัยมาอยู่เขาอีต่าง ออกจากกรุงเทพฯ เข้าวันเสาร์ พักที่สถานีกาชาดที่ 6 อนุรักษ์ประเทศ ผ่าตัดหูดจุมูกให้ผู้ลี้ภัย แล้วกลับมาทำงานวันจันทร์ สมัยก่อนแพทย์หูดจุมูกยังมีน้อย ชาวบ้านไม่มีเงินมารักษาในกรุงเทพฯ เลยมีการออกหน่วยตามต่างจังหวัด

(เรื่องเล่าหมายเลข 20)

เรื่องเล่าหมายเลข 19 กล่าวถึงเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำอยู่โรงพยาบาลแล้วพยาบาลเจ้าของเรื่องยังทำหน้าที่เป็นพยาบาลอาสาสมัครช่วยเหลือคนในสถานที่อื่น ๆ ด้วยแสดงถึงจิตวิญญาณและความเสียสละตนเองอย่างแท้จริง

...เหตุการณ์ทางการเมืองปี 2553 เราอาสาลงพื้นที่ไปกับรถพยาบาลรถจอดอยู่ตรงสะพานชมัยมรุเชฐ เสียงปืนดังขึ้น สถานการณ์ซุลมุน ผู้ชุมนุมถอยกรู บางคนหลัด บางคนโดนแก๊สน้ำตา ถ้าไม่หนักมากก็ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ถ้าหนักต้องส่งตัวไปโรงพยาบาล ไม่ว่าคุณจะมีความคิดเห็นทางการเมืองยังไง หลักการของกาชาดคือเป็นกลาง อิสระ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด หน้าที่ของพยาบาลต้องช่วยเหลือทุกคน ตัวเองอยู่ไม่ไกลจากเสียงปืนเลย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 19)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาสาพยาบาลแสดงให้เห็นว่า เป็นอาชีพที่ต้องเสียสละ อุทิศเวลาให้กับทางการ ถึงแม้บางครั้งจะเหนื่อย แต่ก็มีสิ่งที่ยึดถือ นั่นคือ การช่วยเหลือคนไข้อย่างเต็ม

ความสามารถเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีพยาบาลจิตอาสาที่ทำงานนอกเวลาราชการ ยามมีเหตุฉุกเฉิน เป็นเรื่องที่น่าเชิดชูเป็นอย่างยิ่ง

2.6 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพทางการศึกษา

เรื่องเล่าของบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับด้านการศึกษา ทั้งที่เป็นผู้สอนโดยตรง และนักจิตวิทยาที่อยู่ในสถาบันการศึกษา บอกเล่าถึงการทำหน้าที่ของตนเอง และความยากลำบากในการทำงานที่มีเหตุปัจจัยมาจากระบบของการศึกษาที่ยังยึดรูปแบบเดิมเป็นหลัก ประกอบด้วยเรื่องเล่าจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 39, 68

เรื่องเล่าหมายเลข 39 กล่าวถึงนักจิตวิทยาการปรึกษาสถาบันพัฒนาบัณฑิตสู่ความสำเร็จ มีหน้าที่ให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน เพื่อไม่ให้เด็กเหล่านั้นท้อแท้หมดกำลังใจ และเสนอแนะแนวทางเพื่อให้เด็กผ่านพ้นอุปสรรคปัญหาทางการศึกษา

...ผมเชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพแตกต่างกัน บางคนพันสภาพแล้วพันสภาพอีก แต่ผมเชื่อว่ายังลุกได้ เขากำลังเปลี่ยนแปลง กำลังมุ่งไปสู่ความสำเร็จ แต่ถ้าถึงจุดที่ไปต่อไม่ได้จริง ๆ ผมคงถามตัวเองว่าทำดีที่สุดหรือยัง เป็นคนสวนที่ดูแลต้นไม้ดีหรือยัง ถ้าทำเต็มที่แล้วก็ต้องยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของธรรมชาติ เราควบคุมทุกอย่างไม่ได้

(เรื่องเล่าหมายเลข 39)

เรื่องเล่าหมายเลข 68 กล่าวถึงบุคคลที่สนใจทางด้านการศึกษา จึงสมัครเข้าโครงการ Teach For Thailand การเรียนรู้ภาวะผู้นำผ่านการเป็นครูในห้องเรียนจริงเป็นเวลา 2 ปี ในโรงเรียนขยายโอกาส เขาได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม เช่น ให้นักเรียนเป็นวงกลมที่พื้น จนมีครูคนหนึ่งถามถึงความเหมาะสม เวลาเด็กเสียงดังไม่ดูใช้เหตุผลพูดคุยกัน แต่ผลลัพธ์คือ เด็กต้องการครูปกครองที่สามารถใช้อำนาจทำให้เด็กกลัว จนกลายเป็นวัฒนธรรมการใช้อำนาจ สุดท้ายอยู่ได้เพียง 1 ปี จึงลาออก

...วัฒนธรรมในห้องเรียนถูกล้อมด้วยวัฒนธรรมของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียนก็ถูกล้อมด้วยวัฒนธรรมของสังคมข้างนอก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของการใช้อำนาจ แต่เราอยู่กับเด็กแค่วันละชั่วโมง ยากมากที่จะเปลี่ยนอะไร จนตัวเองเกิดคำถามว่า ‘หรือว่าเราเปลี่ยนอะไรไม่ได้นะ’ ตอนนั้นคิดถึงการอยู่ไม่ครบ 2 ปี ถึงขนาดย้อนกลับไปอ่านไบสม์ครอีกครั้ง ทำให้ถึงเข้าร่วมโครงการนี้ เราเข้ามาเพื่อทำความเข้าใจ ตอนนี้

พอจะเข้าใจแล้ว แต่ภายใต้โครงสร้างและวัฒนธรรมแบบนี้ เราพบว่า
ตัวเองเปลี่ยนอะไรไม่ได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 68)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพทางการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาของไทยยังอยู่
ภายใต้กรอบสังคมแบบเดิม ๆ ใช้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดั้งเดิม คือให้เด็กเรียนรู้ด้วย
วิธีฟังครูบรรยาย ไม่ต้องทำกิจกรรมในรูปแบบอื่น ที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนอกจาก
วิชาการ และเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนระบบนี้ในสังคมไทย นอกจากนี้ทุกคนต้องเรียนรู้ว่าเด็กแต่
ละคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่ต่างกัน ฉะนั้นการคาดหวังมากเกินไปอาจทำให้เด็กเกิดปัญหาได้

2.7 เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพนักเขียน

เรื่องเล่าหมายเลข 12 กล่าวถึงเรื่องเล่าของผู้ประกอบอาชีพนักเขียนมี 1 เรื่อง
เล่า คือเรื่องเล่าหมายเลข 12 บอกเล่าถึงผู้ชายคนหนึ่งที่ชอบการอ่านหนังสือทุกประเภทมาตั้งแต่
เมื่ออายุ 14 ปี ได้เริ่มฝึกเขียน เมื่อเรียนมหาวิทยาลัย จึงเริ่มส่งผลงานเข้าประกวด หลังเรียนจบ
ได้ทำงานด้านหนังสือ แต่ที่ชอบสุด คืองานเขียนเรื่องสั้น และยังคงฝึกเขียนมาจนถึงปัจจุบัน แต่
ไม่มีวินัยมากพอในการเขียน จนเห็นคนอื่นรวบรวมเป็นเล่ม จึงรวบรวมกำลังใจเขียนให้เสร็จ
จนได้ลงนิตยสารแล้วใช้เงินตัวเองพิมพ์รวมเรื่องสั้น ‘มะเขือเทศฆ่าตัวตาย’

...หนังสือเล่มนี้สำคัญกับผม มันคือชีวิต ขณะที่เพื่อนร่วมรุ่นเรียนปริญญาโท
ผมไม่เชื่อ ไม่เรียน ไม่รู้จะเรียนไปทำไม สิ่งที่ผมศึกษาและฝึกฝนอยู่ตลอด
คือการเขียนเรื่องสั้น หนังสือเล่มนี้เปรียบเหมือนที่ลิส เป็นการส่งเล่ม คือสิ่ง
ที่เรียนรู้มาทั้งหมด ผมนำความอัดอั้นอยู่ในหัวในใจออกไปแล้ว ชีวิตได้ไป
ทำอย่างอื่นต่อ ในตัวเราอาจมีแค่นี้ก็ได้ หรือถ้ายังมีอยู่ ผมได้เขียนเรื่องอื่น
ต่อไป...

(เรื่องเล่าหมายเลข 12)

จากเรื่องเล่าเกี่ยวกับการประกอบอาชีพช่างต้น ทำให้เห็นอาชีพที่หลากหลาย
ของคนในกรุงเทพมหานคร และมุมมองของพวกเขาต่ออาชีพของตนเอง ทั้งอาชีพที่เริ่มต้นจาก
ความรัก หรือบางคนเริ่มต้นอาชีพเพื่อรายได้เพียงอย่างเดียว แต่เรื่องเล่าทั้งหมดก็แสดงให้เห็น
การทุ่มเททำงานของทุกคน เพื่อแสวงหารายได้ เพื่อความฝันในอนาคตทั้งสิ้น

3. เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม

เรื่องเล่าของผู้ที่ประพาศปฏิบัติตนในการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี รวมถึงการทำนุบำรุงศาสนาให้ดำรงต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดที่เป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติธรรมต้องปรับตัวให้เข้ากับคนในสังคมปัจจุบัน มีเรื่องเล่าทั้งหมด 18 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 7, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 69, 71, 72, 73, 75, 84, 85, 86, 88, 90 แบ่งเรื่องเล่าได้ 4 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าของพระสงฆ์กับการปฏิบัติธรรม เรื่องเล่าหมายเลข 58, 59, 62, 63 เรื่องเล่าของผู้ชายกับการปฏิบัติธรรม เรื่องเล่าหมายเลข 57, 61, 71, 73 เรื่องเล่าของผู้หญิงกับการปฏิบัติธรรม เรื่องเล่าหมายเลข 64, 72, 75 และเรื่องเล่าของคนรุ่นใหม่กับการปฏิบัติธรรม เรื่องเล่าหมายเลข 7, 69, 84, 85, 86, 88, 90

3.1 เรื่องเล่าของพระสงฆ์กับการปฏิบัติธรรม

เรื่องเล่าของพระสงฆ์ในการประกอบกิจของสงฆ์ตามพระธรรมวินัย รวมไปถึงการทำนุบำรุงศาสนาในการปลูกสร้างให้วัดเหมาะแก่การเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และการปรับตัวในการเผยแผ่พุทธศาสนาสั่งสอนประชาชนในรูปแบบที่หลากหลาย ให้เข้ากับการใช้ชีวิตของคนยุคใหม่มากยิ่งขึ้น ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 58, 59, 62, 63

เรื่องเล่าหมายเลข 58 กล่าวถึงเจ้าอาวาสวัดนายโรงที่เป็นพระนักพัฒนาได้ปรับปรุงวัดและจัดระเบียบสิ่งก่อสร้างภายในวัด นำวัดเข้าร่วมโครงการวัดบันดาลใจ ได้จัดภูมิทัศน์วัดให้เหมาะสมมีความร่มรื่น สงบ ทำให้คนเข้าวัดมากยิ่งขึ้น

...วัดนายโรงซ่อมแซมและปรับสิ่งก่อสร้างมาเรื่อย ๆ จนช่วงปี 2559 เราได้เข้าร่วมกับโครงการวัดบันดาลใจ เลยนำแผนแม่บทที่มีอยู่แล้วมาขอคำปรึกษา ครั้งนี้เป็นการปรับภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อสร้างพื้นที่สีเขียวในวัด หลายคนกังวลว่า ‘วัดมีพื้นที่จำกัดอยู่แล้ว เดียวจอตรดดินน้อยลง’ กรรมการวัดก็อธิบายประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น เราจัดผ้าป่าต้นไม้ครั้งที่สอง เคยจัดครั้งแรกเมื่อปี 2554 หลังจากวัดนายโรงน้ำท่วมหนัก ครั้งที่สองล้อมต้นไม้ใหญ่มาทั้งหมด 37 ต้น ใหญ่สุดคือต้นมะพลับน้ำหนัก 5 ตัน มีต้นนางกวัก ต้นมังมี ต้นอโศก ฯลฯ เป็นต้นไม้ที่มีคุณค่าทางพุทธศาสนา โดยมีคนรับเป็นเจ้าภาพ เริ่มปลูกเดือนกรกฎาคม 2560 แม้จะเสียพื้นที่ไปบ้าง แต่บรรยากาศในวัดร่มรื่น เกิดความสมดุล มีนก มีสัตว์ต่าง ๆ มาอาศัย เป็นประโยชน์กับสิ่งมีชีวิต เป็นชีวิตที่เกื้อกูล...

(เรื่องเล่าหมายเลข 58)

เรื่องเล่าหมายเลข 62 กล่าวถึงพระสงฆ์ประจำอยู่วัดสุทิวราราม ได้เข้าร่วมโครงการวัดบันดาลใจทำให้เกิดการพัฒนาวัดให้ร่มรื่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี และทบก้าแพงรอบโบสถ์เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงวัดได้ง่ายขึ้น

...คนทั่วไปมักนึกถึงวัดสุทิวรารามในแง่วัดจัดงานศพ ที่นี่ศาลาเต็มแทบทั้งปี บางครั้งต้องจองล่วงหน้าด้วย ที่ผ่านมามีวัดไม่ค่อยมีกิจกรรม เพื่อให้วัดเป็นที่พึ่งของชาวบ้านมากขึ้น เจ้าอาวาสเลยต้องการปรับให้วัดมีบทบาทกับชุมชนและสังคม หลังจากเข้าร่วมโครงการวัดบันดาลใจ เราค่อยๆ พัฒนาวัดให้ร่มรื่น ล้อมต้นไม้มาปลูกทั่วบริเวณวัด รวมไปถึงทบก้าแพงรอบโบสถ์เพื่อให้เข้าถึงง่ายขึ้น...

(เรื่องเล่าหมายเลข 62)

ปัจจุบันการเผยแผ่ศาสนาต้องปรับให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เนื่องจากคนรุ่นใหม่ห่างเหินกับพุทธศาสนาและใช้ชีวิตกับสิ่งอื่น พระสงฆ์จึงต้องเผยแผ่ศาสนาผ่านทางสื่ออื่น นอกจากการรอให้ประชาชนเข้ามาในวัดดังแต่ก่อน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมทางศาสนาให้มีความน่าสนใจ เพื่อให้คนเข้าวัดมาปฏิบัติธรรมในหลากหลายรูปแบบ

เรื่องเล่าหมายเลข 59 กล่าวถึงพระสงฆ์รูปหนึ่งกล่าวถึงการทำสถานีวิถุธรรมขึ้นเพื่อต้องการให้ธรรมะเข้าถึงประชาชนได้หลายช่องทาง ซึ่งผลตอบรับค่อนข้างดี เพราะเนื้อหาของรายการมีความหลากหลายมีทั้งธรรมะและสุขภาพ เป็นรายการเพื่อสังคม เป็นการทำงานเชิงรุกคือ เผยแพร่ศาสนาในช่องทางอื่น ๆ ให้เหมาะกับคนในยุคปัจจุบัน

...กว่าสิบปีที่ผ่านมาของคลื่น 94.75 ผลตอบรับค่อนข้างดีนะ เรามีรายการหลากหลาย ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ รายการพุทธศาสนา รายการเพื่อสังคม รายการเพื่อสุขภาพ หลายโรงพยาบาลจัดรายการแล้วส่งซีดีมาเปิดรายการธรรมะประกอบดนตรี กลุ่มคนฟังส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคน คลื่นวิทยุทำให้วัดนายโรงเป็นที่รู้จัก เวลาจัดงานอะไร นอกจากคนในชุมชนแล้ว คนฟังรายการก็มาร่วมด้วย อย่างปี 2554 วัดนายโรงน้ำท่วมหนัก คนรู้ข่าวก็มาช่วยเหลือ อาตมามองว่าที่พุทธศาสนายู่มาถึงปัจจุบันได้ เพราะพระพุทธรเจ้าทำงานในเชิงรุก ถ้าเอาแต่ตั้งรับ ศาสนาก็อยู่ในวงจำกัด ยุคสมัยที่มีสื่อใหม่ ๆ การใช้เครื่องมือมาเพื่อเผยแผ่ธรรมะถือเป็นเรื่องมีประโยชน์...

(เรื่องเล่าหมายเลข 59)

เรื่องเล่าหมายเลข 61 กล่าวถึงพระสงฆ์วัดสุทธิวารามในการจัดกิจกรรมตักบาตรเดือนเกิดชื่อว่าตักบาตรคนเมือง และจัดกิจกรรมดูหนังหาแก่นธรรม เพราะการเทศน์โดยตรงคนรุ่นใหม่อาจไม่สนใจ โดยให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นธรรมะ ทั้งยังตั้งศูนย์การเรียนรู้พระพุทธศาสนาและการพัฒนาสังคมขึ้น ซึ่งก่อนจัดกิจกรรมจะมีจิตอาสา นักเรียน นักศึกษามาช่วยเตรียมของวันรุ่งขึ้นผู้ปกครองก็มาตักบาตรทำให้คนมีกิจกรรมร่วมกันที่วัด

...เราเริ่มจัดกิจกรรมตักบาตรเดือนเกิด เมื่อเดือนสิงหาคม 2559 แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นตักบาตรคนเมือง โดยจัดทุก ๆ วันเสาร์ต้นเดือน ส่วนในแง่การเผยแผ่ธรรมะ ถ้าจะมาเทศน์โดยตรง คนรุ่นใหม่คงไม่สนใจ เลยออกมาเป็นกิจกรรม ดูหนังหาแก่นธรรม มาดูหนังแล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน พระช่วยดึงมุมมองต่าง ๆ เข้าหาธรรมะ ไม่ใช่แค่สนุกอย่างเดียว การดูหนังมีแง่คิดในการใช้ชีวิตเพิ่มเข้ามาด้วย กิจกรรมยังไม่ได้จัดประจำ นอกจากนี้ เรายังตั้งศูนย์การเรียนรู้พระพุทธศาสนา และการพัฒนาสังคม เปิดใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2560 เพื่อให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านในมีงานพุทธศิลป์สื่อธรรม ใครสนใจก็เข้ามาชมได้ เรามีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พาชม เป็นเหมือน Knowledge Center ด้านพุทธศาสนา...

(เรื่องเล่าหมายเลข 61)

เรื่องเล่าหมายเลข 62 เสนอแนวคิดที่ว่าวัดต้องใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น ปรับรูปแบบการเผยแผ่ธรรมะให้เหมาะกับยุคสมัย โดยการจัดกิจกรรมเผยแผ่ศาสนาให้มีความน่าสนใจ สนุกสนานแต่แฝงไว้ซึ่งคำสั่งสอนทางศาสนา รวมไปถึงการประกอบกิจของสงฆ์

...แม้เป็นพระอยู่ในเมือง อาจมีความวุ่นวาย แต่อาตมามองว่าปัจจัยภายนอกเป็นเพียงส่วนหนึ่ง สำคัญที่สุดคือจิตใจ ถ้าเราไม่สงบ อยู่ปากก็ไม่สงบ พระวินัยเป็นกรอบในการใช้ชีวิตอยู่แล้ว ถ้าอยู่ตามนั้นได้ ที่ไหนในโลกก็ไม่หลุด ในอีกด้าน คนไทยมักคิดว่าพระเป็นสถานะที่สูงส่ง บวชแล้วตัดทุกอย่างได้เลย ซึ่งผิดนะ พระเป็นผู้ฝึกฝนให้ห่างไกลจากกิเลส คำว่าห่างไกลไม่ได้แปลว่าไม่มี ต้องฝึกออกมาให้ห่างเรื่อย ๆ คนคาดหวังกับพระสูง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 62)

จากข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ที่ประกอบกิจการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา และเผยแผ่ศาสนา สอนประชาชนดั้งเดิม แต่ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการเผยแผ่ศาสนาจากการสื่อสารโดยการพบปะซึ่งหน้าเป็นการเผยแผ่ทางสื่อกระจายเสียงวิทยุ เพื่อให้ศาสนาเข้าถึงประชาชนได้เพิ่มอีกช่องทางหนึ่ง

3.2 เรื่องเล่าของผู้ชายกับการปฏิบัติธรรม

เรื่องเล่าของผู้ชายในการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ร่วมประกอบกิจกรรมทางศาสนา และนำหลักธรรมคำสั่งสอนมาใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 57, 61, 71, 73

เรื่องเล่าหมายเลข 7 กล่าวถึงชายหนุ่มที่สนใจเรื่องธรรมะเพิ่งกลับมาจากประเทศอังกฤษจึงสมัครเข้าโครงการปฏิบัติธรรมเจ็ดวันที่วัดป่า และได้กลับไปอีกครั้ง ต่อมาจึงได้บวชโดยมีเป้าหมายคือบรรลุนิพพาน เมื่อฝึกแล้วจึงได้เข้าใจอารมณ์ของตัวเองมากขึ้น เมื่อหลวงพ่อบุญที่นับถือมรณภาพจึงตัดสินใจสึกและปฏิบัติธรรมแม้ไม่ได้เป็นพระ

...พอปฏิบัติจริง ๆ ไม่รู้ว่าจะใส่อะไรเหมือนกันหรือเปล่า ผมรู้จักนิสัยตัวเอง เคยรู้ว่าเป็นคนเครียด เห็นชัดมากขึ้น เคยมองว่าตัวเองอารมณ์ดี ไม่ค่อยโกรธใคร คนอื่นก็มองแบบนั้น ก็เห็นว่าลึกลับ ๆ มีอารมณ์นั้นอยู่ มีความขี้ใจ แต่ไม่ได้แสดงออก หรือแสดงออกในท่าทีของคนใจเย็น พอเริ่มเข้าใจตัวเอง ยอมรับตัวเอง ผมเข้าใจคนอื่นมากขึ้น เราเข้าใจว่า ภาวะอารมณ์เกิดขึ้นได้อย่างไร...

(เรื่องเล่าหมายเลข 7)

เรื่องเล่าหมายเลข 57 กล่าวถึงผู้ชายที่มีความใกล้ชิดกับวัด แต่ช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จึงห่างกับพระพุทธศาสนา เหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เขากลับมาใกล้ชิดศาสนาอีกครั้ง เขาเป็นนักสถาปนิกจึงรับอาสาปรับพื้นที่ของวัดให้เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับการปฏิบัติธรรม จึงเริ่มทำโครงการวัดบันดาลใจซึ่งได้รับความร่วมมือจากสถาปนิกอาสาสมัครนักร้องออกแบบมีอาสาสมัครช่วยกิจกรรมพัฒนาวัด

...ผมทำอาชีพเป็นสถาปนิก เลยนึกถึงการปรับพื้นที่กายภาพของวัดให้เอื้อต่อการเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ และสร้างกิจกรรมในวัดให้เอื้อต่อการพัฒนาสติปัญญาและจิตวิญญาณ จนเกิดเป็นโครงการ ‘วัดบันดาลใจ’ ตลอดสามปีที่ผ่านมา โครงการมีวัดเข้าร่วมเกือบ 40 แห่งทั่วประเทศ ได้รับความร่วมมือจากอาสาสมัครที่เป็นสถาปนิก ภูมิสถาปนิก วิศวกร นักออกแบบมืออาชีพ และคนจัดกิจกรรมมาช่วยพัฒนาวัด จากการทำงานอย่างต่อเนื่อง เรารวบรวมความรู้มาจัดตั้งเป็น Knowledge Center...

(เรื่องเล่าหมายเลข 57)

เรื่องเล่าหมายเลข 69 กล่าวถึงผู้ชายที่เคยเป็นเด็กวัดที่วัดสุทธิวาราม เรียนหนังสือไปด้วยตอนเรียนมีเพื่อนล้อว่าเป็นเด็กวัดต้องห่อข้าวจากวัดไปรับประทานที่โรงเรียน ชีวิตเขาเริ่มต้นจากศูนย์แต่มีทุกอย่างวันนี้เพราะวัดให้การศึกษามอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ตอนเป็นเด็กวัดก็เคยเผลอบ้างถูกหลวงพ่อดุ และสั่งสอน ทำให้เปลี่ยนแปลงตัวเองทำและมีอนาคตที่ดี

...เคยเป็นคนใจร้อน ไม่ฟังใคร ทำอะไรไม่ดีมักก็เยอะ กินเหล้า สูบบุหรี่ เทียวกลางคืน บางวันกลับวัดตอนดึก บางวันไม่กลับเลย ช่วงแรกหลวงพ่อก็ดู มาช่วงหลังท่านพูดคำว่า ‘โตแล้ว คิดเอาเอง’ ยิ่งท่านไม่ต่อว่า ผมยิ่งเอามาคิด แล้วค่อยๆ เปลี่ยนแปลงตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 69)

เรื่องเล่าหมายเลข 71 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งที่บ้านอยู่ใกล้กับวัด จึงมาช่วยงานตามความสามารถ แต่ช่วงหลังสุขภาพไม่ดี จึงเปลี่ยนมาช่วยดูแลความเรียบร้อย บางคนกล่าวว่าเขาได้เงินจากการช่วยเหลือวัด แต่สิ่งที่เขาได้ คือการได้ทำบุญ

...บ้านของผมอยู่อีกฝั่ง แต่มาได้แฟนอยู่ชุมชนใกล้กับวัดนายโรง ช่วงหนุ่มๆ ชีวินเป็นอาชีพ อยู่มาวันนึง ลุงที่เป็นกรรมการวัดนายโรงมาชวน ‘เฮ้ย พวกเราอาศัยที่ของวัด มาช่วยงานวัดกันหน่อย’ ผมก็มาเลย เวลาวัดมีงาน ผมมาช่วยยกของเวลามีก่อสร้างอะไร บางครั้งมาช่วยเทปูน ถ้าวันนั้นมีงาน ผมหยุดชีวินมาช่วยเลย ไม่ว่าจะงานเล็กหรืองานใหญ่ ผมมาตลอด วันนั้นก็ขาดรายได้ไป แต่หนึ่งปีไม่กินเอง เงินจะหายไปเท่าไรกัน ผมถือว่ามาทำบุญ เจ้าอาวาสคนเก่าที่มรณภาพไปแล้วเคยสอนว่า ‘ไม่มีปัจจัยมาช่วยวัด ใช้แรงช่วยนี้แหละ กุศลแรง’ ผมบอกลูก

ตลอด ‘เราเช่าที่ของวัด มีงานก็มาช่วยกัน’ พวกเขามานะ ตอนมีงานกฐินก็ช่วย
อยู่โรทาน เจอใครผมก็ชวน มาหรือไม่มาไม่เป็นไร บังคับใครไม่ได้ ถือว่าบอก
บุญไปแล้ว มากก็ได้บุญ ไม่มากก็ได้บุญ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 71)

เรื่องเล่าหมายเลข 73 กล่าวถึงผู้ชายอายุ 72 เล่าถึงชีวิตตนเองที่มีความเกี่ยวพัน
กับวัด เพราะชอบตามผู้ใหญ่มาวัด แล้วผู้ใหญ่จะสอนเรื่องนรก สวรรค์ ทำให้เขากลับการทำบาป
และนอกจากการทำบุญ วัดยังสามารถทำกิจกรรมอื่นที่สนุกสนานของเด็กสมัยก่อนด้วย

..ตอนผมเป็นเด็ก วัดถือเป็นส่วนหนึ่งกับชีวิต บ้านอยู่ใกล้กับวัดนายโรง
ที่ตั้งอยู่ริมน้ำ สมัยก่อนมีเรือ โยงจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้ามา กิจกรรมที่
ทำประจำ คือโตดน้ำคลองแล้วว้ายไปเกาะเรือโยง เวลา ผู้ใหญ่มาคุย
เรื่องบุญเรื่องกุศล ผมตามมาด้วย สมภารเห็นก็เรียก เอาข้าวต้มไปคน
ละกลีบ ขนมกล้วย ฟูกนละชั้น กล้วยคนละลูก ในวัดมีลิเก มีหนัง
กลางแปลง ผู้ใหญ่ดูลิเก ส่วนเด็กดูหนัง ผมชอบไปดูคน พากย์ ท่าของ
เขาออกรสออกชาติ เด็ก ๆ ได้มาก่อกองทราย วิ่งเล่นที่ลานวัด ดึงลูก
ทิว ทำป็นจาก ก้านกล้วย ปัง ๆ ๆ สนุกเลย นอกจากเรื่องบุญกุศล
วัดเป็นเหมือนแหล่งบันเทิง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 73)

เรื่องเล่าหมายเลข 88 กล่าวถึงผู้ชายที่สนใจธรรมแต่ไม่คิดเรื่องบวช เพราะคิดว่า
ธรรมะอยู่ในใจ แต่ได้ลาออกจากการเพื่อบวชให้แม่ เป็นวัดที่เคร่งครัดจน โยมคนหนึ่งเห็นว่าพูด
ภาษาอังกฤษได้เลยนิมนต์ไปช่วยโครงการห่มทองคำยอดฉัตรเจดีย์พุทธคยาประเทศอินเดีย พอ
เสร็จกลับมาเป็นที่เลื่องในโครงการสอนสมาธิ จนมีความคิดว่าถึงไม่บวชเป็นพระก็มีธรรมะในใจได้
หลังจากสึกออกมาเห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวเอง มีความสงบมากขึ้น เป้าหมายของชีวิตคือ การ
ให้ธรรมะมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน

...หลังจากสึกออกมา ช่วงแรก ๆ ผมให้เวลากับที่บ้าน การเปลี่ยนแปลง ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ผมเป็นคนละเมียดละไม เวลาผ่านไปสักระยะ ผม ได้มาเป็นผู้ประสานงานโครงการวัดบันดาลใจ เป้าหมายชีวิตหลังจากนี้ ผมอยากใช้ ‘พุทธศาสนา’ วิชาที่ร่ำเรียนมาตอนบวชมาเป็นส่วนหนึ่งกับ งานต่าง ๆ นอกจากงานประจำ ทุกวันนี้ผมรับบทบาทประสานเครือข่าย เยาวชนที่สนใจงานอาสาสมัคร โดยเชื่อมงานกับองค์กรพระพุทธศาสนา ทั้งทางตรงและทางอ้อมในรูปแบบจิตอาสา ประสานงานเฉพาะกิจด้าน อาสาสมัครเครือข่ายเด็กและเยาวชนกับเครือข่ายพุทธสมาคมฯ และ งานอื่น ๆ ที่ตัวเองใช้ความสามารถที่มีมาช่วยส่งเสริมงานพุทธศาสนา...

(เรื่องเล่าหมายเลข 88)

เรื่องเล่าของผู้ชายกับการปฏิบัติธรรมทำให้เห็นว่าผู้เล่าปฏิบัติธรรมรูปแบบ ต่างกัน แต่ทุกคนมีความใกล้ชิดกับวัด อาจด้วยการบวชเรียนศึกษาระยะ บางคนก็มีความใกล้ชิด เนื่องจากบ้านอยู่ใกล้วัดทำให้เข้าร่วมกิจกรรมของวัดได้ง่าย ยิ่งผู้เล่าที่มีอายุมากจะมีชีวิตผูกพันกับ วัดค่อนข้างมาก และมีความเชื่อในเรื่องบาปบุญคุณโทษ

3.3 เรื่องเล่าของผู้หญิงกับการปฏิบัติธรรม

เรื่องเล่าของผู้หญิงในการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี อุทิศตนเพื่อประโยชน์ ต่อพระพุทธศาสนา ร่วมประกอบกิจกรรมทางศาสนา และนำหลักธรรมคำสั่งสอนมาใช้ในการ ดำเนินชีวิต ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 64, 72, 75

เรื่องเล่าหมายเลข 72 กล่าวถึงเจ้าของร้านขายสังฆภัณฑ์ที่เล่าถึงการค้าขาย ช่วงแรกขายดีแต่เดี๋ยวนี้เศรษฐกิจไม่ดี คนเลยไม่มีเงินมาทำบุญ แต่จะขายดีช่วงเทศกาล บางร้าน ทำถึงสังฆทานให้ดูโป่ง ยัดกระดาษเข้าไป แต่เธอไม่ทำแบบนั้น เพราะได้ความสบายใจ

...ฉันเริ่มจากขายวัสดุก่อสร้าง พอซื้อบ้านอยู่ใกล้วัด (วัดสร้อยทอง) เลย ขายสังฆภัณฑ์เพิ่มมา ลูกชายเป็นคนทำ เริ่มจากซื้อของร้านอื่นมาแกะดู ศึกษาไป ฉันมีหน้าที่ขาย ช่วงแรกขายดีมาก เดือนนึงหลายหมื่น ผ่อน บ้านจนหมดเลย แต่เดี๋ยวนี้เศรษฐกิจไม่ดี พอไม่มีเงิน ใครจะมาทำบุญ ละ ร้านขายดีเป็นบางช่วง กลืนที่ผ่านมาขายดี แต่บางวันได้ไม่กี่ร้อย บางวันไม่ได้เลยก็มี บางร้านทำถึงให้ดูโป่งๆ แต่ยัดนู่นยัดนี่เต็มไปหมด...

(เรื่องเล่าหมายเลข 72)

เรื่องเล่าหมายเลข 75 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งมีความผูกพันกับพุทธศาสนาตั้งแต่วัยเด็ก หมั่นศึกษาหลักธรรมคำสั่งสอน และร่วมงานบุญในวันสำคัญทางศาสนาโดยตลอด ร่วมถึงงานจิตอาสา ซึ่งงานที่ทาก็มีความเกี่ยวข้องกับวัด วัดจึงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ แล้วน้อมนำคตคำสอนมาปรับใช้ในชีวิตจริง

...เราเกิดจังหวัดสุโขทัย สมัยนั้นวัดแถวบ้านจะมีศูนย์เด็กเล็ก เราไปอยู่ที่นั่นตั้งแต่เด็ก เวลาว่างไม่ออกไปโรงเรียนก็มีพระมาป้ลอบ เลยผูกพันกับวัดด้วยความเป็นชุมชนกึ่งชนบท โตมาก็ชอบไปวัดในวันสำคัญทางศาสนาไปทำบุญ ไปร่วมกิจกรรมที่เด็กทำได้ เลยชิมซ้บหลักธรรมและศาสนาพิธี ช่วงเรียน ป.ตรี ที่มหาวิทยาลัยพะเยาก็ไปทำกิจกรรมกับวัดในตัวจังหวัด เราไม่ถึงขั้นปฏิบัติธรรมนั่งสมาธิ แต่ศึกษาหลักธรรม สนใจศาสนาพิธี และชอบงานจิตอาสา...

(เรื่องเล่าหมายเลข 75)

เรื่องเล่าหมายเลข 64 กล่าวถึงการจัดกิจกรรมของวัดที่จัดขึ้นเพื่อให้คนได้ใกล้ชิดกับพุทธศาสนามากขึ้น โดยจัดกิจกรรมการสั่งสอนธรรมในรูปแบบการฉายหนังธรรมะแล้วร่วมกันอภิปราย ทำให้ได้พบปะผู้คนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนทำให้อยากมาวัดมากขึ้นผู้หญิงคนหนึ่งกล่าวว่าเมื่อก่อนมาวัดเฉพาะมีงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิต แต่เมื่อลูกเข้าเรียนที่วัดสุทธิวรารามจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมตักบาตรเดือนเกิด โครงการวัดบันดาลใจโดยมีกิจกรรมกับผู้ปกครองคนอื่นชวกันนุ่งผ้าไทยได้ตักบาตร ร่วมกิจกรรมดูหนังทำให้ใกล้ชิดธรรมะมากขึ้น

...ลูกมาเข้า ม.1 ที่โรงเรียนวัดสุทธิ ถ้าไม่มีธุระจริง ๆ เรายังลงรถหน้าวัดแล้วข้ามมาฝั่งโรงเรียนเลย จนกระทั่งเดือนสิงหาคม 2559 ไลน์กลุ่มผู้ปกครองมีข้อความชวนมาวัด ตอนนั้นเป็นกิจกรรมตักบาตรเดือนเกิด ใช้ชื่อว่าวัดบันดาลใจอะไรนี่ละ ไม่รู้คอนเซ็ปต์หรือก เห็นชวนกันให้นุ่งผ้าไทย เรานึกสนุกเลยมา แต่ตัวเองเกิดเดือนกันยายนะ (ยิ้ม) หลังจากนั้นกิจกรรมเปลี่ยนชื่อเป็นตักบาตรคนเมือง ช่วงนั้นยังไม่ได้มาทุกเดือน เพราะบางเดือนมีกิจกรรมจิตอาสาที่อื่น เดือนมิถุนายน 2560 เรามาตักบาตร ช่วงบ่ายวัดมีกิจกรรมดูหนังหาแก่นธรรม เป็นการดูหนังแล้วแลกเปลี่ยนธรรมะกัน ตอนนั้นรู้สึกว่เตี้ยวัดไม่ได้มีแค่สวดศพ แต่ปรับตัวเองให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดึงคนเมืองและคนรุ่นใหม่ให้ใกล้ชิดธรรมะมากขึ้น...

(เรื่องเล่าหมายเลข 64)

เรื่องเล่าของผู้หญิงกับการปฏิบัติธรรมสะท้อนให้เห็นถึงการที่ปฏิบัติธรรมที่หลากหลาย แต่ทุกคนมีความสุขในการได้ร่วมประกอบกิจทางพระพุทธศาสนา และมีความเข้าใจในกิจกรรมการเผยแพรศาสนาของวัดสมัยในปัจจุบัน

3.4 เรื่องเล่าของคนรุ่นใหม่กับการปฏิบัติธรรม

เรื่องเล่าของคนรุ่นใหม่ในการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธผู้ที่ดี อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ประกอบกิจกรรมทางศาสนา นำหลักธรรมคำสั่งสอนมาใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นที่ยึดเหนี่ยวตอนมีความทุกข์ ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 7, 69, 84, 85, 86, 88, 90

เรื่องเล่าหมายเลข 84 กล่าวถึงชายหนุ่มคนหนึ่งจากเมื่อก่อนทำงานอีเวนต์ตกเย็นจะดื่มสุราไม่รู้ว่าคุณค่าในชีวิตคืออะไร จึงได้ลองทำงานอาสาสมัครโครงการตลาดทำบุญ กิจกรรมคือให้สอนน้องในโรงพยาบาลทำตุ๊กตาหุ่นมือและได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ปัจจุบันทำงานกราฟฟิคดีไซน์และแบ่งเวลามาทำงานจิตอาสา เพราะมีคุณค่าและมีธรรมะในชีวิต

...จากที่เคยอยากให้ตัวเองมีคุณค่า และอยากให้คนอื่นเห็นคุณค่านั้น พอทำงานจิตอาสาบ่อย ๆ ตัวตนที่เคยอยากได้อยากเป็นลดลงไปมาก ผมไม่ได้ทำเพื่อให้คนอื่นชื่นชม ไม่รอให้ใครมาบอกว่า ‘ดีนะ คุณใช้เวลามาทำเรื่องดี ๆ แบบนี้’ จะมีหรือไม่มีใครเห็นคุณค่าไม่สำคัญแล้ว ผมทำเพราะมีเหตุและปัจจัยให้ทำ โดยเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำด้วยตัวเอง ทุกวันนี้งานจิตอาสาต่าง ๆ ที่ทำ สิ่งสำคัญคือทำยังไงให้รู้สึกถึงปัจจุบันขณะ มีบ้างที่เผลอกังวลอดีตและคาดหวังอนาคต แต่ถือว่าลดลงไปมาก

(เรื่องเล่าหมายเลข 84)

เรื่องเล่าหมายเลข 85 กล่าวถึงชายหนุ่มที่เล่าถึงธรรมะว่าเป็นสิ่งใกล้ตัวเป็นเรื่องของคนแก่ เมื่อเรียนมหาวิทยาลัยรู้สึกความเครียด จึงได้อ่านหนังสือของพระไพศาล วิสาโล นำเรื่องชีวิตประจำวันมามองด้วยแง่มุมธรรมะเป็นครั้งแรกที่หนังสือธรรมะเป็นเรื่องใกล้ตัว จึงเริ่มสนใจธรรมะ อ่านหนังสือ เปิดธรรมะฟังก่อนนอนใช้ธรรมะเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

...ช่วงเรียนปี 2 ตอนนั้นเครียดๆ เรื่องความสัมพันธ์ ไม่รู้ว่าจะยังไงต่อ
 เดินอยู่ร้านหนังสือแล้วเจอหนังสือชื่อ ‘วันละเรื่อง’ ของพระไพศาล
 วิสาโล เนื้อหานำเรื่องชีวิตประจำวันมามองด้วยแง่มุมธรรมะ ยืนอ่านจน
 จบเลย (หัวเราะ) เป็นครั้งแรกที่หนังสือธรรมะทำให้รู้สึกบางอย่าง
 แม้จำรายละเอียดไม่ได้แล้ว แต่ยังจำความรู้สึกได้ เหมือนมีคนมาเคาะ
 กบาล เราารู้สึกว่าธรรมะเป็นเรื่องใกล้ตัวมากขึ้น มีความหวังที่จะรับมือ
 ปัญหาต่าง ๆ ผมหาหนังสือเล่มอื่นมาอ่าน เปิดธรรมะฟังก่อนนอน
 ธรรมะช่วยให้หลับสบาย เป็นประโยชน์แบบทูอินวัน (ยิ้ม) ชีวิตไม่ได้
 เปลี่ยนแปลงมาก ผมใช้ชีวิตตามปกติ แค่เวลามีอะไรไม่สบายใจก็ได้
 ธรรมะเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 85)

เรื่องเล่าหมายเลข 86 กล่าวถึงผู้ชายที่ทำงานครีเอทีฟที่บริษัทซูโจ โดยเป็นบริษัท
 ที่ทำงานครีเอทีฟเอเจนซีมีหน้าที่แก้ปัญหาของลูกค้าผ่านการสื่อสารโดยมีวิธีที่หลากหลายเช่น หนังสือ
 โฆษณา เว็บไซต์ อีเวนท์ หรือรวมหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน บางโปรเจกต์พูดถึงธรรมะ ความทุกข์
 ของชีวิตโดยสร้างกิจกรรม ให้ชิงรางวัลตัวเครื่องบินโดยคุณต้องพาน้องตาบอดไปเที่ยวทะเลครั้ง
 แรก หรือได้รางวัลเป็นเงินจะต้องออกไปซื้ออาหารเลี้ยงสุนัขจรจัด ได้แทบเลทต้องเอาไปสอน
 ผู้สูงวัย ทำให้รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่าได้ใช้ความสามารถที่ตัวเองมีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

...ผมประทับใจงานนี้ เพราะพูดเรื่องเดียวกับที่ตัวเองสนใจ เรื่องที่
 พระพุทธเจ้าทำมาสองพันกว่าปี คือหาโซลูชันในการดับทุกข์ กลุ่มคนที่
 ได้รางวัลแล้วไปลงมือทำจริง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงจากข้างใน จาก
 ความทุกข์ในชีวิตที่ไม่รู้จะหันไปทางไหน การให้เป็นเครื่องมือที่ทำให้
 กลับมาเห็นคุณค่าในตัวเองอีกครั้ง เช่นกันในบทบาทคนทำงาน ผมเอง
 รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่าไปด้วย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 86)

เรื่องเล่าหมายเลข 90 กล่าวถึงหญิงสาวที่เรียนจบสถาปัตยกรรม ไม่ได้ทำงาน
 จริงจัง จนมีเพื่อนชักชวนให้ทำโครงการวัดบันดาลใจ ของสถาบันอาศรมศิลป์ ทำหน้าที่จัดการ
 คัดเลือกวัดเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนให้เป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม เธอทำงานนี้มา
 เกือบสองปีเป็นงานที่ชอบและตอบโจทย์ชีวิตคือทำให้เกิดประโยชน์กับคนอื่น ได้ทำในสิ่งที่ตนเอง
 ชอบและรู้คุณค่าในชีวิตของตัวเอง

...เราทำงานที่นี้มาเกือบสองปี เป็นงานที่ชอบนะ ค่อนข้างตอบโจทย์ชีวิต รู้สึกอยู่ตลอดว่างาน ที่ทำให้เกิดประโยชน์กับคนอื่น พอรู้สึกแบบนี้ก็ตั้งใจทำงาน ครั้งหนึ่งเราไปเก็บข้อมูลที่วัดป่า ธรรมทัสสี จังหวัดบุรีรัมย์ พระท่านแนะนำเรากับคนที่มาวัดว่า ‘ทีมนี้จะมาช่วยพัฒนาวัดนะ’ คุณยายคนนึงเข้ามาจับมือบีบมือเราแล้วพูดว่า ‘ขอบคุณนะลูกที่มาช่วยพัฒนาวัด’ ตอนนั้นยังไม่ได้เริ่มเก็บข้อมูลเลย ตายละ ต้องตั้งใจทำงานแล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 90)

จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนรุ่นใหม่ในเวลาที่พักพวกเขามีปัญหาแล้วยังหาทางออกไม่ได้ หรือการที่พวกเขามองเห็นคุณค่าของชีวิตจากการปฏิบัติธรรมในรูปแบบการเป็นจิตอาสาช่วยเหลืองานวัด หรือจิตอาสาในการช่วยเหลือสังคม

จากเรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม แสดงให้เห็นการใช้ชีวิตของคนเมืองที่ต้องแข่งขันกันในพื้นที่การงาน ไร้ยึดเหนี่ยวจิตใจ แต่เมื่อพวกเขาได้ใกล้ชิดกับศาสนาต่างก็พบว่า ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้อื่น เพราะเป็นการได้ปฏิบัติธรรมรูปแบบหนึ่ง คือได้ความสุขและความสบายใจ นอกจากนี้สถาบันทางศาสนาต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสั่งสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนเมืองมากขึ้นด้วย

4. เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเองเป็นการเข้าใจชีวิตและยอมรับความชอบของตนเอง และตระหนักว่าสิ่งที่ค้นพบนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อตนเองและสังคม ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 27, 28, 38, 48, 51, 52, 53, 60, 74, 77, 80, 81, 82, 87, 89, 120, 129 โดยการค้นพบตนเองจัดแบ่งได้ 6 รูปแบบ ได้แก่ การค้นพบจากการลงมือทำ เรื่องเล่าหมายเลข 28, 53, 80, 82, 87, 89, 120 การค้นพบจากการสรุปทฤษฎี เรื่องเล่าหมายเลข 27, 48, 81, 129 การค้นพบจากการประกาศตนเอง เรื่องเล่าหมายเลข 51, 52, 77 การค้นพบจากการประกาศความรู้สึกใหม่ เรื่องเล่าหมายเลข 88 การค้นพบจากเทคโนโลยี เรื่องเล่าหมายเลข 74 และการค้นพบจากการถูกกระทำ เรื่องเล่าหมายเลข 60

4.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการลงมือทำ

เรื่องเล่าที่แสดงถึงการเข้าใจและยอมรับความต้องการของตนเอง หลังจากที่ได้ลงมือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว อาจเป็นความชอบที่เพิ่งจะมีโอกาสได้ทำ หรือมีสิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติจนค้นพบความต้องการของตนเอง และสร้างความสุขให้กับตนเอง ดังเรื่องเล่าหมายเลข 28, 53, 80, 82, 87, 89, 120

การได้ลงมือทำบางสิ่งที่ตนเองมีความชอบ หรือมีความสนใจอยู่แล้ว จะทำให้ค้นพบความสุขจากสิ่งที่กระทำ และเข้าในตนเองมากยิ่งขึ้น

เรื่องเล่าหมายเลข 28 กล่าวถึงผู้สูงอายุที่มีความสุขกับการเล่นดนตรีที่บ้านให้คนอื่นฟัง และอาสาการสอนให้กับผู้ที่สนใจโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

...ผมอายุ 86 เริ่มฝึกเป่าต่อนอายุ 13 ไม่มีใครสอน ลองเองเลย ไม่ยากหรอก ฝึกบ่อย ๆ ก็จำได้ มีความรู้ ดุดเข้า เป่าออก เสียงสูง เสียงต่ำ ใช้ลิ้นทำจังหวะ ใครชวนไปเล่นที่ไหน ถ้าไปได้ ผมไป ไม่ต้องให้เงินเลย ใครให้สอนก็สอนให้ เวลาได้เป่าให้ใครฟัง เขาสนุก ผมก็เพลิดเพลินไปด้วย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 28)

เรื่องเล่าหมายเลข 53 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่เคยก่อนไปเที่ยวกับครอบครัวตลอด จนวันหนึ่งได้ดู mv เพลงซิงเกิล สุดท้าย ของแสดมภ์ อภิวัชร ที่พระเอกไปเที่ยวคนเดียว จึงเกิดแรงบันดาลใจขอที่บ้านไป ที่แรกคือสิงคโปร์ซึ่งมีเพื่อนพาไปโรงแรม ต่อมาไปมาเก๊าคือไปเที่ยวคนเดียวจริง ๆ ซึ่งไม่ยากและสนุก แต่มีเพื่อนบอกว่าเก่งภาษาจึงไปคนเดียวได้ จึงวางแผนไปรัสเซียที่ไม่ใช้รัสเซียหมดเลยก็ผ่านมาได้ ทำให้รู้ว่าการเดินคนเดียวเป็นความท้าทาย เป็นการได้อยู่กับตัวเองได้คุยกับตัวเอง

...ช่วงแรก ๆ การเดินทางคนเดียวเป็นความท้าทาย ใครบอกว่าทำไม่ได้ เราจะทำให้ได้ หลังจากทำไปสักพัก รู้แล้วว่าทำได้ เราเลยมองเป็นการได้อยู่กับตัวเอง ชีวิตปกติเราอยู่ในครอบครัวใหญ่ เพื่อนก็เยอะ วันๆ หนึ่งไม่ได้ถามตัวเองเลยว่า ‘คิดอะไรอยู่ ทำอะไรอยู่ อยากทำอะไรต่อ’ การเดินทางคนเดียวทำให้ได้คิดสิ่งเหล่านี้ ‘วันนี้ทำอะไร วันข้างหน้าจะทำอะไร’ พอได้อยู่กับตัวเอง เราได้คุยกับตัวเอง อย่างน้อยก็ถามตัวเองว่า ‘สบายดีไหม’ เอา

จริง ๆ เราก็ชอบเที่ยวกับเพื่อนนะ แต่ในปีๆ หนึ่งควรมีเวลาได้เที่ยวคนเดียว บ้าง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 53)

เรื่องเล่าหมายเลข 87 กล่าวถึงผู้หญิงที่เล่าถึงชีวิตในตอนที่เด็ก ว่าอยากเรียนดนตรี แต่แม่ไม่ให้เรียนเพราะไม่มีเงินจนกระทั่งรู้จักกับเพื่อนที่อยู่เอเจนซี่โฆษณาเดียวกัน ช่วยเขาเขียนเพลง อยากเล่นดนตรี จึงซื้อฟลูตมาฝึกเล่นเองจนได้เล่นกับเพื่อนในเวทีเล็ก ๆ และเรียนจริงจัง แต่เรียนหลายที่จนได้พบกับครูคนปัจจุบันที่สอนด้วยความเข้าใจ จนชำนาญจนได้ไปเล่นที่ญี่ปุ่น รู้สึกมีความสุข ยังคงเรียนฟลูตและซ้อมเอง จากปกติที่เป็นคนอึดสูง เพราะเป็นคนเก่ง พอมาเล่นดนตรีก็ทำให้ยอมรับว่าตัวเองมีข้อบกพร่อง และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

...พอมารับดนตรีก็บัง เราทำอันนี้ไม่ได้ ต้องยอมรับแล้วกลับไปซ้อม ครั้งหน้าทำให้ดีขึ้น เราต้องวางใจไว้ สิ่งที่เราเพื่อนร่วมวงพูดเป็นกระจก ส่องเราหรือเปล่า ถ้าเป็น ทำแล้วทุกอย่างดีขึ้น เราทำ แต่ก่อนเราเป็น เด็กไม่น่ารัก ปกติถ้าไม่ยิ้ม หน้าจะเหี้ยๆ มุมปากตก แต่ก่อนเรามองคน ในแง่ลบเยอะ ใครพูดอะไรก็ตั้งแง่ โลกของเราเหมือนห้องที่ไม่มี แสงอาทิตย์ จะดำรงค์อะไรขนาดนั้น การได้เล่นดนตรีกับเพื่อน บางครั้งก็ แสดงอาการแบบนั้น เพราะมันยังอยู่ในตัวเรา เราค่อยๆ เปลี่ยนตัวเอง ถ้าเจอแสดงอาการ พอกลับมาสติ 'เฮ้ย ไม่ใช่วะ' อยู่ด้วยกันต้อง เมตตากัน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 87)

เรื่องเล่าหมายเลข 80 เล่าประวัติของตนเองที่ชื่นชอบการทำอาหาร จึงสอบเข้า การโรงแรม แต่ที่เรียนอยู่ไกลบ้านจึงเรียนสายอื่น เพราะมีความคิดว่าการทำอาหารสามารถฝึกเองได้ ตอนนี้อย่างงานธนาคาร แต่ก็ยังฝึกทำอาหารด้วยตัวเอง

...ผมชอบทำอาหาร ตอนนั้นสอบติดการโรงแรมที่เพชรบุรี แต่มหาวิทยาลัย อยู่ไกลบ้าน ด้วยความเป็นห่วงพ่อแม่ ผมเลยมาเรียนการจัดการที่อยู่อาศัย เลือกที่นี่เพราะใกล้บ้าน ช่วงแรก ๆ เคยมีคำถามว่ามาทำอะไรตรงนี้ ทำไม ไม่ไปทำตามความฝัน แต่เราเลือกทางนี้ด้วยตัวเอง ไม่ได้ฝืนใจ ไม่มีใคร บังคับ แล้วการทำอาหารไม่จำเป็นต้องเรียนเสมอไป เราฝึกด้วยตัวเองก็ได้ มีช่องทางอื่นมากมาย ผมทำงานแบงค์ขึ้นปีที่สองแล้ว ไม่ได้รู้สึกท้อเสีย

อะไร ถึงไม่ได้เปิดร้านอาหารเป็นของตัวเอง แต่ผมทำอาหารให้คนใน
ครอบครัวกินก็ได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 80)

เรื่องเล่าหมายเลข 82 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งว่าเมื่อถูกแท็กซี่ปฏิเสธจะตั้งสถานะ
ต่ำกว่ารถ จนวนหนึ่งอยากเข้าใจปัญหาจึงสอบถามแท็กซี่จนรู้ถึงเหตุผลที่ปฏิเสธลูกค้า ทำให้
มุมมองเปลี่ยนไปมีความเข้าใจผู้อ่านมากขึ้น

... เมื่อก่อนถูกคนขับแท็กซี่ปฏิเสธ ผมเขียนสเตตัสต่ำกว่ารถมาก 'ทำไมมึงไม่รับกู!
' 'มึงจะไม่เอาเงินหรือ!' 'มึงบ่นว่าจนก็เพราะไม่รับผู้โดยสารไง!' บ่นเยอะจนรวมเป็น
เล่มได้เลย ด้วยความอยากเข้าใจว่าปัญหาเกิดจากอะไร ผมเลยคุยกับคนขับแท็กซี่
แล้วพบว่ามันมีเหตุผลในการปฏิเสธผู้โดยสาร ...เมื่อรับรู้ว่าบางคนมีเหตุผลแบบนี้ พอ
โดนปฏิเสธอีกรอบ ความรู้สึกผมเปลี่ยนไปนะ มันเปลี่ยนจากการมองว่าเขาแย เขาไม่
ดี โทษที่ตัวคนขับอย่างเดียว เริ่มมองเห็นอะไรที่อยู่รอบ ๆ ตัวเขา เขากำลังดิ้นกับ
อะไร ที่นั่นมันเลยแตกออกไปได้ไกลมาก แตกออกเป็นวงกว้าง ปัจจัยต่าง ๆ มันเชื่อม
กันหมด ทั้งตัวเขา ทั้งตัวเรา ผมเชื่อว่าเป็นธรรมดาที่คนเราจะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้
ตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 82)

เรื่องเล่าหมายเลข 89 กล่าวถึงการค้นพบจากการลงมือทำบางครั้ง ก็ไม่ได้เกิด
จากการได้ทำสิ่งที่ชอบ แต่ได้กระทำสิ่งที่เป็นการคลี่คลายปมปัญหาในใจของตนเอง ซึ่งเมื่อได้ทำ
แล้วก็สามารถคลายความรู้สึกบางอย่างที่ไม่ดีในใจได้ ดังเรื่องของผู้ชายคนหนึ่งเล่าว่าเมื่อก่อนไม่
ชอบหน้าคนเยอะ แต่ก่อนบวชต้องไปขอโหสิกรรมก็ทำให้รู้สึกโล่งใจ เขาเกลียดญาติคนหนึ่งเมื่อ
วันปลงผม เขาต้องให้พรทำให้เขาถึงกับร้องไห้ การบวชจึงเปลี่ยนชีวิต

...ผมไม่ชอบชู้หน้าคนเยอะ พอตัดสินใจว่าจะบวช ต้องมีการกล่าววโหสิกรรม
ก่อน ด้วยความตั้งใจมาก เลยอยากขอโหสิกรรมเพื่อนผู้หญิงที่เคยเกลียด
เคยด่า เคยแบนด้วยนิสัยบางอย่าง เพื่อนทุกคนรู้ว่าผมเกลียดผู้หญิงเหล่านั้น
สมัยเรียนผมเคยพูดขอโทษด้วยนะ ตอนนั้นโดนแซวฉิบหายเลย ยิ่งอายุไป
ใหญ่ ครั้งนี้มีทางลงแล้ว เกลียดหลายคนด้วย ตั้งแต่ก่อนวันบวช บางคนผมส่ง
ข้อความไป บางคนผมโทรไป 'เรากำลังจะบวช เลยอยากขอโทษที่เคยทำไม่ดี'
ทุกคนประหลาดใจ ตอบกลับว่า 'เออ โอเค' มันงงใจ ผมกึ่งตัวเอง เอาจริง ๆ

ทำไปด้วยความรู้สึกเห็นแก่ตัวด้วยซ้ำ ต้องการปลดแอกจากความรู้สึกนั้น แต่
ทำแล้วโล่ง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 89)

การค้นพบความชอบของตัวเอง บางครั้งก็เกิดจากการได้รับแรงบันดาลใจจาก
บางสิ่งโดยบังเอิญ แต่เมื่อได้ลองปฏิบัติแล้วกลับเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิต ดังเรื่องเล่านี้

เรื่องเล่าหมายเลข 120 กล่าวถึงผู้ชายที่ป่วยด้วยโรคซึมเศร้ามักคิดว่าตนเองไม่มี
ค่า แต่เขาได้ส่งข้อความให้กำลังใจเพื่อนที่กำลังเครียด จากนั้นเพื่อนจึงส่งข้อความมาขอบคุณ เขา
รู้สึกมีความสุขที่ได้ทำสิ่งที่มีค่า และเป็นคนสำคัญของคนอื่น

...เมื่อไม่นานมานี้ ผมเห็นเพื่อนกำลังเครียด เลยพิมพ์ไปหาว่า ‘ถ้ามีอะไร ผมอยู่ตรง
นี้ตลอด นะ’ เพื่อนอ่านแล้วส่งข้อความกลับมาว่า ‘ผมรู้ว่ามึนคุณอยู่ตลอด คุณคือคน
ที่ผมเชื่อใจมากที่สุด’ พอได้อ่านแบบนี้แล้วรู้สึกดีนะ วันนั้นนอนหลับอย่างสบาย
ใจเลย ช่วงเวลาที่ ‘โรคซึมเศร้า’ ทำให้ไม่เห็นคุณค่าในตัวเองการมีใครสักคนพิมพ์
มาคุยธรรมดากๆ แล้วทำให้เรา รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เป็นคำพูดที่ดีมาก ผมมัก
screenshot ข้อความนั้นเก็บไว้อ่าน อ่านเพื่อบอกตัวเองว่าอย่างน้อยเรายังเป็นคน
สำคัญของใครสักคน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 120)

ข้างต้นแสดงให้เห็นรูปแบบการค้นพบตัวเองจากการลงมือทำบางสิ่ง อาจเป็นสิ่งที่
ลงมือทำโดยบังเอิญ หรือจากความต้องการที่อยู่ภายในจิตใจตั้งแต่อดีต เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วเกิด
ความรู้สึกถึงความเข้าใจ ความสุข ที่ได้ทำสิ่งนั้น

4.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการถูกกระทำ

เรื่องเล่าการค้นพบบางสิ่งบางอย่างที่สำคัญของชีวิต จากการถูกกระทำจาก
บุคคล กลุ่มคน หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง สิ่งที่ค้นพบ ได้แก่ เสรีภาพทางความคิดหรือความเป็น
อิสระในร่างกายของตนเอง ดังเรื่องเล่าหมายเลข 60

เรื่องเล่าหมายเลข 60 กล่าวถึงบุคคลที่กล่าวถึงชีวิตตอนเกณฑ์ทหาร การลงโทษ
ของหน่วยตนเองที่ถึงเนื้อถึงตัว ครูฝึกจะพูดบ่อยว่า “เดี่ยวโดนแตก” ที่มีหลายระดับ เขาคิดว่ามัน
คือการใช้อำนาจ สิ่งที่ได้คือ ทุกคนต้องทำตามถึงแม้บางเรื่องจะไม่เกี่ยวข้องกับการสร้างวินัยเลยก็

ตาม และความคิดของทหารมีเพียงถูกหรือผิดและบทลงโทษทำให้คนกลัว ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้กับโลกภายนอกได้ และเขามีความรู้สึกว่าการเป็นทหารคือการลดทอนความเป็นมนุษย์

... เขาใช้ความกลัวกดดันไม่ได้ตลอดรอด คุณกำลังผลิตคนเป็นแสนที่ไม่ตั้งคำถาม ยินยอมกับระบบ สร้างลำดับชั้นที่ไม่ได้วัดจากความสามารถ วินัยของทหารคือการเอาทุกคนมาอยู่บนเส้นเดียวกัน ตื่นเช้าได้ ปูเตียงได้ ซักผ้าได้ โอเค เหล่านี้คือพาร์ทที่ดีขึ้น แต่มันมีพาร์ทที่ตกลงเต็มไปหมด สิ่งที่เราสู้ระหว่างทางตลอด คือการถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ไปเรื่อย ๆ เราไม่มีสิทธิในร่างกายตัวเองเลย

(เรื่องเล่าหมายเลข 60)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเองจากการถูกกระทำ สะท้อนความรู้สึกของผู้ถูกกระทำที่ไม่สามารถตอบโต้ หรือแสดงความคิดเห็นได้ ไม่สามารถใช้ชีวิตของตนเองได้จากเรื่องราวดังกล่าวทำให้เขาตระหนักถึงความเป็นอิสระในชีวิต และมองเห็นคุณค่าชีวิตของตนเอง

4.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการประกาศตนเอง

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตนเองจากการประกาศความพึงพอใจของตนเองให้คนอื่นได้เห็นถึงความชอบ ความพอใจของตนเองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้ประกาศตนเองออกไปแล้วจะเกิดการยอมรับตัวเอง ถึงแม้สิ่งนั้นจะมีผู้อื่นไม่เข้าใจ ดังเรื่องเล่าหมายเลข 50, 51

เรื่องเล่าหมายเลข 51 กล่าวถึงบุคคลหนึ่งแต่งตัวคอสเพลย์ที่ออกแบซูดที่ไม่เคยมีคนใส่มาก่อนเพราะนำหนังหลายเรื่องมาผสมกัน โดยต้องเริ่มจากความชอบจึงหามาใส่โดยไม่ต้องเหมือนทุกอย่าง แต่ใส่แบบที่เขาพอใจ โดยแม้ซูดจะไม่ได้สวยมากแต่ต้องใช้ความพยายามจนสำเร็จ และการที่เขาอยู่ในสังคมที่แข่งขันเมื่อได้แต่งซูดคอสเพลย์มาพบคนที่ชอบเหมือนกัน เป็นสิ่งที่สนุกมาก

...ความสนุกของคอสเพลย์คือการเปลี่ยนภาพให้กลายเป็นของที่จับต้องได้ ได้คิด ได้ออกแบบ ได้ลงมือทำ ไม่จำเป็นต้องเหมือนเป๊ะ แคให้เป็นตัวเรามากที่สุด ครั้งนี้เป็นครั้งแรกๆ ที่ทำเอง งานอาจยังไม่ดีมาก แต่ได้ใช้ความพยายามและความสามารถที่มีทำงานสำเร็จ ชีวิตจริงผมอยู่ในสังคมที่แข่งขันกัน การได้ออกมาเจอคนที่ชอบอะไรเหมือนกัน สนุกนะ บางครั้งยังได้แลกเปลี่ยนเรื่องซูดของแต่ละคนด้วย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 51)

เรื่องเล่าการค้นพบตัวเองจากการประกาศ เป็นการค้นพบความสุขของตนเอง โดยการแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองมีความชื่นชอบ แล้วมีความมั่นใจในการประกาศสิ่งที่ตนเองหลงใหลให้คนอื่นได้รับรู้

4.4 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากเทคโนโลยี

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการคลายปมด้อยที่อยู่ภายในจิตใจของตนเอง หรือการค้นพบคุณค่าของตนเองจากการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่น โดยการส่งข่าวสาร สารระความรู้ ในการดำเนินชีวิต ดังเรื่องเล่าหมายเลข 74

เรื่องเล่าหมายเลข 74 ชายวัย 70 ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีส่งสารความรู้ทางไลน์ไปหาเพื่อนกว่าร้อยคนเป็นประจำ เป็นการชดเชยที่เรียนน้อย หัวไม่ดี เป็นเรื่องที่เขาเก็บอยู่ในใจมาตลอด จนวันนี้ได้ส่งสิ่งเป็นความรู้ให้แก่ผู้อื่นจึงมีความสุขต่อสิ่งที่ทำ

...ผมเริ่มเล่นไลน์ตอนอายุเจ็ดสิบ ไม่ได้ส่งแค่ 'สวัสดีวันจันทร์' หรือ 'ฮัลโหล สบายดีไหม' ผมตื่นตั้งแต่เช้า ดูไลน์ที่คนอื่นส่งมา เปิดหาความรู้จากแหล่งอื่น คัดให้เหลือ 5 เรื่อง เอาเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์ แล้วส่งไปหาเพื่อนที่เดียวเป็นร้อยคน เฉลี่ยแล้วใช้เวลาสามชั่วโมงต่อวัน ถ้าไม่สุดวิสัยจริง ๆ ผมทำแบบนี้ทุกวัน จากคนใช้โทรศัพท์ราคาถูกมาตลอด ผมว่าตัวเองไม่เสียชาติเกิดแล้วที่ได้ใช้เทคโนโลยี เราได้มอบของดี มีคุณค่าให้คนอื่น เป็นการชดเชยชีวิตในอดีต...

(เรื่องเล่าหมายเลข 74)

4.5 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบจากการสรุปทเรียน

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการสรุปหลักเกณฑ์ ข้อเท็จจริงหรือแนวความคิดที่สำคัญจากประสบการณ์ในชีวิตที่เคยผ่านมา ผู้ที่ค้นพบตัวเองจากการสรุปทเรียนจะจับจุดสำคัญ ๆ ของเหตุการณ์ที่ได้พบ แล้วนำสิ่งที่ค้นพบไปสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงของชีวิต ดังเรื่องเล่าหมายเลข 27, 48, 81, 129

เรื่องเล่าหมายเลข 27 กล่าวถึงการค้นพบสัจธรรมจากการสรุปทเรียนที่สำคัญ คือการเข้าใจสัจธรรมสูงสุดของชีวิตที่ว่า การเกิด แก่ การเจ็บ และความตายเป็นความจริงของมนุษย์ทุกคนที่ต้องเผชิญ ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

...ชายอายุ 86 หยิบรูปตัวเองตอนอายุ 18 ที่รูปร่างดีมาเปรียบกับตอนนี้ ที่ร่างกายโรยราไปมากแล้ว ซึ่งภรรยาเพิ่งเสียชีวิต ทำให้เกิดการยอมรับ และเข้าใจเรื่องการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ว่าความตายเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต “...รูปร่างนี้ผมอายุ 18 ตอนนี่ 86 แล้ว ร่างกายโรยราไปมาก เป็นเรื่องธรรมดาตินะ เกิดมาแล้วก็แก่ ก็ตาย เมียผมเพิ่งตายไป อยู่ด้วยกันมาสี่สิบกว่าปี ตอนนั้นก็เหงา เดี่ยวผมคงตามไป ไม่คิดอะไรหรอก ความตายมันนิดเดียวแป็บเดียว ตายแล้วก็สาบสูญ เป็นดินเป็นทราย ชีวิตมีแค่นี้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 27)

เรื่องเล่าหมายเลข 48 กล่าวถึงผู้ชายที่เป็นนักสิทธิมนุษยชนที่รณรงค์ให้ยกเลิกการประหารชีวิต เขาแสดงความคิดเห็นว่าการลงโทษไม่ควรเป็นไปเพื่อการแก้แค้น และยังมีบางคนที่ถูกตัดสินผิดพลาดจนถูกประหารชีวิตเป็นการทำร้ายผู้บริสุทธิ์ จนเขาถูกกล่าวหาว่าโลกสวย เพราะไม่เคยประสบด้วยตนเอง ซึ่งครอบครัวของเขาก็เคยเป็นเหยื่อเมื่อพ่อที่เป็นตำรวจถูกพ่อค้ายาเสพติดฆ่าตาย การประหารชีวิตไม่ใช่การแก้ปัญหา ควรหาต้นตอของปัญหาเพื่อหาวิธีการแก้ไข และเยียวยา

...สิทธิในการมีชีวิตอยู่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ไม่ว่าคนนั้นจะดีหรือเลวก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าไม่ต้องลงโทษผู้กระทำผิด ต้องลงโทษ แต่ไม่ใช่การประหารชีวิต ประหารไปคนตายก็ไม่ฟื้น เรายังมีการจำคุก ซึ่งการถูกจำกัดเสรีภาพเป็นทุกขอย่างที่สุดของมนุษย์ การลงโทษต้องไม่ เป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน แต่ต้องเป็นไปเพื่อการแก้ไขเยียวยา แล้วที่พวกเขาทำความผิด อาจเพราะบางสิ่งบางอย่างในสังคมทำหน้าที่ ผิดเพี้ยนไป สิ่งที่เราควรทำไม่ใช่การกำจัดพวกเขา แต่ควรหาต้นตอของ ปัญหาเพื่อหาวิธีการแก้ไข เมื่อเราโกรธและเกลียดในสิ่งที่พวกเขา กระทำ เราก็ไม่ควรทำแบบเดียวกัน ถ้าทำ เราก็ไม่ต่างไปจากพวกเขา คือการเป็นอาชญากร เพียงแค่มอบหน้าที่นั้นให้เพศฆาตเป็นผู้ลงมือ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 48)

เรื่องเล่าหมายเลข 81 กล่าวถึงนักศึกษาผู้หญิง อายุ 20 ปี มีความคิดในตอนเด็กว่าอยากโตเป็นผู้ใหญ่ อยากมีอิสระ ในเวลานี้เข้าใจถึงความเป็นผู้ใหญ่ว่าต้องคิดถึงภาระหน้าที่ การงาน และการหาเงิน จะคิดเพียงเรื่องสนุกอย่างตอนเป็นเด็กไม่ได้แล้ว ในตอนนี้จึงอยากกลับไปเป็นเด็กอีกครั้ง

...เราเคยอยากโตเป็นผู้ใหญ่ เพราะถูกแม่ห้ามไปนู่นไปนี่ พอโตเป็นผู้ใหญ่ก็ไปได้มากขึ้น แต่สิ่งที่มาพร้อมกันคือเราต้องเริ่มรับผิดชอบชีวิตตัวเอง ตอนนี้อายุ 20 ต้องคิดเรื่องฝึกงาน อีกไม่นานต้องทำงานหาเงิน ชีวิตต้องพึ่งตัวเองแล้ว พอมาเป็นผู้ใหญ่จริง ๆ เป็นชีวิตที่น่ากลัว เหมือนกันนะ จนบางครั้งเราอยากกลับไปเป็นเด็กอีกครั้ง เป็นเด็กเล็ก ๆ ที่เล่นสนุกโดยไม่ต้องคิดอะไรเยอะ ตอนเป็นเด็กก็อยากเป็นผู้ใหญ่ พอเป็นผู้ใหญ่ก็อยากเป็นเด็กอีกครั้ง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 81)

การค้นพบความจริงของชีวิตบางสิ่ง จะเกิดจากประสบการณ์ในชีวิตที่เคยเผชิญมา เมื่อผ่านมาแล้วจะค้นพบแนวคิดสำคัญในชีวิตของตนเอง ดังเรื่องเล่านี้

เรื่องเล่าหมายเลข 129 กล่าวถึงผู้ชายรับจ้างสักอยู่บนหนังสือได้ เริ่มอาชีพจากความสนุกไม่ได้สนใจเรื่องรายได้ เวลาผ่านไปมีความรู้สึกเบื่อ แต่มีลูกค้าคนหนึ่งเป็นหมอจ้างได้สักรูปใบเมเปิ้ลรอยสักนี้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นไปของมนุษย์ที่ไม่แน่นอนและหลุดล่องไม่ต่างดับใบเมเปิ้ล ซึ่งทำให้เขาได้รับแรงบันดาลใจกลับมาใช้ชีวิตอีกครั้ง

...ทั้งหมดต้องสัก 5 ครั้ง ตอนนี้สักไป 2 ครั้งแล้ว เขากำหนดมาว่า ‘ใบเมเปิ้ล’ ‘สีเหลือง-สีส้ม’ และ ‘ใบสุดท้ายมีหยดน้ำ’ ผมเอาเงื่อนไขมาวาดเป็นภาพให้ความหมายเรื่องชีวิต การตั้งอยู่ แล้วดับไป จากด้านบนสุด ใบเมเปิ้ลค่อย ๆ ร่วงลงมา จนใบสุดท้ายจะให้ป็นหยดน้ำตา หมายถึงการจากไปของมนุษย์จะมีเรื่องความอาลัยอาวรณ์...ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ชีวิตกัน ตอนนี้ไฟในการทำงานกลับมาอีกครั้ง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 129)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตนเองข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการค้นพบความสุขในชีวิตจากเหตุการณ์ หรือการกระทำต่าง ๆ รวมถึงการยอมรับกับสิ่งที่ผ่านมาในชีวิตทำให้ค้นพบสัจธรรมของชีวิต รวมไปถึงการเห็นคุณค่าของชีวิตตนเอง

5. เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว

เรื่องเล่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมไปถึงการให้การศึกษาอบรมสั่งสอน เลี้ยงดู และสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกัน แบ่งเรื่องเล่าออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว เรื่องเล่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว และเรื่องเล่าเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 1, 2, 6, 11, 13, 21, 66, 67, 94, 95, 106, 121, 133, 137

5.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว

เรื่องเล่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับสมาชิกภายในครอบครัว นำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน จนกระทั่งเกิดความบาดหมาง และส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของคนภายในครอบครัว ต้องร่วมมือกันหาทางแก้ไขปัญหา โดยการทำความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 6, 13, 66, 95

ปัญหาครอบครัวบางเรื่องเกิดจากการไม่สื่อสารกันระหว่างบุคคลในครอบครัว จนเกิดเป็นความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความบาดหมางกันและเสียใจในภายหลัง หรือบางคนเกิดเป็นความอึดอัดในบางสิ่งที่ยากรู้แต่ครอบครัวกลับปิดบัง เกิดเป็นคำถามที่ค้างคาในจิตใจ

เรื่องเล่าหมายเลข 6 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งไม่เคยได้รับคำชม หรือการให้กำลังใจจากพ่อเลย ถึงแม้จะเรียนได้ดี ที่ได้มาคือการผลักดันให้ไปข้างหน้า จนกระทั่งมีเหตุการณ์ที่ถูกพ่อโกหกจนรับไม่ได้ ส่งผลร้ายต่อจิตใจของเธอเป็นอย่างมาก

...เราเป็นลูกคนเดียว เรียนค่อนข้างดี พอเห็นว่าทำได้ พ่อเลยพยายาม ผลักไปข้างหน้า ทำต่อไปสิ ๆ ๆ เขาไม่เคยพูดชื่นชมเลย สิ่งที่ได้ยินเป็นประจำคือ ‘ทำไมไม่ทำให้ดีกว่านี้’ เป็นวิธีให้กำลังใจแบบลบบๆ เราสอบเข้าเตรียมอุดมได้ ตอนสอบนิติธรรมศาสตร์ เราดีใจมาก แต่คำแรกที่พ่อพูด ‘อ้าว แบบนี้ไม่ได้เรียนจุฬาฯ แล้วสิ’ เรามีชีวิตอยู่บนความคิดว่า ต้องทำเท่าไรถึงจะพอ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 6)

เรื่องเล่าหมายเลข 13 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่ต้องการให้เรียนพยาบาล เวลานั้นเกิดความกดดันมากจึงคิดฆ่าตัวตายเพราะเบื่อการถูกบังคับ ช่วงที่พักอยู่ที่โรงพยาบาล ประกาศผลสอบว่าได้เรียนพยาบาลจึงไปรายงานตัวทั้งที่ไม่ได้อยากเรียน ช่วงเรียนปี 3 พ่อป่วย เป็นมะเร็งตับ อาการหนักมากจนเสียชีวิต ซึ่งหล่อนไม่ได้ดูแลพ่อและพูดไม่ดีด้วย แต่นึกย้อนไป พ่อคงอยากให้เธอดูแลน้องเพราะป่วยเป็นโรคหัวใจตีบ การสื่อสารกันในครอบครัวจึงสำคัญมากมี ปัญหาอะไรต้องพูดคุยกัน

...ถ้าพ่อบอกว่าตัวเองป่วย พ่อคงได้ดูแลเขาในช่วงสุดท้ายของชีวิต แต่ไม่ได้ทำเลย ถ้ารู้ว่าเขาเป็นโรคนี้นะ เราน่าจะเอะใจ การกระทำรุนแรงอาจ ไม่ได้เกิดจากนิสัยทั้งหมด มะเร็งตับจะเกิดภาวะของเสียคั่ง ทำให้คนไข้ มีอาการเพ้อคลั่งจนทำร้ายคนอื่น พ่อเรียนจบมาทำอาชีพพยาบาล ถ้าแม่กำลังป่วยหนัก ดูจากอาการแล้วอาจอยู่อีกไม่นาน ลูกไม่กล้าบอก ความรู้สึกในใจ ไม่กล้าทำอะไรให้กัน เราจะพยายามเป็นตัวเชื่อม ถามลูกว่า 'อยากจะทำอะไรแม่ไหม รีบทำนะ' การสื่อสารในครอบครัว สำคัญมาก เราอยากให้พ่อแม่ลูกคุยกันเยอะๆ ถ้ามีโอกาสได้เตรียมตัว ก่อนตาย ได้คลี่คลายความสัมพันธ์ที่ติดค้าง เป็นความสุขเล็กๆ น้อยๆ ครั้งสุดท้าย ยังดีกว่าจากไปแบบไม่เข้าใจกัน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 13)

เรื่องเล่าหมายเลข 66 ชายคนหนึ่งเล่าว่าถูกเปรียบเทียบกับพี่ชายที่เรียนหมอ เขาถูกกดดันให้อ่านหนังสือจนเครียด และเข้าเรียนทันตแพทย์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่ไม่มีความสุขเพราะรู้สึกว่าการถูกบังคับให้เรียน ซึ่งเขาอยากเป็นนักเขียน สุดท้ายจึงขอลาออกเพราะอยากมีชีวิตของตัวเอง ถ้าไม่ให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวจะต้องเสียไปแน่นอน สุดท้ายพ่อแม่อนุญาตจนได้ทำงานที่กองบรรณาธิการนิตยสารอะเดย์

...หลังจากลาออกมา พ่อบอกแทบทุกอาทิตย์ ซึ่งเป็นประโยชน์เกี่ยวกับตอน อนุญาต 'ลาออกมา พ่อเลี้ยงไม่ได้ตลอดชีวิต ไม่ต้องทำงานเลยก็ได้ แต่ในอนาคต มันจะเลี้ยงครอบครัวของตัวเองได้ไหม' ผมกลับมาอยู่บ้านที่ สุพรรณบุรี ความสัมพันธ์ที่เคยแรงใส่กันก็เบาลง อย่างน้อยที่สุด พอถึงเวลาที่จะเป็นจะตาย เขาก็รับรู้ว่าคุณรู้สึกยังไง ทั้งพ่อและแม่โดนคนอื่นถามเยอะมาก แม่เคยโดนเพื่อนมาบอกว่า 'ทำไมไม่สอนให้ลูกอดทน' ผมโคตรโกรธเลย แม่ไม่ตอบ รับคำพูดเหล่านั้นแล้วมาร้องไห้ที่บ้าน ยิ่งทำให้รู้สึกว้าว ที่ผ่านมามาทำไม

เกลียดพ่อแม่ได้ขนาดนั้น มันมีแหละที่เขาบังคับให้เรียน พอบอกว่าชอบงานเขียน สิ่งแรกที่ตอบกลับมา 'แล้วเรื่องเรียนล่ะ' แต่วันนั้นเราเข้าใจว่าบังคับเพราะอะไร พวกเขาเป็นห่วง พ่อเป็นคนกินเบียร์ กินแล้วก็พูดเปิดใจกับผม เขาเคยพูดว่า 'ได้มาคุยกันแบบนี้ พ่อมีความสุขมาก' ทั้งที่เราเพิ่งลาออกมาไม่นาน การคุยดี ๆ กลับมาแล้ว บางช่วงผมคิดถึงเชียงใหม่ ก็ไปเที่ยวบ้าง กลับมาพ่อก็บอกว่าคิดถึง เป็นการคุยกันแบบที่ไม่เกิดขึ้นมาหลายปี...

(เรื่องเล่าหมายเลข 66)

เรื่องเล่าหมายเลข 95 ชายคนหนึ่งเข้าใจมาตลอดว่าป้าคือแม่ จนอายุ 15 ต้องใช้หลักฐานเข้าวิทยาลัยทำให้รู้ว่าแม่แท้ ๆ ไปมีครอบครัวใหม่ และเขารู้เพียงว่าพ่อเป็นทหารเสียชีวิตไปแล้วการรู้แบบนี้เป็นความภูมิใจ จนกระทั่งไปเกณฑ์ทหารเจ้าหน้าที่บอกว่าพ่อยังมีชีวิตอยู่ จนวันหนึ่งได้พบแม่แล้วคุยถึงสาเหตุที่ต้องเลิกกับพ่อ เพราะเขาใช้ความรุนแรง แต่เวลาผ่านไปแม่เล่าอีกครั้งพ่อเจ้าชู้และขี้เมาจึงเลิกกันซึ่งมันไม่เหมือนเดิม เขามีความคิดว่าเรื่องที่เล่าอาจไม่จริง อยากฟังพ่อพูดแต่ก็ไม่กล้าไปถาม ความสงสัยนี้ยังคงติดอยู่ในใจ

...เหตุการณ์ผ่านมานานหลายปีแล้ว ผมไม่ได้ติดขัดในแง่เด็กถูกพ่อแม่ทิ้ง แต่ในใจคืออยากรู้ความจริง ญาติๆ บอกแบบนี้ แม่บอกแบบนี้ โดยที่ไม่เคยได้ยินจากปากของพ่อ ซึ่งผมไม่กล้าไปตามหาเพื่อถามความจริงหรือ ความสงสัยคงอยู่ในใจไปจน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 95)

ความคาดหวังที่ผู้ปกครองมีต่อบุตร รวมไปถึงการเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นในด้านการเรียน ส่งผลให้เด็กมีกดดัน อยู่ในภาวะเครียด สุดท้ายเกิดเป็นปัญหาจนไม่อยากมีชีวิตอยู่

เรื่องเล่าหมายเลข 121 เรื่องเล่าของชายคนหนึ่งที่มีปัญหาครอบครัวเกิดจากความความกดดันที่พ่อแม่มักคาดหวังอยากให้เป็นในสิ่งที่พ่อแม่ต้องการ ทำให้เขาไม่มีอิสระในการใช้ชีวิต

มักมีคนบอกว่า 'พ่อแม่รักลูกโดยไม่มีเงื่อนไข' ผมเชื่อว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่รักลูกมาก และอาจยอมแลกชีวิตของตัวเองเพื่อลูกด้วย แต่ผมไม่เชื่อว่าความรักจะไร้เงื่อนไข เมื่อก่อนผมไว้ผมยาว แล้วศาสนาซิกข์ห้ามตัด ผมตัดผมกลับมา คุณแม่ร้องไห้ รับไม่ได้ที่ลูกชายตัดผม ต้องใช้เวลาสักพักกว่าจะรับได้ มันแสดงให้เห็นว่าความรักมีเงื่อนไข เขาจะรักเรา

ได้มากที่สุดก็ต่อเมื่อเราเป็นคนในแบบที่ต้องการ หรือกับคุณพ่อ พอผม
ไม่ยอมแต่งงานกับผู้หญิงที่เลือกให้ ก็ไม่คุยกับผมไปนานพอสมควร เพิ่ง
กลับมาคุยกันเมื่อไม่นานนี้ นั่นคือความรักที่มีเงื่อนไข

(เรื่องเล่าหมายเลข 121)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าบางครั้งความรัก
ความหวังดีจากพ่อแม่ก็กลายเป็นความกดดันให้ลูก ฉะนั้นผู้ปกครองจึงควรสนใจความคิด ความ
ต้องการของลูก และคนในครอบครัวควรสื่อสารกันให้มากขึ้น

5.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว

เรื่องเล่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่ร่วมกัน
ในครอบครัวเดียวกัน ที่ต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความสัมพันธ์ครอบครัว
เป็นไปด้วยดี ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 2, 66, 104

เราพูดกับลูกตั้งแต่เด็ก ๆ เล่าว่า 'ความสัมพันธ์ของเราสองคน ใครเป็นฝ่ายขอโทษ
ก่อน คนนั้นชนะ' เราเคยโกรธ เคยบีด เคยเทศนาเป็นชั่วโมงโดยศัพท์ไม่ซ้ำกัน
(หัวเราะ) ต้องยอมรับว่าทุกคนผิดพลาดได้ และไม่ใช่ว่าเรื่องแปลกหากจะขอโทษกัน
ถ้าพ่อแม่มองว่า 'พ่อแม่ไม่เห็นต้องขอโทษ' นั่นคือการวางตัวเองอยู่บนอำนาจ
เหนือกว่า ลูกเลยกลายเป็นคนถูกกดขี่ พอถึงวันที่ลูกมีอำนาจ เขาก็ทำแบบนั้นกับคน
อื่นต่อ แต่ถ้าเราทำผิดแล้วขอโทษลูกอย่างเป็นปกติ เขาจะขอโทษใครก็ได้ คุณยาย
ข้างบ้าน คนเก็บขยะ ฯลฯ คำว่า 'ขอโทษ' กลายเป็นคำเบสิค มันช่วยลดช่องว่าง
ระหว่างกัน เราใกล้ชิดกันมากขึ้น คุยกันได้ทุกเรื่อง ไม่ค้างคาบกับเมื่อวาน วันนี้เริ่มต้น
ใหม่แล้วไปต่อ เรากำลังสอนวิชาความเป็นมนุษย์ให้ลูกนะ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 2)

เรื่องเล่าหมายเลข 66 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเล่าถึงตอนรับปริญญา ที่ทำให้พ่อ
แม่ภูมิใจ โดยเฉพาะพ่อที่ปกติไม่แสดงความรัก แต่วันนี้มีความสุขมาก ซึ่งปกติก็สนิทกับพ่ออยู่
แล้ว แต่ด้วยพ่อเป็นผู้ชายแล้วหล่อนเป็นผู้หญิงจึงไม่ได้คุยไรกันมาก วันนี้เห็นพ่อแม่ดีใจก็มี
ความสุขไปด้วย

...เราเพิ่งรับปริญญาจากคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แม่เคยเห็นเราใส่ชุดครุยแล้ว แต่พอเพิ่งเห็นครั้งแรก เขาพูดกับเราว่า ‘เออ ดูดีอยู่นะ’ พูดขมขื่นแหละ แต่ทำท่าเก๊กๆ แบบผู้ชาย ถ้าไม่เรียกมาถ่ายรูป เขาจะยืนนิ่งๆ พอเรียกให้มาถ่ายรูปด้วยกัน เขาพูดว่า ‘ขอกอดหน่อย’ ถึงไม่ได้พูดตรง ๆ แต่เรารู้ว่าเขามีความสุข เขายิ้ม ก่อนวันงานก็ไปโม้กับคนอื่น ‘เดี่ยวพรุ่งนี้ไม่อยู่บ้านนะ ต้องไปงานรับปริญญาลูก’ เราสนิทกับพ่อนะ แต่เนื่องจากเขาเป็นผู้ชาย แล้วเราเป็นผู้หญิง เลยไม่ได้คุยอะไรกันมาก ภาพในงานรับปริญญาที่ทุกคนมาอยู่พร้อมหน้ากัน คือภาพที่สวยงามที่สุดสำหรับเราเลย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 66)

...หญิงสูงอายุเล่าว่ามีลูกตอนอายุ 41 พอโตมาเวลาไปไหนก็มีคนคิดว่ามากับยาย ตอนที่ลูกไปเรียนที่ญี่ปุ่นก็ติดต่อกันผ่าน sky ตลอด อายุที่ต่างกันไม่ใช่อุปสรรคปี 2560 เขาเรียนจบกลับประเทศ เป็นช่วงที่ วง BNK48 เปิดตัว ตอนเขาอยู่ที่ญี่ปุ่นก็เคยส่งเพลง ของ AKB48 มาให้ฟัง จนวันหนึ่งเขาพาไปหัวหินแล้วพาไปดูคอนเสิร์ต หลัง ๆ ก็ไปทำกิจกรรมด้วยกันทั้งงานจับมือ งานคอนเสิร์ตก็เต้นด้วยเป็นการออกกำลังกาย ส่วนเขาก็ไปงานของเราด้วยเช่นงานเลี้ยงรุ่น การมีกิจกรรมร่วมกันทำให้สนิทกับลูกมากขึ้น “...เราออกมาแบบนี้ เลยได้ไปไหนมาไหนกับลูกบ่อยขึ้น แล้วเขาอยากให้เราไปด้วยกัน เพลงมาเราก็เต้นด้วย เป็นการออกกำลังกายนะ ลืมแก่ไปเลย (หัวเราะ)...

(เรื่องเล่าหมายเลข 104)

เรื่องเล่าหมายเลข 2 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเล่าความสัมพันธ์ของเธอกับลูกในเรื่องของการขอโทษและการให้อภัย ใครทำผิดต้องขอโทษ ไม่ว่าจะแม่หรือลูก เพราะทุกคนทั้งพ่อแม่และลูกผิดพลาดกันได้แต่ต้องยอมรับความผิด คำว่าขอโทษทำให้ลดช่องว่างระหว่างกัน

5.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

เรื่องเล่าของผู้ปกครองที่ต้องเลี้ยงดู อบรม ให้การศึกษาแก่บุตร ให้พร้อมทั้งกาย และใจ การให้ความรักและความอบอุ่น ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาที่ได้อย่างรอบด้าน คือ กาย ใจ และปัญญา

เรื่องเล่าหมายเลข 1 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเล่าถึงการเลี้ยงดูลูกว่าเมื่อลูกอยาก อยู่ด้วย หรือมาถามอะไรตามประสาเด็กแล้วตัวเองกำลังทำงานอยู่ก็รู้สึกหงุดหงิด แต่ก็ใช้คำพูดที่ ตลกในการปฏิเสธแล้วให้ลูกรอ เพราะถ้าพูดไม่ดีกับลูกก็จะเกิดเป็นช่องว่างลูกไม่กล้าพูดคุยด้วย ฉะนั้นเมื่อเด็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือ ไม่ได้มาทวงก็ไม่ควรไล่ทันที แต่รู้วิธีการที่จะให้เขารอ เด็กจะกลายเป็นคนที่มีเหตุผลในอนาคต

...ลึกลับ แล้วเด็กต้องการความช่วยเหลือ ไม่ได้ตั้งใจมาทวง การไล่ออกไป ทันที มันเร็วนะ แต่ถามว่าเราอยู่กับตรงนั้นได้จริงหรือเปล่า ลูกออกไป ทำสิ่งที่ค้างคาต่อจริงหรือเปล่า สิ่งที่เกิดขึ้นคือก่อนอารมณ์ที่ค้างคา ถ้า ไม่ไปจัดการก่อนเหล่านั้น ความหม่นเทาจะสะสมไปเรื่อย ๆ พอเวลา ผ่านไป เราไม่รู้แล้วว่าก่อนแรกเริ่มจากตรงไหน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 1)

เรื่องเล่าหมายเลข 131 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเล่าว่าลูกพ่อแม่เลี้ยงแบบโบราณ ต้องอยู่ในกรอบ ทำตามคำสั่ง ห้ามเถียง ห้ามจนอึดอัด เคยอยากหนีออกจากบ้าน แต่ตอนนั้นไม่ อยากรมีปัญหาเลยพยายามอดทน พอเธอมาเป็นแม่เอง ต้องดูแลลูกที่ซนมาก ๆ จึงดู ออกคำสั่ง มี แต่เสียงบ่นว่า จนความกลัวฝังในตัวลูก ครั้งหนึ่งลูกพูดกับพ่อว่า ไม่เอาเดี่ยวแม่ดู ทั้งที่สิ่งนั้นไม่ใช่ เรื่องที่ไม่ดี จึงเปลี่ยนวิธีคิดเพราะอยากเป็นแม่ที่เป็นเพื่อนกับลูก

...เราอยากเป็นแม่ที่เป็นบัดดี้ ไม่อยู่เหนือลูก สร้างความไว้วางใจ คุยกัน ได้ทุกเรื่อง อยากให้อายุ 18 แล้วเขากล้ามาบอกว่า ‘หนูชอบผู้ชายคน นี้’ หลังจากนั้นเลยพยายามปิดปาก รอดูไปก่อน ทำตัวเป็นกิ้งก่องวงจรร ปิด ถ้าอันตรายจริง ๆ ค่อยเข้าไปห้าม ถึงจะรู้ว่าควรทำยังไง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 131)

นอกจากนี้ยังปรากฏเรื่องเล่าที่ถ่ายทอดโดยครูที่มาจากต่างประเทศ กล่าวถึง วัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่เด็กนักเรียนไทยที่ช่วยเด็กทำการบ้าน ทั้งที่เป็นหน้าที่ ของเด็กเองในการรับผิดชอบชีวิตการเรียนของตนเอง

เรื่องเล่าหมายเลข 11 กล่าวถึงครูสอนภาษาจากต่างประเทศเข้ามาเป็นครูที่ โรงเรียนมัธยมในกรุงเทพฯ พูดถึงการเรียนการสอนที่ไม่เข้าใจวัฒนธรรมของเด็กไทย คือที่บ้านทำ การบ้านให้ เขารู้สึกแปลกใจเมื่อพ่อแม่เด็กมาถามว่าวันนี้มีการบ้านหรือเปล่าทำเหมือนลูกเป็น เด็ก ทั้งที่การเรียนเป็นเรื่องของนักเรียนที่ต้องรับผิดชอบด้วยตนเอง

...บางคนส่งการบ้านมา พอผมถาม ‘คำนี้แปลว่าอะไร’ เด็กเงิบ พอถามต่อ ‘ใครเป็นคนทำให้’ เขารีบตอบเลย ‘ผมทำครับ ผมทำ’ พอค่อยๆ ถามไป ‘พ่อแม่ได้ช่วยทำไหม’ เขาถึงบอกว่า ‘ก็ช่วยนิดหน่อย’ ถ้าทำการบ้านด้วยตัวเอง คุณต้องรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ใหม่ๆ แต่พอถามเด็กหลายคนไม่รู้เรื่องเลย พอถามไปเรื่อย ๆ ค่อยๆ ยอมรับว่าพ่อแม่ทำให้ เจอบแบบนี้บ่อย ๆ ผมเริ่มกลายเป็นคนใจเย็น (ยิ้ม) สิ่งที่น่าประหลาดใจที่สุด คือผู้ปกครองหลายคนยังมาถามผมว่า ‘โทษนะครับ มีการบ้านอะไรหรือเปล่า’ ทำเหมือนลูกเป็นเด็กอยู่ ทั้งที่วัยมัธยมปลายคือ ช่วงเวลาเตรียมตัวก่อนเข้ามหาวิทยาลัย คุณกำลังจะเป็นผู้ใหญ่ เป็นอิสระ แล้วเริ่มทำทุก ๆ อย่างด้วยตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 11)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัวสะท้อนปัญหาของครอบครัวในด้านการเลี้ยงดู หากผู้ปกครองกดดัน และเข้มงวดกับบุตรมากเกินไป จะส่งผลเสียกับตัวเด็กทำให้ไม่มีความสุขในการใช้ชีวิต แต่หากเข้าใจและยอมรับ แล้วสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน ครอบครัวก็จะมีความสุข ซึ่งสิ่งที่ไม่ควรละเลยคือ การสื่อสารกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

6. เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ

เรื่องเล่าของบุคคลที่มีเพศภาวะไม่สัมพันธ์กับเพศสภาพของตนเอง รวมถึงตลอดถึงคนที่เปลี่ยนไปเป็นเพศตรงข้ามกับเพศที่มีมาแต่แรกกำเนิด หรือไม่พอใจในเพศที่มีอยู่ และไม่ต้องการแสดงออกอย่างเพศสภาพที่มีอยู่ จัดแบ่งเนื้อหาของเรื่องเล่าได้ 3 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับการเผชิญกับเจ้าหน้าที่และการใช้ชีวิตในหน่วยงานราชการ เรื่องเล่าเกี่ยวกับการยอมรับและกล้า

เปิดเผยตนเอง เรื่องเล่าเกี่ยวกับการยอมรับความหลากหลายทางเพศ เรื่องเล่าของคนข้ามเพศกับครอบครัว และเรื่องเล่าของเกย์ ประกอบด้วยเรื่องเล่าหมายเลข 76, 77, 78, 101, 107, 108, 109, 110, 111, 121, 122, 123

6.1 เรื่องเล่าการเผชิญกับเจ้าหน้าที่และการใช้ชีวิตในหน่วยงานราชการ

การเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบากของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กับเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการใช้ชีวิตในค่ายทหาร รวมไปถึงการแสดงความต้องการแต่งกายแบบผู้หญิงไปทำงานยังหน่วยงานราชการ ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่าผลงานวัดจากความสามารถไม่เกี่ยวกับเพศและการแต่งกาย ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 77, 107, 121, ,122

เรื่องเล่าหมายเลข 107 กล่าวถึงชายข้ามเพศที่เคยไปสถานีตำรวจแจ้งความเรื่องเอกสารหาย เมื่อไปถึงเจ้าหน้าที่ก็ถามทำไมบัตรกับลักษณะทางกายภาพไม่เหมือนกัน หรือเหตุการณ์ของคนรอบตัวที่ไปโรงพยาบาลเจ้าหน้าที่ซักประวัติเมื่อรู้ว่าข้ามเพศก็เรียกให้คนอื่นมาดูแลเหตุการณ์ซักไซ้เกินกว่าเหตุ ซึ่งเป็นความรู้สึกเจ็บปวดของเขา

...ผมเคยแจ้งความเรื่องเอกสารหายที่สถานีตำรวจพอยื่นบัตรประชาชนให้เจ้าหน้าที่ถามว่า 'ทำไมบัตรเป็นนางสาวละ ไปทำอะไรมา' บอออกไปว่า 'บัตรประชาชนถูกต้องแล้ว ผมข้ามเพศมา' เขาถามต่ออีกว่า 'ทำอะไร ทำยังไง' ซึ่งเราไม่ได้สะดวกใจจะอธิบาย หรือที่คนรอบ ๆ ตัวเจอกัน เช่น ตำรวจตั้งด่านตรวจ พอเห็นบัตรประชาชนก็หาว่าเอาของคนอื่นมาใช้ หรือไปโรงพยาบาล พอพยาบาลซักประวัติแล้วรู้ว่าข้ามเพศก็ไปเรียกคนอื่นมาดูแลเหตุการณ์ซักไซ้เกินกว่าเหตุ นั่นเป็นตัวอย่างเหตุการณ์ที่คนข้ามเพศเจออยู่เสมอ กลายเป็นความอึดอัดและต้องคิดหลายรอบเวลาต้องทำอะไรที่ใช้บัตรประชาชน คำถามเหล่านั้นเป็นความเจ็บปวดที่คนอื่นอาจไม่เข้าใจ บางคนเลือกที่จะอดทน ขณะที่บางคนเลือกต่อสู้เพื่อสิทธิของตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข107)

...เวลาไปไหนมาไหน คนส่วนใหญ่ไม่ได้มองเราเป็นผู้ชายหรือเป็นทรานส์ (Transgender) แต่มองว่าเป็นผู้หญิง ซึ่งเราก็คิดว่าตัวเองเป็นผู้หญิง แต่พอเห็นเอกสารราชการ เจ้าหน้าที่ก็แปลกใจ บางคนถามว่า 'ผ่ามาหรือยัง' ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องรู้เลย มันเป็นเรื่องส่วนตัว เวลาไปเมืองนอกแล้วยื่นพาสปอร์ต คนตรวจก็งง เกิดคำถามว่า 'พาสปอร์ตของคุณหรือเปล่า' โดยเฉพาะประเทศในตะวันออกกลาง เราเคยโดนถามว่า 'สรุปลแล้วเป็นชาย

หรือหญิง' เราตอบว่า 'เราเป็นหญิง' แต่เอกสารเป็นชายไง เลยกลายเป็นประเด็นขึ้นมา จากจุดเล็ก ๆ ที่คนทั่วไปอาจไม่ทันได้คิด แต่มันส่งผลให้บางคนถูกเลือกปฏิบัติได้ง่าย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 122)

เรื่องเล่าหมายเลข 77 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งที่เคยเป็นทหารเกณฑ์ ต้องใช้ชีวิตในค่ายทหาร ทุกคนจะคุยแต่เรื่องเพศ ถูกคุมคามทางเพศ และมองเขาเป็นสิ่งบันเทิง ครูฝึกสั่งให้ไปเต้นก็ต้องออกไปจะปฏิเสธไม่ได้ ไม่สามารถปฏิเสธได้เหมือนนอกค่ายทหารที่สามารถปฏิเสธได้ เขารู้สึกว่าไม่ไหวกับสภาพที่เป็นอยู่จึงโทรไปบอกที่บ้าน ผู้บังคับบัญชาจึงสอบสวนคำตอบที่ได้คือแค่หยอกเล่น

...เราถูกเขี่ยหัวนม จับกัน มายืนฉี่ข้างๆ แล้วโชว์ควย ทำไมเราต้องอยากดูด้วยพอเห็นว่าเพศสภาพแบบนี้ ทุก ๆ คนเลยมองว่าคนนี่ต้องทำอะไรที่เฮฮา สนุกสนาน มอบความบันเทิง ครูฝึกสั่งให้เราออกไปร้องไปเต้น เราต้องแสดงออกว่าเอ็นจอยเพื่อให้สถานการณ์สมมุติที่สุด ผ่านไปสักระยะ เราไม่ไหวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เลยตัดสินใจโทรไปบอกที่บ้าน เขาก็โทรมาแจ้งผู้บังคับบัญชา พอรู้เรื่องก็มีคำสั่งลงมา บรรยากาศในหน่วยฝึกก็เข้มงวดมากขึ้น ปรากฏว่าชุดคำอธิบายที่ได้จากทุกคนคือ 'ก็แค่หยอกเล่น...'

(เรื่องเล่าหมายเลข 77)

เรื่องเล่าหมายเลข 121 กล่าวถึงผู้หญิงข้ามเพศคนหนึ่งเล่าเกี่ยวกับชีวิตของตนเองหลังจากเรียนที่ญี่ปุ่นจบต้องกลับมาใช้ทุนที่ภาครัฐ วันเช้าทำงานเตรียมทุกอย่างให้เป็นผู้หญิงแต่หัวหน้าฝ่ายบุคคลมาเห็นจึงเรียกไปคุยว่าต้องไปคุยกับผู้บังคับบัญชาว่าจะรับไหม ซึ่งเขาก็เข้าใจว่าเป็นระบบราชการ จึงได้ปรึกษาเครือข่ายเพื่อนกะเทย ได้แนะนำว่าให้คุยด้วยเหตุผลว่าการแต่งกายไม่เกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งผู้บังคับบัญชาก็เข้าใจจนได้บรรจุ ทำให้เขามีความสุขในการทำงาน จนได้งานที่มีประสิทธิภาพ

...การได้เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องปิดบัง ไม่ต้องแอบ เปิดโอกาสให้เราใช้ศักยภาพมาทำงานอย่างสบายใจ เราไม่ได้แต่งหญิงจำทุกวัน บางวันก็อยากแต่งเท่ ๆ บ้าง ซึ่งการได้แต่งตัวตามต้องการ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ยอมรับความหลากหลาย ทำให้เรามั่นใจ กล้าพบปะผู้คน กล้าแสดงความคิดเห็น...

(เรื่องเล่าหมายเลข 121)

6.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการยอมรับและกล้าเปิดเผยตนเอง

เรื่องเล่าของคนข้ามเพศในการเปิดเผยตัวเองต่อสังคม ต้องเอาชนะความกลัวของตนเอง กล้าที่จะยอมรับตัวเอง และการเผชิญหน้ากับผู้คนในสังคม ซึ่งเมื่อต้องเปิดเผยตัวเองแล้วทำให้ตัวเองมีความสุข ส่งผลให้การทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 78, 111

...เคยมีคนพูดว่า 'ขนาดที่ไม่ได้เป็นตัวเองยังสร้างประโยชน์ให้สังคมฟุตบอลได้เลย ถ้าเป็นตัวของตัวเองจะเปลี่ยนได้มากขนาดไหน' ตลอดสี่สิบกว่าปี เราเหมือนมีความลับ พอผ่านมาได้ ชีวิตมันโล่ง เราซื่อสัตย์กับตัวเอง ดีกว่าตายไปกับความลับที่ไม่เคยเปิดเผย การลุกขึ้นมาสู้ไม่ได้สู้กับใครเลย เราสู้กับตัวเอง การเป็นตัวของตัวเองเอื้อให้เรา มีศักยภาพ ทั้งในการทำงาน การแสดงความรัก และการช่วยเหลือผู้อื่น..

(เรื่องเล่าหมายเลข 78)

เรื่องเล่าหมายเลข 111 กล่าวถึงชายข้ามเพศอายุประมาณ 40 ปี ได้รับฮอร์โมนและตัดหน้าอก แล้วมีความสุขมากกับผลที่ได้ จากที่ไม่มองตัวเองในกระจก ทุกวันนี้เลิกเกลียดตัวเองและใช้ชีวิตด้วยความมั่นใจ

...ต้นปี 2559 เราตัดสินใจตัดหน้าอก แล้วปลายปีนั้นก็เทคฮอร์โมน ตัดสินใจทำตอนอายุสี่สิบกว่าแล้ว ตอนนั้นมีความกังวลพอสมควร เพราะตัวเองอายุเยอะ และน้ำตาลในเลือดสูงด้วย ค่อยๆ หาข้อมูลจนมั่นใจว่าปลอดภัย พอร่างกายเกิดการเปลี่ยนแปลง เรามีความสุขมาก เรื่องแบบนี้คนอื่นไม่เข้าใจหรอก ตอนตัดหน้าอก พอสิ่งที่ไม่ต้องการหายไป มันแฮปปี้! แฮปปี้! แฮปปี้ที่สุด! ส่วนการเทคฮอร์โมนทำให้ร่างกายค่อยๆ เปลี่ยน หน้าเป็นรูปทรงผู้ชาย เสียงเปลี่ยน มีหนวดเมื่อก่อนไม่อยากมองตัวเองหน้ากระจกนะ ไม่ชอบหน้าอก ไม่ชอบใบหน้า รู้สึกว่าร่างกายตอนนั้นไม่ใช่ตัวเอง ทุกวันนี้ส่องกระจกแล้วเลิกเกลียดตัวเอง เป็นชีวิตที่มั่นใจและไม่มีอะไรติดค้างแล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 111)

6.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการการยอมรับความหลากหลายทางเพศ

เรื่องเล่าของผู้ที่มีแนวคิดในการการยอมรับความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากมนุษย์ทุกคนสามารถมีความรักให้กับผู้อื่นได้โดยไม่จำกัดเพศ และส่งเสริมเรื่องความเท่าเทียมของมนุษย์โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเพศ ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 76, 123

เรื่องเล่าหมายเลข 76 กล่าวถึงคนข้ามเพศคนหนึ่งที่มีแนวคิดที่ว่าทุกคนมีความรักให้กับเพื่อนมนุษย์ได้โดยไม่จำกัดเฉพาะเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น เพราะทุกเพศ ทุกวัย ต่างก็มีความรักให้กันได้

...เซเลอร์มูนเป็นตัวแทนแห่งดวงจันทร์ เราเชื่อในพลังแห่งความรักที่ทุกคนควรมีให้กัน ในบรรดาเพื่อนๆ ของเราก็มีความหลากหลาย เซเลอร์ยูเรนัสเป็นทั้งผู้หญิงและผู้ชาย อุซางิน้อยเป็นเด็ก ฝ่ายอัศวินของหน้ากากทักซิโด้ที่เป็น LGBT สำหรับเรา ความรักไม่มีพรมแดน จะเด็กจะผู้ใหญ่ หรือจะเพศไหน เราก็มีความรักให้กันได้...

(เรื่องเล่าหมายเลข 76)

เรื่องเล่าหมายเลข 123 กล่าวถึงบุคคลนี้ทำนิตยสารเกี่ยวกับ LGBT ที่ขายโฆษณาได้ยากมาก เพราะภาพลักษณ์กลุ่มคนข้ามเพศเป็นเพียงความตลก ทั้งที่มีความสามารถหลากหลาย จึงได้พยายามอธิบายให้ลูกค้าเข้าใจ จนปัจจุบันเริ่มมีฟรีเซนเตอร์ที่เป็นคนกลุ่มนี้จากนิตยสารออนไลน์กลายเป็นเว็บคอนเทนต์ ที่พยายามนำเสนอประเด็น LGBT ให้กว้างออกไป

...การพยายามสื่อสารประเด็น LGBT ไปสู่ความเป็นแมส เรื่องที่มักพูดเสมอคือ ‘รักไม่จำกัดเพศ’ โลกไม่ได้มีแค่รักชาย-หญิง แต่ยังมีความรักของเพศอื่นด้วย เอาจริง ๆ เราไม่ได้พูดเรื่องใหม่ในสังคมหรอก แค่เรื่องเหล่านั้นไม่ค่อยมีใครนำเสนอ เลยไม่ค่อยมีใครรู้ มันคืออีกมุมหนึ่งของความหลากหลาย เราสื่อสารเรื่องเพศ เรื่องความรัก แต่สุดท้ายมันคือเรื่องความเท่าเทียม แม้เราจะสื่อสารว่า LGBT มีความคิดและวิถีชีวิตแบบนี้ แต่สุดท้ายอยากให้มองข้ามเรื่องเพศไปเลย ก็แค่นั้นแหละ แล้วดูที่ทัศนคติ ความสามารถ ความเป็นมนุษย์ เห็นในสิ่งที่เขาเป็น มากกว่าเขาเป็นเพศอะไร ถ้าวันนึงคุณเห็นทอมกับกะเทยเป็นแฟนกันแล้วไม่ตื่นเต้น เห็นแล้วรู้สึก ว่า ‘ดีจังเลย คนรักกัน’ นั่นถือเป็นความสำเร็จในฐานะคนทำหน้าที่สื่อสารเรื่องเหล่านี้ไปสู่คนในสังคมเลย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 123)

6.4 เรื่องเล่าของคนข้ามเพศกับครอบครัว

เรื่องเล่าของคนข้ามเพศที่ต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคจากการไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกับคนในครอบครัว สร้างความเจ็บปวดให้กับคนข้ามเพศ ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 108, 109

เรื่องเล่าหมายเลข 108, 109 กล่าวถึงครอบครัวพ่อแม่ก็เข้าใจและยอมรับในการข้ามเพศของลูก จึงทำให้ครอบครัวเข้าใจกัน และไม่ก่อให้เกิดความบาดหมาง ทำให้ลูกมีความสุขในการใช้ชีวิต

...ตอนนั้นยังรับตัวเองได้ไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ ในใจติดตรงที่พ่อแม่ยังไม่ยอมรับ เลยตัดสินใจไปพบจิตแพทย์ ปรากฏว่าไม่มีใครเข้าใจเรื่องเพศเลย จนเจอหมอกคนนึงพูดว่า ‘คุณจะเป็นอะไรก็ช่าง เรื่องนี้เป็นสิทธิมนุษยชน’ เลยยอมรับการรักษา กินยาและทำตามทีบอก หมอให้เขียนไดอารี่ก็มีแต่เรื่องแม่ เราแค้นแม่มาก วันนึงแม่พูดขึ้นว่า ‘โตโตคิดว่าตัวเองเป็นผู้ชายแล้วพ่อแม่จะไม่รักเธอ เข้าใจผิคนะ แม่รักลูกมากกว่าชีวิตตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นอย่างอื่น อยากให้ลูกมีความสุข’ คำพูดนั้นมาปลดล๊อค บวกกับการเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในประเด็น LGBT และครูอาสา ทำให้ Self esteem ค่อยๆ กลับมา...

(เรื่องเล่าหมายเลข 108)

...การแสดงออกของเรามาทางผู้ชาย พ่อกับแม่คงค่อยๆ ซึมซับ ตอนนี้อายุ 29 แล้ว ภายนอกเปลี่ยนไปมาก ทั้งตัดหน้าอกและเพศฮอร์โมน แต่เรายังไม่เคยคุยกันจริงๆ จังๆ เลย แม่แค่รู้ว่าไปตัดหน้าอกมา ผมอยากคุยนะ อยากบอกว่า ‘รับฮอร์โมนมาแล้วนะ ต่อไปร่างกายจะเปลี่ยนมากกว่านี้’ แต่ยังหาจังหวะไม่ได้เลย เอาจริง ๆ ความสัมพันธ์ไม่ได้มีปัญหาอะไร พวกเขายังปฏิบัติกับเราเหมือนตอนเด็กเลย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 109)

6.5 เรื่องเล่าของเกย์

บางครั้งผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก็สับสนในตนเองว่ามีความชอบต่อเพศใด บางครั้งก็เกิดความสับสน และมีความสัมพันธ์กับเพศหญิงซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามที่สังคมกำหนด แต่บางครั้งก็อาจทำให้อีกฝ่ายเหมือนถูกหลอกลวง ดังเรื่องเล่าหมายเลข 101

เรื่องเล่าหมายเลข 101 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่มีโอกาสรู้จักกับผู้ชายจากการเรียนมหาวิทยาลัยเดียวกัน โดยผู้ชายคนนี้เป็นฝ่ายชักเข้ามาจนได้คบกัน แต่ช่วงหลังเริ่มหายไปและเลิกกัน จนวันหนึ่งเธอเห็นรูปเขากับเกย์คนหนึ่งไปเที่ยวด้วยกันจึงได้ชักไปหาแฟนเก่าของผู้ชายคนนี้ จนได้รู้ว่าเขาคบกับเกย์ระหว่างที่คบกับเธออยู่

...เราไม่ได้โกรธที่เขาเป็นเกย์ แต่โกรธที่เขาคบซ้อน ถ้าเลิกกับแฟนเก่าแล้วมีเกย์อยู่ ก็คบกันไปสิ มาหลอกกูทำไมวะ! สุดท้ายทุกอย่างที่เขาทำเข้าห้องอยู่ด้วยกัน ไปรับ-ไปส่ง พาไปเปิดตัวกับคนใกล้ตัว ทั้งหมดไม่มีอะไรจริงเลย ช่วงแรก ๆ เห็นผู้ชายเดินจับมือกัน เราถึงกับหลอน ตัวสั่นพะอืดพะอม หายใจไม่ทั่วท้อง ภาพเขากับเกย์คนนั้นซ้อนขึ้นมา แต่เริ่มดีขึ้นบ้างแล้วละ ตอนนี้ชีวิตของเราไม่มีเขาอีกครั้ง มุมมองหลายอย่างเปลี่ยนไป...

(เรื่องเล่าหมายเลข 101)

จากเรื่องเล่าของคนข้ามเพศข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สังคมยังไม่ยอมรับคนข้ามเพศ แม้กระทั่งคนในครอบครัวที่เกิดปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง เนื่องจากมองว่าพวกเขาผิดปกติจากคนทั่วไป จนเกิดเป็นปัญหาความไม่เท่าเทียมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ทำให้พวกเขาต้องเก็บกดความต้องการของตนเอง จนทำให้ไม่มีความสุข ทั้งที่หลายคนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้อีกมาก

7. เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย การทำร้ายจิตใจ การล่วงละเมิดทางเพศด้วยสาเหตุต่าง ๆ กัน เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงในแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นความรุนแรงที่เพศหญิงถูกกระทำจากคนใกล้ชิด ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน และคนรัก ซึ่งเป็นภัยทางสังคมที่พบเห็นได้บ่อยขึ้นในสังคมปัจจุบัน มีจำนวน 9 เรื่องได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 8, 9, 32, 33, 34, 35, 36, 49 แบ่งได้ 3 ประเภทได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับการทำร้ายทางร่างกาย เรื่องเล่าเกี่ยวกับการทำร้ายทางเพศ และเรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางโลกไซเบอร์

7.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางร่างกาย

เรื่องเล่าของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ทบ ตี ต่อย เตะ จับศีรษะโขกกับของแข็ง ทำให้เกิดการบาดเจ็บทางร่างกาย ซึ่งการทำร้ายร่างกายนี้จะส่งผลถึงสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกทำร้าย ได้แก่ เรื่องเล่าหมายเลข 36, 49

เรื่องเล่าหมายเลข 36 กล่าวถึงการกระทำความรุนแรงบางครั้งเกิดจากผู้ที่มีความสัมพันธ์กันแบบคนรักเก่าที่ความสัมพันธ์จบลงแล้ว แต่ฝ่ายชายยังคงเกิดความหวงแหนฝ่ายหญิงอยู่เมื่อทราบว่าอีกฝ่ายมีความสัมพันธ์ครั้งใหม่ ก็จะใช้ความรุนแรงเนื่องจากความโกรธแค้น

...เราเริ่มคุยกับคนใหม่ ความสัมพันธ์กำลังไปได้ดี เขาทักแซทมาคุย อยากรู้ว่ากำลังคุยกับใครใหม่ เราบอกว่าคุย แต่ไม่ได้บอกว่าใคร หลังจากนั้นไม่นาน มีคนมาเคาะห้อง บิดลูกบิดแรงๆ เหมือนจะพัง ประตูเข้ามา แล้วพูดว่า ‘เปิดประตู!’ เรารีบถือคกลอนแล้วเอาเก้าอี้มาขวางประตู ตอนนั้นไม่กล้าเปล่งเสียงออกไป เสียงดังขึ้นเรื่อย ๆ เราขอความช่วยเหลือจากเพื่อนไป สักพักเพื่อนมาถึงหน้าห้อง แล้วพยายามเกลี้ยกล่อม ทีแรกเขาไม่ยอมแล้วบอกว่า ‘กูจะไม่ไปไหน!..

(เรื่องเล่าหมายเลข 36)

เรื่องเล่าหมายเลข 49 กล่าวถึงหญิงคนหนึ่งที่ยุติความสัมพันธ์กับคนรัก เวลาผ่านไปก็กลับมาคุยกันอีกครั้งในฐานะเพื่อน แต่ก็มากกว่าเพื่อน วันหนึ่งเขาชวนไปดูหนังแต่หล่อนบอกว่าไม่สนใจเรื่องนี้ แต่มีคนอื่นมาชวนดูเรื่องเดียวกัน ตอบว่าขอคิดดูก่อน ทำให้เขาารู้สึกแย่มาก ระบายลงในเฟซบุ๊ก จึงไปหาเขาที่ห้องตอนนั้นเขาสภาพแย่มากเพราะคิดว่าหล่อนจะไปดูหนังกับคนอื่นนั้น จากที่คุยกลายเป็นเถียง เขาจับหล่อนคว่ำหน้าแล้วกดที่เตียงบีบคอ สักพักเขาก็ปล่อยแล้วขอโทษแล้วร้องไห้ไม่หยุด

...ช่วงเรียนอยู่มหาวิทยาลัย เราเลิกกับแฟนคนนึง เวลาผ่านไปกลับมาคุยกันอีกครั้งในฐานะเพื่อน แต่ก็มากกว่าเพื่อน วันหนึ่งเขามาชวนดูหนัง เราตอบไปว่า ‘ไม่สนใจดูเรื่องนี้’ หลังจากนั้นก็มีรุ่นน้องมาชวนดูเรื่องเดียวกัน เราตอบไปว่า ‘ขอคิดดูก่อน’ เรื่องไปถึงหูเขา เกิดปฏิกิริยาในเฟซบุ๊กประมาณว่า ‘ดีเปรสมาก จะเข้าเรียนดีไหม’ เรารู้ว่าเขาอยู่คนเดียว เลยไปหาที่ห้อง ตอนนั้นสภาพเขาคือจมูกแดงตาแดง เพราะคิดว่าเราจะไปดูหนังกับรุ่นน้องคนนั้น ซึ่งเราไม่ได้จะไป คุยไปสักพัก เขาเริ่มร้องไห้หนักขึ้น จากคุยกลายเป็นเถียง เสียงดังขึ้นเรื่อย ๆ เขาจับเรากว่าหน้าแล้วกดลงที่เตียง บีบคอจากข้างหลัง ตอนนั้นคิดว่าต้องตายแน่ ๆ

เพราะสู้แรงผู้ชายคนนี้ได้เลย เราพยายามบอกว่า ‘อย่าทำ อย่าทำ’ สักพัก เขาก็ปล่อย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 49)

7.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

เรื่องเล่าของผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การถูกจับอวัยวะ สงวนบนร่างกาย รวมไปถึงการถูกพุดจาลวนลามส่อไปทางเพศ ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 32, 33, 34, 35

เรื่องเล่าความรุนแรงทางเพศในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าของเพศหญิงที่ถูกทำร้ายจากคนใกล้ชิด ได้แก่ ครอบครัว คนรัก และเพื่อน

เรื่องเล่าหมายเลข 32 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งไปสังสรรค์กับเพื่อน เมื่อตีจมนมาตั้งใจจะไปนอนหอบของเพื่อนผู้หญิงกลุ่มผู้ชายก็โทรมาว่าอย่าขึ้นมาให้ด้วยแล้วนั่งคุยเล่นกันตามประสาเพื่อน หลังจากนั้นพวกเขาบอกกลับไม่ไหวนอนด้วย กลุ่มเพื่อนผู้หญิงไม่ได้ทำอะไรให้นอน หล่อนกับเพื่อนนอนบนเตียงคนละข้างจู่มีผู้ชายมาแทรกตรงกลางนอนด้วยและพยายามล่วงละเมิดทางเพศ

...เราไปแองค์เอาท์กับเพื่อน ในกลุ่มมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย พอตีจมนเริ่มเมา เรากับเพื่อนผู้หญิงขอกลับก่อน ตั้งใจไปนอนหอบของเพื่อนผู้หญิง ตอนกำลังจะนอน กลุ่มเพื่อนผู้ชายโทรมาว่าอยากขึ้นมาเล่นด้วย เรานั่งคุยเล่นกัน 5 คนตามประสาเพื่อน สักพักเพื่อนคนหนึ่งขอตัวกลับ เลยเหลือ 4 คน คือเรา เพื่อนผู้หญิง เพื่อนผู้ชาย และเขา เพื่อนผู้หญิงหลับไปก่อน หลังจากนั้นเขาบอกว่า ‘กลับไม่ไหว นอนด้วยได้ไหม’ เราเห็นว่าเพื่อนกัน โอเค นอนกันนอน เพื่อนผู้หญิงนอนริมเตียงด้านนี้ เรานอนอีกด้าน เพื่อนผู้ชายนอนที่พื้น ส่วนเขาแทรกมานอนกลางเตียง ผ่านไปสักพัก จู่ๆ เขาเอามือมาสะกิดหลัง ตอนนั้นไม่ได้คิดอะไร คงเมาแล้วมือมาโดน เราเลยเขยิบออก เขายังเขยิบตาม แล้วคว้ามือเราไปจับอวัยวะเพศของเขา ตอนนั้นช็อคมาก เพราะเขาเป็นคนใกล้ชิดตัว เราเขยิบออกอีกซึ่งมากกว่านี้จะตกไปทับเพื่อนผู้ชายที่นอนแล้ว เขายกขามาทับบนตัวเรา แล้วสอดมือมาจับหน้าอก ไม่สิ เขาบีบ เพราะรู้สึกเจ็บ เราจับมือเขาแน่นๆ แล้วผลักออกไปแรงๆ เขาเหมือนจะเขยิบออก แต่ยังไม่สอดมือมาอีกครั้ง คราวนี้เกร็งมือ แล้วใช้อีกมือล้วงมาในกางเกงแล้วสอดเข้าไปในอวัยวะเพศของเรา ตอนนั้นพยายามงอเข่า หนีบขา ผลัก และดันมากที่สุดเท่าที่จะดันได้ พยายามอยู่หลายครั้ง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 32)

เรื่องเล่าหมายเลข 33 กล่าวถึงผู้หญิงที่เล่าเรื่องของตนเองในอายุอายุ 8-9 ปี อาศัยอยู่บ้านยาย วันหนึ่งลูกเอาของมาหลอกล่อ พร้อมกับอุ้มแล้วแล้วก็กลวนลาม เฝิญมีคนกลับมาบ้าน เขาเลยควักเงินโยนให้ 100 บาท แล้ววิ่งออกไป ตอนอายุ 11-12 ปี มีหน้าอกแล้ว ตาเขยมักมาจับ เวลาไปว่ายน้ำลูกของตาเขยก็มักกลวนลาม ช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นพ่อย้ายออกจากบ้านยายซีวีกีตี่ขึ้น จนอายุ 13-14 ระหว่างอาบน้ำก็ถูกเพื่อนสมัยประถมแอบถ่าย หลังจากนั้นไม่นานไปบ้านป่าลูกพี่ลูกน้องคนหนึ่งที่เป็นโปลิโอและสติไม่ค่อยดีพูดทำนองว่าพี่ขอล่วงเกิน

.. ลูกชายของน้องสาวยายที่เราเรียกว่า ‘ลุง’ เอาของมาหลอกล่อ จำไม่ได้แล้วว่าเป็นขนมหรือของเล่น เขาซ่อนตัวเรา เอามืออุดปาก พูดข้างหูว่า ‘แป็บเดียว แป็บเดียว’ แล้วสอดมือไปในเสื้อ ล้วงไปในกางเกง เฝิญมีคนกลับมาพอดี เขาเลยควักเงินโยนให้หนึ่งร้อย แล้ววิ่งออกจากบ้านไป ตอนอายุ 11-12 เราเป็นคนจ้ำม่ำ อายุเท่านั้นก็มึหน้าอกแล้ว ‘ตาเขย’ มักจับนิตจับหน้อย วิ่งผ่านก็คว้าตัวไปจับไปล้วง เราเจ็บ เลยสะบัด ไม่ชอบ เลยพูดกลับไปว่า ‘อย่ามายุ่ง!’ เวลาไปว่ายน้ำ ‘ลูกของตาเขย’ ก็มักดึงเราไปกอด อุ้มขึ้นนั่งตัก ด้วยความเป็นเด็ก เราไม่รู้หรือว่าสิ่งที่เจอคือการกลวนลาม ช่วงม.ต้น พ่อย้ายเราออกจากบ้านยายไปอยู่บ้านเช่า ช่วงนั้นก็โอเคขึ้น อายุ 13-14 ชีวิตเหมือนโดนเล่นตลก ประมาณห้าทุ่ม เราอาบน้ำอยู่ ได้ยินเสียง ‘ตี๊ด ๆ ๆ’ แหงนหน้าไปเห็นกล้องมือถือ ผ่านไปสักอาทิตย์ตำรวจก็จับคนนั้นได้ ปรากฏว่าเป็น ‘เพื่อนสมัยประถม’ แต่ไม่เห็นเขาโดนอะไร ไม่นานก็กลับมาใช้ชีวิตตามปกติ หลังจากนั้นไม่นานเราไปบ้านป่า ‘ลูกพี่ลูกน้อง’ คนหนึ่งที่เป็นโปลิโอและสติปัญญาไม่ค่อยดีมาพูดประมาณว่า ‘พี่ขออะไรสักอย่างได้ไหม’ เราบอกไปว่า ‘อะไรละ ขอมาสิ’ เขาเอาแต่ย้าว่า ‘อย่าว่าพีนะ อย่าว่าพีนะ’ สรุปคือเขาขอล่วงเกิน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 33)

เรื่องเล่าหมายเลข 34 ผู้หญิงคนหนึ่งเล่าถึงความสัมพันธ์ของเธอกับผู้ชายที่ไม่ใช่คนรักแต่ก็มีความสนิทสนมกันเกินเพื่อน วันนั้นเธอไปหาเขาที่ห้องพัก แล้วเขาขอมืออะไรด้วย แต่หล่อนไม่ต้องการจึงขัดขืนเขาก็ยิ่งใช้กำลัง แต่สุดท้ายก็หนีออกมาจากห้องได้ รู้สึกโกรธมากที่เขาไม่หยุด ผ่านไปสักครู่เขาโทรมาถามว่าถึงบ้านหรือยัง ไม่มีคำขอโทษ จึงบอกเขาว่ากรกระทำของเขามันคือการพยายามข่มขืน

...โดยความสัมพันธ์ เราสองคนเป็นกิ๊กกัน วันนั้นเราไปหาเขาที่ห้อง สักพักเขาพยายามจะขอมืออะไร แต่เราบอกว่า ‘ไม่เอา เราไม่อยาก พอเถอะ’ เขาไม่หยุด ยิ่งเราตื่น เขายังใช้กำลัง ลูกออกจากเตียงไปแล้ว ก็ดึงกลับมา เดินไปจะถึงประตู ก็ยังดึง

กลับมาอีก เขาน่าจะคิดว่าเราเล่นตัว ทำไปสักพักคงโอเค แต่คำพูดและการกระทำของเราปฏิเสธชัดเจน สุดท้ายก็ออกจากห้องมาได้ เรานั่งแท็กซี่กลับบ้าน ตัวระบมไปหมด เราโกรธที่ทำไม่ถึงไม่หยุด ผ่านไปสักพัก เขาโทรมาถามว่าถึงบ้านหรือยัง ไม่มีคำขอโทษ เราค่าแล้วบอกว่า ‘สิ่งที่ทำคือการพยายามข่มขืน เพราะเราไม่ได้เต็มใจ แต่คุณยังใช้กำลัง’ เขาเลยขอโทษ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 34)

เรื่องเล่าหมายเลข 35 กล่าวถึงผู้ที่ถูกระทำความรุนแรงทางเพศจากคนในครอบครัว เมื่อบอกกล่าวว่าตนเองถูกลวนลามทางเพศ จะได้รับเพียงการบอกให้อดทน หนึ่งเฉย ไม่ได้รับความสนใจในการจัดการแก้ไขปัญหาการถูกลวนลามทางเพศจากคนในครอบครัว เพราะไม่เชื่อในคำพูดของผู้เล่า

...ตอนอายุสัก 15 เราเริ่มเข้าใจแล้วว่าสิ่งที่เจอคือการล่วงละเมิดทางเพศ ตอนนั้นแม่จะย้ายกลับไปอยู่บ้านยาย เราเลยบอกว่า ‘หนูไม่ไปนะ หนูกลัวลุงคนนี่’ แม่ถามว่า ‘กลัวอะไร’ เลยได้เล่าสิ่งที่เกิดขึ้น แม่ไม่พูดอะไร สุดท้ายเราต้องกลับไปบ้านยายอีกครั้ง พอไปเจอยาย เราก็เล่าให้ฟัง ปรากฏว่าเขาไม่เชื่อ พอขึ้น ม.ปลาย เราตัดสินใจบอกพ่อ เขาก็เฉยอีก ตอนนั้นคิดว่าเราเป็นเด็กที่ไม่มีใครรักหรือเปล่านะ ทำไมทุกคนเฉยชาแบบนี้ เราอยากให้พวกเขาปกป้องและเข้าข้าง ทุกครั้งที่นึกถึงเราพยายามบอกตัวเองว่า ‘ลืมนั่นไปซะ ลืมนั่นไปซะ ลืมนั่นไปซะ’ เป็นร้อยเป็นพันครั้ง แต่ความจริงคือ เรายังจำเหตุการณ์ได้ชัดมาก โลกมันโหดร้ายนะ บางครั้งเราก็โทษตัวเองที่เกิดมาเป็นผู้หญิง ต้องกลายเป็นเพศที่ถูกระทำ ต้องรองรับอารมณ์ของผู้ชาย เราเชื่อว่ามีเด็กหลายคนเคยโดน แต่ไม่กล้าบอกใคร เพราะกลัวว่าคำตอบคือ ‘เขาไม่ทำแบบนี้กับแกหรอก’ กลายเป็นปล่อยผ่านจนเลยเถิด...

(เรื่องเล่าหมายเลข 35)

เรื่องเล่าหมายเลข 34 กล่าวถึงผู้ที่ถูกระทำความรุนแรงจากคนใกล้ชิด ตัดสินใจที่จะไม่บอกกล่าวเรื่องนี้กับใคร เนื่องจากความกลัวการถูกล่วงละเมิด และมีความคิดว่าถ้าไปแจ้งความอาจจะมึเรื่องยุ่งยากจึงต้องปล่อยเรื่องนี้ให้ผ่านไป

...ถ้าแจ้งความคงโดนตั้งคำถาม ‘คุณเป็นกิ๊กกันไม่ใช่เหรอ’ ‘แล้วคุณไปที่ห้องเขาอะ’ โดนแค่นี้ก็เยอะแล้ว เจอแบบนี้เรารังเกียจแล้ว แล้วสุดท้ายก็ขำมันเถอะ แต่เอาจริง ๆ เราไม่ได้คิดถึงการลงโทษ แค่อยากให้เขาเข้าใจว่าสิ่งที่ทำไม่ถูกต้อง และไม่ไป

ทำแบบนั้นกับใครอีก แต่กระบวนการยุติธรรมไทย ต่อให้มีบทลงโทษเลยนะ มันคือติดคุกนานแค่ไหน ปรับก็บาท ไม่มีอะไรรับประกันเลยว่าโดนลงโทษแล้วจะเข้าใจและไม่ทำแบบนั้นอีก...

(เรื่องเล่าหมายเลข 34)

เรื่องเล่าหมายเลข 32 กล่าวถึงผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศบางคนตัดสินใจเรียกร้องสิทธิให้กับตนเอง ด้วยการแจ้งกับหน่วยงานที่สามารถจัดการความเสียหายให้เธอได้ แต่การร้องเรียนของเธอ มีทั้งคนที่เข้าใจและไม่เข้าใจ และบางครั้งกล่าวหาว่าเธอทำเกินกว่าเหตุ จนสุดท้ายผู้ทำความผิดถูกลงโทษ

...สุดท้ายเราเลยตัดสินใจส่งเรื่องไปที่คณะ ซึ่งพอเล่าให้พ่อแม่ฟัง พวกเขา ก็เคารพการตัดสินใจของเรา หลังจากส่งเรื่องไปที่คณะ เราต้องโทรถามหลายครั้ง ช่วงนั้นรู้สึกโดดเดี่ยวที่ต้องแบกรับภาระในการดำเนินการ ทั้งที่ไม่ได้ทำอะไรผิด รวมไปถึงทัศนคติจากเพื่อนบางคน ที่บอกว่า ‘ไม่เห็นต้องทำให้เป็นเรื่องใหญ่เลย’ โอเค เพื่อนไม่ได้มองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ต้องหอรอก ใช้ คุณเป็นเพื่อนทั้งสองคน แต่เราเสียหายไง ทำไมคุณถึงไม่เลือกอยู่ข้างเรา เราให้กำลังใจตัวเอง พูดคุยกับเพื่อนที่เข้าใจ บอกตัวเองอยู่ทุก ๆ วัน เลิกทางนี้แล้ว ยังไงต้องดำเนินการจนกว่าจะเกิดผลเป็นรูปธรรม เคยมีคนพูดกับเราว่า ‘คนทำผิดสำนึกแล้ว จะเอาอะไรอีก’ ตอนได้ยินรู้สึกแย่มาก คนละเรื่องถูกเอามา รวมกัน สำนึกผิดเป็นเรื่องทางอารมณ์ที่เขาต้องจัดการตัวเอง แต่เรายังมีสิทธิที่จะดำเนินการยังไงก็ได้ และจะพูดเรื่องนี้กับใครก็ได้ด้วย จากวันแรกที่ส่งเรื่องไป เวลาผ่านไป 4 เดือนถึงมีคำสั่งออกมาว่าพักการเรียนเขา 1 เทอม แต่ว่าจะเกิดกระดาดแผ่นนั้น มันไม่ง่ายเลย..

(เรื่องเล่าหมายเลข 32)

เรื่องเล่าหมายเลข 35 กล่าวถึงบุคคลหนึ่งเมื่อวัยเด็กพ่อชอบมาจับหน้าอก เมื่อแม่เห็นเหตุการณ์ก็ต่อว่า แต่พ่อเป็นคนดูเมาแล้วดบททำให้ไม่มีใครกล้า มีอยู่คืนหนึ่งที่นอนหลับถูกล่วงละเมิดแต่ไม่กล้าขยับแล้วดูตนเองถูกล่วงละเมิด

...ตอนเด็ก ๆ เราเป็นคนตัวผอม พ่อมักเรียกว่า ‘ไอ้แห้ง’ บางครั้งพูดว่า ‘ไอ้แห้ง ตัวมึงเล็กนิดเดียว นมมึงเล็กนิดเดียว’ แล้วมาจับหน้าอก พอโดนจับก็เจ็บ เลยไม่ชอบและรำคาญ เคยทำการบ้านอยู่ เขาเมาแล้วมาจับหน้าอก เราเลยเอาดินสอปักใส่มือไป ตอนเช้าเขาพูดว่า ‘เนี่ย เลือดไหลเลย’ เลยรู้ว่าเมื่อคืนไม่ได้เมาจริงนี่หว่า แม่เคยเห็น

เหตุการณ์บ้าง ก็ต่อว่าไป แต่พ่อเป็นคนดู เมาแล้วอาละวาด ทำร้าย ตบตี ทำให้ไม่มีใครกล้าอะไรมาก ช่วงนั้นเลยพยายามอยู่ห่างเขา ตอนอยู่ประถมปลาย เรามีห้องของตัวเองแล้ว แต่ที่บ้านมีทีวีอยู่ชั้นล่างเครื่องเดียว คินนั้นคงหลับหน้าทีวี เราเป็นคนหลับลึก ขณะกำลังหลับ รู้สึกว่ามีอะไรมาโดนที่อวัยวะเพศ เลยสะดุ้งตื่น แต่ยังไม่หลับตาอยู่ ตอนนั้นทางเก่งถูกดึงลงมา เราได้กลิ่นเหล้า เริ่มมีคำถามว่าตอนนี้อยู่ที่ไหน อ้อ ห้องแม่ รู้เพราะห้องแม่จะเปิดแอร์ ตอนนั้นนอนอยู่ที่พื้น เราค่อยๆ ลืมตามอง ปรากฏว่าเป็นพ่อนอนอยู่ข้างเรา เขาเอานิ้วเข้ามาในอวัยวะเพศ ตอนนั้นไม่รู้ว่าสิ่งที่เจอคืออะไร แต่รู้สึกไม่ดีเลย เราตัดสินใจขยับตัว พอเขาเห็นว่าน่าจะตื่น เลยรีบใส่กางเกงให้ แล้วลุกออกจากห้องไป พอได้ยินเสียงปิดประตู เรารีบวิ่งขึ้นห้องตัวเองเลย

(เรื่องเล่าหมายเลข 35)

7.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทางโลกไซเบอร์

การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyberbullying) เป็นปัญหาสังคมที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล เกิดจากผู้ใช้สื่อใช้ข้อมูลเท็จเพื่อใส่ร้ายป้ายสีสร้างความอับอายให้แก่คู่กรณี ในลักษณะต่าง ๆ เช่น โปสต์ข้อความนินทา ใส่ความ หรือด่าทอ โดยมีเจตนาสร้างความเสียหาย ดูถูก รวมทั้งการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเช่น การสวมรอยใช้งาน เป็นต้น เรื่องเล่าหมายเลข 8, 9 ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 8 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเล่าว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นตอน ม.3 เขาคูยกับผู้ชายคนหนึ่งในทวิตเตอร์แล้วตกลงคบกันเป็นแฟน พอคบกันเกือบสามเดือน จู่ๆก็ถูกบอกลอก และผ่านไปไม่กี่วันก็มีเพื่อนโทรเข้ามาถามว่าหล่อนไปพิมพ์ด่าผู้ชายคนนั้นหรือไม่เลยตามสืบ จนรู้ว่าข้อความนั้นมาจากแฟนเก่าที่เป็นคนโปสต์ หล่อนจึงโพสต์ในทวิตเตอร์ของหล่อนแต่ก็ไม่มีใครเชื่อถือกลับมีแต่คนด่าว่าโกหก ในหัวจึงมีแต่คำถามว่าทำไมถึงไม่มีคนเชื่อ ทำให้รู้ว่าควรใช้สติในการทำอะไรมากกว่านี้ สังคมโซเชียลไม่ปลอดภัยอย่างที่เคียด

...เราควรใช้สติในการทำอะไรมากกว่านี้ โคตรโง่เลย โง่มาก โง่ที่ไปให้พาสเวิร์ดต่อให้เป็นแฟน มันเป็นส่วนของตัวเอง สังคมโซเชียลไม่ได้น่าไว้วางใจ ไม่ได้ปลอดภัยขนาดนั้น เราเอาใจตัวเองไปเชื่อคนอื่นมากเกินไป ขนาดคนเห็นหน้ากันยังเชื่อถือไม่ค่อยได้ แต่การแสดงตัวตนในโซเชียลมันยิ่งกว่า เขาอาจบอกว่าตัวเองผอมทั้งที่ตัวเองอ้วน อาจบอกว่าตัวเองรวยทั้งที่จริง ๆ จนก็ได้

(เรื่องเล่าหมายเลข 8)

เรื่องเล่าหมายเลข 9 กล่าวถึงจิตแพทย์คนหนึ่ง พูดถึงปัญหาการมือถือ หรือ สังคมในนั้น ทำให้เด็กเจอปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ โดยการใส่ร้าย ประจาน ทำให้มีผลกระทบต่อจิตใจเด็ก บางคนวิตกกังวลหวาดกลัว หลายคนเกิดภาวะซึมเศร้า แต่สังคมไทยยัง มองว่า เป็นเพียงการหยอกกันเล่น ในขณะที่ต่างประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับปัญหานี้มากขึ้น

...การคิดมากของเด็กอาจดูเล็กน้อยในสายตาผู้ใหญ่ แต่วันนี้คิดเท่านี้ พรุ่งนี้คิดอีก มะรีนคิดอีก มันสะสมกลายเป็นปมในชีวิต เมื่อถึงจุดที่รับไม่ไหวแล้ว เราอาจสูญเสีย เด็กคนนั้นไป เวลาลูกมาเล่าให้พ่อแม่ฟัง ลึกๆ แล้วสิ่งที่ต้องการคือต้องการพวก ต้องการคนเข้าใจ สิ่งแรกที่ต้องทำคือ ฟัง ฟังเพื่อให้ลูกรับรู้ว่าพ่อแม่ฟังจริง ๆ ฟังเพื่อ แบ่งเบาความทุกข์ อย่าเพิ่งตัดบทแล้วรีบพูดว่า ‘คิดมากนะ ไปทำอะไรเขาละถึงโดน แกล้ง’ คำพูดแบบนี้ทำให้เด็กปิดปากทันที เทียบกับต่างประเทศ บ้านเรายังมีการ Cyberbullying สูงมาก สิ่งที่ผมอยากบอกคือ ถ้าคุณกำลังอยากแกล้งเพื่อน คิดดี ๆ ทำแบบนั้นมันคุ้มไหม มันมีผลกระทบกับคนที่ถูกแกล้งมหาศาล ถ้าเป็นเรื่องราวใหญ่โต ผลกระทบจะย้อนมาที่ตัวคุณด้วย

(เรื่องเล่าหมายเลข 9)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงมีเนื้อหา 3 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับการ ทำร้ายทางร่างกาย เรื่องเล่าเกี่ยวกับการทำร้ายทางเพศ และเรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรงทาง โลกไซเบอร์ สังเกตได้ว่าผู้ที่ถูกกระทำจะเป็นผู้หญิงที่ถูกกระทำ ความรุนแรงโดยเพศชาย ซึ่งความ รุนแรงนี้ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของพวกเธอ การเปิดเผยครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าความ รุนแรงไม่ใช่เกิดจากคนอื่น แต่เกิดจากคนใกล้ตัว ฉะนั้นผู้หญิงควรระมัดระวังตนเองอยู่เสมอให้ ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง รวมไปถึงความรุนแรงจากโลกไซเบอร์ที่เด็กมักจะถูกรกระทำ เนื่องจากใช้เวลาอยู่กับโลกออนไลน์เป็นเวลานาน

8. เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง

เรื่องเล่าของบุคคลที่มีประสบการณ์ที่เกิดจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งทางการเมือง แล้วส่งผลกระทบมาถึงตัวเองหรือคนรอบข้าง อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 43, 44, 45, 46, 98

เรื่องเล่าของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ผู้เล่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงจากเหตุการณ์นี้ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่รัฐ ที่เข้าร่วมการชุมนุมประท้วง ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 43, 45 ผู้เล่าที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมแต่อยู่ในเหตุการณ์ คือแม่ค้าที่ขายอาหารอยู่ที่โรงอาหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์ เรื่องเล่าหมายเลข 46 และเรื่องเล่าของผู้ที่สนใจกิจกรรมทางเมืองแต่ไม่ได้เข้าร่วมเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เรื่องเล่าหมายเลข 44

เรื่องเล่าหมายเลข 43 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งในฐานะคนจัดงานรำลึก 6 ตุลาคม 2519 เล่าเหตุการณ์ขณะที่เขาเป็นนักศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง วันที่ 6 ตุลาคม 2519 ตั้งแต่เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็เป็นสมาชิกสภานักศึกษา ได้เล่าถึงเหตุการณ์ตอนที่ประเทศเปิดหลัง 14 ตุลาฯ ว่าประชาธิปไตยแบ่งบาน ชาวบ้านมักมาพูดคุยกับนักศึกษา เพราะเขาเห็นว่าเป็นความหวัง เป็นตัวเชื่อมไปร้องเรียนต่อรัฐ จอมพลถนอม กิตติขจร บวชนครเข้ามา แล้วมีการปล่อยข่าวลือเกี่ยวกับนักศึกษาแล้วสนับสนุนถนอม เขาได้เล่าถึงการประท้วงขับไล่ถนอมของนักศึกษาที่ร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ จนมาถึงเหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม 2519 ที่ตัวเขาเป็นนักศึกษาแกนนำที่ต้องหลบหนีการสลายชุมนุมของทหาร

...ตอนนั้นตั้งใจว่าตอนเช้าจะสลายแล้ว เพราะถ้าเลิกตอนกลางคืนมันอันตราย แต่พอตีห้ามีระเบิดลูกแรกยิงเข้ามาที่สนามฟุตบอลด้านตึกบัญชา มีคนเสียชีวิตทันที 5 คน คราวนี้เป็นทหารตำรวจบุกดาหน้ายิงเข้ามา เสียงปืนดังต่อเนื่อง นักศึกษาหนีขึ้นตึกบัญชาบ้าง ตึกวารสารบ้าง ผมอยู่ที่ตึกองค์การนักศึกษา คิดว่าต้องหลบไปทางแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนนั้นคิดว่าคงตายแล้ว พออยู่ต่างจังหวัด ส่งมาเรียนหนังสือ ยังไม่เคยให้เงินเขาสักบาทเลย ในใจสับสนไปหมด ทำไมต้องมาฆ่ากันด้วย พวกเราก็ต่อสู้เพื่อประชาชน ซึ่งก็คือพวกเขานั้นแหละ ผมคลานไปตามถนน เพราะกระสุนมาระดับหัว ตอนนั้นหัวรุ่ง เห็นแสงไฟจาก M16 เลย นักศึกษาคลานตามๆ กันไป ผมคลานถึงหน้าตึกคณะวารสารฯ หนุ่มคนหนึ่งถูกยิงตาย ยิงเข้าตรงนี้ (ทำยทอย) ทะลุออกข้างหน้า ตาไม่ได้หลับ มีไขมันออกมา เป็นครั้งแรกที่เห็นคนตายต่อหน้า ประตูด่านท่าพระจันทร์ปิด ผมและนักศึกษาจำนวนหนึ่งเลยวิ่งไปที่แม่น้ำ แล้วกระโดดลงไป วายอ้อมไปขึ้นที่ท่าพระจันทร์

(เรื่องเล่าหมายเลข 43)

เรื่องเล่าหมายเลข 44 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งเล่าว่าเขาสนใจเรื่องการเมืองอ่านตั้งแต่เด็ก อ่านหนังสือเกี่ยวกับมาร์กซ์ วัฒน วรรณยางกุล วิสา คัญทัพ ฯลฯ เมื่อปี 2519 จอมพลถนอม กิตติขจร เขามาบวชนครเป็นเนรมีการชุมนุมขับไล่ เข้าวันที่ 6 ต.ค. เขาดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้าน

เห็นการทำร้ายกัน เช่นฆ่านักศึกษา เขาต้องการไปดูเหตุการณ์จึงแอบหนีไปที่มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ จึงเห็นคราบเลือด ร่องรอยความสูญเสีย ทำให้เขารู้สึกเสียใจที่เกิดความสูญเสีย
ปัญญาชน เพราะนักศึกษาเข้าป่าไปจำนวนหนึ่งหลังจากนั้นบรรยากาศการเมืองเงียบเหงามาก
ห้ามชุมนุม ห้ามแสดงออกใด ๆ แม้กระทั่งหนังสือที่เกี่ยวข้อกับการเรียกร้องเสรีภาพ

...วันรุ่งขึ้นที่บ้านยังไม่ให้ออก ผมอาศัยความเป็นเด็ก ทำเป็นออกไปวิ่งเล่น แล้วแอบไป
กับเพื่อน มาถึงธรรมศาสตร์ เห็นคราบเลือดตามที่ต่าง ๆ น้ำตาคลอเลยนะ ประตูดใหญ่
ฝั่งสนามหลวงที่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพังไปแถบหนึ่ง หอประชุมใหญ่กระจกแตก
หลังคาหลุดร่อน มีรอยกระสุนประปราย ต้นมะขามบางต้นแห้วงเลย ผมไม่แน่ใจว่าเกิด
จากปืนหรือเปล่า เพราะเขาเอาบาซูก้ามายังด้วย ตะลึงอยู่เป็นชั่วโมง ทำอะไรไม่ถูก
ตอนนั้นสับสนมาก ที่บ้านมีหนังสือฝ่ายซ้ายและเทปเพลงเพื่อชีวิตเยอะมาก ต้องทยอย
เอาไปฝังดิน เพราะถูกประกาศเป็นของต้องห้าม ผ่านไปไม่นาน ผมเริ่มรู้ว่าม็อนักศึกษา
เข้าป่า เพราะแม่ของเพื่อนพี่ชายมาบอกว่าลูกสาวหายไป...

(เรื่องเล่าหมายเลข 44)

เรื่องเล่าหมายเลข 45 กล่าวถึงข้าราชการกรมเจ้าท่าที่แสดงออกทางการเมือง ใน
เวลาที่จอมพลถนอม กิตติขจรเป็นเนรมกลับมา เขามาร่วมฟังไฮปาร์คที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ทุกวันและร่วมชุมนุม จนถึงวันเกิดเหตุทหารทำร้ายประชาชน

...ผมวิ่งไปที่สนามฟุตบอล เห็นนักศึกษาบางคนถูกเตะ ผู้หญิงบางคนถูกลวนลาม มีคน
ตายต่อหน้า นักศึกษาหญิงคนหนึ่งถูกลากมาจากตึกบัญชา แล้วเอาลิ้มตอกอก ธงชัย (วินิจ
จะกุล) ตะโกนบอกว่า ‘อย่ายิงเข้ามาเลย เราไม่มีอาวุธ เราสู้โดยสันติ’ เขาถูกหิ้วไปให้
หยุดพูด ตอนนั้นผมคิดว่า ตายเป็นตาย ไม่หนี แต่ไม่รู้จะสู้ยังไง เพราะพวกเราไม่มีอาวุธ
ผมมาโดนตำรวจจับที่หน้าตึกคณะรัฐศาสตร์ เจ้าหน้าที่พูดว่า ‘ไอ้เนี่ยะ ตัวสำคัญเลย เคย
ออกมาตั้งแต่ปี 2516’ มันจำผมได้ ผมถูกถีบ ถูกเตะ สั่งให้หมอบ มันบอกว่า ‘มึงหมอบ
ไม่สวย ก้นยังโด่งอยู่’ ผมถูกเหยียบ ถูกกระทุบ แล้วถูกจับขึ้นรถไปตามที่บางเขน
นักศึกษาถูกจับเยอะมาก (ภายหลังส่วนใหญ่ได้รับการประกันตัว) ผมเป็น 1 ใน 18 คนที่
ถูกขังอยู่ 711 วัน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 45)

เรื่องเล่าหมายเลข 46 กล่าวถึงแม่ค้าขายอาหารที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2514 ตอนนั้นการเมืองลุ่ม ๆ ดอนๆ บางครั้งประท้วงถึงดเรียน ช่วงใกล้เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 บรรยากาศคุกรุ่น แต่ยังขายข้าวให้นักศึกษาอยู่ วันที่ 5 ตุลาคม 2519 มีข่าวว่า ธรรมศาสตร์โดนยึดแล้ว ด้วยความเป็นห่วงข้าวของจึงแอบเข้าไปเห็นนักศึกษาโดนยิง เธอรู้สึก กลัวมากจึงรีบกลับบ้าน

...ช่วงใกล้เหตุการณ์ 6 ตุลาฯ บรรยากาศแค่คุกรุ่นๆ ร้านป้ายังขายอยู่ แต่ไม่ได้ขาย มาก พอวันที่ 4 ป้าทำข้าวใส่ถุงให้นักศึกษาที่ประท้วง เอาข้าวใส่ถุง รัทหนึ่งยาง ห่อ ละ 2 บาท ทำเป็นพันถุงเลย พอวันที่ 5 ป้ากลับบ้านตอนเย็น ฟังจากวิทยุ ข่าวบอก ว่ายึดธรรมศาสตร์แล้ว ป้าก็หวั่นๆ ที่ร้านตอนข้าวเป็นสิบๆ หมูไก่อวมแล้วเป็นร้อย กิโล ป้าเก็บเหรียญไว้ที่ร้านด้วย วันรุ่งขึ้นเลยมาที่ธรรมศาสตร์ มาถึงตีสามตีสี่ ที่แรกเข้าไม่ได้ ป้าก็หาทางแอบเข้ามา ยังไม่ทันได้เอาเหรียญเลย เขาเริ่มยิงแล้ว ป้าแอบมอง เห็นนักศึกษาถูกจับมาที่สนามบอล ป้ากลัวมาก...

(เรื่องเล่าหมายเลข 46)

ปัจจุบันผู้เล่าเรื่องที่อยู่ใน เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ยังมีความทรงจำกับ เหตุการณ์นี้อยู่ ซึ่งไม่ได้โกรธแค้นใคร แต่อยากให้คนอื่น ๆ ได้ทราบความจริงที่เกิดขึ้น

เรื่องการเมืองเป็นเรื่องสำคัญของประเทศเสมอมา ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ทางการเมืองอย่างใกล้ชิด ย่อมได้รับผลกระทบจากการเมืองมากกว่าคนทั่วไป ดังเรื่อง เล่าของนักข่าวที่ได้รับผลกระทบทางการเมืองจากการนำเสนอข่าวการเมือง ในพุทธศักราช 2558 ที่เหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศมีความขัดแย้งอย่างรุนแรง

เรื่องเล่าหมายเลข 98 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งเข้าทำงานเป็นนักข่าวการเมืองที่ Voice TV เป็นช่วงที่มีความขัดแย้งทางการเมือง ก่อนเหตุการณ์รัฐประหารช่องถูกสั่งปิด พอกลับมาออกอากาศอีกครั้งในฐานะสื่อจึงมีหน้าที่รายงานข่าว ซึ่งต้องเข้าใจว่าที่ทำงานมีหลาย ฝ่าย จึงต้องคิดถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น กลางปี 2558 เขาเป็นพิธีกร Tonight Thailand วัน นั้นรายงานข่าวสถิติการดำเนินคดีมาตรา 116 ที่เชื่อมโยงกับการขึ้นศาลทหาร เขาอ่านตาม ข้อเท็จจริงไม่มีข้อคิดเห็นเลย ผ่านไป 2 - 3 วัน ปรากฏว่าทหารร้องเรียน ผู้บริหารช่องถูกเรียกไป ชี้แจง

...กลางปี 2558 ผมเป็นพิธีกรรายการ Tonight Thailand วันนั้นรายงานสถิติการดำเนินคดีมาตรา 116 ที่เชื่อมโยงกับการขึ้นศาลทหาร ผมอ่านข้อเท็จจริงเป็นตัวเลขซึ่งเอามาจากเว็บไซต์ของ iLaw ไม่มีความคิดเห็นของตัวเองเลย ผ่านไปสองสามวันปรากฏว่าทหารร้องเรียนไปยังคณะกรรมการของ กสท. ผู้บริหารช่องถูกเรียกไปชี้แจง ตอนนั้นผมเกิดคำถามมากมาย ช่องจะโดนปรับไหม ถ้าโดน ผมจะเอาเงินที่ไหนไปจ่าย แล้วการรายงานข้อเท็จจริงมีความผิดด้วยหรือ ในใจยืนยันว่าตัวเองไม่ได้ทำผิด แต่อีกใจก็กังวลว่าเพื่อนร่วมองค์กรจะรู้สึกยังไง ครั้งนั้นจบลงที่คำตักเตือนว่าการนำเสนอข้อมูลข่าวสารไม่ส่งเสริมให้เกิดการปรองดอง ควรจะนำเสนอข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ ซึ่งก็ไม่เข้าใจว่าคืออะไร...

(เรื่องเล่าหมายเลข 98)

เมื่อได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์จากการนำเสนอข่าวที่พาดพิงถึงผู้อื่น จนเกิดความเดือดร้อนกับตัวเขาและบริษัท เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้เขาปรับวิธีการทำงานใหม่ ต้องนำเสนอข่าวในรูปแบบที่ไม่กระทบพาดพิงถึงผู้อื่น

...พยายามรอบคอบมากขึ้น ข้อมูลที่อาจเกิดผลกระทบกับคนให้สัมภาษณ์ ทางช่องหรือตัวเอง ก็อาจไม่ควรนำเสนอ หรือจะหาวิธีการนำเสนออย่างไร สิ่งที่ควรร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ยงดีที่ได้นำเสนอ อย่างน้อยขอให้ข่าวได้ออก ให้เสียงของคนที่เจอปัญหาได้พูดบ้าง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 98)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองสะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงของการเมืองในอดีตที่มีแต่ความสูญเสีย ไม่มีใครได้ประโยชน์จากการความขัดแย้ง เรื่องเล่าในอดีตจึงเป็นบทเรียนเตือนใจให้กับคนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

9. เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เรื่องเล่าของคุณคณในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนานและก่อให้เกิดผลเสียหายน้อยที่สุด รวมทั้งต้องมีการฟื้นฟู ทดแทนทรัพยากรที่สูญเสียจากการใช้ของมนุษย์ ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 29, 48, 129, 148, 130 จัดเนื้อหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ 3 เรื่อง ได้แก่ การลดการใช้ทรัพยากร เรื่อง

เล่าหมายเลข 48 การปลูกป่าอย่างมีความรู้ ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 129, 148 และการถ่ายทอดความรู้เรื่องการอนุรักษ์ เรื่องเล่าหมายเลข 130

9.1 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการลดการใช้ทรัพยากร

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้วัสดุหรือภาชนะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ ทดแทนการใช้พลาสติก เป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ดังเรื่องเล่าหมายเลข 48

เรื่องเล่าหมายเลข 48 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเคยทำงานเป็นเอ็นจีโอ รมรงค์ ประเด็นสิ่งแวดล้อม การบริโภคที่ยั่งยืน เมื่อลาออกจากงานประจำ จึงมีโอกาสทำงานบริการจัดเตรียมอาหาร จึงได้หาวัตถุดิบที่ดีต่อสุขภาพ ต่อมาจึงลงทุนทำเป็นธุรกิจรับจัดอีเวนท์ซื้อภาชนะที่ใช้ซ้ำได้มาใช้ โดยจะทำอาหารเอง ใช้ของดี เลือกวัตถุดิบตามฤดูกาล พยายามอุดหนุนชาวบ้าน และลดการใช้บรรจุภัณฑ์ งานที่ทำจึงเหมือนการรณรงค์สิ่งแวดล้อมไปในตัว

...เราเคยทำงานเป็นเอ็นจีโอ รมรงค์ประเด็นสิ่งแวดล้อม อาหารที่ดี การบริโภคที่ยั่งยืน เวลาจัดประชุมแต่ละครั้ง จ้างคนอื่นมาเตรียมอาหารแล้วไม่ถูกใจ เลยตัดสินใจทำเอง ปรากฏว่าเพื่อนๆ ชอบกัน เวลาผ่านไป เราอึดตัวจากงานประจำ ช่วงแรก ๆ หารายได้จากการรับจัดต่าง ๆ รับผิดชอบ ทำอีเวนท์ แล้วได้ลองจัด catering ขนาด 20-30 คน สนุกนะ ได้สรรหาของอร่อยๆ ที่ดีต่อสุขภาพ หลังจากนั้น รุ่นพี่คนนึงชวนไปทำงานจริง ๆ จัง ๆ เป็นครั้งแรก เราลงทุนซื้อหม้อ ถ้วย จานอย่างมโหฬารเลย งานประชุมจัดที่จุฬาฯ ผู้เข้าร่วมทั้งหมด 170 คน ผู้จัดอยากได้ขนมดี ๆ ไม่มีบรรจุภัณฑ์ แก้วน้ำขอแบบล้างได้ ซึ่งตรงกับความตั้งใจเราอยู่แล้ว...

(เรื่องเล่าหมายเลข 48)

9.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการปลูกป่าอย่างมีความรู้

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการปลูกป่า ที่ผู้เล่าต้องการให้หน่วยงาน องค์กร ที่ต้องการปลูกป่าเน้นคุณภาพการปลูกมากกว่าปริมาณต้นไม้ ให้มีความรู้ในการปลูกป่า คัดเลือกพรรณไม้ให้เหมาะสมพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ตั้งแต่หน่วยงานที่ปลูกป่า เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ จึงจะกลายเป็นการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูธรรมชาติที่ยั่งยืน ดังเรื่องเล่าหมายเลข 129 และ 148

เรื่องเล่าหมายเลข 29 กล่าวถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งที่หันมาทำอาชีพเกษตรอินทรีย์เพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ดังเรื่องเล่าของชายคนหนึ่งทีลาออกจากงานธนาคารมาทำอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้กลางปานกลาง จึงมาทำอสังหาริมทรัพย์ด้วย แต่ทำแล้วรู้สึกว่าจะไม่ใช่ตัวเองจึงหยุด เพื่อศึกษาวิธีการทำเกษตรอินทรีย์และปรับปรุงสวนมะพร้าวอย่างเต็มรูปแบบ เป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งคนและธรรมชาติ รายได้ก็เพียงพอต่อการดำรงชีพ

...คำว่าเกษตรอินทรีย์ ผมมองที่การตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม ทั้งคนและธรรมชาติ เริ่มจากผมเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตัวเองกับคนอื่น ๆ ถ้าสิ่งแวดล้อมดี คุณจะมีความสุขไปด้วย ต้นทุนที่สูงกว่าเกิดจากกระบวนการที่มีรายละเอียด เราไม่ใช่ยาฆ่าหญ้า เลี้ยงแมลงไว้กำจัดศัตรูพืช ถ้าพินยาก็เป็นแบบชีวภาพ ไปจนถึงเรื่องค่าแรงที่เป็นธรรม คำว่าสิ่งแวดล้อมหมายถึงคนทำงานต้องมีความสุขด้วย...

(เรื่องเล่าหมายเลข 29)

เรื่องเล่าหมายเลข 129 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งเคยเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ครั้งหนึ่งได้รับมอบหมายให้ไปดูพื้นที่ปลูกป่าของบริษัทเอกชน เมื่อผู้บริหารมาถึงก็ปลูกพูดถึงโครงการ ถ่ายรูป แล้วก็ให้คนในพื้นที่ปลูกต่อ ทำงานอยู่ 5 ปี จึงลาออกแล้วเรียนต่อ แล้วกลับมาทำงานกองบรรณาธิการนิตยสารโลกสีเขียว ทำให้รู้จักคำว่า csr ในตอนนั้นเป็นการปลูกป่า สร้างฝาย ซึ่งเป็นการทำแบบผิวเผิน เพื่อประชาสัมพันธ์ไม่ได้ศึกษาถึงความเหมาะสม

...การปลูกป่า' เป็นวิธีการที่หลายบริษัทเลือกใช้ในกิจกรรมเพื่อสังคมของตัวเอง โดยรูปธรรมของความสำเร็จคือจำนวนกล้าไม้ต้นหมื่น นับแสน หรือนับล้านต้น แต่รู้หรือไม่ว่า ต้นไม้เหล่านั้นอาจสูญเปล่าไปอย่างน่าเสียดาย หากขาดการวางแผนที่ดี ทั้งการเลือกพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และการดูแลกล้าไม้ในช่วงเริ่มต้นจนกระทั่งเติบโตแข็งแรง ดังนั้น สิ่งสำคัญกว่าการได้ปลูกป่าคือการปลูกป่าอย่างเข้าใจ...

(เรื่องเล่าหมายเลข 129)

เรื่องเล่าหมายเลข 148 กล่าวถึงผู้เล่าคนหนึ่งเคยทำงานเกี่ยวกับนิตยสารแล้วมีโอกาสได้ไปปลูกป่ากับบริษัทหนึ่ง ที่หน่วยพิทักษ์น้ำตกแม่ปาน อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเดินทางที่ลำบาก เพราะฝนตก ถนนลื่น และต้นไม้หนาทึบจนมองไม่เห็นแสง เมื่อถึงจุดที่จะปลูกกุหลาบพันปีต้องโรยตัวไปปลูก จึงฝากคนอื่นปลูกเพราะไม่กล้าหน้าผาสูง

มาก จากการปลูกป่าครั้งนั้นทำให้รู้ว่าธรรมชาติมีความยิ่งใหญ่ ซึ่งจะดีมากกว่าหากผู้ปลูกมีความรู้ในการปลูก คำนึงถึงความ

...การปลูกป่าครั้งนั้นเปลี่ยนมุมมองของเราไปเลย คงจะดีนะ ถ้าโครงการปลูกป่าทั้งหลายเป็นแบบนี้ ไม่ใช่แค่รีบปลูก ถ่ายรูป แล้วจบ แต่มีการเลือกพรรณไม้ให้สอดคล้องกับพื้นที่ และปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม...

(เรื่องเล่าหมายเลข 148)

9.3 เรื่องเล่าเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการอนุรักษ์

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติว่ามนุษย์ต้องพึ่งพาธรรมชาติ เพื่อให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรทางธรรมชาติ ดังเรื่องเล่าหมายเลข 130

เรื่องเล่าหมายเลข 130 กล่าวถึงหญิงคนหนึ่งเล่าชีวิตตนเองว่าเรียนครู แต่รู้สึกท้อใจที่ไม่ใช่ตัวเองเลยเลยหันไปศึกษาต่อด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เกี่ยวกับระบบนิเวศ และสิ่งมีชีวิต ระหว่างนั้นได้ฝึกถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก ๆ โดยให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมประยุกต์เป็นกิจกรรม เหมือนเป็นครูแต่อยู่นอกระบบ ช่วงเรียนปริญญาโทจึงรู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไร และเพื่อใคร

...เรารู้สึกท้อใจที่ไม่ใช่ตัวเองเลย แม่รู้แบบนี้เลยเอาแผ่นพับมาให้ แล้วถามว่า 'เรียนใหม่ สิ่งแวดล้อมศึกษา' ด้วยความอยากหนีการเป็นครู เราเลยตัดสินใจเรียนต่อ ป.โท พอได้เรียนก็ชอบมาก เราได้เห็นโลกกว้าง เรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ ผู้คน สิ่งมีชีวิตต่างๆ และเห็นความเชื่อมโยงของสิ่งเหล่านั้น ระหว่างนั้นได้ฝึกถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กๆ คล้ายการฝึกสอนในโรงเรียน แต่เราอินมากกว่า สิ่งแวดล้อมศึกษาประยุกต์ความรู้มาเป็นกิจกรรม เชื่อมโยงเข้าหาชีวิตจริง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน เอาจริงๆ เหมือนเราเป็นครูแหละ แค่อยู่นอกระบบ เราไม่ได้บอกว่าฟิสิกส์ เคมี ชีวะ ไม่สำคัญ มันเป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็น ครูบางคนอาจเชื่อมโยงการสอนเป็นกิจกรรมสนุกๆ ได้ แต่เราไม่ได้เก่งขนาดนั้น ช่วงเรียน ป.โท เรารู้เลยว่าตัวเองเรียนไปทำไม จบไปจะทำอะไร แล้วทำสิ่งนั้นเพื่อใคร...

(เรื่องเล่าหมายเลข 130)

เรื่องเล่าหมายเลข 130 กล่าวถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนคือการให้ความรู้ว่าคนกับธรรมชาติมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความตระหนักว่าถ้าใช้อย่างไม่ประหยัดวันหนึ่งธรรมชาติก็อาจหมดลงได้

...จากการสังเกตเด็กที่ร่วมกิจกรรม ถ้าเป็นเด็กกิจกรรมที่ถูกคัดมา เวลาถามอะไรจะตอบได้ แต่มักเป็นความรู้แบบท่องจำ เราต้องถามต่อว่า ‘ทำไมถึงคิดแบบนั้น’ เพื่อให้เขาทบทวนคำตอบของตัวเอง ขณะเดียวกัน ถ้าเป็นเด็กทั้งห้อง เราจะเห็นความหลากหลาย ทั้งเด็กที่ไม่สนใจและนั่งฟังแบบง่วงๆ เราเคยช่วยกลุ่มข้างนอกจัดกิจกรรมถามเด็กที่เข้าร่วมว่า ‘รู้ไหมว่าน้ำมาจากไหน’ คำตอบมาทันทีเลยว่า ‘มาจากก๊อก’ บางคนตอบกวนๆ แต่คนไม่รู้จริง ๆ ก็มี ตอนนั้นคิดว่าเฉพาะเด็กกลุ่มนี้หรือเปล่า แต่พอได้คุยกับพี่ๆ ที่ทำงานกับเด็ก ส่วนใหญ่เจอเป็นเรื่องปกติเลย เด็กในเมืองจำนวนหนึ่งไม่สามารถเชื่อมโยงระบบนิเวศเข้ากับชีวิตของตัวเอง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 130)

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน “มนุษย์กรุงเทพฯ” แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี และต้องการให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาของส่วนรวมร่วมกัน เป็นการบอกเล่าถึงสิ่งที่ควรทำ และไม่ควรทำในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

10. เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน

เรื่องเล่าของคนกลุ่มหนึ่งที่รวมกลุ่มไปทำกิจกรรม Homeless Creative Lab เป็นการเรียนรู้ชีวิตคนไร้บ้านเพื่อนำมาผลิตสื่อ เพื่อให้คนทั่วไปรู้จักและลอบอกคดีที่มีต่อคนไร้บ้าน

คนเร่ร่อนไร้บ้าน คือ บุคคลที่ออกมาจากที่พักอาศัยเดิมที่ไม่สามารถอยู่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตามจึงออกมาอยู่ตามที่สาธารณะ (มูลนิธิอิสรชน) คนไร้บ้านจึงเป็นคนที่น่าสงสาร พวกเขาใช้ชีวิตเหมือนกับคนทั่วไป แต่ไม่ได้รับการเหลียวแลจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ได้แก่เรื่องเล่าหมายเลข 54 และ 55

คนไร้บ้านมีความน่าเห็นอกเห็นใจ เพราะปัญหาทางครอบครัวทำให้ต้องออกมาอยู่อย่างเร่ร่อน หรือบางคนถูกพ่อแม่ทิ้งตั้งแต่เด็กต้องระหกระเหินไปอยู่ข้างถนน

เรื่องเล่าหมายเลข 54 กล่าวถึงชายคนหนึ่งเล่าว่าเขาทำกิจกรรม homeless creative Lab เป็นการเรียนรู้อชีวิตคนไร้บ้านเพื่อนำมาผลิตสื่อ เขาเคยได้ยินคำว่าคนไร้บ้านมาบ้าง แต่มองเป็นเรื่องไกลตัว มีอาจารย์ท่านหนึ่งอธิบายว่ามีคำพูดว่าคนไร้บ้านเหมือนผี พวกเขาใช้ชีวิตแต่ไม่มีใครเห็น ผมและเพื่อนลงพื้นที่ บริเวณเสาชิงช้า ตัวเองมีคำถามเยอะมาก ทำไมถึงเป็นคนไร้บ้าน ทำไมถึงมาอยู่ข้างถนนเลยถามลุงดำแกนนำคนไร้บ้านด้วยความอยากรู้ แต่เขาบอกว่าถามแบบนี้ไม่ได้ ทุกคนมีปัญหาของตัวเอง

...ก่อนลงพื้นที่ ผมเคยคิดว่าคนไร้บ้านเลือกชีวิตแบบนั้นเพราะรักอิสระ หลังจากลงพื้นที่ ลุงคนหนึ่งเล่าว่าครอบครัวมีปัญหาบางอย่าง ป้าอีกคนถูกพ่อแม่ทิ้งไว้ที่วัดตอนอายุ 9 ขวบ เด็กผู้หญิงก็ใช้ชีวิตที่วัดไม่สะดวก เลยต้องเดินเร่ร่อนไปบนท้องถนน ป้าไม่ได้เล่ารายละเอียดมากนัก ผมลองนึกภาพตาม ตอนเราอายุเท่านั้น พ่อแม่ดูแลดีมาก แต่ป้าต้องใช้ชีวิตด้วยตัวเองแล้ว ไม่ใช่แค่นั้น การที่พ่อแม่ไม่ได้แจ้งเกิดป้าก็ไม่มีบัตรประชาชน เลยเข้าถึงสวัสดิการรัฐแทบไม่ได้เลย แต่ไม่ใช่คนไร้บ้านทุกคนที่ยินดีคุยนะ บางคนก็บอกว่า 'อย่ายุ่งๆ ไปๆ' เขาไม่พร้อมที่จะคุย เราอยากเข้าใจ พอถูกไล่ก็ตกใจนะ แต่พอคิดในมุมเขา เราเป็นเหมือนคนแปลกหน้า ไม่ยุ่งเลยดีที่สุด เพราะบางครั้งเจ้าหน้าที่ก็ปลอมตัวมาคุยแล้วจับตัวไปศูนย์คนไร้บ้าน...

(เรื่องเล่าหมายเลข 54)

เรื่องเล่าของคนไร้บ้านทำให้คนทั่วไปเข้าใจและเห็นอกเห็นใจคนไร้บ้าน โดยไม่ใช่การแสดงความเวทนาสงสาร เพราะแต่ละคนต่างก็เผชิญกับปัญหาในชีวิตไม่เหมือนกัน ฉะนั้นควรช่วยเหลือพวกเขาด้วยน้ำใจไมตรี และเห็นเข้าเป็นเพื่อนมนุษย์คนหนึ่ง

11. เรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น

เรื่องเล่าของบุคคลที่เป็นคนต่างชาติ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างประเทศ แล้วแสวงหาวิธีเข้ามาอาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานครเพื่อประกอบอาชีพ โดยเจ้าของเรื่องนี้เป็นชายพลัดถิ่นจากพม่า

เรื่องเล่าหมายเลข 95 กล่าวถึงประวัติชายพลัดถิ่นว่าตนเองว่าติดยาตั้งแต่อายุ 13 ปี เพราะตอนนั้นหาง่าย ดิดหนักขึ้นเรื่อย ๆ จนคนรอบข้างมองไม่ดี จนอายุ 20 ปี อยากรเริ่มต้นใหม่จึงออกจากพม่าไปหางาน จึงแอบเข้ามาประเทศไทย อยู่ไปสักพักจึงไปยื่นเรื่องให้ถูกกฎหมาย งานแรกที่ทำคือแบกข้าวสาร ทนทำงาน 3 ปี ก็ย้ายมาเป็นคนต่อวงจรไฟฟ้า ทำอยู่ 3 ปี ก็กลับไปแต่งงานพารรยามาอยู่ที่กรุงเทพฯ ด้วยกัน และมาทำอาชีพกูกัก ส่งเงินส่งให้ทางบ้านตลอด

ผู้เล่ามีชีวิตที่ประเทศไทยดีกว่าประเทศพม่า เพราะมีงานทำแล้วได้เงินเดือนส่งไปให้ที่บ้าน แต่การอยู่ที่เมืองไทยก็ต้องใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก เนื่องจากไม่ใช่บ้านเกิด และต้องอดทนต่อนายจ้างไม่มีชีวิตเป็นของตัวเอง

...ช่วงร้านอาหารขายไม่ดี เจ้านายก็จุกจิกๆ หาว่าทำอาหารไม่อร่อย เราก็ต้องเจียบ โดนบ่อยๆ ก็เบื่อ ผมตั้งใจว่าอีกสักพักจะกลับพม่าแล้ว เพิ่งเอาเงินเก็บไปซื้อที่ดินไว้ พ่อกับน้องชายของพ่อซ่อมมอเตอร์ไซค์ซ่อมจักรยานได้ ไม่มีใครอยากเป็นลูกจ้างไปตลอดหรอก ผมคงกลับไปทำงานของตัวเอง สร้างชีวิตใหม่ขึ้นมาด้วยตัวเอง

(เรื่องเล่าหมายเลข 95)

เนื้อหาของเรื่องเล่าคนพลัดถิ่น เป็นเรื่องเล่าของคนที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพื่อหารายได้ มักประกอบอาชีพรับจ้างที่มีรายได้ไม่แน่นอนและไม่มั่นคง มีชีวิตความเป็นอยู่ลำบาก แต่ยังคงมีความหวังถึงความสุขสบาย ความมั่นคงทางรายได้ และการสร้างครอบครัวที่ดีในอนาคต

12. เรื่องเล่าอื่น ๆ

เรื่องเล่าอื่น ๆ ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์เด็กชายคนหนึ่งที่ถามเรื่องทั่วไป ได้แก่ ความฝันในอนาคต ความชอบ และทัศนคติต่อบางสิ่ง ดังเรื่องเล่าหมายเลข 91 กล่าวถึงเด็กผู้ชายบอกเล่าถึงความฝันในอนาคตว่าเป็นเชฟ แต่ตอนหลังอยากเป็นนักประดิษฐ์ และถ้าเลือกได้อย่างเดียวจะเป็นนักประดิษฐ์ เพราะอยากสร้างหุ่นเก็บขยะ โดยเห็นจากการ์ตูน เลยอยากทำขึ้นมาจริง ๆ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก ในอนาคตอยากเปิดร้านอาหารขายซูชิพร้อมกับประดิษฐ์หุ่นยนต์ไปด้วย

เรื่องเล่าอื่น ๆ นี้ได้แสดงให้เห็นทัศนคติของเด็กที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยอยากสร้างหุ่นยนต์เก็บขยะ

...เป็นนักสิ่งแวดล้อมด้วยกัน โอย่อยากทำหุ่นยนต์เก็บขยะ หุ่นยนต์จะทำแบบนี้ (ลุกขึ้นยืน แล้วโน้มตัวมาข้างหน้า) เก็บขยะเข้าไปในตัว แล้วปล่อยออกมาเป็นก้อนๆ สามเหลี่ยมสี่เหลี่ยม แล้วค่อยเอาไปทิ้ง จะไม่ต้องเอาขยะใส่ถุงเห็นจากการ์ตูน โอย่เลยอยากทำขึ้นมาจริงๆ ปกติโอย่เอาขยะใส่ถุงแล้วใส่ถังขยะ แต่ถ้ามีหุ่นยนต์เราไม่ต้องเสียเวลามามัดถุงแล้วลดการใช้ถุงพลาสติกด้วย (เสียบคิด) ถ้าเราทิ้ง

ถุงพลาสติกลงไปใต้น้ำ เต่ามะเฟืองจะกินเข้าไป เพราะคิดว่าเป็นแมงกะพรุนเรืองแสง แต่เต่ามะเฟืองกินถุงพลาสติกไม่ได้ กินแล้วเดี๋ยวตาย หุ่นยนต์จะมาช่วยคน และช่วยเต่ามะเฟือง...

(เรื่องเล่าหมายเลข 91)

เรื่องเล่าอื่น ๆ ที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์เด็กชายคนหนึ่งที่ถูกถามเรื่องทั่วไป ได้แก่ ความฝันในอนาคต ความชอบ และทัศนคติต่อบางสิ่ง จึงไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มอื่น ๆ ได้

จากการศึกษาพบว่าเนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ที่พบมากที่สุดคือเรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ สะท้อนให้เห็นว่าสุขภาพร่างกายเป็นเรื่องสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ เรื่องเล่าการเจ็บป่วยพบว่าเป็นเรื่องเล่าของผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในด้านการรับประทานอาหาร การใช้ชีวิตที่ต้องเผชิญกับความเครียด ส่งผลให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บและสัมพันธ์กับจิตใจเกิดเป็นโรคซึมเศร้าซึ่งโรคซึมเศร้ามีผลมาจากการใช้ชีวิตของคนเมืองที่มีการแก่งแย่งแข่งขันสูงจึงเกิดเป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ของคนรวมไปถึงผู้พิการที่เป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคมที่รัฐละเลยในชีวิตความเป็นอยู่ สังเกตได้จากเรื่องเล่าที่กล่าวถึงความไม่พร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ซึ่งสะท้อนสภาพสังคมเมืองหลวงที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของคนในเมืองหลวง และการละเลยจากภาครัฐหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลทรัพยากรมนุษย์ ด้วยปัญหาเหล่านี้ผู้เขียนจึงนำเรื่องมารายงานให้สังคมได้ทราบชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง เนื้อหาลำดับต่อมาคือเรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ โดยในเรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพเป็นเรื่องเล่าของผู้ที่มีอาชีพหลากหลายอย่างน่าสนใจ บอกเล่าเรื่องราวการทำงานของคุณค่าที่ต้องดิ้นรนในการหางาน เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ในขณะที่บางคนต้องเดินทางจากต่างจังหวัดเข้ามาหางานในเมืองหลวง และมักเป็นผู้ที่มีฐานะยากจนและไม่ได้รับการศึกษาที่ดี ส่งผลให้เขาต้องทำอาชีพรับจ้างและต้องใช้ความอดทนอดกลั้นในการทำงานเป็นอย่างมาก และบางคนประกอบอาชีพเพื่อเป็นการตามหาความฝัน การค้นหาตัวตนของตนเอง ทำให้เห็นถึงการพัฒนาตนเอง การดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ได้ประกอบอาชีพที่ตนเองรักในเมืองหลวงที่มีการแข่งขันกันสูง แต่ก็เต็มไปด้วยโอกาสมากมาย ลำดับที่สามเป็นเรื่องของคนกับการปฏิบัติธรรม เนื่องจากว่ากรุงเทพมหานครเป็นสังคมเมืองที่มีความวุ่นวาย เนื่องจากมีประชากรหนาแน่น ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ บางคนอาจสิ้นหวังต่อปัญหาที่ได้เจอในเมืองหลวง เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรมจึงเป็นการหาทางออกของปัญหามากมายของผู้คนในเมืองหลวง เป็นแนวทางหนึ่งให้ผู้อ่านมองเห็นถึงทางออกของปัญหาโดยมีวัดเป็นเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ

บทที่ 4

รูปแบบเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

เนื่องจากเรื่องเล่าออนไลน์เป็นวรรณกรรมที่เผยแพร่ทางสื่อใหม่ ซึ่งแตกต่างกับสื่อสิ่งพิมพ์ที่คุ้นเคย ในบทนี้จึงขอกล่าวถึงรูปแบบของเรื่องเล่าในประเภทนี้ รูปแบบเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

4.1 ขนาดของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

4.2 วิธีการเล่าเรื่องออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

4.1 ขนาดของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” หากวิเคราะห์ขนาดโดยใช้จำนวนย่อหน้าของเรื่องเล่าเป็นเกณฑ์ ขนาดของเรื่องเล่าจะมีจำนวนย่อหน้ามีตั้งแต่จำนวนหนึ่งย่อหน้าไปจนถึงขนาดแปดย่อหน้า เรื่องเล่าขนาดสองย่อหน้ามีจำนวนมากที่สุด กล่าวคือมี 44 เรื่อง และน้อยที่สุดคือขนาดเจ็ดย่อหน้าและขนาดแปดย่อหน้า จำนวน 1 เรื่อง จำแนกได้ดังนี้

ลำดับ	ขนาดย่อหน้า	จำนวนเรื่องเล่า
1	หนึ่งย่อหน้า	23
2	สองย่อหน้า	44
3	สามย่อหน้า	38
4	สี่ย่อหน้า	18
5	ห้าย่อหน้า	7
6	หกย่อหน้า	2
7	เจ็ดย่อหน้า	1
8	แปดย่อหน้า	1

4.1.1 เรื่องเล่าหนึ่งย่อหน้า

ลักษณะของการเล่าที่เข้าสู่ประเด็นที่ต้องการสื่อสารบอกกล่าวให้ผู้อื่นทราบอย่างชัดเจน มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว แสดงความคิดของตนเองต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่

ต้องการบอกเล่าคนอื่น ๆ รับรู้ ดังตัวอย่างการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้พิการ ด้วยการสนับสนุนให้คนหนึ่งหลุดจากความพิการ แต่คนพิการถูกกีดกันในหลายเรื่อง แม้แต่สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

“สวัสดิการของคนพิการคือการสนับสนุนให้คนๆ หนึ่งหลุดจากภาวะ คนพิการต้องเสียภาษีผ่านการใช้จ่ายอยู่แล้ว ภาษีเป็นรายได้ของรัฐ การสนับสนุนให้คนพิการออกมาใช้ชีวิต ถ้าออกมาแล้วมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกิดการจ้างงาน คนพิการมีรายได้มากขึ้น สุดท้ายภาษียกกลับคืนสู่รัฐ ที่ผ่านมามีคนพิการถูกกีดกันในหลายเรื่อง เข้าถึงสาธารณประโยชน์ทั่ว ๆ ไปไม่ได้ จนไม่สามารถมีชีวิตเหมือนคนอื่น ๆ ดังนั้น สวัสดิการไม่ใช่สิทธิพิเศษ แต่คือสิ่งที่คน ๆ หนึ่งควรได้รับเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้ เพื่อให้มีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม”

(เรื่องเล่าหมายเลข 24)

อีกลักษณะหนึ่งของการเล่าเรื่องขนาดหนึ่งย่อหน้า คือการเล่าประวัติของตนเอง แต่ไม่ได้ละเอียดมากนัก อาจเล่าเรื่องอาชีพของตนเอง เพื่อนำเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านได้ทราบ เช่น ความสัมพันธ์ของครอบครัวเพื่อเข้าสู่ประเด็นการเลี้ยงดูบุตร การเล่าถึงประวัติด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประเด็นการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 134 กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งเมื่อก่อนทำงานที่มหาชัย แต่ปัจจุบันย้ายมาอยู่ใกล้คนรักจึงมาทำงานที่ร้านอาหารญี่ปุ่นแถวสีลม ด้วยไม่มีวุฒิการศึกษาทำให้เขาต้องทำทุกอย่างตามที่มีคนสั่งเพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์ และทยอยเก็บเงินเพราะมีความฝันว่าอยากซื้อที่ดินที่บ้านเกิดจังหวัดกาญจนบุรี

“เมื่อก่อนผมทำงานอยู่มหาชัย พอมาเจอแฟนก็อยากอยู่ใกล้กัน เลยย้ายมาทำงานร้านอาหารญี่ปุ่นแถวสีลม เพิ่งทำได้วันเดียวเอง ด้วยความไม่มีประสบการณ์ เลยทำอะไรไม่ค่อยเป็น บอกอะไรก็ทำตามไปก่อน หนักใจเหมือนกันนะ แต่เราไม่มีวุฒิการศึกษา เลยเลือกอะไรไม่ได้มาก คิดว่าตั้งใจทำไปสักพักคงทำได้ ถ้าทำอาหารเป็นต่อไปสมัครงานที่ไหนก็ง่าย หรืออาจเปิดร้านของตัวเอง ระหว่างนี้คงทำไปเรื่อย ๆ ทยอยเก็บเงิน ผมอยากซื้อที่ดินที่กาญจนบุรี อยากกลับไปอยู่บ้านเกิดของตัวเอง”

(เรื่องเล่าหมายเลข 134)

เรื่องเล่าหมายเลข 120 เป็นตัวอย่างการสรุปข้อคิดถึงการยอมรับและเข้าใจชีวิต หรือบางคนมีความหวังถึงอนาคตตามที่ตนเองต้องการ และพยายามมองหาความสุขจาก

เรื่องราวที่เกิดขึ้น ดังเรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งที่เป็นโรคซึมเศร้า ที่รู้สึกที่ตัวเองไร้ค่าจึงพยายามฆ่าตัวตาย แต่ยังมีโอกาสเขา จึงพยายามเปลี่ยนวิธีคิดให้ตนเองมีกำลังใจในการมีชีวิตต่อไป

“เมื่อไม่นานมานี้ ผมเห็นเพื่อนกำลังเครียด เลยพิมพ์ไปหาว่า ‘ถ้ามีอะไร ผมอยู่ตรงนี้ตลอดนะ’ เพื่อนอ่านแล้วส่งข้อความกลับมาว่า ‘ผมรู้ว่ามิคุณอยู่ตลอด คุณคือคนที่ผมเชื่อใจมากที่สุด’ พอได้อ่านแบบนี้แล้วรู้สึกดีนะ วันนั้นนอนหลับอย่างสบายใจเลย ช่วงเวลาที่ ‘โรคซึมเศร้า’ ทำให้ไม่เห็นคุณค่าในตัวเองการมีใครสักคนพิมพ์มาคุยธรรมดๆ แล้วทำให้เรารู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เป็นคำพูดที่ดีมาก ผมมัก screenshot ข้อความนั้นเก็บไว้อ่าน อ่านเพื่อบอกตัวเองว่าอย่างน้อยเรายังเป็นคนสำคัญของใครสักคน”

(เรื่องเล่าหมายเลข 120)

จากข้างต้นสรุปได้ว่าเรื่องเล่าหนึ่งย่อหน้าเป็นการเล่าเรื่องที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว มุ่งชี้ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มิได้เป็นเรื่องเล่าเหตุการณ์ขนาดยาว มักเป็นการแสดงความคิดเห็น จึงทำให้มีขนาดสั้น

4.1.2 เรื่องเล่าสองย่อหน้า

ลักษณะของเรื่องเล่าในส่วนย่อหน้าแรกเป็นการเล่าประวัติของผู้เล่า หรือเหตุการณ์ที่ผู้เล่าได้ประสบมา เช่น ประวัติการศึกษา การเริ่มต้นการทำงาน เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจนกลายเป็นคนพิการ เป็นต้น เป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องเล่า ย่อหน้าที่สองเป็นเหตุการณ์ต่อจากย่อหน้าแรก มีเนื้อเรื่องกล่าวถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เล่า จุดมุ่งหมายในการกระทำบางสิ่งให้ประสบความสำเร็จ การจัดการกับปัญหา ความคาดหวังต่อสิ่งที่กำลังที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือการยอมรับเรื่องราวที่เกิดขึ้น เป็นบทสรุปของเรื่องเล่า เช่น เรื่องความเท่าเทียมเสมอภาคของทุกเพศในสังคมไทย ความสุขในการทำงาน

เรื่องเล่าหมายเลข 123 กล่าวถึงสาวประเภทสองที่เล่าเรื่องของตนเอง ว่าหลังจากเรียนจบที่ญี่ปุ่นแล้วต้องกลับมาใช้ทุนที่ภาครัฐ วันที่สัมภาษณ์งานแต่งตัวลักษณะเหมือนผู้ชาย จึงได้เข้าทำงาน แต่วันเริ่มงานเขาแต่งกายด้วยชุดผู้หญิง เมื่อหัวหน้าฝ่ายบุคคลมาพบจึงเรียกไปพูดคุยและต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชาว่าจะรับหรือไม่ เขาได้ปรึกษาเครือข่ายเพื่อนกะเทย (Thai Transgender Alliance-ThaiTGA) ได้แนะนำว่าให้คุยด้วยเหตุผลว่าการแต่งกายไม่เกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งผู้บังคับบัญชาก็เข้าใจจึงได้บรรจุราชการ เขามีความคิดว่าการเปิดเผย

ตัวตนเป็นการเปิดโอกาสให้ใช้ศักยภาพของตัวเองอย่างเต็มที่ เนื่องจากสบายใจที่จะทำงาน และทำให้มีความมั่นใจ

“หลังจากจบ ม.3 เราได้ทุนจากรัฐบาลไทยไปเรียนที่ญี่ปุ่นจนจบปริญญาโท รวมระยะเวลา 10 ปีครึ่ง เรียนจบก็ต้องกลับมาใช้ทุนในหน่วยงานภาครัฐ 21 ปี ช่วงใกล้เรียนจบเราเลือกหน่วยงาน หน่วยงานก็พิจารณาเราด้วย พอถึงรอบสัมภาษณ์ เราไม่ได้คิดเรื่องแต่งหญิงเลย ในใจคิดว่าเป็นไปไม่ได้ เคยมีคนแนะนำว่า 'ต่อให้แปลงเพศแล้ว ก็แต่งชายไปทำงานได้ อาจจะดูดีกว่า ไม่ถูกเพ่งเล็งตั้งแต่เริ่มงานด้วย' วันนั้นเลยใส่เสื้อเซิต ผูกไท กางเกงสแล็ค รองเท้าหนัง ยังผมสั้นอยู่ด้วย คนสัมภาษณ์คงคิดว่าแค่ดั่งดั่ง เลยไม่ได้ว่าอะไร พอหน่วยงานตกลงว่ารับเข้าทำงาน เราคุยกับรุ่นพี่ที่ทำงานที่นั่น ก็บอกว่าส่วนใหญ่รับเรื่องนี้ได้ พอคุยเพื่อนที่เป็นนักกฎหมาย ก็บอกว่ามีความเป็นไปได้ที่จะแต่งหญิงไปทำงาน โอเค งั้นเราเตรียมทุกๆ อย่างให้เป็นผู้หญิงเลยละกัน ตั้งแต่รูปถ่ายติดบัตร ข้าราชการ เครื่องแบบราชการของผู้หญิง วันแรกที่เริ่มงานก็แต่งหญิงไปเลย แต่ยังใส่เป็นกางเกงอยู่ ผอ.ฝ่ายบุคคลมาเห็น ก็คนที่เคยสัมภาษณ์นั่นแหละ เขาพูดว่า 'บอกตามตรง ผมเองยอมรับไม่ได้ เอาแบบนี้ละกัน ลองไปคุยกับต้นสังกัดว่าโอเคหรือเปล่า แล้วค่อยตัดสินใจว่าจะบรรจุไหม' ตอนนั้นเขาไม่ได้พูดแรงนะ มันคงเป็นเรื่องใหม่ของคนในระบบราชการ เราไม่รู้ว่ลึๆ เขายอมรับหรือเปล่า แต่ด้วยบทบาทหน้าที่เขาต้องไม่ยอม”

“เราปรึกษาพี่จาก เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย Thai Transgender Alliance-ThaiTGA เขาแนะนำให้พูดคุยด้วยเหตุผล อธิบายว่าการแต่งกายไม่ได้ส่งผลต่อการทำงาน พอเจอผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ยังไม่ทันจะอธิบายเหตุผลเลย เขากลับบอกว่า 'ถ้าน้องทำงานได้ พี่ไม่มีปัญหากับการแต่งกายนะ สิ่งที่ห่วงมากกว่าคือน้องจะชอบงานที่นี้หรือเปล่า' เราประทับใจมาก พอไปแจ้งผอ.ฝ่ายบุคคล เราก็ได้รับการบรรจุ ซึ่งมารู้ทีหลังว่าเราไม่ใช่เคสแรกด้วย การได้เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องปิดบัง ไม่ต้องแอบ เปิดโอกาสให้เราใช้ศักยภาพมาทำงานอย่างสบายใจ เราไม่ได้แต่งหญิงจำทุกวัน บางวันก็อยากแต่งเท่ๆ บ้าง ซึ่งการได้แต่งตัวตามต้องการ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ยอมรับความหลากหลาย ทำให้เรามั่นใจ กล้าพบปะผู้คน กล้าแสดงความคิดเห็น แต่ในหน่วยงานที่คนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน ยังมีบางคนที่ไม่ดีและ เคยมีผู้ใหญ่บางคนมาพูดว่า 'เคยมีคนนึงไปประชุมต่างประเทศ คนก็นินทากันว่าประเทศไทยส่งคนแบบนี้มาได้ยังไง น่าอับอายมากเลยนะ' เขาต่อว่าผู้หญิงข้ามเพศคนนึง เหมือนต่อว่าเราไปด้วย รวมถึงมาถามเรื่องส่วนตัวว่า 'แล้วนี่ผ้าหรือยัง' พอเล่าให้หัวหน้าต้นสังกัดฟัง เขาบอกอย่าไปสนใจเลย เพราะคนที่พูดก็นิสัยไม่ค่อยดี คนในระบบราชการไม่ได้เลวร้ายทุกคน เราว่าตัวเองโชคดีที่ได้ผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจ”

ประวัติของผู้เล่า

พฤติกรรมที่ท้าทาย
สังคมของผู้เล่า

ผลของการกระทำ

จากข้างต้นสรุปได้ว่าเรื่องเล่าสองย่อหน้ามีใจความสำคัญสองส่วน ในย่อหน้าแรก เป็นส่วนที่เล่าประวัติของผู้เล่า ความเป็นมาของประเด็นที่ต้องการสื่อสาร ย่อหน้าที่สองเป็นส่วนที่เล่าเหตุการณ์ต่อจากย่อหน้าแรก เป็นการสื่อสารประเด็นให้ผู้อ่านได้ทราบ รวมไปถึงบทสรุปของเหตุการณ์

4.1.3 เรื่องเล่าสามย่อหน้า

ลักษณะของเรื่องเล่าที่ย่อหน้าแรกกล่าวถึงชีวิตของผู้เล่าตั้งแต่จุดเริ่มต้นในการลงมือทำบางสิ่ง หรือเรื่องราวที่ได้ประสบมา เช่น เรื่องที่มากกระทบจนกลายเป็นโรคซึมเศร้า เรื่องปัญหาครอบครัว เป็นต้น ย่อหน้าที่สองเล่าเหตุการณ์ต่อจากย่อหน้าที่สอง และเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการสื่อสาร การเผชิญกับเรื่องราวทั้งดีและร้าย การพิสูจน์ตัวเอง เช่น การค้นพบตัวเองจากการลงมือทำ ความรุนแรงจากการกลั่นแกล้งบนโลกอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ย่อหน้าที่สาม เล่าถึงแนวคิดของตัวเองต่อประเด็นที่ต้องการสื่อสาร ความเข้าใจในบทเรียนที่ผ่านมา การยอมรับเรื่องราวที่เกิดขึ้น ถึงแม้จะต้องเผชิญกับปัญหานั้นอยู่ ทำให้มีความสุขมากขึ้น และหวังถึงความสุขในอนาคตข้างหน้า

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 13 กล่าวถึงบุคคลหนึ่งที่มีปัญหาครอบครัว มักจะทะเลาะกับพ่อเป็นประจำ เนื่องจากพ่อบังคับให้เรียนพยาบาลทั้งที่เธอต้องการเรียนอย่างอื่น เธอมีความรู้สึกว่าถูกกดดันจึงคิดฆ่าตัวตายเนื่องจากการถูกบังคับ ระหว่างที่รักษาอยู่ที่โรงพยาบาลก็มีประกาศผลว่าสอบผ่านพยาบาล จึงต้องไปรายงานตัวทั้งที่ไม่ได้อยากเรียน จนกระทั่งช่วงเรียนปี 3 พ่อของเธอป่วยเป็นโรคมะเร็งตับและไม่ได้บอกคนในครอบครัวจนอาการหนักและเสียชีวิต ซึ่งเธอนั้นไม่ได้ดูแลพ่อเท่าที่ควรและพูดไม่ดีกับพ่อเพราะยังคงมีความรู้ถึงการถูกบังคับ จนเมื่อเวลาผ่านไปได้นึกบทพวณที่พ่อบังคับให้เรียนพยาบาล คงเพราะต้องการให้เธอดูแลน้องที่ป่วยเป็นโรคหัวใจตีบ ในเวลานี้เธอต้องการให้พ่อบอกว่าป่วยจะได้มีโอกาสดูแล เธอมีมุมมองว่าการสื่อสารกันในครอบครัวมีความสำคัญมาก มีอะไรต้องคุยกันดีกว่าจากกันแบบไม่เข้าใจ

“ตอนอยู่ ม.6 เราสอบติดวิศวะคอม แต่พ่อไม่ยอมไปมอบตัวให้ จนพ่อของเพื่อนต้องไปให้ ถึงเวลาต้องจ่ายเงิน พ่อก็ไม่ให้อีก ช่วงนั้นไม่ว่าสอบติดที่ไหน พ่อไม่เอาไปหมด บอกว่าอยากให้เรียนพยาบาล แต่พยาบาลประกาศผลที่สุดท้าย ถ้าออกมาว่าไม่ได้ นั่นคือไม่เหลือที่ไหนแล้ว คะแนนของเราติดสำรองอันดับหนึ่ง ยังต้องรอลุ้น ช่วงนั้นเป็นอะไรที่เครียดและกดดันมาก เราทนไม่ไหวเลยคิดสั้น กินยาไปเป็นสิบเม็ด จนต้องไปล้างท้องที่โรงพยาบาล ทีมจิตเวชมาคุยด้วย เราบอกไปว่า ‘เบื่อที่ถูกบังคับ เบื่อที่ไม่ได้เป็นตัวของตัวเอง’ แม้ได้

ที่มาของปัญหา

ยีนก็ร้องไห้ พ่อคงรู้สึกแย่มาก แต่ไม่ได้พูดอะไร ช่วงเราพักฟื้นอยู่โรงพยาบาล
 ปรากฏว่ามีคนสนิทเราเลยได้เรียนพยาบาล ต้องไปรายงานตัวทั้งที่ยัง
 โทมๆ อยู่ ตอนนั้นไม่ได้ชอบเลย เป็นการตัดสินใจว่า อยากให้เป็นก็เป็นให้
 “ช่วงเราเรียนอยู่ปีสาม จู๋ ๆ พ่อทรุดกะทันหัน พอไปถึงโรงพยาบาล เป็น
 ครั้งแรกที่คนในบ้านรู้ว่าพ่อเป็นมะเร็งตับ ตอนนั้นอาการหนัก
 มาก ไม่กี่ชั่วโมงต่อมาพ่อก็เสียชีวิต มันโหมมาก ซึ่งจริง ๆ พ่อรู้มาหลาย
 เดือนแล้ว แต่ไม่บอกใครเลย เมื่อก่อนพ่อบอกว่า ‘ไม่ไหววะ ปวดท้อง ไป
 นอนละ’ แม่เข้าใจว่าขี้เกียจ ตอนดึกๆ พ่อหายออกจากบ้าน ไม่มีใครรู้ว่า
 ไปไหน แม่เข้าใจว่าพ่อไปเล่นยา แต่จริง ๆ พ่อขับรถไปเอายาที่
 โรงพยาบาล ตอนพ่อเสีย แม่โทรมาบอกว่าพ่อไม่สบาย พอเรานั่งรถไปถึง
 โรงพยาบาล เลยรู้ว่าพ่อเสียแล้ว เราโยนกระเป๋าหน้าห้องไอซียู เข้าไป
 ร้องไห้ ๆ ๆ ด้วยความรู้สึกผิด การถูกตีกรอบชีวิต เราเลยพูดไม่ดีกับเขา
 ไว้เยอะ แล้วตั้งแต่เด็ก ๆ เราเห็นพ่อกับแม่ทะเลาะกันบ่อย บางครั้ง
 รุนแรงถึงขั้นใช้กำลัง ครั้งหนึ่งที่พ่อลงไม้ลงมือกับแม่เราเคยเอากรรไกรทุบ
 หลังเราไม่น่าทำแบบนั้น

จุดสูงสุดของเรื่อง

พ่อคือคนที่อยากให้เราเรียนพยาบาลแต่สุดท้ายเราไม่ได้ดูแลพ่อเลยตอนนั้น
 ไม่เข้าใจว่าบังคับทำไมแต่นึกย้อนไปน้องเราเป็นโรคหัวใจตีบมาตั้งแต่
 กำเนิดพ่อคงอยากให้เราเรียนเพื่อมาดูแลน้อง”

การคลายปมปัญหา

“ถ้าพ่อบอกว่าตัวเองป่วย เราคงได้ดูแลเขาในช่วงสุดท้ายของชีวิต แต่ไม่ได้
 ทำเลย ถ้ารู้ว่าเขาเป็นโรคนี้น่าจะเอาใจ การกระทำรุนแรงอาจไม่ได้เกิด
 จากนิสัยทั้งหมด มะเร็งตับจะเกิดภาวะของเสียคั่ง ทำให้คนไข้มีอาการปวดหลัง
 จนทำร้ายคนอื่น พอเรียนจบมาทำอาชีพพยาบาล ถ้าแม่กำลังป่วยหนัก ดูจาก
 อาการแล้วอาจอยู่อีกไม่นาน ลูกไม่กล้าบอกความรู้สึกในใจ ไม่กล้าทำอะไรให้
 กัน เราจะพยายามเป็นตัวเชื่อม ถามลูกว่า ‘อยากจะบอกอะไรแม่ไหม รีบทำ
 นะ’ การสื่อสารในครอบครัวสำคัญมาก เราอยากให้เราแม่ลูกคุยกันเยอะๆ ถ้า
 มีโอกาสได้เตรียมตัวก่อนตาย ได้คลี่คลายความสัมพันธ์ที่ติดค้าง เป็นความสุข
 เล็ก ๆ น้อย ๆ ครั้งสุดท้าย ยังดีกว่าจากไปแบบไม่เข้าใจกัน”

แนวคิดจากเรื่องที่ได้ประสบมา

(เรื่องเล่าหมายเลข 13)

เรื่องเล่าสามย่อหน้า ในย่อหน้าที่หนึ่งกล่าวถึงความเป็นมาจุดเริ่มต้นของประเด็นที่ต้องการสื่อสารของผู้เล่า ย่อหน้าที่สองเล่าเหตุการณ์ต่อจากย่อหน้าแรกเป็นปัญหาอุปสรรคที่ได้เผชิญ ย่อหน้าที่สามเป็นการเล่าเรื่องต่อจากย่อหน้าที่สอง เป็นการคลายปมปัญหาและเข้าใจบทเรียนของชีวิตที่ผ่านมา เข้าใจความรู้สึกของคนรอบตัวและให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน

4.1.4 เรื่องเล่าสี่ย่อหน้า

ลักษณะของเรื่องเล่าที่ย่อหน้าแรกกล่าวถึงชีวิตของตัวเอง บอกถึงจุดเริ่มต้นของเรื่องในแต่ละคนได้ประสบมา ย่อหน้าที่สองเป็นการเล่าเรื่องราวต่อจากย่อหน้าแรก โดยเล่าถึงผลกระทบที่เกิดจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากย่อหน้าแรก ปัญหาที่ต้องเผชิญ เช่น เมื่อเรียนจบต้องเข้าสู่การทำงานทำให้เห็นสภาพสังคม การคมนาคมของผู้พิการที่ยากลำบาก เป็นต้น ย่อหน้าที่สามเป็นการความเข้าใจ เริ่มมองหาแนวทางการแก้ไข แล้วลงมือทำเพื่อให้ชีวิตดีขึ้น เริ่มมองเห็นผลลัพธ์ที่ดีขึ้นจากการหาทางออกของปัญหา ย่อหน้าที่สี่กล่าวถึงเหตุการณ์ต่อจากย่อหน้าที่สาม กล่าวถึงการยอมรับเรื่องที่ได้ประสบมา เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล การให้บริการแก่ผู้พิการ

เรื่องเล่าหมายเลข 42 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่เป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง เล่าเรื่องการดำเนินชีวิตด้วยรถวีลแชร์ที่ยากลำบากเนื่องจากบางช่วงทางเดินฟุตบอลแคบ วีลแชร์ผ่านไม่ได้ จนต้องลงไปบนถนนใหญ่ หรือบางครั้งต้องเดินทางโดยรถแท็กซี่ก็มักจะถูกปฏิเสธเมื่อเห็นว่าเธอมากรถวีลแชร์

“เราเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงที่เรียกว่า SMA (Spinal muscular atrophy) เกิดจากความผิดปกติของดีเอ็นเอ ทำให้อวัยวะที่มีกล้ามเนื้อใช้งานได้ไม่เต็มร้อย ตอนเด็กๆ ยังเดินได้บ้าง อาศัยเกาะๆ จับๆ เพื่อนไป พอขึ้นประถมต้องเปลี่ยนห้องเรียนบ่อย บางครั้งไกลข้ามตึก เลยเริ่มใช้วีลแชร์เป็นครั้งแรก และเปลี่ยนมาเป็นวีลแชร์ไฟฟ้าตอนทำงานแล้ว บ้านของเราอยู่ในซอยเอกมัย ซึ่งฟุตบอลค่อนข้างแคบ บางช่วงวีลแชร์ผ่านไม่ได้จนต้องลงบนถนน เวลาจะไปไหนเลยให้พ่อหรือแม่ขับไปส่งที่นั่น หรือส่งที่บีทีเอสแล้วเราไปต่อเอง ส่วนขากลับก็ให้พ่อหรือแม่ขับมารับที่นั่น หรือรับที่บีทีเอส ความช่วยเหลือที่ต้องการคือย้ายตัวเราจากวีลแชร์ขึ้นบนเบาะรถ แล้วพับเก็บวีลแชร์ขึ้นรถ ส่วนตอนลงจากรถก็ช่วยกางวีลแชร์แล้วย้ายตัวจากเบาะรถมานั่งบนวีลแชร์”

ความเป็นมา และการดำเนินชีวิตของผู้เล่า

“ครั้งแรกที่กลับบ้านด้วยแท็กซี่คือตอนมหาวิทยาลัย แต่ก็นั่งมากับเพื่อนนะ เวลาโบกแท็กซี่ คนขับมักถามว่า ‘คนนั่งวีลแชร์ไปด้วยไหม’ พอบอกว่าไป เขาก็ไม่ไป บอกว่า วีลแชร์ขึ้นไม่ได้บ้าง เดิมแก็สบ้าง หรือไม่บอกเหตุผลบ้าง เจอครั้งแรกๆ ก็เหวอ ทำไมต้องถาม ที่ไม่ไปเพราะเรานั่งวีลแชร์เหวอ เราไม่ได้ใครใคร เพราะยังไม่ใครยังรู้สึกไม่ดีกับตัวเอง เอาจริง ๆ ก็ไม่รู้เหตุผลหรอก คนขับอาจคิดว่าวีลแชร์จะทำให้รถเป็นรอย ไม่รู้วิธีช่วยเหลือคนพิการ หรือกำลังปวดหลังอยู่ก็ได้ เจอบ่อย ๆ ก็ชินแล้วละ แต่ความอึดอัดคือทำให้เพื่อนต้องมาซ้ำไปด้วย เคยมีครั้งนึง ขณะที่เพื่อนเจอเจออยู่ ปรากฏว่าตำรวจเดินมาสั่งให้คนขับแท็กซี่รับ ตอนนั้นคิดในใจว่า ถ้าบอกตำรวจว่าไม่ขึ้นละ ก็ที่แรกจะขึ้นไม่ใช่เหวอ เลยต้องขึ้นตอนแรกกังวลนะ แต่ปรากฏว่าคนขับพูดจาดี บอกว่า ‘ผมไม่ได้ตั้งใจจะไม่รับนะ แต่คิดว่าวีลแชร์น่าจะขึ้นไม่ได้’ เลยนั่งจนถึงที่หมายโดยไม่ได้

อึดอัดอะไร

“ส่วนการเรียกรถผ่านแอป อาจเพราะหน้าจอไม่ได้แจ้งว่ามีวีลแชร์ เลยยังไม่มีใครปฏิเสธ แต่ปัญหาคือ เราไม่รู้ว่าจะรถที่ได้เป็นแบบไหน ถ้าคันเล็กแล้วด้านหลังมีของวางอยู่ ก็ต้องลุ้นหน่อย เพราะใส่วีลแชร์แล้วค่อนข้างพอดีเลย แต่ช่วงหลังความสยองเปลี่ยนไป ตอนนั้นอยู่กับเพื่อนผู้หญิงตัวเล็ก ๆ เห็นยี่ห้อเห็นรุ่นรถ มันคือรถกระบะ คิดตลอดเวลาเลย จะขึ้นยังไง ต้องนั่งท้ายไหม ถ้าคนขับไม่ช่วยใครจะช่วยอุ้ม ตอนนั้นจะยกเล็ก แต่เขากำลังมาแล้ว เลยไม่ได้ยกเล็ก พอรถมาถึงปรากฏว่า สูงมาก (เน้นเสียง) เรากับเพื่อนจิกๆ จักๆ อยู่สักพัก ฆนาตว่าเรายืนแล้วนะ เบาะยังอยู่บริเวณนอกเลย สุดท้ายคนขับเลยวิ่งลงมาช่วยอุ้มขึ้น ตอนลงก็มาช่วยอุ้มอีก ช่วงหลังๆ เวลาเรียกรถได้แล้ว เราจะดูรูปคนขับและรุ่นรถ ถ้าเป็นผู้หญิงหรืออายุเยอะแล้ว เราจะโทรบอกก่อน ‘เรานั่งวีลแชร์นะ’ ถ้าไม่ไหวจะได้ไปขอความช่วยเหลือจากยามแถวนั้นไว้ก่อน”

“ไม่ใช่แค่เรียกผ่านแอปที่บริการดีนะ คนขับแท็กซี่หลายคนก็มีน้ำใจ จอดรับโดยไม่ลังเล ไม่แสดงท่าทีว่า วีลแชร์คือปัญหา ถ้าด้านหลังมีถังแก๊ส ก็ช่วยยกรถมาเบาะกลาง เราไม่ได้บอกว่าทุกคนต้องช่วยได้ เพราะไม่ใช่ทุกคนที่มีประสบการณ์ร่วมกับคนพิการ อาจช่วยไม่เป็น หรืออาจสุขภาพไม่แข็งแรง แต่ติดขัดตรงไหนอยากให้ออกตรง ๆ แล้วช่วยเท่าที่ช่วยได้ ที่ผ่านมาการปฏิเสธไม่ได้เกิดจากความพิการหรอก เพราะคนทั่วไปก็โดนกัน ขับไปอีกหน่อยได้ผู้โดยสารที่ไม่พิการ ไม่ต้องจอดนาน ไม่ต้องลงมาช่วย เผลอๆ รถไม่เป็นรอย เข้าใจได้แหละ คนมีทางเลือกก็ยอมเลือกในทางที่ดีกว่า”

ปัญหา อุปสรรคที่
ต้องเผชิญ

การหาแนว
ทางแก้ไขปัญหา

การเข้าใจและ
ยอมรับในชีวิต
ของตนเอง

(เรื่องเล่าหมายเลข 42)

4.1.5 เรื่องเล่าทำย่อหน้า

ลักษณะของเรื่องเล่าที่เนื้อหาในย่อหน้าแรกเป็นเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่ได้ประสบมา ย่อหน้าที่สองกล่าวถึงเรื่องราวเหตุการณ์ต่อจากย่อหน้าแรก กล่าวถึงจุดแตกหักจนต้องเรียกร้องสิทธิของตนเอง เล่าถึงการเผชิญกับปัญหา อุปสรรค ความทุกข์ยากที่ได้ประสบ ย่อหน้าสามเล่าถึงการคลี่คลายปัญหา โดยแต่ละคนจะมีแนวทางที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของตนเอง ย่อหน้าที่สี่กล่าวถึงเรื่องราวต่อจากย่อหน้าที่สาม กล่าวถึงผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาในย่อหน้าที่สาม ย่อหน้าที่ห้ากล่าวถึงการยอมรับและกล่าวที่จะเผชิญกับความจริง และบอกกล่าวให้สังคมเข้าใจในสิทธิของผู้หญิง

เรื่องเล่าหมายเลข 32 เรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งที่ได้ไปสังสรรค์กับเพื่อน เมื่อดื่มสุราจนเมาจึงไปนอนหอบของเพื่อนผู้หญิง แต่กลุ่มเพื่อนผู้ชายได้โทรศัพท์มาว่าอยากขึ้นมานั่งคุยเล่นกันตามประสาเพื่อน หลังจากนั้นพวกเขาบอกกลับไม่ไหวขอนอนด้วย กลุ่มเพื่อนผู้หญิงก็ให้นอน กลางดึกเธอก็จึงถูกกลวนลามทางเพศ

“คืนนั้นเราไปแฮงค์เอาท์กับเพื่อน ในกลุ่มมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย พอดื่มจนเริ่มเมา เรากับเพื่อนผู้หญิงขอลากลับก่อน ตั้งใจไปนอนหอบของเพื่อนผู้หญิง ตอนกำลังจะนอน กลุ่มเพื่อนผู้ชายโทรมาว่าอยากขึ้นมาเล่นด้วย เรานั่งคุยเล่นกัน 5 คนตามประสาเพื่อน สักพักเพื่อนคนหนึ่งขอตัวกลับ เลยเหลือ 4 คน คือเรา เพื่อนผู้หญิง เพื่อนผู้ชาย และเขา เพื่อนผู้หญิงหลับไปก่อน หลังจากนั้นเขาบอกว่า ‘กลับไม่ไหว นอนด้วยได้ไหม’ เราเห็นว่าเป็นเพื่อนกัน โอเค นอนก็นอน เพื่อนผู้หญิงนอนริมเตียงด้านนี้ เรานอนอีกด้าน เพื่อนผู้ชายนอนที่พื้น ส่วนเขาแทรกมานอนกลางเตียง ผ่านไปสักพัก จู่ ๆ เขาเอามือมาสะกิดหลัง ตอนนั้นไม่ได้คิดอะไร คงเมาแล้วมือมาโดน เราเลยเขยิบออก เขายังเขยิบตาม แล้วคว้ามือเราไปจับอวัยวะเพศของเขา ตอนนั้นช็อคมาก เพราะเขาเป็นคนใกล้ชิด เราเขยิบออกอีก ซึ่งมากกว่านี้จะตกไปทับเพื่อนผู้ชายที่นอนแล้ว เขายกขามาทับบนตัวเรา แล้วสอดมือมาจับหน้าอก ไม่สิ เขาบีบ เพราะรู้สึกเจ็บ เราจับมือเขาแน่นๆ แล้วผลักออกไปแรงๆ เขาเหมือนจะเขยิบออก แต่ยังสอดมือมาอีกครั้ง คราวนี้เกร็งมือ แล้วใช้อีกมือล้วงมาในกางเกงแล้วสอดเข้าไปในอวัยวะเพศของเรา ตอนนั้นพยายามงอเข่า หนีบขา ผลัก และดันมากที่สุดเท่าที่จะดันได้ พยายามอยู่หลายครั้ง แต่ดันแรงไม่ไหว พอมีจังหวะพลิกตัว เราเลยถีบขาที่ทับออก แล้วรีบลุกเข้าห้องน้ำไป วินาทีนั้นตกใจมาก ร้องให้อยู่ในนั้นสักพักเลย”

เล่าความเป็นมา
และเหตุการณ์ที่ได้
ประสบ

“พอออกมาจากห้องน้ำ เรายังคิดอะไรไม่ออก ทำอะไรไม่ถูก เขาเว้นที่ตรงนั้นไว้ คุณาฬิกาเวลาตีสองกว่า เราคงกลับหोटตัวเองไม่ได้ เลยปลุกเพื่อนผู้ชายไปนอนบนเตียง แล้วเรานอนข้างล่าง กิ่งหลับกิ่งตื่นจนเช้า พอเข้ามา เขาทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ไม่แสดงความสำนึกผิด แค่พูดว่า 'เมื่อคืนเมามาก ปวดหัวสัส ๆ' ทำให้เราโมโหมาก พอกลับมาห้องตัวเอง เราถึงโทรไปเล่าเหตุการณ์กับเพื่อนผู้หญิงเจ้าของห้อง เพื่อนก็ตกใจ ตอนนั้นอยากฟังคำอธิบาย อยากได้ยินคำขอโทษ ผ่านไปสองวัน ไม่มีการติดต่อมา เราเลยตัดสินใจบล็อกทุกช่องทางที่ติดต่อได้ ปรากฏว่าวันต่อมา เขาโทรไปหาเพื่อนผู้หญิง บอกว่าอยากขอโทษ เลยเกิดการนัดเจอกัน สิ่งที่เขาพูดคือ 'ขอโทษจริงๆ เราเมา จำอะไรไม่ได้' มันยิ่งทำให้เราโมโหขนาดคำขอโทษยังไม่มีความจริงใจเลย สิ่งที่ทำส่อว่าเขาจำได้แน่ๆ เพราะนับจากร้านเหล้าก็ผ่านไปร่วมสองชั่วโมงแล้ว อีกอย่างคือการเมาไม่ใช่ข้ออ้างด้วย เขาบอกว่า 'จะด่าอะไรก็ได้' เราบอกไปว่า 'เราไม่มีอะไรจะด่า ออย่ามายุ่งกับเรา'

จุดแตกหัก

“เราเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปคุยกับวงเพื่อน ตอนนั้นมี 3 ทาง คือบอกสถานักศึกษาให้จัดการ ส่งเรื่องไปที่คณะให้ลงโทษทางวินัย และแจ้งความเอาผิดตามกฎหมาย เราต้องการให้เกิดผลต่อ 'ผู้กระทำ' อย่างเป็นรูปธรรม เลยตัดสถานักศึกษาออกไป เพราะไม่มีอำนาจทางนั้น ตอนนั้นเรารู้สึกว่ากระบวนการยุติธรรมยาวนานและยุ่งยาก เราต้องดำเนินการเอง ตรวจสอบร่างกาย หาพยานหลักฐาน เราไม่ยอมเผชิญกับทัศนคติแยๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น 'ก็วันนั้นเมานี่' 'ทำไมถึงไปนอนกับผู้ชายล่ะ' 'เอาตัวไปอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงเอง' แล้วพอกระบวนการยุติธรรมใช้เวลานาน ถ้าระหว่างทางเราสตรองไม่มากพอ แบกรับความกดดันไม่ไหว คดีข่มขืนมักจบลงที่การไกล่เกลี่ย และไม่เกิดบทลงโทษอะไร สุดท้ายเราเลยตัดสินใจส่งเรื่องไปที่คณะ ซึ่งพอเล่าให้พ่อแม่ฟัง พวกเขา ก็เคารพการตัดสินใจของเรา

การเรียกร้องสิทธิ
ของตนเอง

“ตอนเราโพสต์เฟซบุ๊กเรื่องผลลงโทษทางวินัย ไม่คิดว่าคน จะไล่จะแซร์จนกลายเป็นข่าวขนาดนี้ เราเข้าไปอ่าน เจอคอมเมนต์ว่า ‘คุณเอาตัวเองไปอยู่ในสถานการณ์เสียงเอง’ ‘ทำไมถึงปล่อยตัวเองให้ เมาขนาดนั้น’ ‘แล้วไปนอนกับเพื่อนผู้ชายได้ยังไง’ พูดแบบอูตมคติเลย นะ ต่อให้เรานอนแก้ผ้าอยู่ข้างๆ ผู้ชาย ถ้าเราไม่ยินยอม คุณก็ไม่มีสิทธิ ทำอะไร! ซึ่งความจริงเราไม่ได้จะแก้ผ้าแบบนั้น หรือบางคนบอกว่า ‘ทำไมไม่เบลอหน้าผู้เสียหาย’ ไม่จำเป็นเลย ทำไมต้องอายด้วย เรา อยากจะสื่อสารออกไป ตอนนี้มีคนกล้าออกมาพูดน้อย เราเลยถูกมองว่า เข้มแข็ง กล้าหาญ สดตรง ทั้งที่จริง ๆ มันควรเป็นเรื่องปกติ ถึงฉันโดน จะข่มขืน แต่มันไม่ใช่ความผิดของฉัน และคุณค่าในตัวเองไม่ได้ลดลง ถึง จะเบื่อกับที่ต้องพูดเรื่องเดิมซ้ำ ๆ แต่เราจะพูดต่อไป พูดเป็นร้อยรอบก็ได้ จนกว่าจะมีเสียงสอง เสียงสาม เสียงสี่ จนกว่าสังคมจะมองว่าการที่ เหลือออกมาพูดเป็นเรื่องปกติ”

การสร้าง ความ
เข้าใจให้กับสังคม

(เรื่องเล่าหมายเลข 32)

เรื่องเล่าขนาดห้าย่อหน้า เป็นรูปแบบที่ใช้ในเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมเป็น ส่วนมากได้แก่ เรื่องหลักประกันสุขภาพของคนไทย เหตุการณ์ทางการเมือง ความเท่าเทียมกัน ของคนข้ามเพศ เรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้พิการ

4.1.6 เรื่องเล่าห้าย่อหน้า

เรื่องเล่าหมายเลข 86 กล่าวถึงความสัมพันธ์ของครอบครัว เป็นเรื่องเล่าของ บุคคลที่ต้องเผชิญกับปัญหาความกดดันที่พ่อแม่ตั้งความหวังไว้สูง จนกลายเป็นปัญหาครอบครัว โดยเริ่มจากย่อหน้าที่หนึ่งเป็นการเล่าเรื่องของตนเองในจุดเริ่มต้นของปัญหา ย่อหน้าที่สองยังคง เล่าชีวิตของตนเองต่อจากย่อหน้าที่หนึ่ง ย่อหน้าที่สามเล่าเรื่องปมปัญหาที่ใหญ่ขึ้น และเริ่มมอง หาวิธีในการแก้ไขปัญหา ย่อหน้าที่สี่เล่าถึงการคลี่คลายปัญหา ย่อหน้าที่ห้ากล่าวถึงเรื่องราวจุด เปลี่ยนในชีวิตกับเส้นทางที่ตัวเองเลือก การเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ ย่อหน้าที่หกพูดถึงการยอมรับใน เรื่องราวที่เกิดขึ้น และมองอย่างเข้าใจมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

“ตอนเด็ก ๆ ผมคิดว่าตัวเองเก่งกว่าพี่ชายมาตลอด บ้านอยู่สุพรรณบุรี สอบ ดิโตรงเรียนสาธิตที่อยู่ธยา ขณะที่พี่ชายสอบไม่ติด พอพี่ชายสอบติดหมอ ตอนนั้นผมอยู่ ม.4 ใจนิ่งก็ยินดี แต่อีกใจคิดว่า ฉิบหายแล้ว ถ้าได้ต่ำกว่าพี่ชาย พ่อแม่ผิดหวังแน่ ๆ พอขึ้น ม.6 ก็เป็นแบบนั้นจริง ๆ พ่อแม่มักพูดว่า ‘หมอ

ประวัติของผู้เล่า

พังก์ดีนะ’ ช่วงนั้นผมพยายามเปิดใจให้กว้างและตัดสิ้นใจไปสอบโควต้าต่าง ๆ แต่สอบ

อะไรก็ไม่ติด เกสซ์ เทคนิคการแพทย์ วิศวกรรม บัญชี ทันตแพทย์ก็ไปสอบบรรยากาศในบ้านแย่มาก เราหยุดอ่านหนังสือแป๊บเดียวก็โดนหาว่าไม่อ่าน อยู่มาวันหนึ่งพี่ที่เรียนพิเศษชวนไปกินข้าว กลับถึงบ้านสี่ทุ่ม พ่อถามว่า ‘ไปไหนมา!’ บอกเหตุผลไป เขาเริ่มโมโห ขึ้นมึงขึ้นกู น้อยครั้งที่ได้ยินคำแบบนั้น พอเข้าห้องนอนมา ผมโมโหมาก ปกติก็อ่านปะวะ นี่เขาชวนกินข้าวไง ผมทุบเตียงเสียงดัง พ่อเปิดประตูเข้ามาถาม ‘เป็นอะไร!’ เขาก็กว่า ๆ ๆ พออารมณ์เย็นค่อยอธิบาย ‘สอบไม่ติดหลายที่แล้วนะ ไม่เห็นว่าพยายามมากขึ้นเลย’ เราไม่ตอบโต้ แต่ในใจคิดว่าตัวเองพยายามแล้ว เหตุการณ์นั้นกลายเป็นแผลในใจที่ใหญ่มาก เหลือเวลาหนึ่งเดือนในการสอบ กสพท. (กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย) อยากได้ทันตแพทย์ใช้ใหม่ เดียวพิสูจนให้ดู! ผมอ่านหนังสืออย่างหนักทุกวัน ยื่นทันตแพทย์ไป 4 อันดับ ผลออกมาติดที่ ม.เชียงใหม่ โทรไปบอกพ่อกับแม่ พ่อตีกอล์ฟอยู่ เขวี้ยงไม้ทิ้งแล้วกระโดดถีบต้นมะพร้าว ส่วนแม่ออกจากออฟฟิศแล้วกลับบ้านเลย เห็นเขาดีใจก็ดีใจนะ แต่ลึกๆ รู้สึกว่า ‘เห็นใหม่ กูทำได้แล้ว!’ แม้จะสอบติดทันตแพทย์ แต่มันไม่ได้ช่วยแก้แผลในใจเลย

“ปีแรกที่เชียงใหม่เรียนวิชาพื้นฐาน ไม่ได้หนักอะไร เกรดก็ 3.7 วันสุดท้ายของการสอบ ผมเห็นเพื่อนคนนึงอ่านหนังสือ อนุชนหมายเลข 1 ของนี้วกลม เหมือนเป็นการเปิดโลกของผมเลย ‘เฮ้ย เจ่งวะ แค่นี้ก็คำเรียงกัน’ กลับห้องตั้งเสตัสคม ๆ มีคนมาไลค์ เรา รู้สึกมีตัวตนขึ้นมา พอปี 2 ผมสนใจการอ่านหนังสือมากขึ้น ขณะที่การเรียนเจอวิชาที่หนักและงานเยอะ ในใจคิดว่าจะอดทนเรียนให้จบ เป็นทันตแพทย์ที่เขียนหนังสือละกัน เท่ฉิบหายเลย ช่วงเวลานั้นชีวิตมีทั้งเรื่องเรียนและความสนใจเรื่องการเขียน ตอนปี 4 ผมเสนอตัวไปเขียนให้นิตยสารเล่มนึงที่เชียงใหม่ การได้สัมผัส ถอดเทป และเขียน มีแต่คำว่า ไซ้ ไซ้ ไซ้ เป็นสิ่งเดียวในชีวิตที่ชอบและอยู่กับมันได้จริง ๆ ส่วนการเรียนเราต้องเจอคนไซ้ เป็นการจำลองภาพในอนาคต จนเกิดคำถามว่า จะอยู่แบบนี้ทั้งชีวิตได้หรือ ตอนนั้นมีโอกาสต้องเรียนซ้ำ เครียดมาก เราเริ่มนอนไม่หลับ ตื่นมากกลางดึกแล้วนอนต่อไม่ได้ การได้คุยกับแฟนเป็นเรื่องดี ๆ อย่างเดียวที่เหลืออยู่ จนกระทั่งวันนึงทะเลาะกับแฟน ผมรู้สึกว่าตัวเองไม่เหลือใคร เคยเกือบฆ่าตัวตายด้วย ตั้งแต่มาเรียนที่เชียงใหม่ ผมคุยกับพ่อแม่บ่อยมาก โทรไปเล่าว่าเรียนหนักก็ไม่ได้กำลังใจ แกรมพูดว่า ‘ต้องเรียนให้ไหวนะ’ เวลาผ่านไปลองโทรอีกก็พูดแบบเดิม ผมไม่เล่าอะไรแล้ว โกรธพวกเขาตลอด เอากูมาอยู่ตรงนี้ทำไม! แล้วสุดท้ายปีนั้นก็เรียนซ้ำจริง ๆ

ที่มาของปัญหา

พบจุดเปลี่ยน

จุดสูงสุด

“พอขึ้นปี 5 ก็เหมือนเดิมอีก เบื่อชีวิต เริ่มเกลียดพ่อแม่ ผมกลัวตัวเองจะฆ่าตัวตาย เลยตัดสินใจไปดื้อรอบ อาจารย์ที่ปรึกษาบอกว่า ‘เซ็นใบดื้อรอบให้ก็ได้ แต่ไปหาหมอได้ไหม’ เลยไปหาหมอ ผมเป็นโรคซึมเศร้า แพ้แม่แปะสีแดงว่า ‘ผู้ป่วยเคยคิดฆ่าตัวตาย’ การได้เจอหมอและนักจิตวิทยาช่วยให้ได้เข้าใจตัวเองมากขึ้น ปีต่อมาเพื่อนหลายคนเรียนจบแล้ว ผมยังอยู่ปี 5 เคยอยากเป็นทันตแพทย์ที่เขียนหนังสือ ตอนนั้นรู้แล้วว่าตัวเองไม่ได้เก่งขนาดนั้น ขณะกำลังรู้สึกว่ ‘ชีวิตกู อะไรวะเนี่ย!’ แม่พิมพ์มาทักทายตามปกติ เราเลยพิมพ์กลับไป ‘ถ้าให้ทนเรียนต่อจนจบ ไม่เรียนได้นะ แต่วันที่จบ ความสัมพันธ์ของเราคงเสียไปแน่ ๆ ไม่รู้สิกว่าตัวเองถูกบังคับ ขอลาออกได้ไหม อยากได้ชีวิตตัวเองคืน’ แม่บอกให้กลับบ้านมาคุยกัน ผมเล่าอย่างหมดเปลือก เล่าเรื่องเคยคิดฆ่าตัวตายให้พ่อแม่ฟัง เขาพยายามอธิบายว่า ‘พ่อไม่เคยบังคับนะ’ เราบอกว่า ‘ถ้าไม่บังคับจริง ๆ วันที่บอกว่าเรียนหนัก เขาต้องไม่พูดแบบนี้’ เขาก็บอกว่า ‘พ่อแม่เป็นห่วงอนาคตของลูก’ ถ้าลาออกตอนนั้นได้ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ผมเลยบอกพ่อไปว่า ‘ขอเวลาทำงานเขียนหนึ่งปี ถ้าไม่รอดจะกลับมาเรียนปริญญาโท’ เขาก็ตกลง พ่อมาเล่าให้ฟังทีหลังว่า ‘เหตุผลเดียวคือไม่อยากเสียไม้ไป เพราะสิ่งสำคัญคือหัวใจของลูก’

“หลังจากลาออกมา พ่อบอกแทบทุกอาทิตย์ ซึ่งเป็นประโยคเดียวกับตอนอนุญาต ‘ลาออกมา พ่อเลี้ยงไม่ได้ตลอดชีวิต ไม่ต้องทำงานเลยก็ได้ แต่ในอนาคต ไม้จะเลี้ยงครอบครัวของตัวเองได้ไหม’ ผมกลับมาอยู่บ้านที่สุพรรณบุรี ความสัมพันธ์ที่เคยแรงใสกันก็เบาลง อย่างน้อยที่สุด พอถึงเวลาที่จะเป็นจะตาย เขาก็รับรู้ว่าคุณรู้สึกยังไง ทั้งพ่อและแม่โดนคนอื่นถามเยอะมาก แม่เคยโดนเพื่อนมาบอกว่า ‘ทำไมไม่สอนให้ลูกอดทน’ ผมโคตรโกรธเลย แม่ไม่ตอบ รับคำพูดเหล่านั้นแล้วมาร้องให้ที่บ้าน ยิ่งทำให้รู้สึกว่ ที่ผ่านมามาทำไมเกลียดพ่อแม่ได้ขนาดนั้น มันมีแหละที่เขาบังคับให้เรียน พ่อบอกว่าชอบงานเขียน สิ่งแรกที่ตอบกลับมา ‘แล้วเรื่องเรียนละ’ แต่วันนั้นเราเข้าใจว่าบังคับเพราะอะไร พวกเขาเป็นห่วง พ่อเป็นคนกินเปียร์ กินแล้วก็พูดเปิดใจกับผม เขาเคยพูดว่ ‘ได้มาคุยกันแบบนี้ พ่อมีความสุขมาก’ ทั้งที่เราเพิ่งลาออกมาไม่นาน การคุยดี ๆ กลับมาแล้ว บางช่วงผมคิดถึงเชียงใหม่ ก็ไปเที่ยวบ้างกลับมาพ่อก็บอกว่าคิดถึง เป็นการคุยกันแบบที่ไม่เกิดขึ้นมาหลายปี

จุดสูงสุด

การ
คลี่คลายปม
ปัญหา

“ตอนนั้นสมัครงานเต็มไปหมด ปรากฏว่าไม่มีใครเรียกสัมภาษณ์เลย เหมือนมีคนมาต่อหน้า คิดว่าแน่หรือ โลกความจริงไม่ง่าย! ผ่านไปสามเดือน ชีวิตเริ่มยากแล้ว วันหนึ่งไปดูหนังเรื่อง La La Land นางเอกอยากทำงานที่ตัวเองรัก ขณะที่คนในสังคมบอกว่า ทำไม่ได้หรอก พระเอกพูดว่า ‘ช่างแม่งสิ ไม่มีเวทีกี่สร้างเอง ไม่มีใครดูก็ช่างแม่ง’ ผมออกจากโรงมา ตัดสินใจว่าจะทำหนังสือทำมือ เอาไปวางร้านกาแฟที่สุพรรณบุรี ร้านใหญ่ๆ ในกรุงเทพฯ เวลาผ่านไป นิตยสารอะเดย์เปิดรับเด็กฝึกงาน (a team junior) ตอนเรียนอยู่ปี 3 ผมเคยสมัครไปแล้วไม่เข้ารอบสุดท้าย ครั้งนั้นรุ่น 9 มาครั้งนี้รุ่น 13 ผมสมัครอีกจนได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 15 คน ดีใจมาก ผมร้องไห้เลย เริ่มฝึกงาน พฤษภาคม 2560 พอครบ 3 เดือน ผมสมัครงานต่อ แล้วได้เป็นกองบรรณาธิการนิตยสารอะเดย์มาจนถึงปัจจุบัน พอได้งานประจำ ผมไปบอกพ่อว่า ‘ทำได้แล้วนะ’ เขากำลังเมาๆ เอามือมาแตะหลังแล้วพูดว่า ‘มึงแน่นมาก!’ เป็นสามพยางค์ที่ในใจร้องตะโกนคุ้ยเขี่ยให้ ไซ้ เขาเคยบังคับ แต่ช่วงเวลานั้นเปิดประสบการณ์ให้หลายอย่าง ส่วนความสัมพันธ์กับแฟน เราเลิกกันมาสามเดือนแล้ว ความไม่เข้าใจสะสมมาหลายปี เดือนก่อนเพิ่งได้เปิดใจคุยกัน ทั้งสองคนเห็นตรงกันว่าตัดสินใจถูกแล้ว แต่เราไม่ได้โกรธอะไรกัน เป็นความรู้สึกว่าไปด้วยกันไม่ได้จริงๆ ถ้าวันหนึ่งผมเขียนหนังสือออกมา คนที่ผมจะให้เครดิตคือเขาเลย

“การที่เคยเรียนทันตแพทย์แล้วลาออกมาทำงานเขียน มีคนมาชื่นชมเยอะ ‘เก่งมาก ทำตามความฝัน!’ แต่ผมเฉยๆ นะ คุณไม่รู้หรอกว่าเบื้องหลังคือความเห็นแก่ตัว ตอนยังไม่ได้งาน แม่บ่นว่าเหนื่อยกับงานธนาคาร ผมถามไปว่า ‘แม่ชอบทำอะไร’ เขาบอกว่า ‘แม่มีความสุขกับการได้จัดสวน’ ผมถามต่อว่า ‘ทำไมไม่ลาออกมาล่ะ’ สิ่งที่แม่ตอบคือ ‘ต้องทำงานธนาคาร เพื่อเอาเงินมาเลี้ยงลูกไง’ จุกฉิบหาย ถ้าแม่ทำตามฝันมาจัดสวน เขาจะเอาเงินที่ไหนมาให้ผมตามฝันวะ ผมมีเพื่อนคนหนึ่งที่บ้านทำอาชีพค้าขาย ไม่ได้มีเงินมาก เขาเกลียดทันตแพทย์ แต่ตอนนี้เรียนจบแล้ว เนื่องจากพ่อป่วยเป็นมะเร็ง เพื่อให้พ่อได้รับสวัสดิการ และในอนาคตก็เพื่อแม่ เขาตัดสินใจอยู่โรงพยาบาลรัฐบาล ยอมอยู่กับสิ่งที่ไม่ชอบ คนแบบนี้น่าเคารพกว่าผมอีก คำพูดว่า ‘ทำตามความฝันสิ! มันไม่ใช่แค่สิ่งที่เห็น แต่ชีวิตจริงมีอะไรมากกว่านั้น”

การเริ่มต้นชีวิตใหม่

การยอมรับ และเข้าใจชีวิตจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

(เรื่องเล่าหมายเลข 86)

4.1.7 เรื่องเล่าเจ็ดย่อหน้า

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 122 กล่าวถึงผู้ใกล้ชิดผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกับผู้ที่อาการของโรคซึมเศร้า เป็นการเล่าเรื่องตั้งที่มาของปัญหาจนถึงบทสรุป โดยเรื่องเล่าย่อหน้าที่หนึ่งเป็นการเล่าความเป็นมาของเหตุการณ์ที่นำไปสู่ประเด็นที่เป็นเนื้อหาสำคัญ ย่อหน้าที่สองเล่าเรื่องต่อจากย่อหน้าแรกโดยเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อมาจากย่อหน้าที่เริ่มเป็นปัญหาที่ใหญ่ขึ้น ย่อหน้าที่สามเล่าเรื่องต่อจากย่อหน้าที่สอง โดยเป็นการเล่าถึงปมปัญหาที่ยังคงดำเนินต่อไป ยังแก้ไขไม่ได้ ย่อหน้าที่สี่เล่าถึงการเผชิญกับปัญหาอันหนักหน่วงของผู้เล่า ต้องพบกับทุกข์ยาก ความเสียใจ ในปัญหาที่ยังไม่คลี่คลาย ย่อหน้าที่ห้ายังคงเล่าปัญหาต่อจากย่อหน้าที่สี่ และปัญหานั้นยังคงส่งมาถึงปัจจุบัน ย่อหน้าที่หกเล่าถึงความรู้สึกของตนเองต่อสถานการณ์ที่ต้องเผชิญอยู่ในขณะนี้ และย่อหน้าสุดท้ายพูดถึงการยอมรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

“ตอนนั้นเราอยู่ฝ่ายอีเวนท์ของสำนักพิมพ์ ส่วนเขาเป็นนักเขียนที่มาคุมงาน เขาคุยสนุก ความคิดดี จิตใจดี ไม่เอาเปรียบใคร ไปไหนก็เป็นที่รักของเพื่อนๆ คุยกันเกือบปีค่อยตกลงเป็นแฟน วันวาเลนไทน์ครั้งแรก เขาเอากุหลาบมาให้ 2 ดอก สีขาวและสีแดง แล้วพูดกับเราว่า ‘ผมไม่เคยให้ใครเลย’ บอกความหมายให้ฟังว่า ดอกสีแดงคือความรักแบบหนุ่ม-สาว ส่วนดอกสีขาวเพราะเราเหมือนแม่อีกคน (หัวเราะ) เวลาผ่านไปสักระยะ เขาเริ่มสร้างบ้านที่อำเภอปากช่อง แล้วเล่าแพลนของตัวเองให้ฟัง ซึ่งในนั้นมีเราด้วย ‘อยากย้ายไปใช้ชีวิตในที่อากาศดี ๆ ย้ายไปอยู่ด้วยกันไหม’ พอเรากลับมาคุยกับที่บ้าน แม่ก็ไม่ได้ห้ามอะไร ที่นั่นเรามีหน้าที่ดูแลงานในบ้าน ส่วนเขาเขียนหนังสือ เริ่มตั้งแต่เช้าแล้วเลิกตอนเย็น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มาจากงานเขียน ทั้งเรื่องสั้นและนวนิยาย ช่วงนั้นงานได้รางวัลบ่อย เลยอยู่ได้โดยไม่ลำบาก หลังจากนั้นประมาณสามปี เขาเขียนนวนิยายออกมาเล่มหนึ่ง พุ่มเทจนตัวเองหมดพลัง กลายเป็นคิดไม่ออกเขียนไม่ได้ ประกอบกับรายได้จากงานคอลัมน์ลดลงด้วย เราเลยตกลงกันว่า พอได้ค่าต้นฉบับนวนิยายเล่มนี้ จะเอาเงินมาทำทุนที่กรุงเทพฯ

เล่าความเป็นมา

ที่มาของปัญหา

“ญาติฝั่งเราเป็นเจ้าของร้านก๋วยจั๊บน้ำร้อนที่มีชื่อเสียง เลยขอสูตรมาเปิดร้านของตัวเอง เริ่มขายปี 2552 เราดูแลร้านเป็นหลักและจ้างคนมาช่วย ส่วนเขายังพยายามเขียนหนังสือต่อ ช่วงแรกบางเดือนขาดทุน เวลาผ่านไปเริ่มได้กำไร แต่เงินถูกเอาไปหมუნเป็นข้าวของในร้าน จนกระทั่งมีการชุมนุมทางการเมือง รัฐบาลประกาศเคอร์ฟิว แล้วร้านอยู่ใกล้กับกรมทหาร คนเลยไม่ค่อยมาเดิน ยอดขายลดลงและติดลบ ช่วงนั้นลำบากพอสมควร ขณะที่เขาเองเขียนยังไงก็เขียนไม่ออก

การเผชิญปัญหา

พยายามเค้นออกมาได้บ้าง แต่เป็นงานที่ตัวเองไม่พอใจ เขาเริ่มบ่นว่านอนไม่หลับ บางวันไม่หลับจนถึงเช้า กลายเป็นคนฉุนเฉียวง่าย ตื่นมาแล้วไม่มีเรี่ยวแรง ไม่มีกะจิตกะใจ พอไปหาหมอก็กินยา มากิน ช่วงนั้นเลยโทรบอกเพื่อนของเขาให้ช่วยคู่อีกทาง เราต้องทำร้านตลอดเลยไม่ค่อยมีเวลา เขายังออกไปเจอเพื่อนอยู่เรื่อยๆ นะ และเคยลูกมาออกกำลังกายด้วย เราเลยวางใจมากขึ้น

“ก่อนย้ายกลับมากรุงเทพฯ เขาเคยเล่าถึงปัญหาครอบครัว แม่ทิ้งไปตั้งแต่แบเบาะ เล่าว่าตัวเองเคยฆ่าตัวตายมาสองครั้ง ครั้งนึงกินยา อีกครั้งกรีดแขนและกินยา แต่เป็นการเล่าด้วยท่าที่ซำๆ พูดถึงความทุกข์ด้วยความสนุก ‘ตอนนั้นหลับไปสองวันเลย ตื่นมาก็งงวันงคืน ต้องโทรศัพท์ถามเพื่อนว่าวันนี้วันอะไร’ เล่าว่าเคยไปหาหมอดูด้วย ตอนรู้อันแรกก็ตกใจ เราไม่เคยรู้จักภาวะแบบนั้น แล้วในอดีตไม่ค่อยมีใครมาซีเรียสเรื่องนี้ ต่างจากในปัจจุบันที่คำว่า ‘โรคซึมเศร้า’ ได้รับการพูดถึงเป็นวงกว้าง แม้เขาจะเล่าเรื่องที่คุณเครียดแค่ไหน แต่ไม่เคยแสดงความท้อแท้ออกมาเลย แถมยังบอกด้วยว่า ‘ผมไม่ทำแบบนั้นแล้วละ ต่อไปจะให้ความสำคัญกับการเขียน และใช้ชีวิตกับผู้หญิงที่เลือกแล้ว’ เขาเคยบอกเราว่า ‘คุณเป็นที่สองรองจากงานเขียนนะ’ (หัวเราะ) แปลกดีนะ เราเป็นที่สอง แต่ไม่ได้รองจากใคร เขาคงรักงานเขียนมาก

“ช่วงนั้นเขาเหมือนกลายเป็นคนละคน ปกปิ่นที่ได้มาจากญาติติดตัวไว้ตลอด เขาเคยพูดว่า ‘ถ้ายิ่งในรถจะเป็นยังไงนะ’ เคยพูดว่า ‘ถ้ายิ่งกรอกปากจะเป็นยังไงนะ’ แต่เล่าโดยมีมุขตลกนะ ‘ไม่เอาดีกว่า ยิ่งในห้องเดี่ยวเจ้าของให้เขาต่อไม่ได้ หรือถ้ายิ่งในรถเดี่ยวเอาไปขายต่อไม่ได้’ เราเคยคิดจะแย่งปิ่นมา แต่ยังไม่ถึงจังหวะเลย จนกระทั่งเดือนตุลาคม 2553 เขามาที่ร้านตอนบ่าย ถือเหล้ามากินด้วย เดินวนไปวนมา มานั่ง แล้วเข้าห้องน้ำ มานั่ง แล้วเข้าห้องน้ำ เข้าไปนานมาก พอเราถามเขาบอกว่า ‘ถ้ายิ่งในห้องน้ำจะเป็นยังไงนะ’ เขานั่งกินเหล้าไปเรื่อย ๆ จนหัวค่ำ เรากังวลว่าจะเอาสถานการณ์ไม่อยู่ เลยเจรจายืมปิ่น ‘ถ้าจะกินเหล้าต่อ เอาเงินไป แล้วเอาปิ่นมานะ’ เขาก็ให้ปิ่น เราค่อย ๆ แกะกระสุนออก พอเห็นผิดสังเกต เขาเลยแย่งกลับแล้วเดินออกไปหน้าร้าน เรานึกว่าปิ่นไม่มีลูกแล้ว เลยกลับมาขายของต่อ ระหว่างขงน้ำให้ลูกค้า เราได้ยินเสียง ปัง! เขายังกระจกตุ้โทรศัพท์แล้วเดินมาพูดว่า ‘สวยดีนะ’ แต่กระสุนเหลือแค่นั้นนั่น เขาเดินกลับมาหาเรา ‘ลูกที่เหลืออยู่ไหน ผมไม่ไหวแล้ว’ เราใส่กระสุนไว้ในผ้ากันเปื้อน เกิดการยื้อแย่ง สุดท้ายเขามา ล้วงเอาไปได้ แล้วปลั๊กเราล้มลง ยังไม่ทันจะลุกขึ้น เขาพุ่งออกไปหน้าร้าน แล้วมีเสียงดัง ปัง! เราเห็นตอนที่เขาล้มลงแล้ว ตอนนั้นทำอะไรไม่ถูก มันมืดไปหมด ไม่รู้สึกตัวเลย จนกระทั่งมีคนมาเขย่าแขนบอกว่า ‘เขายังหายใจอยู่นะ’

การเผชิญปัญหา

จุดสูงสุด

“เขายังเข้าที่ขมับขวา กระสุนตัดผ่านสมองแล้วทะลุออกมา ความเสียหายทำให้ร่างกายขยับไม่ได้เลย ขยับได้แค่นิ้วมืออย่างเดียว แต่เรียกชื่อแล้วมองตามนะ ต่อมาก็หันคอได้ช้า ๆ รักษาตัวเองที่โรงพยาบาล 4 เดือนจนอาการทรงตัว หมอให้กลับมาดูแลต่อที่บ้าน เขาต้องเจาะคอ เป็นผู้ป้อนอาหารเตี้ยง ตั้งแต่อยู่ในห้องไอซียูแล้ว เรากระซิบบอกว่า ถ้าจะไปก็ไม่ต้องห่วงอะไร แต่ถ้าจะอยู่ก็ต้องสู้ไปด้วยกัน’ ลึกๆ ก็โกรธบ้าง แต่เราไม่มีทางรู้สึกแบบเดียวกันได้ ภาวะข้างในของเขาคงพีคที่สุดแล้ว เลยไม่ได้โกรธมาก ลึกๆ ก็โทษตัวเองนะ ทำไมไม่ทิ้งกระสุนไปเลย แต่มันเกิดขึ้นไปแล้ว เลยบอกตัวเองว่า ‘จะทำตรงนี้ให้ดีที่สุด’ ตอนนั้นเพื่อนๆ ของเขาช่วยเหลือค่าใช้จ่าย เรามีหน้าที่ดูแลอย่างเดียว เข้าใจคำว่าชีวิตอยู่ด้วยความหวังเลย ออกจากห้องไอซียูก็มีความหวัง ได้กลับบ้านก็มีความหวังอีก พอขยับข้อมือ ยกแขน ยิ้ม หัวเราะ และตื่นจนได้ปิดคอ การได้เห็นร่างกายกระเถิบมาเรื่อย ๆ เรามีความหวังอยู่ตลอด”

ผลจากการกระทำ
ผลข้างเคียงภาวะพิการ

“แต่ช่วงหลังๆ เขาก็บ่นบ่อยขึ้น บางครั้งชักแล้วอ้วกกระจายเต็มห้อง ครั้งสุดท้ายชักไม่หยุด เลยต้องกลับไปโรงพยาบาลอีกครั้ง หมอบอกว่า ‘ถ้าเจาะคออีก เขาจะไม่รับรู้อะไรแล้ว ลองนึกถึงเหตุการณ์วันนั้นนะ เขารู้สึกทรมานมาก เลยตัดสินใจทำแบบนั้น แล้วที่ผ่านมาก็สู้มาด้วยกันแล้ว’ โอคเคชั่นไม่เจาะคอ แล้วย้ายมานอนห้องปกติ ให้ออกซิเจน ช่วงนั้นเรานอนไม่หลับเลย กลับไปเหมือนช่วงแรก ๆ ที่เขายังตัวเอง แต่คราวนี้ไม่มีหวังแล้ว การไม่เจาะคอทำให้ของเสียสะสมผ่านไปไม่ถึงหนึ่งอาทิตย์ ขณะกำลังจะออกจากบ้านไปโรงพยาบาล พยาบาลโทรมาว่า ‘อาการไม่ค่อยดีแล้วนะ’ ไม่กี่วันก่อนหน้านั้น เราเคยพูดกับเขาว่า ‘เข้าใจนะ อยู่กันแค่นี้ สู้กันแค่นี้ ไม่โกรธเลย หลับแล้วไปสบายนะ’ ตั้งแต่ย้ายมานอนห้องปกติ เราพบกวีทุยเครื่องเล็ก ๆ ติดตัวไว้ตลอด วันนั้นเลยเปิดบทสวดมนต์ให้ฟัง แล้วเขาก็ค่อยๆ หมดลมหายใจ”

ผลจากการกระทำ

“เราเหมือนอกหักและตกงานพร้อมกัน พอเขาไม่อยู่แล้ว เราเหมือนคนอกหัก แล้วตลอดปีกว่าที่เขานอนติดเตี้ยง งานของเราคือการดูแลเขา ชีวิตว่างเปล่าไปเลย ตั้งแต่อาการทรุดลงแล้ว เราเริ่มทำใจ จนวันที่เขาชักไม่หยุด ครั้งนั้นคือที่สุด ความหวังที่มีหมดลงแล้ว จนกระทั่งเขาไปจริง ๆ เราพยายามบอกตัวเองว่า ‘เราต้องอยู่ให้ได้ ต้องอยู่ให้ดี ต้องอยู่ให้มีความสุข’ ตลอดหลายปีของความสัมพันธ์มีเรื่องราวดี ๆ มากมาย แม้จะผ่านมาหลายปีแล้ว แต่เรายังทำบุญให้เขาทุกวันเกิด-วันเสียชีวิต ถ้าตัวเองมีความสุข มีพลังที่ดี เขาคงรับรู้ได้ แต่ถ้าเอาแต่กล่าวโทษเขา ‘ทำไมต้องยิง’ ‘รู้ไหมฉันเสียเวลาไปกี่ปี’ เขาคงไม่มีความสุข เราเชื่อแบบนั้นนะ”

การยอมรับ และ
เข้าใจชีวิตจาก
ประสบการณ์ที่
ผ่านมา

(เรื่องเล่าหมายเลข 122)

4.1.8 เรื่องเล่าแปดย่อหน้า

มีจำนวนเพียงเรื่องเดียว คือเรื่องราวเหตุการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ในย่อหน้าแรกเป็นการเล่าประวัติของตนเองในขณะที่เป็นนักศึกษา ความสนใจการทำงานทางการเมือง ย่อหน้าที่สองเล่าเรื่องราวต่อจากย่อหน้าแรก มีปมปัญหาทางการเมืองเกิดขึ้น ย่อหน้าที่สามเล่าเรื่องราวต่อจากย่อหน้าที่สอง เล่าถึงเหตุการณ์ในการชุมนุมประท้วงของนักศึกษา ย่อหน้าที่สี่เล่าเรื่องเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 และวิธีเอาตัวรอดและบรรยายเหตุการณ์รอบตัวที่มีแต่ความรุนแรง ย่อหน้าที่ห้ายังคงเล่าเรื่องต่อจากย่อหน้าที่สี่กับเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญกับเจ้าหน้าที่ และหนีตัวรอดจากการจับกุม ย่อหน้าที่หกเล่าเรื่องต่อจากย่อหน้าที่ห้าเล่าถึงเหตุการณ์ สถานการณ์ของบ้านเมืองและตนเองหลบหนีจากเหตุการณ์ได้อย่างปลอดภัย ย่อหน้าที่เจ็ดเป็นการแก้ปัญหาและการใช้ชีวิตหลังเหตุการณ์ประท้วง ย่อหน้าที่แปดเป็นบทสรุปจากเรื่องราวที่ผ่านมา และการยอมรับว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นไม่มีใครได้ประโยชน์ มีแต่ผู้สูญเสีย

“ผมทำกิจกรรมมาตั้งแต่เรียนที่สวนกุหลาบ พอปี 2518 เข้ามาเรียนนิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ก็สมัครเป็นสมาชิกสภานักศึกษา ช่วงนั้นประเทศเปิดหลัง 14 ตุลาฯ ชาวบ้านมักรวมตัวมาหานักศึกษา เพราะเชื่อว่าพวกเราเป็นความหวัง เป็นตัวเชื่อมไปร้องเรียนต่อรัฐได้ ปี 2519 ประกาศกลับเข้ามา นักศึกษาก็ไล่ออกไป ต่อมาถนอมก็เข้ามาบวชเป็นเณรที่วัดบวรฯ คนที่เคยเจ็บปวดจากเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ นักศึกษา ขาวนา กรมกร เรียกร้องให้รัฐบาลนำตัวออกไป หรือไม่ก็ต้องจับมาดำเนินคดี รัฐบาลรับเรื่อง แต่ไม่ทำอะไร อ้างว่าไม่มีกฎหมายให้เนรเทศคนไทย ซึ่งเป็นเรื่องจริง แต่ก็ไม่น่าตัวมาขึ้นศาล ฝ่ายนั้นเริ่มปลุกกระดม กล่าวหาว่านักศึกษาจะไปเผาวัดบวรฯ คราบเลือดที่ฆ่าคนที่ราชดำเนิน (14 ตุลาคม 2516) ยังล้างออกจากมือไม่หมด แต่กลับมีฝ่ายเชียรถนอมขึ้นมา เหตุการณ์ซึกไปกันใหญ่แล้ว”

“สมัยก่อนการประท้วงจะใช้วิธีติดโปสเตอร์ตามที่ต่าง ๆ เรามีเครือข่ายที่ร่วมกัน คือสหภาพแรงงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งมีสำนักงานเขต 7 อยู่ที่นครปฐม สมาชิกไปติดโปสเตอร์ เนื้อหาคือไล่ถนอมออกไป ปรากฏว่าคนที่ไปติดโปสเตอร์ 2 คนถูกแขวนคอที่รั้วโรงงาน นอกจากเรื่องถนอม เราเลยเรียกร้องให้จับคนผิดมาลงโทษ จนกระทั่งวันที่ 4 ตุลาคม มีการสอบวิชาภาษาไทยของนักศึกษาปี 1 เป็นวิชาพื้นฐาน คนสอบเยอะ นักศึกษากลุ่มหนึ่งไฮปาร์คที่ลานโพธิ์เรียกร้องให้นักศึกษาบอยคอตประท้วงโดยการไม่สอบ สุดท้ายการสอบก็ยกเลิก วันนั้นยังมีการเล่นละครประเด็นที่มีคนถูกฆ่าแขวน

ประวัติของ
ผู้เล่าและเล่าความ
เป็นมาของเรื่องเล่า

การดำเนินไป
ของปัญหา

คอ แล้วเลือกคุณอภิรักษ์ (บัวหักดี) มาเล่นเป็นคนถูกแขวนคอ เขาไม่ใช่คน
ทำกิจกรรมการเมือง เป็นนักกีฬากีฬา แต่ชวนมาเพราะเป็นคนตัวเล็ก ผมกับ
เขาสนิทกัน ไม่มีใครคิดว่าละครที่เล่นจะนำไปสู่อะไรเลย

การดำเนินไป
ของปัญหา

“คืนวันที่ 4 เรามาปักหลักชุมนุมในธรรมศาสตร์ ตั้งใจว่าจะยึดเยื้อจนกว่า
รัฐบาลจะเอาถอนออกไป หรือจับมาดำเนินคดี โดยมีเวทีอยู่หน้าตึกโดมฝั่ง
สนามฟุตบอล เข้าวันที่ 5 หนังสือพิมพ์ดาวสยามตีพิมพ์ภาพ แล้วบอกว่า ละคร
หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ (พาดหัวว่า แขนงคอหุ้มเหมือนเจ้าฟ้าชาย แผ่นดิน
เดือด! ศูนย์ฯ เขี้ยบบหัวใจไทยทั้งชาติ) ประสานเสียงกับวิทยุยานเกราะที่โจมตี
มาตลอด มีการชวนให้ผู้คนออกมาชุมนุมตอนบ่ายที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ทั้ง
ลูกเสือชาวบ้าน กระทั่งแดง นวพล บรรยากาศเหมือนทำรบเลย ตกเย็นพวก
เขาเคลื่อนมาที่หน้าธรรมศาสตร์ เราก็ปิดประตู (ฝั่งสนามหลวง ใกล้กับ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ศูนย์นิสิตฯ แกลงข่าวว่าการแสดงละครไม่ได้มี
เจตนาแบบนั้น เหมือนจะมอบตัวเพื่อสู้คดี บรรยากาศยังตึงเครียด ตกดึกมีการ
เผาบอร์ดที่ติดกับรั้ว มีการขว้างของ แต่ยังไม่มียิงปืน ช้างในพวกเราก็รักษา
ความปลอดภัยนำโดยนักเรียนช่างกล”

การดำเนินไป
ของปัญหา

“ตอนนั้นตั้งใจว่าตอนเช้าจะสลายแล้ว เพราะถ้าเลิกตอนกลางคืนมันอันตราย
แต่พอดีห้ามีระเบิดลูกแรกยิงเข้ามาที่สนามฟุตบอลด้านตึกบัญชา มีคนเสียชีวิต
ทันที 5 คน คราวนี้เป็นทหารตำรวจบุกดาหน้ายิงเข้ามา เสียงปืนดังต่อเนื่อง
นักศึกษาหนีขึ้นตึกบัญชาบ้าง ตึกวารสารบ้าง ผมอยู่ที่ตึกองค์การนักศึกษา คิด
ว่าต้องหลบไปทางแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนนั้นคิดว่าคงตายแล้ว พ่ออยู่ต่างจังหวัด
ส่งมาเรียนหนังสือ ยังไม่เคยให้เงินเขาสักบาทเลย ในใจสับสนไปหมด ทำไม
ต้องมาฆ่ากันด้วย พวกเราก็ต่อสู้เพื่อประชาชน ซึ่งก็คือพวกเขานั้นแหละ ผม
คลานไปตามถนน เพราะกระสุนมาระดับหัว ตอนนั้นหัวรุ่ง เห็นแสงไฟจาก
M16 เลย นักศึกษาคลานตามๆ กันไป ผมคลานถึงหน้าตึกคณะวารสารฯ หนุ่ม
คนหนึ่งถูกยิงตาย ยิงเข้าตรงนี้ (ท่ายทอย) ทะลุออกข้างหน้า ตาไม่ได้หลับ มี
ไขมันออกมา เป็นครั้งแรกที่เห็นคนตายต่อหน้า

จุดสูงสุด

“ประตูด้านท่าพระจันทร์ปิด ผมและนักศึกษาจำนวนหนึ่งเลยวิ่งไปที่
แม่น้ำ แล้วกระโดดลงไป วายอ้อมไปขึ้นที่ท่าพระจันทร์ ตำรวจแก่ๆ คน
หนึ่งเป็นคนฉุดผมขึ้นมา เจ้าหน้าที่บางคนก็มีความเห็นอกเห็นใจนะ ผม
เดินต่อมาที่ถนนวัดมหาธาตุ ปรากฏว่าโดนจับ เขาให้ทุกคนนอน วินาที
นั้นผมตัดสินใจหนี เลยลุกพรวดออกมา ย้อนกลับมาทางตลาดพระ
เครื่อง เห็นประตูบ้านเปิดอยู่ ก็เข้าไปเลย เจ้าของบ้านให้ขึ้นไปหลบชั้น

บน ยังจำได้เลยว่าเขาเอาไม้เทศต้มกับน้ำมาให้ นักศึกษาหญิงที่หลบอยู่ด้วยกันก็ร้องไห้ ‘พี่ชายหนูถูกยิงตาย’ ประมาณ 11 โมง ลูกชายเจ้าของบ้านเล่าให้พ่อฟังว่า มีคนแห่เอาศพไปที่สนามหลวงด้านแม่ธรณีบีบมวยผม ตอนนั้นผมนึกว่าได้รับชัยชนะเหมือนเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ แต่ฟังๆ ดูแล้วไม่ใช่

จุดสูงสุด

“ผมหลบถึง 4 โมงเย็น ชาวบ้านบอกว่าออกมาได้แล้ว นักศึกษาถูกควบคุมตัวไปหมดแล้ว ในธรรมศาสตร์มีแต่ทหารรักษาการณ์ ผมกับรุ่นน้องเดินมาที่ท่าพระจันทร์กลาง ขึ้นเรือข้ามฟากหางยาว มีคนนั่งอยู่แล้ว เป็นนักศึกษา คนขับเรือก็เรียกผู้โดยสารอยู่บนท่า จู๋ ๆ ก็มีลูกเสือชาวบ้านมาพูดว่า ‘มึงอย่าเอาพวกมันไปนะ พวกนี้เป็นคอมมิวนิสต์ มึงติดคุกแน่’ เราเลยเดินขึ้นจากเรือ แล้วเดินไปท่ามหาราช หลังจากนั้นไม่กี่นาที มีเสียง ป๊บ ๆ ๆ ท้อปบุทชุดสีน้ำเงินวิ่งมายิงใส่เรือ แต่เข้าใจว่าไม่มีคนตายนะ ผมระหกระเหินไปทางศิลปากร ข้ามฟากไปท่าพรานนก แล้วแยกย้ายกันกลับบ้าน

กลับเข้าสู่ความสงบ

“พ่อมาถึงคืนนั้น ตอนนั้นเป็นนายอำเภออยู่ลำปาง ต่ำฉิบหายเลย ทำเรื่องอีกแล้ว มีปัญหาอะไรเยอะเยอะ เขากับผมมีความเห็นไม่ตรงกัน เขารู้ว่าถ้าเราอยู่กรุงเทพฯ คงลงเอยที่เข้าป่า เลยเอาตัวเราไปอำเภอแจ้ห่ม ลำปาง 2 เดือน แต่จริง ๆ ผมไม่คิดจะเข้าป่าอยู่แล้ว เพราะไม่ได้เห็นด้วยกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เรามีแนวทางของตัวเอง หลังจากนั้นผมก็กลับมาเรียนต่อจนจบนิติศาสตร์ แล้วก็เริ่มอาชีพทนาย มาจนถึงปัจจุบัน

การใช้ชีวิต
หลังเหตุการณ์

“เพื่อนฝูงเสียชีวิต ความโศกเศร้าเสียใจย่อมมีเป็นธรรมดา แต่เวลาผ่านไป ผมไม่เคียดแค้นใคร คนลี้ภัย 6 ตุลาฯ กันพอสมควร แม้แต่คนรุ่นผมก็ตาม ส่วนคนรุ่นใหม่เขาไม่ลี้ภัยหรอก เพราะเขาไม่รู้เลย ในฐานะคนจัดงานรำลึก 6 ตุลาฯ มาตั้งแต่สมัยนักศึกษา ผมต้องการทำความจริงในเหตุการณ์ให้ปรากฏ เมื่อคุณรู้ คุณจะลี้ภัยก็ได้ เราต้องยอมรับว่ามีการแขวนคอ มีการเอาเก้าอี้ฟาด มีการตอกอก มีการเอาคนไปขังแล้วปล่อย ผมต้องการให้ความสูญเสียเป็นบทเรียน ทำยังไงที่ความรุนแรงแบบนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก เพราะต่อให้คนตายไปมากแค่ไหน สุดท้ายก็ไม่มีใครได้ประโยชน์เลย”

การเข้าใจชีวิต
จากประสบการณ์
ที่ผ่านมา

จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เรื่องเล่าที่มีหลายย่อหน้ามักเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ของบุคคลที่เผชิญกับปัญหาอุปสรรคที่ยาวนาน แต่ก็มีวิธีการแก้ปัญหา จนสุดท้ายเกิดการยอมรับในโชคชะตาของตนเอง เรื่องเล่าขนาดยาวจะมีจำนวนน้อยกว่าเรื่องเล่าขนาดสั้นเนื่องจากเรื่องเล่าในรูปแบบใหม่ในสื่อออนไลน์มักนิยมเขียนเรื่องขนาดสั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบันที่มีความเร่งรีบ และไม่นิยมอ่านเรื่องขนาดยาวมากนัก

จากการวิเคราะห์ขนาดของเรื่องเล่าตามย่อนำนั้น จะเห็นได้ว่าจำนวนของ ย่อหน้าไม่มีผลต่อขนาดของเรื่องเล่าที่ชัดเจน เนื่องจากเรื่องเล่าที่มีย่อหน้าเดียวอาจมีใจความสำคัญมากกว่าหนึ่งใจความสำคัญ ส่วนเรื่องเล่าที่มีหลายย่อหน้าบางเรื่องก็ไม่ได้มีใจความสำคัญทุกย่อหน้า แต่เป็นเพียงเรื่องเล่าที่มีเหตุการณ์ยาวนาน กล่าวถึงเหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นแล้วเล่าเหตุการณ์ต่อมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงจุดจบของเรื่อง จากการสังเกตพบว่าเรื่องเล่าที่มีหลายย่อหน้าเป็นเรื่องเล่าของเหตุการณ์ที่มีเนื้อหาที่บีบคั้นหัวใจของผู้อ่าน จึงต้องใช้ย่อหน้าใหม่เพื่อให้ผู้อ่านได้พักอารมณ์และพักสายตาจากการอ่านเรื่องเล่า

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 10 กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกพ่อแม่เลี้ยงแบบโบราณ ต้องอยู่ในกรอบ แต่ตอนนั้นไม่ยอมมีปัญหาเลยพยายามอดทน จนตัวเธอมีลูกต้องดูแลลูกที่ซนมากจึงดู ออกคำสั่ง มีแต่เสียงบ่นว่าจนความกลัวฝังในตัวลูก ทำให้นึกย้อนถึงสิ่งที่พ่อแม่เคยทำจึงเริ่มเข้าใจมากขึ้นว่าเขาเป็นห่วง จากนั้นเธอก็เปลี่ยนวิธีการเลี้ยงบุตรให้ผ่อนคลายมากขึ้น

“เราถูกพ่อแม่เลี้ยงมาแบบโบราณ ต้องอยู่ในกรอบ ทำตามคำสั่ง ห้ามเถียง ห้ามนั่นห้ามนี่ ห้ามจนเราอึดอัด บางช่วงไม่อยากจะกลับบ้าน เคยอยากหนีออกจากบ้านด้วย แต่ตอนนั้นไม่ยอมมีปัญหา เลยพยายามอดทน พอเรามาเป็นแม่เอง ต้องดูแลลูกที่ซนมาก ๆ เจออะไรไม่พอใจ เรามักออกคำสั่งทันที อย่านั่น อย่านี่ อย่านู่น ในห้องมีแต่เสียงบ่นเสียงห้าม เวลาผ่านไปความกลัวก็ฝังในตัวลูก ครั้ง นิ่งลูกพูดกับพ่อว่า ‘ไม่เอา เดี่ยวแม่ดู’ ทั้งที่สิ่งนั้นเราไม่ห้ามแน่ ๆ นึกย้อนถึงสิ่งที่แม่เคยทำ เราเริ่มเข้าใจมากขึ้น ตอนนั้นเขาทำไปด้วยความเป็นห่วง ถ้าลูกเจ็บ พ่อแม่ก็เจ็บไปด้วย แต่เราอยากเปลี่ยนวิธีการ เพราะเกิดลืมหอกมาก ๆ แล้วลูกทนไม่ได้ สุดท้ายเขาแหกออกไป ความเป็นห่วงที่ทำพังหมดเลย เราอยากเป็นแม่ที่เป็นบัดดี้ ไม่อยู่เหนือลูก สร้างความไว้วางใจ คุยกันได้ทุกเรื่อง อยากรู้ให้อายุ 18 แล้วเขากล้ามาบอก

ประวัติผู้เล่า

การแก้ไขปัญหา

ว่า ‘หนูชอบผู้ชายคนนี้’ หลังจากนั้นเลยพยายามปิดปาก รอดู
 ไปก่อน ทำตัวเป็นกล้องวงจรปิด ถ้าอันตรายจริง ๆ ค่อยเข้าไป
 ท้าม ถึงจะรู้ว่าควรทำยังไง แต่สถานการณ์จริงก็ไม่ง่าย เราต้อง
 ทำงานนอกบ้าน จัดการงานในบ้าน อยากทำให้ดีแค่นั้น แต่
 บางครั้งก็เหนื่อยมาก ถ้าพลาดขึ้นมา เรบอกตัวเองทันทีว่า เอา
 ใหม่! เราไม่ใช่แม่ที่สมบูรณ์แบบ ยังบกพร่องและต้องเรียนรู้อีกหลาย
 เรื่อง แต่เราจะพยายามเข้าใจลูกให้มากที่สุด เข้าใจเขา ณ
 โหมดนั้น ๆ พยายามดูแลรักษาเวลาตอนนั้นให้ดีที่สุด”

การแก้ไขปัญหา

(เรื่องเล่าหมายเลข 10)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นเรื่องเล่าที่มีรูปแบบ 1 ย่อหน้า แต่มีสองใจความสำคัญ ได้แก่
 ประวัติของผู้เล่าและเหตุการณ์ที่เกิดปัญหาจนไปถึงการแก้ไขปัญหา แสดงให้เห็นว่าจำนวนย่อ
 หน้าไม่มีผลต่อขนาดของเรื่องเล่าแต่อย่างใด

4.2 วิธีการเล่าเรื่อง

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ปรากฏวิธีการเล่าเรื่อง 2
 รูปแบบ ได้แก่ การเล่าคนเดียว และการเล่าแบบสนทนาที่เป็นการพูดคุยแบบธรรมชาติ

4.2.1 การเล่าคนเดียว

วิธีการเล่าเรื่องรูปแบบการเล่าคนเดียว เป็นวิธีที่ใช้มากที่สุดในการนำเสนอเรื่อง
 เล่า ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบผู้เล่าที่เป็นตัวละครในเรื่อง (internal narrator) แบ่งออกเป็น 2
 ประเภท ได้แก่ ผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครหลัก และผู้เล่าเรื่องที่เป็นพยาน ถ่ายทอดเรื่องราวตั้งแต่
 ต้นจนจบ โดยจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตัวผู้เล่า เพศชายใช้สรรพนามว่า ผม เพศหญิงใช้
 สรรพนามว่า เรา และบางคนใช้คำเรียกญาติแทนตัวเอง เช่น ป้า เป็นต้น ดังนี้

เรื่องเล่าที่ถ่ายทอดโดยผู้เล่าที่เป็นตัวละครหลัก มีลักษณะที่ผู้เล่าถ่ายทอด
 เรื่องราวชีวิตของตนเองตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ดังเรื่องเล่าของผู้ชายที่เป็นนักสิทธิมนุษยชนที่ณรงค์
 ให้ยกเลิกการประหารชีวิต เขาแสดงความคิดเห็นว่าการลงโทษ ไม่ควรเป็นไปเพื่อการแก้แค้น
 และยังมีบางคนที่ถูกตัดสินผิดพลาดจนถูกประหารชีวิตเป็นการทำร้ายผู้บริสุทธิ์ จนเขาถูกผู้อื่น
 ต่อว่า

“ทุก ๆ ครั้งที่มีอาชญากรรมรุนแรงเกิดขึ้น เช่น ทำร้ายคนพิการจนเสียชีวิต ฆ่า ช่มชืด กระแสสังคมตระเวนชายแดนถูกพ่อค้ายาเสพติดยิงเสียชีวิต ตอนเห็นศพ ถูกยิงที่หัว เสียใจมาก ทำไมต้องมั่งต้องการให้ลงโทษผู้กระทำผิดด้วยการ ประหารชีวิต เพื่อไม่ให้ความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้นอีก แต่จากงานวิจัยจำนวนมาก แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า โทษประหารชีวิตไม่มีความเชื่อมโยงใด ๆ กับการ เพิ่มขึ้นหรือลดลงของอาชญากรรม **ผม**เคยเข้าไปในคุกบางขวาง คุยกับนักโทษที่ โดนตัดสินประหารชีวิต เขาไม่เคยคิดเรื่องโทษเลย สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นอารมณ์ชั่ววูบ ขณะเดียวกัน กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีความเสี่ยงที่จะตัดสินผิดพลาด คนถูกลงโทษอาจไม่ใช่คนทำผิด แม้ภายหลังจะสอบสวนจนพบว่าผู้ถูกประหาร ชีวิตเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่เราเรียกชีวิตที่เสียไปกลับมาไม่ได้แล้ว นักโทษที่ถูกประหาร ชีวิตส่วนใหญ่คือคนยากจน ไม่สามารถว่าจ้างทนายความที่มีความสามารถเพื่อให้ ความรู้และแก้ต่างให้กับตนเอง ในฐานะนักสิทธิมนุษยชนที่รณรงค์ให้ยกเลิกโทษ ประหารชีวิตมาตลอด **ผม**มองว่าไม่มีใครสมควรถูกประหารชีวิต ซึ่งปัจจุบัน มากกว่า 2 ใน 3 ของประเทศทั่วโลกได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางกฎหมาย แล้ว และโดยภาพรวมมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ

“เวลา**ผม**พูดแบบนี้ เคยมีคนหาว่า ‘คุณเป็นพวกโลกสวย ไม่เคยโดนด้วยตัวเอง จะไปเข้าใจเหยื่อได้ยังไง’ **ผม**นี้แหละเหยื่อ ตอน**ผม**เรียนอยู่ปีหนึ่ง ที่รัฐศาสตร์ จุฬาฯ พ่อที่เป็นตำรวจทำกันแบบนี้ พ่อเป็นเสาหลักของครอบครัว **เรา**แว้งคว้าง ว่าจะเรียนจบหรือเปล่า ตอนนั้นโกรธแค้น แต่ไม่ได้อยากแก้แค้นนะ **เรา**เริ่ม ศึกษามากขึ้น สิทธิในการมีชีวิตอยู่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ไม่ว่าคนนั้นจะ ดีหรือเลวก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าไม่ต้องลงโทษผู้กระทำผิด ต้องลงโทษ แต่ ไม่ใช่การประหารชีวิต ประหารไปคนตายก็ไม่ฟื้น **เรา**ยังมีการจำคุก ซึ่งการถูก จำกัลดเสรีภาพเป็นทุกขอย่างที่สุดของมนุษย์การลงโทษต้องไม่เป็นไปเพื่อการแก้ แค้นทดแทนแต่ต้องเป็นไปเพื่อการแก้ไขเยียวยา

(เรื่องเล่าหมายเลข 48)

เรื่องเล่าที่ถ่ายทอดโดยผู้เล่าเรื่องที่เป็นพยาน เรื่องเล่าที่ผู้เล่าเรื่องไม่ได้เป็นตัวละครหลักแต่เป็นตัวละครรองในเรื่องที่เป็นพยานรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวละครหลักและนำเรื่องนั้น มาเล่า ดังเรื่องเล่าของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีสามีเป็นผู้ป่วยโรคซึมเศร้า เล่าถึงเรื่องราวการป่วยของ สามีตั้งแต่ต้นจนวันที่สามีของเธอจบชีวิต

“ตอนนั้นเราอยู่ฝ่ายอีเวนท์ของสำนักพิมพ์ ส่วนเขาเป็นนักเขียนที่มาคุมงาน เขา คุยสนุก ความคิดดี จิตใจดี ไม่เอาเปรียบใคร ไปไหนก็เป็นที่รักของเพื่อนๆ คุยกัน เกือบปีค่อยตกลงเป็นแฟน วันวาเลนไทน์ครั้งแรก เขาเอากุหลาบมาให้ 2 ดอก สี ขาวและสีแดง แล้วพูดกับเราว่า ‘ผมไม่เคยให้ใครเลย’ บอกความหมายให้ฟังว่า ดอกสีแดงคือความรักแบบหนุ่ม-สาว ส่วนดอกสีขาวเพราะเราเหมือนแม่อีกคน (หัวเราะ) เวลาผ่านไปสักระยะ เขาเริ่มสร้างบ้านที่อำเภอปากช่อง แล้วเล่าแพลน ของตัวเองให้ฟัง ซึ่งในนั้นมีเราด้วย ‘อยากย้ายไปใช้ชีวิตในที่อากาศดี ๆ ย้ายไป อยู่ด้วยกันไหม’ พอเรากลับมาคุยกับที่บ้าน แม่ก็ไม่ได้ห้ามอะไร ที่นั่นเรามีหน้าที่ ดูแลงานในบ้าน ส่วนเขาเขียนหนังสือ เริ่มตั้งแต่เช้าแล้วเลิกตอนเย็น ค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ มาจากงานเขียน ทั้งเรื่องสั้นและนวนิยาย ช่วงนั้นงานได้รางวัลบ่อย เลย อยู่ได้โดยไม่ลำบาก หลังจากนั้นประมาณสามปี เขาเขียน นวนิยายออกมาเล่มหนึ่ง ทุ่มเทจนตัวเองหมดพลัง กลายเป็นคิดไม่ออกเขียนไม่ได้ ประกอบกับรายได้จาก งานคอลัมน์ลดลงด้วย เราเลยตกลงกันว่า พอได้ค่าต้นฉบับนวนิยายเล่มนี้ จะเอา เงินมาทำทุนที่กรุงเทพฯ

“ญาติฝั่งเราเป็นเจ้าของร้านก๋วยจั๊บที่ค่อนข้างมีชื่อเสียง เลยขอสูตรมาเปิดร้าน ของตัวเอง เริ่มขายปี 2552 เราดูแลร้านเป็นหลักและจ้างคนมาช่วย ส่วนเขายัง พยายามเขียนหนังสือต่อ ช่วงแรกบางเดือนขาดทุน เวลาผ่านไปเริ่มได้กำไร แต่ เงินถูกเอาไปหมุนเป็นข้าวของในร้าน จนกระทั่งมีการชุมนุมทางการเมือง รัฐบาล ประกาศเคอร์ฟิว แล้วร้านอยู่ใกล้กับกรมทหาร คนเลยไม่ค่อยมาเดิน ยอดขาย ลดลงและติดลบ ช่วงนั้นลำบากพอสมควร ขณะที่เขาเองเขียนยังไม่ออก พยายามเค้นออกมาได้บ้าง แต่เป็นงานที่ตัวเองไม่พอใจ เขาเริ่มบ่นว่านอนไม่หลับ บางวันไม่หลับจนถึงเช้า กลายเป็นคนฉุนเฉียวง่าย ตื่นมาแล้วไม่มีเรื่องแรง ไม่มีกะ จิตกะใจ พอไปหาหมอก็ได้ยามากิน ช่วงนั้นเลยโทรบอกเพื่อนของเขาให้ช่วยดูอีก ทาง เราต้องทำร้านตลอดเลยไม่ค่อยมีเวลา เขายังออกไปเจอเพื่อนอยู่เรื่อย ๆ นะ และเคยลุกมาออกกำลังกายด้วย เราเลยวางใจมากขึ้น

“ก่อนย้ายกลับมากรุงเทพฯ เขาเคยเล่าถึงปัญหาครอบครัว แม่ทิ้งไปตั้งแต่แบ เบาะ เล่าว่าตัวเองเคยฆ่าตัวตายมาสองครั้ง ครั้งนึงกินยา อีกครั้งกรีดแขนและกิน ยา แต่เป็นการเล่าด้วยท่าที่ขำๆ พูดถึงความทุกข์ด้วยความสนุก ‘ตอนนั้นหลับไป สองวันเลย ตื่นมาก็งงวันงคืน ต้องโทรศัพท์ถามเพื่อนว่าวันนี้วันอะไร’ เล่าว่าเคย ไปหาหมอดูด้วย ตอนรู้ครั้งแรกก็ตกใจ เราไม่เคยรู้จักภาวะแบบนั้น แล้วในอดีตไม่ ค่อยมีใครมาซีเรียสเรื่องนี้ ต่างจากในปัจจุบันที่คำว่า ‘โรคซึมเศร้า’ ได้รับการพูด ถึงเป็นวงกว้าง แม้เขาจะเล่าเรื่องที่ดูเครียดแค่ไหน แต่ไม่เคยแสดงความท้อแท้ ออกมาเลย แถมยังบอกด้วยว่า ‘ผมไม่ทำแบบนั้นแล้วละ ต่อไปจะให้ความสำคัญ

กับการเขียน และใช้ชีวิตกับผู้หญิงที่เลือกแล้ว' เขาเคยบอกเราว่า 'คุณเป็นที่สอง รองจากงานเขียนนะ' (หัวเราะ) แพลกตินะ เราเป็นที่สอง แต่ไม่ได้รองจากใคร เขาคงรักงานเขียนมาก

"ช่วงนั้นเขาเหมือนกลายเป็นคนละคน พกปืนที่ได้มาจากญาติติดตัวไว้ตลอด เขาเคยพูดว่า 'ถ้ายิงในรถจะเป็นยังไงนะ' เคยพูดว่า 'ถ้ายิงกรอกปากจะเป็นยังไงนะ' แต่เล่าโดยมีมุขตลกนะ 'ไม่เอาดีกว่า ยิงในห้องเดียวเจ้าของให้เขาต่อไม่ได้ หรือถ้า ยิงในรถเดี่ยวเอาไปขายต่อไม่ได้' เราเคยคิดจะแย่งปืนมา แต่ยังไม่ถึงจังหวะเลย จนกระทั่งเดือนตุลาคม 2553 เขามาที่ร้านตอนบ่าย ถือเหล้ามากินด้วย เดินวนไปวนมา มานั่ง แล้วเข้าห้องน้ำ มานั่ง แล้วเข้าห้องน้ำ เข้าไปนานมาก พอเราถาม เขาบอกว่า 'ถ้ายิงในห้องน้ำจะเป็นยังไงนะ' เขานั่งกินเหล้าไปเรื่อย ๆ จนหัวค่ำ เรากังวลว่าจะเอาสถานการณ์ไม่อยู่ เลยเจรจาขอปืน 'ถ้าจะกินเหล้าต่อ เอาเงินไป แล้วเอาปืนมานะ' เขาก็ให้ปืน เราค่อยๆ แกะกระสุนออก พอเห็นผิดสังเกต เขาเลยแย่งกลับแล้วเดินออกไปหน้าร้าน เรานึกว่าปืนไม่มีลูกแล้ว เลยกลับมาขายของต่อ ระหว่างชงน้ำให้ลูกค้า เราได้ยินเสียง บัง! เขายิงกระจุกตู้โทรศัพท์แล้ว เดินมาพูดว่า 'สวยดีนะ' แต่กระสุนเหลือแค่นั้น เขาเดินกลับมาหาเรา 'ลูกที่เหลืออยู่ไหน ขอเถอะ ผมไม่ไหวแล้ว' เราใส่กระสุนไว้ในผ้ากันเปื้อน เกิดการยื้อแย่ง สุดท้ายเขามาล้วงเอาไปได้ แล้วผลึกเราล้มลง ยังไม่ทันจะลุกขึ้น เขาพุ่งออกไปหน้าร้าน แล้วมีเสียงดัง บัง! เราเห็นตอนที่เขาล้มลงแล้ว ตอนนั้นทำอะไรไม่ถูก มันมืดไปหมด ไม่รู้สึกตัวเลย จนกระทั่งมีคนมาเขย่าแขนบอกว่า 'เขายังหายใจอยู่นะ'

"เขายิงเข้าที่ขมับขวา กระสุนตัดผ่านสมองแล้วทะลุออกมา ความเสียหายทำให้ร่างกายขยับไม่ได้เลย ขยับได้แค่นิ้วมืออย่างเดียว แต่เรียกชื่อแล้วหันมองตามนะ ต่อมาก็หันคอได้ช้าๆ รักษาตัวเองที่โรงพยาบาล 4 เดือนจนอาการทรงตัว หมอให้กลับมาดูแลต่อที่บ้าน เขาต้องเจาะคอ เป็นผู้ป่วยนอนติดเตียง ตั้งแต่ออยู่ในห้องไอซียูแล้ว เรากระซิบบอกว่า 'เอาเท่าที่พี่โอเคนะ ถ้าจะไปก็ไม่ต้องห่วงอะไร แต่ถ้าจะอยู่ก็ต้องสู้ไปด้วยกัน' ลึกๆ ก็โกรธบ้าง แต่เราไม่มีทางรู้สึกแบบเดียวกันได้ ภาวะข้างในของเขาคงพีคที่สุดแล้ว เลยไม่ได้โกรธมาก ลึกๆ ก็โทษตัวเองนะ ทำไมไม่ทิ้งกระสุนไปเลย แต่มันเกิดขึ้นไปแล้ว เลยบอกตัวเองว่า 'จะทำตรงนี้ให้ดีที่สุด' ตอนนั้นเพื่อนๆ ของเขาช่วยเหลือค่าใช้จ่าย เรามีหน้าที่ดูแลอย่างเดียว เข้าใจคำว่าชีวิตอยู่ด้วยความหวังเลย ออกจากห้องไอซียูก็มีความหวัง ได้กลับบ้านก็มีความหวังอีก พอขยับข้อมือ ยกแขน ถีบขา ยิ้ม หัวเราะ และดีขึ้นจนได้ปิดคอ การได้เห็นร่างกายกระเถิบมาเรื่อย ๆ เรามีความหวังอยู่ตลอด

“แต่ช่วงหลังๆ เขา ซักบ่อยขึ้น บางครั้งซักแล้วอวักระจายเต็มห้อง ครั้งสุดท้าย ซักไม่หยุด เลยต้องกลับไปโรงพยาบาลอีกครั้ง หมอบอกว่า ‘ถ้าเจาะคออีก เขา จะไม่รับรู้อะไรแล้ว ลองนึกถึงเหตุการณ์วันนั้นนะ เขา คงรู้สึกทรมานมาก เลยตัดสินใจทำแบบนั้น แล้วที่ผ่านมาก็สู้มาด้วยกันแล้ว’ โอเค งั้นไม่เจาะคอ แล้วย้ายมานอนห้องปกติ ให้ออกซิเจน ช่วงนั้น เรา นอนไม่หลับเลย กลับไปเหมือนช่วงแรกๆ ที่ เขา ยิงตัวเอง แต่คราวนี้ไม่มีหวังแล้ว การไม่เจาะคอทำให้ของเสียสะสม ผ่านไปไม่ถึงหนึ่งอาทิตย์ ขณะกำลังจะออกจากบ้านไปโรงพยาบาลพยาบาลโทรมาว่า ‘อาการไม่ค่อยดีแล้วนะ’ ไม่กี่วันก่อนหน้านั้น เรา เคยพูดกับ เขา ว่า ‘เข้าใจนะ อยู่กันแค่นี้ สู้กันแค่นี้ ไม่โกรธเลย หลับแล้วไปสบายนะ’ ตั้งแต่นั้นย้ายมานอนห้องปกติ เราพกวินุเคราะห์เครื่องเล็ก ๆ ติดตัวไว้ตลอด วันนั้นเลยเปิดบทสวดมนต์ให้ฟัง แล้ว เขา ก็ค่อยๆ หมดลมหายใจ

“เรา เหมือนอกหักและตงงานพร้อมกัน พอ เขา ไม่อยู่แล้ว เรา เหมือนคนอกหัก แล้วตลอดปีกว่าที่ เขา นอนติดเตียง งานของ เรา คือการดูแล เขา ชีวิตว่างเปล่าไปเลย ตั้งแต่อาการทรุดลงแล้ว เรา เริ่มทำใจ จนวันที่ เขา ซักไม่หยุด ครั้งนั้นคือที่สุด ความหวังที่มีหมดลงแล้ว จนกระทั่ง เขา ไปจริง ๆ เรา พยายามบอกตัวเองว่า ‘เรา ต้องอยู่ให้ได้ ต้องอยู่ให้ดี ต้องอยู่ให้มีความสุข’ ตลอดหลายปีของความสัมพันธ์มีเรื่องราวดี ๆ มากมาย แม้จะผ่านมาหลายปีแล้ว แต่ เรา ยังทำบุญให้ เขา ทุกวันเกิด-วันเสียชีวิต ถ้าตัวเองมีความสุข มีพลังที่ดี เขา คงรับรู้ได้ แต่ถ้าเอาแต่กล่าวโทษ เขา ‘ทำไมต้องยิง’ ‘รู้ไหมฉันเสียเวลาไปกี่ปี’ เขา คงไม่มีความสุข เรา เชื่อแบบนี้นะ”

(เรื่องเล่าหมายเลข 122)

จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเรื่องเล่ารูปแบบการเล่าคนเดียว ปรากฏผู้เล่าที่เป็นตัวละครในเรื่องทั้งผู้เล่าที่เป็นตัวละครหลัก และผู้เล่าเรื่องที่เป็นพยานเป็นรูปแบบที่ปรากฏมากที่สุดในเรื่องเล่าเพราะเจ้าของแฟนเพจมีความต้องการให้เรื่องเล่าเป็นการถ่ายทอดโดยเจ้าของเรื่องเอง จึงต้องปรากฏตัวตนในเรื่องเล่าให้น้อยที่สุด เพื่อให้เรื่องเล่ามีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด

4.2.2 รูปแบบการเล่าแบบสนทนา

รูปแบบการเล่าแบบสนทนา เป็นเรื่องเล่าที่มีลักษณะการพูดคุย ของตัวละครหลัก 2 ตัว เป็นการพูดคุยแบบเป็นธรรมชาติ

เรื่องเล่ารูปแบบการเล่าแบบสนทนาที่มีลักษณะการพูดคุยแบบธรรมชาติเป็นการตั้งคำถาม และตอบคำถาม ระหว่างเจ้าของเรื่องเล่าและผู้สัมภาษณ์ โดยนำเอาบทสนทนาที่ค้างมาตั้งเป็นคำถามต่อเนื่องเมื่อ และไม่มีการเตรียมคำถามมาก่อน

ตัวอย่างที่ 1

“ผมเริ่มจากเป็นคนคล่องเชือก ทำอยู่ปีกว่า หัวหน้าค่อยมาชวนเป็นคนขับเรือ (เรือข้ามฟาก) ช่วงแรกผมนั่งไปด้วย คนขับค่อยๆ สอนว่าบังคับเรือยังไง ผ่านไปเดือนกว่า ผมเริ่มขับคนเดียว ตื่นเต้นนะ ยิ่งลนๆ หน่อย ขับรถยนต์หมุนนิดเดียวก็เสียว แต่เรือหมุนสุดคือ 20 รอบ รถยนต์จะอยู่นิ่ง แต่เรือมันไหลไปเรื่อย เราต้องคอยประคอง ยิ่งตอนลมแรงๆ ฝนตกหนักๆ เรามองไม่เห็นทางเลยนะ ต้องประคองให้อยู่ในเส้นทาง ถ้าฝนตกหนักมากก็ไม่ออกเลย ยากเหมือนกัน แต่ขับไปสักพักก็ชิน ผมขับมา 7 ปี ยังไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ แต่ไม่ค่อยมีอุบัติเหตุหรอก ทางน้ำมันไม่พลุกพล่านเท่าถนน นอกจากเจอคลื่นลมแรงๆ แต่มักเกิดกับเรือเล็กๆ มากกว่า ผมเข้างานสักสิบเอ็ดโมง ขับไปจนถึงห้าโมงเย็น พักชั่วโมงนึง แล้วมาขับต่อตอนหกโมงถึงสองทุ่ม รวมแล้วแปดชั่วโมง เฉลี่ยชั่วโมงนึงสัก 5 เที้ยว”

“การขับไปแล้วกลับทั้งวัน รู้สึกเบื่อบ้างไหม” (คำถามต่อเนื่องจากคู่สนทนา)

“เบื่อ เวลาจอดคอยผู้โดยสาร ผมอาศัยดูนั่นดูนี่ในโทรศัพท์ แต่ดูนานไม่ได้นะ ได้แค่ 2-3 นาที เดี่ยวผู้โดยสารจะมอง แล้วหาว่าไม่สนใจทำงาน หาว่าไม่ยอมออกเรือสักที แต่เข้าใจแหละ คนรอนานก็อยากไปไว”

(เรื่องเล่าหมายเลข 3)

ตัวอย่างที่ 2

“เคยคิดไหมว่าโตขึ้นอยากเป็นอะไร”

“โอ้ยเคยบอกไว้ว่าอยากเป็นเชฟ จะได้ทำอาหารให้พ่อกับแม่ แต่ตอนหลังไอย์ดูการ์ตูนที่สร้างหุ่นยนต์ เลยอยากเป็นนักสิ่งประดิษฐ์ด้วย เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ยังไม่รู้ว่าจะเลือกทางไหน”

“ถ้าเลือกแค่ออย่างเดียวล่ะ” (คำถามต่อเนื่องจากคู่สนทนา)

“เป็นนักสิ่งประดิษฐ์ละกัน ไอย์อยากทำหุ่นยนต์เก็บขยะ หุ่นยนต์จะทำแบบนี้ (ลุกขึ้นยืน แล้วโน้มตัวมาข้างหน้า) เก็บขยะเข้าไปในตัว แล้วปล่อยออกมาเป็นก้อนๆ สามเหลี่ยมสี่เหลี่ยม แล้วค่อยเอาไปทิ้ง จะไม่ต้องเอาขยะใส่ถุง”

"เห็นขยะในกรุงเทพฯ เยอะแยะ" (คำถามต่อเนื่องจากคู่สนทนา)

"ไม่ใช่ เห็นจากการ์ตูน โอยเลยอยากทำขึ้นมาจริง ๆ ปกติโอยเอาขยะใส่ถุงแล้วใส่ถังขยะ แต่ถ้ามีหุ่นยนต์ เราไม่ต้องเสียเวลามาดึงถังแล้วลดการใช้ถุงพลาสติกด้วย (เจียบคิด) ถ้าเราทิ้งถุงพลาสติกลงในน้ำ เต่ามะเฟืองจะกินเข้าไป เพราะคิดว่าเป็นแมงกะพรุนเรืองแสง แต่เต่ามะเฟืองกินถุงพลาสติกไม่ได้ กินแล้วเสียชีวิต หุ่นยนต์จะมาช่วยคนและช่วยเต่ามะเฟือง"...

อยากขายอาหารอะไร" (คำถามต่อเนื่องจากคู่สนทนา)

"ซูชิ"

"โอยชอบกินซูชิหน้าอะไร"

"แองกรี่เบิร์ด กับปีกกาจู แต่โอยจะทำหน้าเนื้อสัตว์ เนื้อไก่ เนื้อหมู เนื้อเป็ด เอาแค่นี้ละกัน ใส่แครอท มันฝรั่ง บล๊อคโคลี่ มะเขือเทศ เอาทุกอย่างมาปั่นรวมกัน อืม... (ทำเสียงเครื่องปั่นกำลังทำงาน) แล้วทำให้แห้งๆ นิดนึง

(เรื่องเล่าหมายเลข 92)

เรื่องเล่ารูปแบบการเล่าแบบสนทนาที่มีลักษณะการพูดคุยแบบการสัมภาษณ์ คือ การเล่าเรื่องของผู้เล่าในตอนต้น อาจเล่าถึงเรื่องราวของตนเองตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วปรากฏคำถามของผู้สัมภาษณ์ให้ผู้เล่าตอบ ซึ่งคำถามจะปรากฏในตำแหน่งส่วนท้ายของเรื่องเล่าเสมอ เป็นคำถามแบบฉับพลันมีลักษณะคำถามที่ถามแทนผู้อ่าน จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเล่าแบบสนทนาที่มีลักษณะการพูดคุยแบบการสัมภาษณ์ เป็นเรื่องเล่าที่ผู้เล่าถ่ายทอดเรื่องราวจบแล้ว แต่ผู้สัมภาษณ์ได้ถามคำถามเพิ่มเติมให้ผู้เล่าตอบ โดยคำถามมักเป็นคำถามที่ชี้แนะให้เรื่องเล่ามีเนื้อหาครอบคลุม หรือเป็นคำถามที่ถามแทนผู้อ่าน

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจมนุษย์ “กรุงเทพฯ” ปรากฏวิธีการเล่าเรื่อง 2 รูปแบบ ได้แก่ การเล่าคนเดียว และการเล่าแบบสนทนาแบบธรรมชาติ รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ การเล่าคนเดียว อาจเนื่องมาจากเจ้าของแฟนเพจต้องการปรากฏตัวในเรื่องเล่าให้น้อยที่สุด เพื่อให้เรื่องเล่าดูเป็นธรรมชาติมากที่สุด นอกจากนั้นยังมีวิธีการเล่าแบบสนทนาเป็นการพูดคุยแบบธรรมชาติมีการตั้งคำถามต่อเนื่องเมื่อบทสนทนานั้นสิ้นสุดลง เหมือนไม่ได้เตรียมคำถามมาก่อน รวมไปถึงการใช้เครื่องหมายอัฒภาค (“”) กำกับข้อความในแต่ละย่อหน้า เป็นการสร้างบรรยากาศเหมือนการพูดคุยในชีวิตประจำวัน

บทที่ 5

บทบาทของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

การวิเคราะห์บทบาทของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง ผู้ศึกษาจะประยุกต์ใช้แนวคิดบทบาททางสังคมของสื่อมวลชนของ Lazarsfeld & Merton (อ้างถึงในสุปรียา หัสชู, 2553: 34) เพื่อให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของเรื่องเล่าออนไลน์ ดังนี้

5.1 บทบาทหน้าที่ในการให้สถานภาพ

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จัดว่าเป็นสื่อมวลชน เพราะได้ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราว ของบุคคล องค์กร และการเคลื่อนไหวทางสังคมต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องเพราะเรื่องเล่าในเพจเฟซบุ๊กมนุษย์กรุงเทพฯ เป็นเรื่องเล่าของคนที่ใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ ที่มีความหลากหลาย เป็นเรื่องเล่าที่มีความน่าสนใจในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งเรื่องที่มีความสุขและความทุกข์ที่ต้องเผชิญตลอดจนการแก้ไขปัญหา และการยอมรับเรื่องราวที่ผ่านมาของผู้เล่าเรื่อง ซึ่งมีความน่าสนใจทั้งสิ้นแม้เป็นเพียงคนธรรมดาคนหนึ่ง

ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้ชายสูงอายุที่ทำอาชีพสับเหาะ จากที่ตอนแรกเมื่อก่อนทำงานเป็นลูกจ้างอยู่โรงพยาบาลโรคติดต่อพญาไท ต่อมาเมื่อมีคำสั่งว่าโรงพยาบาลโรคติดต่ออยู่กลางกรุงไม่ได้ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงให้ย้ายไปนนทบุรี เกิดเป็นโรงพยาบาลบาราคนราดอร์ ก่อตั้ง พ.ศ. 2503 ช่วงแรกเขายังทำงานจิปาละ อยู่มาวันหนึ่ง หัวหน้าพยาบาลใช้ให้ไปเผาศพที่คนเก่าเผาไม่หมด ต้องจัดการศพเหลือค้างท่อนล่าง แผลลงวันตอมจึงได้ทำเรื่อยมา เพราะโรงพยาบาลโรคติดต่อจะมีเมรุเผาศพ เขาเล่าความรู้สึกการทำอาชีพสับเหาะว่าเป็นงานที่ทำตามหน้าที่ไม่ชอบได้แต่ก็ไม่รังเกียจ รู้สึกภูมิใจกับไม่ภูมิใจเท่ากัน การนำอาชีพสับเหาะซึ่งปกติไม่ค่อยมีคนกล่าวถึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจ และเห็นความสำคัญของผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ ต้องเป็นผู้เสียสละอย่างมาก และอาชีพนี้ต้องดำรงอยู่ต่อไปในสังคมที่ประกอบพิธีโดยยึดแบบแผนของพระพุทธศาสนา

“เมื่อก่อนผมเป็นลูกจ้างประจำอยู่โรงพยาบาลโรคติดต่อพญาไท ทำทุกอย่างตั้งแต่ดินยันฟ้า เวิร์เพล เวิร์โทรศัพท์ ตัดหญ้า ยกของ ทำสารพัด ต่อมาผมคิดว่าโรงพยาบาลโรคติดต่ออยู่กลางกรุงไม่ได้ จอมพลสฤษดิ์จึงให้ย้ายไปนนทบุรี เกิดเป็นโรงพยาบาลบาราศนราดรุร ก่อตั้ง 2503 ช่วงแรก ๆ ผมยังทำงานจิปาละ โรงพยาบาลโรคติดต่อจะมีเมรุเผาศพ อยู่มาวันหนึ่ง หัวหน้าพยาบาลใช้ให้ไปเผาศพที่คนเก่าเผาไม่หมด เหลือค้ำงท่อนล่าง แผลงวันต่อมาผมต้อง ตักมาเผาใหม่ จึงได้ทำเรื่อยมา สมัยนั้นใช้ฟืนหัวถ่าน รากามันถูกกว่า แรกว่าถ่านด้วย ใสฟืน ให้มากเข้าไว้ จุดไฟ แล้วผมมาหาบขนมขาย สักพักก็แวะดู ถ้าศพว่าหน้าจะเผาสะดวก ใหม่พุ่งก็จบ ฟุ้งก่อน ถ้าหางย แผลงหลังเป็นกระดูกซี่โครง อันนี้เผายาก สัปเหร่อตามวัดจะคว่ำ ใหม่พุ่งก็จบ มือเท้าไปก่อนแน่นอน เราต้องขยันกลับไปกลับมา เหมือนปิ้งปลานะ ไม่กลับก็ไม่กรอบ ช่วงแรกที่มาทำ ส่วนใหญ่คืออหิวา ช่วงหลังก็มาเอดส์ เวลาจะเผาศพ ผมใช้แค่รูปดอก เทียน เล่ม บอกว่า 'แยกกันอยู่นะ เราอยู่ด้วยกันไม่ได้แล้ว อยู่ต่อไป همینนะ' ไม่มีคาถา เคยมีคนจะ สอน แต่ผมไม่เอา ผมทำงานไปตามหน้าที่ ไม่ได้ชอบ ไม่ได้รังเกียจ เฉยๆ จะว่าภูมิใจก็ใช่ ไม่ ภูมิใจก็ใช่”

(เรื่องเล่าหมายเลข 40)

ตัวอย่างเรื่องเล่าหมายเลข 123 กล่าวถึง เรื่องเล่าอีกเรื่องหนึ่งที่แสดงถึงบทบาทหน้าที่ใน การให้สถานภาพของบุคคลที่ไม่ได้รับความเท่าเทียมจากสังคม ถูกกีดกันจากสังคมในการใช้ชีวิต ตามต้องการ ดังเรื่องเล่าของบุคคลหนึ่งที่ว่าหลังจากสำเร็จการศึกษาจากญี่ปุ่นและต้องกลับมา ใช้ทุนที่ภาครัฐ วันที่สัมภาษณ์แต่งกายเป็นผู้ชายจึงไม่ประสบปัญหา แต่วันเช้าทำงานกลับแต่งกาย เป็นผู้หญิง เมื่อหัวหน้าฝ่ายบุคคลมาเห็นจึงเรียกไปหาหรือว่าต้องไปแจ้งแก่ผู้บังคับบัญชาว่าจะทำได้ หรือไม่ เขาจึงได้ปรึกษาเครือข่ายเพื่อน ๆ เพศที่สาม ได้แนะนำว่าให้คุยด้วยเหตุผลว่าการแต่งกาย ไม่เกี่ยวกับการทำงาน ผู้บังคับบัญชาก็เข้าใจจนได้บรรจุเข้าทำงาน เขามีความคิดว่าการเปิดเผย ตัวตนเป็นการเปิดโอกาสให้มนุษย์ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ สบายใจที่จะทำงาน มีอิสระ ในการแต่งกายทำให้มีความมั่นใจ อยากรู้ก็ตามก็มีคนพูดไม่ดีเกี่ยวกับเพศที่สามซึ่งกระทบกับเขา จึงไปปรึกษากับหัวหน้า และได้รับการปลอบใจ นับว่าเป็นความโชคดีที่หัวหน้าเข้าใจเขา

“หลังจากจบ ม.3 เราได้ทุนจากรัฐบาลไทยไปเรียนที่ญี่ปุ่นจนจบ ปริญญาโท รวมระยะเวลา 10 ปีครึ่ง เรียนจบก็ต้องกลับมาใช้ทุนใน หน่วยงานภาครัฐ 21 ปี ช่วงใกล้เรียนจบเราเลือกหน่วยงาน หน่วยงานก็ พิจารณาเราด้วย พอถึงรอบสัมภาษณ์ เราไม่ได้คิดเรื่องแต่งหญิงจิง ใน ใจคิดว่าเป็นไปไม่ได้ เคยมีคนแนะนำว่า 'ต่อให้แปลงเพศแล้ว ก็แต่งชาย ไปทำงานได้ อาจจะถูกดูดีกว่า ไม่ถูกเพ่งเล็งตั้งแต่เริ่มงานด้วย' วันนั้นจิงใส่

เสื้อเชิ้ต ผูกไท กางเกงสแล็ค รองเท้าหนัง ยังผมสั้นอยู่ด้วย คนสัมภาษณ์คงคิดว่าแค่ตั้งตั้ง จึงไม่ได้ว่าอะไร พอหน่วยงานตกลงว่ารับเข้าทำงาน เราคุยกับรุ่นพี่ที่ทำงานที่นั่น ก็บอกว่าส่วนใหญ่รับเรื่องนี้ได้ พอคุยเพื่อนที่เป็นนักกฎหมาย ก็บอกว่ามีความเป็นไปได้ที่จะแต่งหญิงไปทำงาน โอเคจ้ะเราเตรียมทุก ๆ อย่างให้เป็นผู้หญิงจ้ะกัน ตั้งแต่รูปถ่ายติดบัตรข้าราชการ เครื่องแบบราชการของผู้หญิง วันแรกที่เริ่มงานก็แต่งหญิงไปจ้ะ แต่ยังไม่เป็นกางเกงอยู่ ผอ.ฝ่ายบุคคลมาเห็น ก็คนที่เคยสัมภาษณ์นั้นแหละ เขาพูดว่า 'บอกตามตรง ผมเองยอมรับไม่ได้ เอาแบบนี้ละกัน ลองไปคุยกับต้นสังกัดว่าโอเคหรือเปล่า แล้วค่อยตัดสินใจว่าจะบรรจุไหม' ตอนนั้นเขาไม่ได้พูดแรงนะ มันคงเป็นเรื่องใหม่ของคนในระบบราชการ เราไม่รู้ว่าลีๆ เขายอมรับหรือเปล่า แต่ด้วยบทบาทหน้าที่เขาต้องไม่ยอม

“เราปรึกษาพี่จากเครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย Thai Transgender Alliance-ThaiTGA เขาแนะนำให้พูดคุยด้วยเหตุผล อธิบายว่าการแต่งกายไม่ได้ส่งผลต่อการทำงาน พอเจอผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ยังไม่ทันจะอธิบายเหตุผลจ้ะ เขากลับบอกว่า 'ถ้าน้องทำงานได้ พี่ไม่มีปัญหากับการแต่งกายนะ สิ่งที่น่าห่วงมากกว่าคือน้องจะชอบงานที่นี้หรือเปล่า' เราประทับใจมาก พอไปแจ้งผอ.ฝ่ายบุคคล เราก็ได้รับการบรรจุ ซึ่งมารู้ทีหลังว่าเราไม่ใช่เคสแรกด้วย การได้เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องปิดบัง ไม่ต้องแอบ เปิดโอกาสให้เราใช้ศักยภาพมาทำงานอย่างสบายใจ เราไม่ได้แต่งหญิงจำทุกวัน บางวันก็อยากแต่งเท่ๆ บ้าง ซึ่งการได้แต่งตัวตามต้องการ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ยอมรับความหลากหลาย ทำให้เรามั่นใจกล้าพบปะผู้คน กล้าแสดงความคิดเห็น แต่ในหน่วยงานที่คนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน ยังมีบางคนที่พูดจาไม่ดีแหละ เคยมีผู้ใหญ่บางคนมาพูดว่า 'เคยมีคนนึงไปประชุมต่างประเทศ คนก็นินทากันว่าประเทศไทยส่งคนแบบนี้มาได้ยังไง น่าอับอายมากจ้ะนะ' เขาต่อว่าผู้หญิงข้ามเพศคนนึง เหมือนต่อว่าเราไปด้วย รวมถึงมาถามเรื่องส่วนตัวว่า 'แล้วนี่ผ้าหรือยัง' พอเล่าให้หัวหน้าต้นสังกัดฟัง เขาบอกอย่าไปสนใจจ้ะ เพราะคนที่พูดก็นิสัยไม่ค่อยดี คนในระบบราชการไม่ได้เลวร้ายทุกคน เราว่าตัวเองโชคดีที่ได้ผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจ”

(เรื่องเล่าหมายเลข 123)

จากเรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นถึงชีวิตของบุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เพียงเพราะเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” นำเสนอเรื่องราวความสามารถของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นการทำหน้าที่ให้สถานภาพโดยการยกให้ปัจเจกบุคคลหนึ่งสูงขึ้นในฐานะตัวแทนของกลุ่มคนที่ถูกสังคมเหยียดหยามและไม่ให้โอกาส

เรื่องเล่าในเพจเฟซบุ๊กมนุษย์กรุงเทพฯ ได้กล่าวถึงการยกสถานภาพของผู้พิการให้มีคุณค่าความเป็นมนุษย์ ถึงแม้ว่าคนเรามีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ แต่ผู้พิการก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างคนปกติ หากมีปัจจัยที่อำนวยความสะดวกที่สังคมเอื้อเพื่อแผ้วพานในการดำเนินชีวิต

“ผมเห็นรุ่นพี่ที่ศรีสังวาลย์หลายคนไปมีชีวิตข้างนอก เรียนต่อมหาวิทยาลัย บางคนเป็นนักกีฬาทีมชาติ เริ่มเห็นว่าชีวิตไม่ใช่แค่นี้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้ผมเล่นกีฬา แล้วได้เป็นนักกีฬาด้วย ผมเล่นทุกอย่างที่เล่นได้ อายุ 15 ผมมีโอกาสไปแข่งว่ายน้ำที่ออสเตรเลีย ปีต่อมาไปออสเตรเลียอีกด้วยกีฬาวิลแชร์เรสซิ่ง และเปลี่ยนมาเป็นปิงปองในปีที่สาม ผมติดทีมชาติครั้งแรกที่เนปดอร์ (อาเซียนพาราเกมส์ 2014) แข่งวิลแชร์เรสซิ่งได้มา 2 เหรียญทอง 2 เหรียญเงิน 1 เหรียญทองแดง หลังจากนั้นมีอาการบาดเจ็บ จึงหยุดแข่งไป แต่ยังเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ ความพิการทำให้ผมกลายเป็นคนรักสุขภาพ ตอนนั้นผมแข่งปิงปองอย่างเดียว แต่ยังเป็นสนามเก็บคะแนนสะสม อันดับของผมยังไม่ถึงโควตาอาเซียนพาราเกมส์ปีนี้ ต้องเก็บคะแนนเพื่อลุ้นไปทัวร์นาเมนต์หน้า

“เวลาคนพิการเดินทางไปไหน ห้องน้ำเป็นสิ่งสำคัญมาก อย่างผมช่วยเหลือตัวเองได้ ขอแค่ประตูกว้างๆ ก็พอ แต่ถ้าให้ดี ห้องน้ำควรมีราวจับ บ้านเรามีหมดนะ แต่อาจเพราะคนทำไม่ได้ใช้ หลายที่เหมือนทำแค้ให้มี วิลแชร์เข้าไปได้ แต่ราวจับตั้งขวางจนเข้าไม่ได้ คุณควรวางราวจับในตำแหน่งที่วิลแชร์เข้าได้ หรือไม่ก็ทำเป็นแบบยกขึ้นได้ ห้องน้ำคนพิการหลายที่ประตูเป็นแบบคล้อง ทำให้เกิดช่องว่างจนคนมองเข้ามาได้ หรือหนักไปจึงคือล้อประตูไม่ได้ ผมเจอห้องน้ำคนพิการล้อไม่ได้เป็นประจำ ทั้งเปิดเข้าไปเจอคนโซ้ยอยู่ และโซ้ยอยู่แล้วคนเปิดเข้ามาบางครั้งต้องทำเป็นฉีดยาเสียงดังๆ หรือเอาวิลแชร์ไปตั้งให้เห็นเงา ถ้าอันไหน ผมอาจไม่เข้า แต่ร่างกายผมก็อันได้ไม่นานหรอก

“เทียบกับทุกประเทศที่ผมเคยไป ห้องน้ำคนพิการของไทยอยู่รั้งท้ายจึงประเทศในยุโรปโอเค ฮอลแลนด์ สโลวีเนีย สโลวาเกีย แม้แต่พม่าหรือจีน ถึงบางทีจะสกปรก แต่ยิ่งดีกว่าบ้านเรา ในต่างประเทศนะ บางที่ประตูเป็นปุ่มกดเข้าไปก็ปิดอัตโนมัติ แล้วเราก็อยกดล้อ บางประเทศเป็นแบบหมุน แต่ไม่เคย

เจอประเทศที่ลือคประตุไม่ได้ ผมมองว่าพวกเขาให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ การมีห้องน้ำคนพิการที่ดีคือเห็นความเท่าเทียม...

(เรื่องเล่าหมายเลข 47)

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงทำหน้าที่ให้สถานภาพของบุคคลธรรมดาคนหนึ่ง หรือคนที่ด้อยโอกาสในสังคม โดยการยกคุณค่าของบุคคลเหล่านี้ให้มีความสำคัญเท่าเทียมกับผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากเรื่องเล่าที่กล่าวถึงพฤติกรรม ความรู้ความสามารถ กิจกรรมที่ทำ ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรหรือสังคมได้เป็นอย่างดี

5.2 บทบาทหน้าที่ในการบันทึกบทเรียนทางสังคม

เรื่องเล่าใน “มนุษย์กรุงเทพฯ” กล่าวถึงประสบการณ์ทางสังคมที่ผู้เล่ามีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น จึงสามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อ่านที่ไม่ได้ร่วมเหตุการณ์ ได้ทราบเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางสังคม รวมไปถึงบทเรียนจากเหตุการณ์ที่ใช้เป็นเครื่องเตือนสติให้ผู้อื่นได้อีกทางหนึ่ง

เรื่องเล่าหมายเลข 44 เรื่องเล่าของผู้ชายคนหนึ่งในฐานะคนจัดงานรำลึก 6 ตุลาคม 2519 เขาสนใจกิจกรรมตั้งแต่มัธยมจนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยก็เป็นสมาชิกสภานักศึกษา เล่าถึงเหตุการณ์ตอนเป็นนักศึกษาช่วงที่ประเทศเปิดหลัง 14 ตุลาคม 2516 ว่าประชาธิปไตยแบ่งบาน ชาวบ้านมักมาพูดคุยกับนักศึกษาเพราะเขาเห็นว่าเป็นความหวัง เป็นตัวเชื่อมไปร้องเรียนต่อรัฐ จนกระทั่งเมื่อ จอมพลถนอม กิตติขจร เข้ามาบวชเณร จนดำเนินมาถึงเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ตัวเขาเป็นนักศึกษาแกนนำที่ต้องหลบหนีการสลายชุมนุมของทหาร ปัจจุบันเขาไม่ได้เคียดแค้นใครอีกแล้ว แต่ต้องยอมรับว่ามีการกระทำที่รุนแรงจริง ทำอย่างไรเหตุการณ์แบบนี้จะไม่เกิดขึ้นอีก เพราะสุดท้ายก็ไม่มีผู้ใดได้ประโยชน์ มีแต่เพียงความสูญเสียเท่านั้น

“ผมทำกิจกรรมมาตั้งแต่เรียนที่สวนกุหลาบ พอปี 2518 เข้ามาเรียนนิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ก็สมัครเป็นสมาชิกสภานักศึกษา ช่วงนั้นประเทศเปิดหลัง 14 ตุลาคม ชาวบ้านมักรวมตัวมาหานักศึกษา เพราะเชื่อว่าพวกเราเป็นความหวัง เป็นตัวเชื่อมไปร้องเรียนต่อรัฐได้ ปี 2519 ปรึกษาสภากลับเข้ามา นักศึกษาก็เล่อกไปต่อมาถนอมก็เข้ามาบวชเป็นเณรที่วัดบวรฯ คนที่เคยเจ็บปวดจากเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ นักศึกษา ชาวนา กรรมกร เรียกร้องให้รัฐบาลนำตัวออกไป หรือไม่ก็ต้องจับมาดำเนินคดี รัฐบาลรับเรื่อง แต่ไม่ทำอะไร อ้างว่าไม่มีกฎหมายให้เนรเทศคนไทย ซึ่งเป็นเรื่องจริง แต่ก็ไม่นำตัวมาขึ้นศาล ฝ่ายนั้นเริ่มปลุกระดม กล่าวหา

ว่านักศึกษาจะไปเผาวัดบวรฯ คราบเลือดที่ฆ่าคนที่ราชดำเนิน (14 ตุลาคม 2516) ยังล้างออกจากมือไม่หมด แต่กลับมีฝ่ายเชียร์ถนอมขึ้นมา เหตุการณ์ชักไปกันใหญ่แล้ว

“สมัยก่อนการประท้วงจะใช้วิธีติดโปสเตอร์ตามที่ต่าง ๆ เรามีเครือข่ายที่ร่วมกันคือสหภาพแรงงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งมีสำนักงานเขต 7 อยู่ที่นครปฐม สมาชิกไปติดโปสเตอร์ เนื้อหาคือไล่ถนอมออกไป ปรากฏว่าคนที่ไปติดโปสเตอร์ 2 คนถูกแขวนคอที่รั้วโรงงาน นอกจากเรื่องถนอม เราจึงเรียกร้องให้จับคนผิดมาลงโทษ จนกระทั่งวันที่ 4 ตุลาคม มีการสอบวิชาภาษาไทยของนักศึกษาปี 1 เป็นวิชาพื้นฐาน คนสอบเยอะ นักศึกษากลุ่มหนึ่งไฮปาร์คที่ลานโพธิ์เรียกร้องให้นักศึกษาบอยคอตประท้วงโดยการไม่สอบ สุดท้ายการสอบก็ยกเลิก วันนั้นยังมีการเล่นละครประเด็นที่มีคนถูกฆ่าแขวนคอ แล้วเลือกคุณอภิรักษ์ (บัวหักติ) มาเล่นเป็นคนถูกแขวนคอ เขาไม่ใช่คนทำกิจกรรมการเมือง เป็นนักกีฬากีฬา แต่ชวนมาเพราะเป็นคนตัวเล็ก ผมกับเขาสนิทกัน ไม่มีใครคิดว่าละครที่เล่นจะนำไปสู่อะไรจริง

“คืนวันที่ 4 เรามาปักหลักชุมนุมในธรรมศาสตร์ ตั้งใจว่าจะยึดเยื้อจนกว่ารัฐบาลจะเอาถนอมออกไป หรือจับมาดำเนินคดี โดยมีเวทีอยู่หน้าตึกโดมฝั่งสนามฟุตบอล เช้าวันที่ 5 หนังสือพิมพ์ดาวสยามตีพิมพ์ภาพ แล้วบอกว่า ละครหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ (พาดหัวว่า แขวนคอหุ่นเหมือนเจ้าฟ้าชาย แผ่นดินเดือด! ศูนย์ฯ เขี่ยบหัวใจไทยทั้งชาติ) ประสานเสียงกับวิทยุยานเกราะที่โจมตีมาตลอด มีการชวนให้ผู้คนออกมาชุมนุมตอนบ่ายที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ทั้งลูกเสือชาวบ้าน กระทั่งแดง นวพล บรรยากาศเหมือนทำรบจริง ตกเย็นพวกเขาเคลื่อนมาที่หน้าธรรมศาสตร์ เราก็ปิดประตู (ฝั่งสนามหลวง ใกล้กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ศูนย์นิสิตฯ แกล้งข่าวว่าการแสดงละครไม่ได้มีเจตนาแบบนั้น เหมือนจะมอบตัวเพื่อสู้คดี บรรยากาศยังตึงเครียด ตกดึกมีการเผาบอร์ดที่ติดกับรั้ว มีการขว้างของ แต่ยังไม่มียิงปืน ข้างในพวกเรารักษาความปลอดภัยนำโดยนักเรียนช่างกล

“ตอนนั้นตั้งใจว่าตอนเช้าจะสลายแล้ว เพราะถ้าเลิกตอนกลางคืนมันอันตราย แต่พอตีห้ามีระเบิดลูกแรกยิงเข้ามาที่สนามฟุตบอลด้านตึกบัญชา มีคนเสียชีวิตทันที 5 คน คราวนี้เป็นทหารตำรวจบุกตึกหน้ายังเข้ามา เสียชีวิตต่อเนื่อง นักศึกษาหนีขึ้นตึกบัญชาบ้าง ตึกวารสารบ้าง ผมอยู่ที่ตึกองค์การนักศึกษา คิดว่าต้องหลบไปทางแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนนั้นคิดว่าคงตายแล้ว พออยู่ต่างจังหวัด ส่งมาเรียนหนังสือ ยังไม่เคยให้เงินเขาสักบาทจึ่ง ในใจสับสนไปหมด ทำไมต้องมาฆ่ากันด้วย พวกเราก็ต่อสู้เพื่อประชาชน ซึ่งก็คือพวกเขานั้นแหละ ผมคลานไป

ตามถนน เพราะกระสุนมาระดับหัว ตอนนั้นหัวรุ่ง เห็นแสงไฟจาก M16 จึง นักศึกษาคลานตามๆ กันไป ผมคลานถึงหน้าตึกคณะวารสารฯ หนุ่มคนหนึ่งถูก ยิงตาย ยิงเข้าตรงนี้ (ท่ายทอย) ทะลุออกข้างหน้า ตาไม่ได้หลับ มีไขมันออกมา เป็นครั้งแรกที่เห็นคนตายต่อหน้า

“ประตูด้านท่าพระจันทร์ปิด ผมและนักศึกษาจำนวนหนึ่งจึงวิ่งไปที่แม่น้ำ แล้ว กระโดดลงไป วาย้ออมไปขึ้นที่ท่าพระจันทร์ ตำรวจแก่ๆ คนหนึ่งเป็นคนฉุดผม ขึ้นมา เจ้าหน้าที่บางคนก็มีความเห็นอกเห็นใจนะ ผมเดินต่อมาที่ถนนวัด มหาธาตุ ปรากฏว่าโดนจับ เขาให้ทุกคนนอน วินาทีนั้นผมตัดสินใจหนี จึงลุก พรวดออกมา ย้อนกลับมาทางตลาดพระเครื่อง เห็นประตูบ้านเปิดอยู่ ก็เข้าไป จึง เจ้าของบ้านให้ขึ้นไปหลบชั้นบน ยังจำได้จึงว่าเขาเอาหมอนเทศต์กับน้ำมาให้ นักศึกษาหญิงที่หลบอยู่ด้วยกันก็ร้องไห้ ‘พี่ชายหนูถูกยิงตาย’ ประมาณ 11 โมง ลูกชายเจ้าของบ้านเล่าให้พ่อฟังว่า มีคนแห่เอาศพไปที่สนามหลวงด้านแม่ธรณี บิบบมยผม ตอนนั้นผมนึกว่าได้รับชัยชนะเหมือนเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ แต่ฟังๆ ดู แล้วไม่ใช่

“ผมหลบถึง 4 โมงเย็น ชาวบ้านบอกว่าออกมาได้แล้ว นักศึกษาถูกควบคุมตัวไปหมดแล้ว ในธรรมศาสตร์มีแต่ทหารรักษาการณ์ ผมกับรุ่นน้องเดินมาที่ท่า พระจันทร์กลาง ขึ้นเรือข้ามฟากหางยาว มีคนนั่งอยู่แล้ว เป็นนักศึกษา คนขับ เรือก็เรียกผู้โดยสารอยู่บนท่า จูๆ ก็มีลูกเสือชาวบ้านมาพูดว่า ‘มึงอย่าเอาพวก มันไปนะ พวกนี้เป็นคอมมิวนิสต์ มึงติดคุกแน่’ เราจึงเดินขึ้นจากเรือ แล้วเดินไป ท่วมหาราช หลังจากนั้นไม่กี่นาที มีเสียง ป๊บ ๆ ๆ ท้อปบูทชูดสีน้ำเงินวิ่งมายิงใส่ เรือ แต่เข้าใจว่าไม่มีคนตายนะ ผมระหกระเหินไปทางศิลปากร ข้ามฟากไปท่า พรานนก แล้วแยกย้ายกันกลับบ้าน

“พอมาถึงคืนนั้น ตอนนั้นเป็นนายอำเภออยู่ลำปาง ค่าฉิบหายจึง ทำเรื่องอีก แล้ว มีปัญหาอะไรเออะแยะ เขากับผมมีความเห็นไม่ตรงกัน เขารู้ว่าถ้าเราอยู่ กรุงเทพฯ คงลงเอยที่เข้าป่า จึงเอาตัวเราไปอำเภอแจ้ห่ม ลำปาง 2 เดือน แต่ จริง ๆ ผมไม่คิดจะเข้าป่าอยู่แล้ว เพราะไม่ได้เห็นด้วยกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่ง ประเทศไทย เรามีแนวทางของตัวเอง หลังจากนั้นผมก็กลับมาเรียนต่อจนจบ นิติศาสตร์ แล้วก็เริ่มอาชีพทนายมาจนถึงปัจจุบัน

“เพื่อนฝูงเสียชีวิต ความโศกเศร้าเสียใจย่อมมีเป็นธรรมดา แต่เวลาผ่านไป ผม ไม่เคียดแค้นใคร คนลี้ภัย 6 ตุลาฯ กันพอสมควร แม้แต่คนรุ่นผมก็ตาม ส่วน คนรุ่นใหม่เขาไม่ลี้ภัยหรอก เพราะเขาไม่รู้จริง ในฐานะคนจัดงานรำลึก 6 ตุลาฯ มาตั้งแต่สมัยนักศึกษา ผมต้องการทำความจริงในเหตุการณ์ให้ปรากฏ เมื่อคุณรู้ คุณจะลี้ภัยก็ได้ เราต้องยอมรับว่ามีการชวนคอ มีการเอาเก้าอี้ฟ้าด มีการตอก

อก มีการเอาคนไปขังแล้วปล่อย ผมต้องการให้ความสูญเสียเป็นบทเรียน ทำ
 ยังไงที่ความรุนแรงแบบนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก เพราะต่อให้คนตายไปมากแค่ไหน
 สุดท้ายก็ไม่มีใครได้ประโยชน์จริง”

(เรื่องเล่าหมายเลข 44)

จากเรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นบทบาทหน้าที่ในการเล่าบทเรียนทางสังคม ในเหตุการณ์
 ทางการเมือง ที่เกิดความแตกแยกทางความคิดจนก่อให้เกิดเหตุการณ์รุนแรงที่บ้านปลาย มีผู้คนที่
 ต้องสูญเสียจากเหตุการณ์นี้จำนวนไม่น้อย เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เป็นประวัติศาสตร์
 การเมืองที่เจ็บปวดของสังคมไทย เป็นการการปราบปรามนักศึกษา ประชาชนครั้งใหญ่ เกิดการ
 สंहามหมู่ส่งผลให้นักศึกษาบางส่วนต้องหนีเข้าป่าไปอยู่กับฝ่ายคอมมิวนิสต์ ทำให้สูญเสีย
 นักศึกษาปัญญาชน บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจำนวนมากในการพัฒนาประเทศ รวมไปถึง
 รัฐที่ต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมหาศาลในการจัดการกับผู้เห็นต่างที่เข้าร่วมกับฝ่าย
 คอมมิวนิสต์ สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติเป็นอย่างมาก จากเรื่องเล่าทำให้รู้ว่าการใช้
 ความรุนแรงกับประชาชนไม่สามารถยุติความขัดแย้งในสังคมได้ เรื่องเล่านี้จึงเป็นบทเรียนสิ่งที่
 เตือนใจให้พวกเราตระหนักถึงความสูญเสีย และระมัดระวังไม่ให้เกิดเรื่องราวแบบเดิมซ้ำอีก

5.3 บทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อประชาสังคม

บทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อประชาสังคมของเรื่องเล่าใน “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นการ
 ประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาของส่วนรวมร่วมกัน รวมถึงการบอกเล่าถึงสิ่งที่
 ควรทำ และไม่ควรทำ ในการดำเนินกิจกรรมของส่วนรวม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด บทบาท
 ดังกล่าวนี้นะท้อนจากเรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่บอกเล่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 อย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้หญิงเคยเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ครั้งหนึ่งได้รับมอบหมาย
 ให้ไปทำข่าวปลูกป่าของบริษัทเอกชน เมื่อผู้บริหารมาถึงพูดถึงโครงการ ถ่ายรูป แล้วก็ให้คนใน
 พื้นที่ปลูกป่าต่อ ในความเห็นของอดีตนักข่าวถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ แต่หากไม่ต่อยอด
 แล้วจะไม่ได้ประโยชน์คุ้มค่า

“เราเคยไปจัดกิจกรรมที่สวนลุงโชค แล้วได้คุยกับลุงโชค (โชคดี ปรโลกานท์)
 หนึ่งในคนที่ร่วมฟื้นฟูเขาแผงม้า เปลี่ยนจากภูเขาหัวโล้นให้กลับมาเป็นป่าอุดม
 สมบูรณ์ จึงได้เข้าใจว่าการปลูกป่าไม่ใช่แค่ปลูกเอาปริมาณมากอย่างเดียว การ
 ปลูกเป็นแสนเป็นล้านต้นไม่ได้ดีเสมอไป แต่ต้องย้อนกลับมาถึงการเลือกพันธุ์ไม้

ให้เหมาะกับพื้นที่ ไม่ปลูกเป็นแนวในลักษณะเดียวกับป่ายูคาลิปตัสหรือสวนยางพารา และสิ่งสำคัญคือต้องดูแลต้นไม้อย่างต่อเนื่อง ต้นไม้เล็กๆ ก็เหมือนเด็ก เขาต้องการการดูแลสักกระยะก่อน ดังนั้นต้องมีวางแผนหลังจากการปลูกด้วย แล้วไม่ใช่แค่นั้น แต่ละพื้นที่มีลักษณะแตกต่างกัน จึงไม่มีการจัดการแบบสูตรสำเร็จให้ทำตามได้ทันที อาจเพราะคนทั่วไปรับรู้ว่ามีหลายพื้นที่มีการตัดไม้ทำลายป่า การปลูกป่าเป็นกิจกรรมที่เข้าใจง่าย คุณประโยชน์และคุณค่า พอประชาสัมพันธ์ก็เข้าถึงคนวงกว้างได้ หลายบริษัทจึงใช้วิธีนี้ในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม เราไม่ได้บอกว่าต้องหยุดการปลูกป่า แต่ถ้าจะปลูกต้องวางแผนให้ดี เพื่อให้ต้นไม้เหล่านั้นกลายเป็นป่าอย่างที่ตั้งใจ ขณะเดียวกันเนื่องจากคนเมืองจำนวนมากถูกตัดขาดจากธรรมชาติ คุณสามารถเพิ่มเติมจากกิจกรรมปลูกป่ามาหาคนไปเห็นปัญหาในพื้นที่จริง พวกเขาอาจเชื่อมโยงปัญหามายังชีวิตประจำวันในเมือง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเองได้ด้วย

“ด้วยข้อจำกัดในชีวิตแต่ละคน คุณอาจไม่ชอบหรือไม่สะดวกไปปลูกป่าในพื้นที่จริง แต่ไม่ได้แปลว่าคุณจะตัดขาดจากการช่วยให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ถ้ารู้ว่ ต้นทางของสิ่งที่กินที่ใช้นั้นมีที่มายังไง เราจะตระหนักมากขึ้นในการใช้ชีวิต เช่น กระดาษทิชชูทำมาจากต้นไม้ คนเมืองเข้าห้องน้ำแล้วดึงกระดาษทิชชูมาเป็นสิบบท ดึง ๆ ๆ เพื่อเอาเช็ดมือให้แห้ง หรือในร้านไก่ย่างที่กินไม่กี่คำก็เช็ดมือเป็นระยะ เราใช้ให้น้อยลงได้ไหม หรือบางครั้งจะใช้ผ้าเช็ดหน้า-ผ้าเช็ดมือแทนได้ หรือเปล่า ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน トラบที่ยังมีการบริโภค ทุกอย่างที่คุณที่ใช้เชื่อมโยงไปยังต้นไม้ทั้งนั้น การอยู่ในเมืองหรือแม้แต่อยู่ที่บ้านก็อนุรักษ์ธรรมชาติได้ ตอนนี้เราไม่ได้ทำงานประจำ ย้ายกลับไปอยู่บ้านเกิดที่อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ตัวเองพยายามจะใช้ทรัพยากรให้น้อย เนื่องจากที่บ้านพอมีพื้นที่ เราจึงแยกเศษอาหารไปทิ้งตามต้นไม้ เก็บใบไม้มาทำปุ๋ย มันได้ช่วยสิ่งแวดล้อมแน่ๆ หรือถ้าใกล้ตัวกว่านั้น ก็ช่วยลดพื้นที่ฝังกลบขยะซึ่งหายาก หรืออย่างน้อยก็ช่วยลดงานให้เจ้าหน้าที่ที่มาเก็บขยะแล้ว”

(เรื่องเล่าหมายเลข 31)

ในเชิงของรายละเอียดและการสร้างสรรค์ประโยชน์จากกิจกรรมทางสังคมนั้น ๆ ทำให้เข้าใจรากเหง้าของปัญหา วิธีการและข้อจำกัดต่าง ๆ เฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงให้คนในสังคมมีความเข้าใจในเรื่องราวที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวพันกับสังคมมีความจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ต้องการให้คนในสังคมรับรู้ เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่ถูกต้องร่วมกัน และให้ได้ผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

คนในสังคมเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้เข้าใจกันเป็นการเชื่อมคนหลากหลายให้คนที่ไม่รู้จักกันได้รู้จักกันมากขึ้นทำให้ผู้คนจำนวนมากเห็นใจกัน

คนในสังคมเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้เข้าใจกันเป็นการเชื่อมคนหลากหลายให้คนที่ไม่รู้จักกันได้รู้จักกันมากขึ้นทำให้ผู้คนจำนวนมากเห็นใจกันเรื่องหล่อหล่อเนี้ย เรื่องราวที่มีความหลากหลายชีวิตคนทั้งการดิ้นรนการต่อสู้ความสุขความทุกข์คนหนึ่งเมืองที่มีความน่าเบื่อให้มีความสุขมากขึ้นวันที่แตกแยกกันในสังคมให้รักกันมากขึ้น

5.4 บทบาทหน้าที่ในการสร้างกำลังใจ

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าของบุคคลหลากหลายที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง ไม่จำกัดเพศ วัย อาชีพการงาน หรือฐานะความเป็นอยู่ เรื่องเล่าเหล่านี้จึงนำเสนอแง่มุมหลากหลายของบุคคลทั้งด้านบวกและลบ ตลอดจนการเผชิญหน้ากับอุปสรรคที่เข้ามาทดสอบชีวิต เพจเฟซบุ๊กมนุษย์กรุงเทพฯ จึงมีบทบาทหน้าที่ในการสร้างกำลังใจ 2 ส่วน ได้แก่ สร้างกำลังใจให้แก่ผู้อ่าน จากการอ่านเรื่องราวชีวิตของคนอื่นที่ชีวิตมีปัญหา อุปสรรค แต่สามารถแก้ไขและผ่านปัญหานั้นมาได้ เรื่องเล่าเหล่านี้ได้สร้างกำลังใจให้กับผู้เล่าเรื่อง ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องด้วย เพราะเป็นการนำเสนอเรื่องราวของบุคคลธรรมดาไม่ได้มีชื่อเสียง แต่นำมาเรียบเรียงแล้วถ่ายทอดใหม่ให้มีความน่าสนใจ จากเรื่องเล่าของคนเล็กน้อยกลับกลายเป็นเรื่องที่มีแง่มุมน่าสนใจได้

ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ที่ยอมรับตนเองและรักษาตัวจนอาการดีขึ้น จึงต้องการทำตนเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น จึงนำนิยายที่เขียนในเว็บไซต์มารวมเล่มขายให้ผู้ที่สนใจซื้อตามกำลังศรัทธา เพื่อนำเงินไปบริจาค การที่ได้สร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่น ทำให้รู้สึกถึงการมีคุณค่า สิ่งนี้เป็นการสร้างกำลังใจให้มีชีวิตก้าวเดินต่อไป

“เราเคยปรึกษาแม่เรื่องความขัดแย้งในที่ทำงานและปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ พอพูดคำว่า ‘โรคซึมเศร้า’ เขาไม่เห็นด้วย บอกว่าคงเครียดไปเอง ช่วงนั้นเรานอนไม่หลับ บางคืนนอนร้องไห้ กินไม่ได้ น้ำหนักลด จึงตัดสินใจไปหาหมอ ด้วยความที่อยู่กับคนละจังหวัด ตอนค้าแม่โทรมาถามว่า ‘หายเครียดหรือยัง’ เราลังเลว่าจะบอกดีไหม ถ้าเขาไม่ยอมรับขึ้นมาละ แต่สุดท้ายตัดสินใจบอกไป พอเล่าว่าอาการของเราได้รับคำวินิจฉัยว่าป่วย ไม่ได้คิดไปเอง แม่เงียบ วินาทีนั้นลึนมาก แม่ถามว่า ‘หมอว่ายังไงบ้าง’ เราจึงได้เล่าให้ฟัง ช่วงนั้นมีข่าวนักร้องฆ่าตัวตายด้วย สื่อต่างๆ นำเสนอเรื่องโรคซึมเศร้า ไม่รู้ว่าแม่ไปหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาหรือเปล่า เขามักโทรมากระตุ้นให้ลุกไปอาบน้ำ กินข้าว ไปทำงาน และบอกให้ไปนอนกับเพื่อน

เพราะไม่อยากให้อยู่คนเดียว เวลาเล่าคำพูดหมอให้ฟัง เขาจืด เวลาเล่าว่าเจอคำพูดไม่ดี เขาบอกว่า ‘ฟังแม่ ไม่ต้องฟังคนอื่น’ เขาคอยพูดให้กำลังใจและบอกว่าภูมิใจในตัวเรามากแค่ไหน แม่พูดตลอดเวลาว่า ‘มีอะไรเล่าให้แม่ฟังนะ’ เราพูดกันตรงไปตรงมา ไม่เงินไม่อายุกัน เป็นห่วงก็บอก รักก็บอก ทุกครั้งที่ร้องไห้แล้วแม่อยู่ใกล้ๆ เขาจะกอดแล้วลูบหัวเหมือนเราเป็นเด็ก เขาเมตตาเรา ทำให้เราเมตตาตัวเองและเมตตาคนอื่น เพราะคิดว่าทุกคนคงเคยเจอเรื่องร้ายๆ มาเหมือนกัน

“แม่มีอาชีพเป็นครูอยู่จังหวัดสระแก้ว พอโรงเรียนปิดเทอมก็มีเวลาว่าง เขาจึงมาอยู่ด้วย ตอนนั้นพอกับน้องเป็นคนมาส่ง จึงได้ใช้เวลากับครอบครัวมากขึ้น หลังจากกินยามาสักกระยะ พออาการเริ่มดีขึ้น เราอยากทำอะไรเป็นประโยชน์กับคนอื่น จึงเอานิยายที่เคยเขียนให้อ่านฟรีในเว็บมารวมเล่ม แล้วให้คนซื้อตามกำลังศรัทธา แม่ออกค่าใช้จ่ายกับเราคนละครึ่ง เบ็ดเสร็จหาเงินได้ 130,000 บาท วันที่นำเงินไปบริจาคที่โรงพยาบาลศิริราช แม่ก็ไปด้วย เขาแอบเขียนจดหมายน้อยทิ้งไว้ พอโรงเรียนเปิดเทอม เราต้องอยู่คนเดียวอีก เขาบอกว่า ‘มีสมุดอยู่หน้าโทรทัศน์ ลองเปิดอ่านดู’ พออ่านจบ เราร้องไห้ และเขาจดหมายมาแปะไว้หน้าประตูจึง ทุกครั้งที่รู้สึกแยก็เอามาอ่าน ขณะเดียวกัน หลายคนที่ได้เห็นจดหมายของแม่ บางคนไม่รู้จักกันมาก่อนด้วยนะ ก็ส่งตุ๊กตามาให้เพื่อเป็นการยืนยันว่า การมีอยู่ของเราสร้างประโยชน์ให้คนอื่นได้ การมีคนใกล้ตัวมากกระซิบให้เชื่อว่า คุณมีคุณค่าสำหรับใครสักคน คือสิ่งที่คนป่วยต้องการมาก ๆ

“สำหรับคนเป็นโรคซึมเศร้า ความยากคือการรับมือคนที่ไม่เข้าใจ ทุกวันนี้เต็มไปด้วยบทความที่บอกว่า ‘พูดกับคนเป็นซึมเศร้ายังไง’ แต่ไม่เคยมีบทความว่า ‘คนป่วยจะรับมือคนที่บอกว่าตัวเองปกติแต่ไม่เข้าใจยังไง’ พอใครรู้ว่าป่วย เราจะกลายเป็นคนเสพความคิดลบ เป็นคนขี้เกียจและเรียกร้องความสนใจ เป็นคนไม่น่าคบ เหมือนไม่มีสิทธิ์มองอะไรไม่ดีให้ใครเห็นอีกต่อไป แต่ในเรื่องเดียวกัน คนไม่มีใบรับรองแพทย์ว่าป่วยกลับทำได้ การต้องต่อสู้กับตัวเองแล้วต้องรับมือกับคนที่ไม่เข้าใจ คนโดดเดี่ยวอยู่แล้วจึงโดดเดี่ยวมากกว่าเดิม หลายคนจึงต้องซ่อนตัวเพราะความไม่เข้าใจของคนรอบตัว น้องของเพื่อนเรคนหนึ่งเพิ่งฆ่าตัวตายโดยคนทางบ้านไม่ได้เอะใจ มันทรมาณนะ การต้องอยู่คนเดียวบนโลกที่ไม่มีความสุขแล้ว สำหรับเราเอง นอกจากการรักษาด้วยยา การมีครอบครัวและคนรอบตัวที่เข้าใจช่วยได้มาก เราผ่านช่วงเวลายากๆ ในชีวิตด้วยการเล่นเกมง่ายๆ ทุกวัน เช่น #3goodtoday มองเรื่องเล็ก ๆ ให้มีความสุข พกแก้วน้ำไปซื้อกาแฟได้ลดหย่อน 1 ชิ้น ได้ที่จอดรถดี ๆ เปิดวิทยุเจอเพลงที่ชอบ การทำจิตอาสาที่ช่วยได้มาก

“เรามักบอกตัวเองว่า มีคนเป็นเหมือนเราเยอะจริง หลายคนผ่านไปได้ และเราจะผ่านไปได้เช่นกัน เราเริ่มยิ้มให้กับตัวเอง เริ่มมองสิ่งที่ดีในตัวเอง ทุกอย่างจะค่อย ๆ

เคลื่อนตัวไปในทิศทางที่เราชี้ นำ เหมือนอย่างที่แม่บอกไว้ในจดหมาย ตอนกินยา บางตัวแล้วไม่ได้ผล หมอเคยบอกว่า ‘มียาอีกเยอะมากที่คุณยังไม่ได้ลอง’ เส้นทางนี้มันเหนื่อย แต่เราจะไม่ถอดใจ การมีอยู่ของเรา ยังสร้างสรรคอะไรบนโลกนี้ได้ อีกชีวิตจริงย่อมมีทั้งคนที่รักเราและคนที่เกลียดเรา มองให้เห็นคนที่รักเรา แล้วอาศัยพวกเขาเป็นฐานทัพ ถ้ามีอะไรบุกกรุกเข้ามาตี เราจะมีกำลังยืนขึ้น เมื่อคุณเริ่มยืนขึ้นได้ คุณจะยื่นมือออกไปจับคนอื่นให้ลุกขึ้นมายืนด้วยกัน”

(เรื่องเล่าหมายเลข 126)

จากตัวอย่างเรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นถึงบทบาทของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” การสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไปทั้งของตัวผู้อ่านที่ได้สร้างกำลังใจจากผู้ที่มีความทุกข์ยากแต่ก็ผ่านปัญหามาได้ และผู้เล่าเรื่องเองที่ได้นำประสบการณ์ชีวิตที่น่าสนใจของตนเองมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ทั้งในแง่มุมทั้งดงามและโหดร้าย ทำให้ผู้ที่ท้อถอยหรือกำลังเผชิญกับความยากลำบากมีแนวคิดดี ๆ ใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งผู้เล่าและผู้รับ เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงเป็นสื่อออนไลน์ที่ทำหน้าที่ให้กำลังใจผู้คนในสังคมที่กำลังสับสน หรือเต็มไปด้วยการแข่งขัน ให้มีกำลังใจจากการรับรู้เรื่องราวของเพื่อนมนุษย์

บทบาทหน้าที่ของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ให้พื้นที่กับเพื่อนมนุษย์ได้บอกกล่าวสิ่งที่ตนคิด แสดงถึงการมีตัวตน แม้จะเป็นเพียงคนธรรมดาหรือผู้ที่สังคมไม่ได้ให้คุณค่าก็ตาม ซึ่งเรื่องเล่าบางเรื่องเกิดเป็นกระแสสังคม จึงเป็นการประกาศข้อเท็จจริงในสังคมให้คนในประเทศรับรู้ถึงความทุกข์ยาก ความลำบากของผู้คนอีกมากมายในสังคม และหวังให้มีการตระหนักถึงความจริงของชีวิตของคนเมืองหลวงแม้จะอยู่ในพื้นที่ที่มีความเจริญมากที่สุดในประเทศแต่ชีวิตจริงมาได้ดั่งมาอย่างที่คนภายนอกมองมา เมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงแล้ว เรื่องเล่าเหล่านี้จะก่อให้เกิดการเห็นอกเห็นใจ เกิดการยอมรับและความช่วยเหลือของเพื่อนมนุษย์ทั้งในส่วนภาครัฐ และส่วนอื่นในสังคม ให้เราหันกลับมามองเพื่อนมนุษย์อย่างเข้าใจ และด้วยโซเชียลมีเดียประเภทเฟซบุ๊กเป็นสื่อที่คนส่วนใหญ่เข้าถึงง่าย มีความรวดเร็วในการสื่อสาร ทำให้การส่งต่อข้อมูลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เรื่องราวประสบการณ์ของปัจเจกบุคคล และเรื่องเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ทางสังคม ส่งต่อไปในสังคมได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ส่งผลให้ช่องว่างระหว่างบุคคลแคบขึ้น จากที่สนใจเพียงสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเอง อาจจะเป็นชีวิตที่สุขสบาย ไม่ต้องใช้ชีวิตด้วยความดิ้นรนของผู้ที่มีฐานะดี มีชื่อเสียง หรือชีวิตที่มีแต่ความยากลำบากของผู้ที่ไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เรื่องเล่าอันหลากหลายนี้จึงเป็นเครื่องจรรโลงสังคมให้น่าอยู่ ช่วยเพื่อนมนุษย์เข้าใจกันและเห็นอกเห็นใจกัน

มากขึ้น จนนำไปสู่การช่วยเหลือผู้เพื่อนมนุษย์จากคนในสังคม โดยเฉพาะรัฐที่ต้องดำเนินนโยบายในการช่วยเหลือให้ทรัพยากรมนุษย์ทุกคนมีชีวิตที่อย่างเท่าเทียมกัน

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นการศึกษาเรื่องเล่าที่อยู่ในสื่อใหม่จำนวน 137 เรื่อง สามารถสรุปผลการศึกษาในด้านเนื้อ รูปแบบ และบทบาทหน้าที่ที่เรื่องเล่าออนไลน์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ประการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

เนื้อหาของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จำนวน 137 เรื่อง สะท้อนชีวิตของคนในสังคมเมืองรูปแบบต่าง ๆ จำแนกเนื้อหาได้เป็น 12 ประเภท ได้แก่ เรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ เรื่องเล่าเกี่ยวกับอาชีพ เรื่องเล่าของคนกับการปฏิบัติธรรม เรื่องเล่าเกี่ยวกับการค้นพบตัวเอง เรื่องเล่าเกี่ยวกับครอบครัว เรื่องเล่าของคนข้ามเพศ เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรุนแรง เรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เรื่องเล่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรื่องเล่าของคนไร้บ้าน เรื่องเล่าของคนพลัดถิ่น และเรื่องเล่าอื่น ๆ เนื้อหาที่พบมากที่สุดคือเรื่องเล่าเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของรัฐ สะท้อนให้เห็นว่าสุขภาพร่างกายเป็นเรื่องสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ เรื่องเล่าการเจ็บป่วยพบว่าเป็นเรื่องเล่าของผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในด้านการรับประทานอาหาร การใช้ชีวิตที่ต้องเผชิญกับความเครียดส่งผลให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บและสัมพันธ์กับจิตใจเกิดเป็นโรคซึมเศร้าซึ่งโรคซึมเศร้ามีผลมาจากการใช้ชีวิตของคนเมืองที่มีการแก่งแย่งแข่งขันสูงจึงเกิดเป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ของคนรวมไปถึงผู้พิการที่เป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคมที่รัฐละเลยในชีวิตความเป็นอยู่ สังเกตได้จากเรื่องเล่าที่กล่าวถึงความไม่พร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ซึ่งสะท้อนสภาพสังคมเมืองหลวงที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของคนในเมืองหลวง และการละเลยจากภาครัฐหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลทรัพยากรมนุษย์ ด้วยปัญหาเหล่านี้ผู้เขียนจึงนำเรื่องมารายงานให้สังคมได้ทราบชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง และเรื่องเล่าอื่น ๆ ลดหลั่นกันไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

การศึกษารูปแบบและวิธีการเล่าเรื่องของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” พบว่ามีความยาวตั้งแต่ 1 - 8 ย่อหน้า อย่างไรก็ตามจำนวนย่อหน้าไม่มีผลต่อขนาดของเรื่องเล่าที่ชัดเจนตายตัว ในเรื่องเล่าที่มีย่อหน้าเดียวอาจมีใจความสำคัญมากกว่าหนึ่งใจความ ส่วนเรื่องเล่าที่มีหลายย่อหน้าบางเรื่องก็ไม่ได้มีใจความสำคัญทุกย่อหน้า แต่เป็นเพียงเรื่องเล่าที่มีเหตุการณ์หลายเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน จากการสังเกตพบว่าเรื่องเล่าที่มีหลายย่อหน้าเป็นเรื่องเล่าของเหตุการณ์ที่มีบริบททางประวัติศาสตร์และสังคมรองรับ นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องเล่าที่มีเนื้อหาที่บีบคั้นหัวใจของผู้อ่าน จึงต้องใช้ย่อหน้าใหม่เพื่อทำให้น่าติดตามยิ่งขึ้น

ส่วนวิธีการเล่าเรื่องปรากฏ 2 รูปแบบ ได้แก่ การเล่าคนเดียว และการเล่าแบบสนทนาแบบธรรมชาติ รูปแบบที่พบมากที่สุดคือ การเล่าคนเดียว อาจเนื่องมาจากต้องการให้เรื่องเล่าเป็นพื้นที่ของเจ้าของเรื่องเล่ามากที่สุด เป็นธรรมชาติมากที่สุด แต่มีบางเรื่องเล่าที่ใช้วิธีการเล่าแบบสนทนาด้วยการคุยแบบธรรมชาติ คำถามในการพูดคุยชักถามมักต่อเนื่องกับเรื่องที่คุยกันก่อนหน้า

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ ของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ”

บทบาทหน้าที่ ของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” มี 4 ประการ ประการแรกบทบาทหน้าที่ในการให้สถานภาพทางสังคม ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราว ของบุคคล องค์กร และการเคลื่อนไหวทางสังคม ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวของคนที่ใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครที่มีความหลากหลาย และน่าสนใจในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งเรื่องความสุข และความทุกข์ที่ต้องเผชิญตลอดจนการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการยอมรับเรื่องราวที่ผ่านมาของผู้เล่าเรื่อง ซึ่งล้วนมีความน่าสนใจทั้งสิ้น อีกทั้งยังทำหน้าที่ให้สถานภาพบุคคลที่ไม่ได้รับความสนใจ ให้กลายเป็นที่รู้จักมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ในการเล่าบทเรียนทางสังคม ทำให้คนรุ่นหลังทราบเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางสังคม รวมไปถึงบทเรียนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อใช้เป็นเครื่องเตือนสติคนรุ่นต่อมา ส่วนใหญ่จะเป็นเหตุการณ์ทางการเมือง ที่เกิดความแตกแยกทางความคิดจนก่อให้เกิดเหตุการณ์รุนแรงที่บ้านปลาย เรื่องเล่านี้จึงเป็นบทเรียนสิ่งที่เตือนใจให้สังคมตระหนักถึงความสูญเสีย และระมัดระวังไม่ให้เกิดเรื่องราวแบบเดิมซ้ำอีก

บทบาทหน้าที่ในการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ในการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นการประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาของส่วนรวมร่วมกัน รวมถึงการบอกเล่าถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่วนรวม เรื่องเล่าจึงทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข้อเสนออันเป็นประโยชน์ต่อคนในสังคมให้มีความเข้าใจในเรื่องราวที่ถูกต้อง

บทบาทหน้าที่ในการสร้างกำลังใจ ได้แก่ สร้างกำลังใจให้ผู้อ่าน จากการอ่านเรื่องราวชีวิตของคนอื่นที่ชีวิตมีปัญหาอุปสรรค สามารถแก้ไขและผ่านปัญหานั้นมาได้ เรื่องเล่าเหล่านี้ได้สร้างกำลังใจให้กับผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องด้วย เพราะเป็นการนำเสนอเรื่องราวของบุคคลธรรมดาไม่ได้มีชื่อเสียง แต่เมื่อนำมาเรียบเรียงแล้วถ่ายทอดใหม่ให้มีความน่าสนใจ จากเรื่องเล่าของคนธรรมดาที่หลงลืมไปแล้วกลับกลายเป็นเรื่องถูกรื้อฟื้นให้มีชีวิตขึ้นมาอีกครั้ง

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อต่อยอดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การใช้สื่อออนไลน์เพื่องานสังคมสงเคราะห์

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าของผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงบนสื่อใหม่ เรื่องเล่านี้สะท้อนการใช้ชีวิตของคนโดยไม่เลือกว่าเป็นคนระดับใด ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าเรื่องเล่าในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ได้หยิบยกเรื่องราวของคนตั้งแต่คนมีฐานะ มีการศึกษาที่ดี ตลอดจนถึงผู้ที่มีชื่อเสียงมานำเสนอเพื่อให้สังคมได้รับรู้ เรื่องเล่าเหล่านี้ยังรวมไปถึงผู้ที่ขาดแคลน ผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคม หรือผู้ที่สังคมต่างไม่ยอมรับ จากข้อมูลของผู้คนเหล่านี้ทำให้ผู้คนในสังคมรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงปัญหาของคนยากไร้ คนด้อยโอกาสในสังคม บางเรื่องเกิดเป็นกระแสสังคมขึ้น จนนำไปสู่การยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้ เฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงเป็นพื้นที่ในการบอกเล่าความทุกข์ยากของผู้คนสังคม เพื่อให้คนในสังคมตระหนักและเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ จนเกิดการช่วยเหลือ กลายเป็นพื้นที่สำหรับงานสังคมสงเคราะห์ผู้คนที่สมควรได้รับการช่วยเหลือ ทั้งการช่วยเหลือด้านปัจจัยต่าง ๆ ไปจนถึงการเห็นอกเห็นใจ การเข้าใจ และการยอมรับในชีวิตของเพื่อนมนุษย์

2. การใช้สื่อออนไลน์เพื่อประสานรอยแยกของสังคม

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการแบ่งชนชั้นทางสังคมค่อนข้างมาก ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมาก ทำให้คนสังคมต่างใช้ชีวิตของตนเองโดยไม่สนใจกัน เพราะปัจจุบันคนในสังคมมีความเป็นปัจเจกมากขึ้น เราจึงสนใจเพียงตนเองเท่านั้น แต่เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นเรื่องเล่าที่นำเสนอชีวิตอันหลากหลายของผู้คนในสังคมเมือง ทำให้คนรับรู้เรื่องราวของผู้อื่นในแง่มุมที่ตนคาดไม่ถึงหรือไม่ทราบมาก่อน เฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” จึงเป็นการประสานรอยแยกของสังคมให้แคบขึ้น ทำให้คนในสังคมรับรู้เรื่องราวของเพื่อนมนุษย์ในแง่มุมทั้งบวกและลบ นำมาซึ่งความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจมนุษย์ผู้ร่วมชะตากรรมเกิดแก่เจ็บตายเช่นเดียวกัน

3. การใช้สื่อออนไลน์เพื่อบันทึกความทรงจำของสังคม

เรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” เป็นสื่อใหม่ที่มีคุณสมบัติให้ผู้คนที่อยู่กันคนละที่ หรือคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อนสามารถสื่อสารกันได้ สามารถส่งต่อความคิด ความรู้สึก ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และยังรวมไปถึงการเป็นสื่อที่สามารถบันทึกความทรงจำของบุคคล รวมถึงการบันทึกความทรงจำของสังคมด้วยการเล่าเรื่องของผู้ที่มีตัวตนในเหตุการณ์ เปรียบเสมือนว่าเรื่องราวต่าง ๆ นั้นยังมีลมหายใจอยู่ ทำให้เรื่องเหล่านั้นมีประจักษ์พยานบุคคล มีความน่าเชื่อถือและส่งต่อเรื่องราวต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ดังเรื่องเล่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม เช่น เรื่องเล่าของคนที่อยู่ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ทำให้เรื่องเล่านั้นถูกส่งต่อมาถึงปัจจุบัน ให้คนในสังคมได้รับรู้เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น เพราะบางเรื่องนั้นรัฐไม่ต้องการให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลความจริง เรื่องราวสำคัญต่าง ๆ จึงถูกหีบยกเรื่องราวมาเป็นบางส่วนเท่านั้น ไม่ได้ให้ความกระจ่างกับคนในสังคม และทำให้เรื่องราวที่เป็นประวัติศาสตร์สำคัญของชาติต้องบิดเบี้ยว แต่เมื่อมีเฟซบุ๊กแฟนเพจ “มนุษย์กรุงเทพฯ” ทำให้ความทรงจำความจริงของผู้ที่มีตัวตนร่วมในเหตุการณ์ถูกถ่ายทอดในฐานะเป็นบันทึกของผู้มีส่วนร่วมทางสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจอื่น ๆ เช่น เพจเรื่องเล่าจากโรงพยาบาล เพจรวบรวมเรื่องเล่าผี เป็นต้น ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เข้าใจเรื่องเล่าออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาการใช้ภาษาและวิธีการเขียนเพจออนไลน์ ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ความรู้โดยใช้สื่อใหม่เป็นเครื่องมือ

รายการอ้างอิง

- ขวัญชาย ดำรงขวัญ. (2560). มนุษย์กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: SalmonBooks.
- ขอบคุณ สมบูรณ์วงศ์. (2558). ปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชน: วิถีชีวิตในสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงในวาระกรรมของอุทิศ เหมะมูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2552). มนุษย์กับสังคม พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- คันธิดา ฉายาวงศ์. (2555). การสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. (2549). สังคมวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำลอง ฝั่งชลจิตร. (2543). คนกับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แพรพรรณสำนักพิมพ์.
- จำลอง ฝั่งชลจิตร. (2556). สีของหมา พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: Pajonphai Publishing.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2537). สังคมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นันทพร เตชะประเสริฐสกุล. (2556). สื่อใหม่กับการสร้างการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองในวิกฤตการณ์น้ำท่วมใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิโรธ ทองธรรมชาติ. (2559). วิถีชีวิตและสภาพการณ์ปัจจุบันในสังคมเมือง. 9(1), 1671-1672.
- พจมาน มูลทรัพย์. (2551). เรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวาระกรรมออนไลน์: กรณีศึกษาในกลุ่ม "บลูสกาย โซไซตี้" ใน www.pantip.com. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธนันท์ เต็ดแก้ว. (2554). การศึกษาเปรียบเทียบการรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทสาระความรู้และสาระบันเทิง การจดจำได้ และการนำไปใช้ประโยชน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพันธุ์ ไชยาคำ. (2558). เว็บ 2.0 กับการผลิตหนังสือจากเรื่องเล่าออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545a). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ครุสภา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545b). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- จำไพพรรณ บุญพงษ์. (2557). การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กของมูลนิธิอิสลามเพื่อต่อรองอัตลักษณ์ของ

- “ผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2543). สังคมและวัฒนธรรมไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคม
วิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556). สื่อสังคม. เข้าถึงเมื่อ 1 กันยายน 2561. เข้าถึงได้จาก
<http://www.royin.go.th/>
- สิริลดา นาคี. (2557). การศึกษารูปแบบเนื้อหาการสื่อสารและการตอบสนองบนเฟซบุ๊กแฟนเพจ
ผลิตภัณฑ์ความงาม กรณีศึกษา เฟซบุ๊กแฟนเพจ: *Oriental Princess Society* และ *BSC
Cosmetology*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (2518). แล้งเข็ญ รวมเรื่องสั้นร่วมสมัยของไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- สุปรียา หัสชู. (2553). ลักษณะพิธีกรรม ความหมายเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ และบทบาทของเซียมซี
ออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารียา หุตินทะ. (2539). ภาพลักษณ์สังคมเมืองในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัยระหว่างพุทธศักราช 2534-
2536. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิราวดี ไตลังคะ. (2546). ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรื่องเล่า 1 ย่อหน้า

“เมื่อไม่นานมานี้ ผมเห็นเพื่อนกำลังเครียด เลยพิมพ์ไปหาว่า ‘ถ้ามีอะไร ผมอยู่ตรงนี้ตลอดนะ’ เพื่อนอ่านแล้วส่งข้อความกลับมาว่า ‘ผมรู้ว่ามิคุณอยู่ตลอด คุณคือคนที่ผมเชื่อใจมากที่สุด’ พอได้อ่านแบบนี้แล้วรู้สึกดีนะ วันนั้นนอนหลับอย่างสบายใจเลย ช่วงเวลาที่ ‘โรคซึมเศร้า’ ทำให้ไม่เห็นคุณค่าในตัวเองการมีใครสักคนพิมพ์มาคุยธรรมดาๆ แล้วทำให้เรารู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เป็นคำพูดที่ดีมาก ผมมัก screenshot ข้อความนั้นเก็บไว้อ่าน อ่านเพื่อบอกตัวเองว่าอย่างน้อยเรายังเป็นคนสำคัญของใครสักคน”

เรื่องเล่า 2 ย่อหน้า

“หลังจากจบ ม.3 เราได้ทุนจากรัฐบาลไทยไปเรียนที่ญี่ปุ่นจนจบปริญญาโท รวมระยะเวลา 10 ปีครึ่ง เรียนจบก็ต้องกลับมาใช้ทุนในหน่วยงานภาครัฐ 21 ปี ช่วงใกล้เรียนจบเราเลือกหน่วยงาน หน่วยงานที่พิจารณาเราด้วย พอถึงรอบสัมภาษณ์ เราไม่ได้คิดเรื่องแต่งหญิงเลย ในใจคิดว่าเป็นไปไม่ได้ เคยมีคนแนะนำว่า ‘ต่อให้แปลงเพศแล้ว ก็แต่งขายไปทำงานได้ อาจจะดูดีกว่า ไม่ถูกเพ่งเล็งตั้งแต่เริ่มงานด้วย’ วันนั้นเลยใส่เสื้อยืด ผูกไท กางเกงสแล็ค รองเท้าหนัง ยังผมสั้นอยู่ด้วย คนสัมภาษณ์คงคิดว่าแค่ตุงตุง เลยไม่ได้ว่าอะไร พอหน่วยงานตกลงว่ารับเข้าทำงาน เราคุยกับรุ่นพี่ที่ทำงานที่นั่น ก็บอกว่าส่วนใหญ่รับเรื่องนี้ได้ พอคุยเพื่อนที่เป็นนักกฎหมาย ก็บอกว่ามีความเป็นไปได้ที่จะแต่งหญิงไปทำงาน โอเค งั้นเราเตรียมทุกๆ อย่างให้เป็นผู้หญิงเลยละกัน ตั้งแต่รูปถ่ายติดบัตรข้าราชการ เครื่องแบบราชการของผู้หญิง วันแรกที่เริ่มงานก็แต่งหญิงไปเลย แต่ยังไม่ใส่เป็นกางเกงอยู่ ผอ.ฝ่ายบุคคลมาเห็น ก็คนที่เคยสัมภาษณ์นั้นแหละ เขาพูดว่า ‘บอกตามตรง ผมเองยอมรับไม่ได้ เอาแบบนี้ละกัน ลองไปคุยกับต้นสังกัดว่าโอเคหรือเปล่า แล้วค่อยตัดสินใจว่าจะบรรจุไหม’ ตอนนั้นเขาไม่ได้พูดแรงนะ มันคงเป็นเรื่องใหม่ของคนในระบบราชการ เราไม่รู้ว่ลึกลับๆ เขายอมรับหรือเปล่า แต่ด้วยบทบาทหน้าที่เขาต้องไม่ยอม”

“เราปรึกษาพี่จาก เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย Thai Transgender Alliance-ThaiTGA เขาแนะนำให้พูดคุยด้วยเหตุผล อธิบายว่าการแต่งกายไม่ได้ส่งผลต่อการทำงาน พอเจอผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ยังไม่ทันจะอธิบายเหตุผลเลย เขากลับบอกว่า ‘ถ้าน้องทำงานได้ พี่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการแต่งกายนะ สิ่งที่ว่ามากกว่าคือน้องจะชอบงานที่นี้หรือเปล่า’ เราประทับใจมาก พอไปแจ้งผอ.ฝ่ายบุคคล เราก็ได้รับการบรรจุ ซึ่งมารู้ทีหลังว่าเราไม่ใช่เคสแรกด้วย การได้เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องปิดบัง ไม่ต้องแอบ เปิดโอกาสให้เราใช้ศักยภาพมาทำงานอย่างสบายใจ เราไม่ได้แต่งหญิงจำทุกวัน บางวันก็อยากแต่งเท่ๆ บ้าง ซึ่งการได้แต่งตัวตามต้องการ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ยอมรับความหลากหลาย ทำให้เรามั่นใจ กล้าพบปะผู้คน กล้าแสดงความคิดเห็น แต่ในหน่วยงานที่คนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน ยังมีบางคนที่พูดจาไม่ดีแหละ เคยมีผู้ใหญ่บางคนมาพูดว่า ‘เคยมีคนนึงไปประชุมต่างประเทศ คนก็นินทากันว่าประเทศไทยส่งคนแบบนี้มาได้ยังไง น่าอับอายมากเลยนะ’ เขาต่อว่าผู้หญิงข้ามเพศคนนึง เหมือนต่อว่าเราไปด้วย รวมถึงมาถามเรื่องส่วนตัวว่า ‘แล้วนี่ผ้าหรือยัง’ พอเล่าให้หัวหน้าต้นสังกัดฟัง เขาบอกอย่าไปสนใจเลย เพราะคนที่พูดก็นิสัยไม่ค่อยดี คนในระบบราชการไม่ได้เลวร้ายทุกคน เราว่าตัวเองโชคดีที่ได้ผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจ”

เรื่องเล่า 3 ย่อหน้า

“ตอนอยู่ ม.6 เราสอบติววิศวะคอม แต่พ่อไม่ยอมไปมอบตัวให้ จนพ่อของเพื่อนต้องไปให้ ถึงเวลาต้องจ่ายเงิน พ่อก็ไม่ให้อีก ช่วงนั้นไม่ว่าสอบติดที่ไหนพ่อไม่เอาไปหมด บอกว่าอยากให้เรียนพยาบาล แต่พยาบาลประกาศผลที่สุดท้าย ถ้าออกมาว่าไม่ได้ นั่นคือไม่เหลือที่ไหนแล้ว คณะของเราติดสำรองอันดับหนึ่ง ยังต้องรอรุ่น ช่วงนั้นเป็นอะไรที่เครียดและกดดันมาก เราทนไม่ไหวเลยคิดสั้น กินยาไปเป็นสิบเม็ด จนต้องไปล้างท้องที่โรงพยาบาล ทีมจิตเวชมาคุยด้วย เรบอกไปว่า ‘เบื่อกับถูกบังคับ เบื่อที่ไม่ได้เป็นตัวของตัวเอง’ แม่ได้ยินก็ร้องไห้ พ่อคงรู้สึกแย่มาก แต่ไม่ได้พูดอะไร ช่วงเราพักฟื้นอยู่โรงพยาบาล ปรากฏว่ามีคนสละสิทธิ์ เราเลยได้เรียนพยาบาล ต้องไปรายงานตัวทั้งที่ยังโทรมๆ อยู่ ตอนนั้นไม่ได้ชอบเลย เป็นการตัดสินใจว่าอยากให้เป็นก็เป็นให้

“ช่วงเราเรียนอยู่ปีสาม จู่ๆ พ่อทรุดกะทันหัน พ่อไปถึงโรงพยาบาล เป็นครั้งแรกที่คนในบ้านรู้จากหมอว่าพ่อเป็นมะเร็งตับ ตอนนั้นอาการหนักมาก ไม่กี่ชั่วโมงต่อมาพ่อก็เสียชีวิต มันโหดมาก ซึ่งจริงๆ พ่อรู้มาหลายเดือนแล้ว แต่ไม่บอกใครเลย เมื่อก่อนพอบอกว่า ‘ไม่ไหววะ ปวดท้อง ไปนอนละ’ แม่เข้าใจว่าซีเกียจ ตอนดึกๆ พ่อหายออกจากบ้าน ไม่มีใครรู้ว่าไปไหน แม่เข้าใจว่าพ่อไปเล่นยา แต่จริงๆ พ่อขับรถไปเอายาที่โรงพยาบาล ตอนพ่อเสีย แม่โทรมาบอกว่าพ่อไม่สบาย พ่อเรานั่งรถไปถึงโรงพยาบาล เลยรู้ว่าพ่อเสียแล้ว เราโยนกระเป๋าหน้าห้องไอซียู เข้าไปร้องไห้ๆ ด้วยความรู้สึกผิด การถูกตีกรอบชีวิต เราเลยพูดไม่ติดกับเขาไว้เยอะ แล้วตั้งแต่เด็กๆ เราเห็นพอกับแม่ทะเลาะกันบ่อย บางครั้งรุนแรงถึงขั้นใช้กำลัง ครั้งหนึ่งที่พ่อลงไม้ลงมือกับแม่ เราเคยเอากรรไกรทุบหลัง เราไม่น่าทำแบบนั้น พ่อคือคนที่อยากให้เรียนพยาบาล แต่สุดท้ายเราไม่ได้ดูแลพ่อเลย ตอนนั้นไม่เข้าใจว่าบังคับทำไม แต่นึกย้อนไป น้องเราเป็นโรคหัวใจตีบมาตั้งแต่กำเนิด พ่อคงอยากให้เรียนเพื่อมาดูแลน้อง”

“ถ้าพอบอกว่าตัวเองป่วย เราคงได้ดูแลเขาในช่วงสุดท้ายของชีวิต แต่นี่ไม่ได้ทำเลย ถ้ารู้ว่าเขาเป็นโรคนี้นะ เรา น่าจะเอะใจ การกระทำรุนแรงอาจไม่ได้เกิดจากนิสัยทั้งหมด มะเร็งตับจะเกิดภาวะของเสียคั่ง ทำให้คนไข้มีอาการแพ้คลื่นจนทำร้ายคนอื่น พ่อเรียนจบมาทำอาชีพพยาบาล ถ้าแม่กำลังป่วยหนัก ดูจากอาการแล้วอาจอยู่อีกไม่นาน ลูกไม่กล้าบอกความรู้สึกในใจ ไม่กล้าทำอะไรให้กัน เราจะพยายามเป็นตัวเชื่อม ถามลูกว่า ‘อยากจะบอกอะไรแม่ไหม รีบทำนะ’ การสื่อสารในครอบครัวสำคัญมาก เราอยากให้พ่อแม่ลูกคุยกันเยอะๆ ถ้ามีโอกาสได้เตรียมตัวก่อนตาย ได้คลี่คลายความสัมพันธ์ที่ติดค้าง เป็นความสุขเล็กๆ น้อยๆ ครั้งสุดท้าย ยังดีกว่าจากไปแบบไม่เข้าใจกัน”

เรื่องเล่า 4 ย่อหน้า

“เราเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงที่เรียกว่า SMA (Spinal muscular atrophy) เกิดจากความผิดปกติของดีเอ็นเอ ทำให้อวัยวะที่มีกล้ามเนื้อใช้งานได้ไม่เต็มร้อย ตอนเด็กๆ ยังเดินได้บ้าง อาศัยเกาะๆ จับๆ เพื่อนไป พอขึ้นประถมต้องเปลี่ยนห้องเรียนบ่อย บางครั้งไกลข้ามตึก เลยเริ่มใช้วีลแชร์เป็นครั้งแรก และเปลี่ยนมาเป็นวีลแชร์ไฟฟ้าตอนทำงานแล้ว บ้านของเราอยู่ในซอยเอกมัย ซึ่งฟุตบอลค่อนข้างแคบ บางช่วงวีลแชร์ผ่านไม่ได้จนต้องลงบนถนน เวลาจะไปไหนเลยให้พ่อหรือแม่ขับไปส่งที่นั่น หรือส่งที่บีทีเอสแล้วเราไปต่อเอง ส่วนขาอีกก็ให้พ่อหรือแม่ขับมารับที่นั่น หรือรับที่บีทีเอส ความช่วยเหลือที่ต้องการคือย้ายตัวเราจากวีลแชร์ขึ้นบนเบาะรถ แล้วพับเก็บวีลแชร์ขึ้นรถ ส่วนตอนลงจากรถก็ช่วยกางวีลแชร์ แล้วย้ายตัวจากเบาะรถมานั่งบนวีลแชร์”

“ครั้งแรกที่กลับบ้านด้วยแท็กซี่คือตอนมหาวิทยาลัย แต่ก็นั่งมากับเพื่อนนะ เวลาโบกแท็กซี่ คนขับมักถามว่า ‘คนนั่งวีลแชร์ไปด้วยไหม’ พอบอกว่าไป เขาก็ไม่ไป บอกว่าวีลแชร์ขึ้นไม่ได้บ้าง เติมแก๊สบ้าง หรือไม่บอกเหตุผลบ้าง เจอครั้งแรกๆ ก็เหวอ ทำไมต้องถาม ที่ไม่ไปเพราะเรานั่งวีลแชร์เหวอ เราไม่ได้โกรธใคร เพราะยังโกรธยิ่งรู้สึกไม่ติดกับตัวเอง เอาจริงๆ ก็ไม่รู้เหตุผลหรอก คนขับอาจคิดว่าวีลแชร์จะทำให้รถเป็นรอย ไม่รู้วิธีช่วยเหลือคนพิการ หรือกำลังปวดหลังอยู่ก็ได้ เจอบ่อยๆ ก็ชินแล้วละ แต่ความอึดอัดคือทำให้เพื่อนต้องมาช่วยไปด้วย เคยมีครั้งนึง ขณะที่เพื่อนเจรจาอยู่ ปรากฏว่าตำรวจเดินมาสั่งให้คนขับแท็กซี่รับ ตอนนั้นคิดในใจว่า ถ้าบอกตำรวจว่าไม่ขึ้นล่ะ ก็ที่แรกจะขึ้นไม่ใช่เหวอ เลยต้องขึ้น ตอนแรกกังวลนะ แต่ปรากฏว่าคนขับพูดจาดี บอกว่า ‘ผมไม่ได้ตั้งใจจะไม่รับนะ แต่คิดว่าวีลแชร์น่าจะขึ้นไม่ได้’ เลยนั่งจนถึงที่หมายโดยไม่ได้อึดอัดอะไร

“ส่วนการเรียกรถผ่านแอป อาจเพราะหน้าจอบอกไม่ได้แจ้งว่ามีวีลแชร์ เลยยังไม่มีใครปฏิเสธ แต่ปัญหาคือ เราไม่รู้ว่าจะรถที่ได้เป็นแบบไหน ถ้าคันเล็กแล้วด้านหลังมีของวางอยู่ ก็ต้องลุ้นหน่อย เพราะใส่วีลแชร์แล้วค่อนข้างพอดีเลย แต่ช่วงหลังความสยองเปลี่ยนไป ตอนนั้นอยู่กับเพื่อนผู้หญิงตัวเล็กๆ เห็นยี่ห้อเห็นรุ่นรถ มันคือรถกระบะ คิดตลอดเวลาเลย จะขึ้นยังไง ต้องนั่งท้ายไหม ถ้าคนขับไม่ช่วยใครจะช่วยอุ้ม ตอนนั้นจะยกเล็ก แต่เขากำลังมาแล้วเลยไม่ได้ยกเล็ก พอรถมาถึง ปรากฏว่า สูงมาก (เน้นเสียง) เรากับเพื่อนจิกๆ งักๆ อยู่สักพัก หนาคว่าเราขึ้นแล้วนะ เบาะยังอยู่บริเวณนอกเลย สุดท้ายคนขับเลยวิ่งลงมาช่วยอุ้มขึ้น ตอนลงก็มาช่วยอุ้มอีก ช่วงหลังๆ เวลาเรียกรถได้แล้ว เราจะดูรูปคนขับและรุ่นรถ ถ้าเป็นผู้หญิงหรืออายุเยอะแล้ว เราจะโทรบอกก่อน ‘เรานั่งวีลแชร์นะ’ ถ้าไม่ไหวจะได้ไปขอความช่วยเหลือจากยามแถวนั้นไว้อ่อน”

“ไม่ใช่แค่เรียกผ่านแอปที่บริการดีนะ คนขับแท็กซี่หลายคนก็มีน้ำใจ จอดรับโดยไม่ลังเล ไม่แสดงท่าทีว่า วีลแชร์คือปัญหา ถ้าด้านหลังมีถังแก๊ส ก็ช่วยยกรถมาเบาะกลาง เราไม่ได้บอกว่าทุกคนต้องช่วยได้ เพราะไม่ใช่ทุกคนที่มีประสบการณ์ร่วมกับคนพิการ อาจช่วยไม่เป็น หรืออาจสุขภาพไม่แข็งแรง แต่ติดขัดตรงไหนอยากให้ออกตรงๆ แล้วช่วยเหลือที่ช่วยได้ ที่ผ่านมารการปฏิเสธไม่ได้เกิดจากความพิการหรอก เพราะคนทั่วไปก็โดนกัน ขับไปอีกหน่อยได้ผู้โดยสารที่ไม่พิการ ไม่ต้องจอดนาน ไม่ต้องลงมาช่วย เฉลียวๆ รถไม่เป็นรอย เข้าใจได้แหละ คนมีทางเลือกก็ยอมเลือกในทางที่ดีกว่า”

เรื่องเล่า 5 ย่อหน้า

“คืนนั้นเราไปแอสคเอนท์กับเพื่อน ในกลุ่มมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย พอตีเจ็ดเริ่มเมา เรากับเพื่อนผู้หญิง ขอกลับก่อน ตั้งใจไปนอนหอบของเพื่อนผู้หญิง ตอนกำลังจะนอน กลุ่มเพื่อนผู้ชายโทรมาว่าอยากขึ้นมา เล่นด้วย เรานั่งคุยเล่นกัน 5 คนตามประสาเพื่อน สักพักเพื่อนคนนึงขอตัวกลับ เลยเหลือ 4 คน คือเรา เพื่อนผู้หญิง เพื่อนผู้ชาย และเขา เพื่อนผู้หญิงหลับไปก่อน หลังจากนั้นเขาบอกว่า ‘กลับไม่ไหว นอน ด้วยได้ไหม’ เราเห็นว่าเพื่อนกัน โอเค นอนกันนอน เพื่อนผู้หญิงนอนริมเตียงด้านนี้ เรานอนอีกด้าน เพื่อนผู้ชายนอนที่พื้น ส่วนเขาแทรกมานอนกลางเตียง ผ่านไปสักพัก จู่ๆ เขาเอามือมาสะกิดหลัง ตอน นั้นไม่ได้คิดอะไร คงเมาแล้วมือมาโดน เราเลยเขยิบออก เขายังเขยิบตาม แล้วคว้ามือเราไปจับอวัยวะ เพศของเขา ตอนนั้นช็อคมาก เพราะเขาเป็นคนใกล้ชิดตัว เราเขยิบออกอีก ซึ่งมากกว่านี้จะตกไปทับ เพื่อนผู้ชายที่นอนแล้ว เขายกขามาทับบนตัวเรา แล้วสอดมือมาจับหน้าอก ไม่สิ เขापิบ เพราะรู้สึก เจ็บ เราจับมือเขาแน่นๆ แล้วผลักออกไปแรงๆ เขาเหมือนจะเขยิบออก แต่ยังสอดมือมาอีกครั้ง คราว นี้เร็งมือ แล้วใช้อีกมือล้วงมาในกางเกงแล้วสอดเข้าไปในอวัยวะเพศของเรา ตอนนั้นพยายามงอเข้า หนีบขา ผลัก และดันมากที่สุดเท่าที่จะดันได้ พยายามอยู่หลายครั้ง แต่ดันแรงไม่ไหว พอมีจังหวะ พลิกตัว เราเลยถีบขาที่ทับออก แล้วรีบลุกเข้าห้องน้ำไป วินาทีนั้นตกใจมาก ร้องให้อยู่ในนั้นสักพัก เลย”

“พอออกมาจากห้องน้ำ เรายังคิดอะไรไม่ออก ทำอะไรไม่ถูก เขาเว้นที่ตรงนั้นไว้ ดูนานาเวลาตีสอง กว่า เราคงกลับหอบตัวเองไม่ได้ เลยปลุกเพื่อนผู้ชายไปนอนบนเตียง แล้วเรานอนข้างล่าง กิ่งหลักกิ่งต้น จนเช้า พอเข้ามา เขาทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ไม่แสดงความสำนึกผิด แค่ว่า ‘เมื่อคืนเมามาก ปวดหัวสัสๆ’ ทำให้เราโมโหมาก พอกลับมาห้องตัวเอง เราถึงโทรไปเล่าเหตุการณ์กับเพื่อนผู้หญิง เจ้าของห้อง เพื่อนก็ตกใจ ตอนนั้นอยากฟังคำอธิบาย อยากได้ยินคำขอโทษ ผ่านไปสองวัน ไม่มีการ ติดต่อมา เราเลยตัดสินใจบล็อคอทุกช่องทางที่ติดต่อได้ ปรากฏว่าวันต่อมา เขาโทรไปหาเพื่อนผู้หญิง บอกว่าอยากขอโทษ เลยเกิดการนัดเจอกัน สิ่งที่เขาพูดคือ ‘ขอโทษจริงๆ เราเมา จำอะไรไม่ได้’ มันยิ่ง ทำให้เราโมโห ขนาดคำขอโทษยังไม่มีความจริงใจเลย สิ่งที่เขาบอกว่าเขาจำได้แน่ๆ เพราะนับจากร้าน เหล้าก็ผ่านไปร่วมสองชั่วโมงแล้ว อีกอย่างคือการเมาไม่ใช่ข้ออ้างด้วย เขาบอกว่า ‘จะด่าอะไรก็ได้’ เรารอบอกไปว่า ‘เราไม่มีอะไรจะด่า อย่ามายุ่งกับเรา!’

“เราเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปคุยกับวงเพื่อน ตอนนั้นมี 3 ทาง คือ บอกสถานักศึกษาให้จัดการ ส่ง เรื่องไปที่คณะให้ลงโทษทางวินัย และแจ้งความเอาผิดตามกฎหมาย เราต้องการให้เกิดผลต่อ ‘ผู้กระทำ’ อย่างเป็นรูปธรรม เลยตัดสถานักศึกษาออกไป เพราะไม่มีอำนาจทางนั้น ตอนนั้นเรารู้สึก ว่ากระบวนการยุติธรรมยาวนานและยุ่งยาก เราต้องดำเนินการเอง ตรวจร่างกาย หาพยานหลักฐาน เราไม่อยากเผชิญกับทัศนคติแย่ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น ‘ก็วันนั้นเมานี่’ ‘ทำไมถึงไปนอนกับผู้ชาย ละ’ ‘เอาตัวไปอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงเอง’ แล้วพอกระบวนการยุติธรรมใช้เวลานาน ถ้าระหว่างทาง

เราสตรองไม่มากพอ แบกับความกดดันไม่ไหว คดีข่มขืนมักจบลงที่การไกล่เกลี่ย และไม่เกิดบทลงโทษอะไร สุดท้ายเราเลยตัดสินใจส่งเรื่องไปที่คณะ ซึ่งพอเล่าให้พ่อแม่ฟัง พวกเขาก็เคาะพากรตัดสินใจของเรา

“ตอนเราโพสต์เฟซบุ๊กเรื่องผลลงโทษทางวินัย ไม่คิดว่าคนจะไลค์จะแชร์จนกลายเป็นข่าวขนาดนี้ เราเข้าไปอ่าน เจอคอมเมนต์ว่า ‘คุณเอาตัวเองไปอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงเอง’ ‘ทำไมถึงปล่อยตัวเองให้มาขนาดนั้น’ ‘แล้วไปนอนกับเพื่อนผู้ชายได้ยังไง’ พูดแบบอุดมคติเลยนะ ต่อให้เรานอนแก้ผ้าอยู่ข้างๆ ผู้ชาย ถ้าเราไม่ยินยอม คุณก็ไม่มีสิทธิทำอะไร! ซึ่งความจริงเราไม่ได้จะแก้ผ้าแบบนั้น หรือบางคนบอกว่า ‘ทำไมไม่เบลอหน้าผู้เสียหาย’ ไม่จำเป็นเลย ทำไมต้องอายด้วย เราอยากจะทำอะไรก็ทำไป ตอนนี้มีคนกล้าออกมาพูดน้อย เราเลยถูกมองว่าเข้มแข็ง กล้าหาญ สตรอง ทั้งที่จริง ๆ มันควรเป็นเรื่องปกติถึงฉันทนจะข่มขืน แต่มันไม่ใช่ความผิดของฉัน และคุณค่าในตัวเองไม่ได้ลดลง ถึงจะเบื่อกับที่ต้องพูดเรื่องเดิมซ้ำ ๆ แต่เราจะพูดต่อไป พูดเป็นร้อยรอบก็ได้ จนกว่าจะมีเสียงสอง เสียงสาม เสียงสี่ จนกว่าสังคมจะมองว่าการที่เหยื่อออกมาพูดเป็นเรื่องปกติ”

เรื่องเล่า 6 ย่อหน้า

“ตอนเด็ก ๆ ผมคิดว่าตัวเองเก่งกว่าพี่ชายมาตลอด บ้านอยู่สุพรรณบุรี สอบติดโรงเรียนสาธิตที่อยู่อยุธยา ขณะที่พี่ชายสอบไม่ติด พ่อพี่ชายสอบติดหมอ ตอนนั้นผมอยู่ ม.4 ใจนึ่งก็ยินดี แต่อีกใจคิดว่า ฉิบหายแล้ว ถ้าได้ต่ำกว่าพี่ชาย พ่อแม่ผิดหวังแน่ ๆ พอขึ้น ม.6 ก็เป็นแบบนี้จริง ๆ พ่อแม่มักพูดว่า ‘หมอฟันก็ดีนะ’ ช่วงนั้นผมพยายามเปิดใจให้กว้างและตัดสินใจไปสอบโควตาต่าง ๆ แต่สอบอะไรก็ไม่ติด เกสซ์เทคนิคการแพทย์ วิศวะ บัญชี ทันตแพทย์ก็ไปสอบ บรรยากาศในบ้านแย่มาก เราหยุดอ่านหนังสือแป๊บเดียวก็โดนทรมานว่าไม่อ่าน อยู่มาวันหนึ่งพี่ที่เรียนพิเศษชวนไปกินข้าว กลับถึงบ้านสี่ทุ่ม พ่อถามว่า ‘ไปไหนมา!’ บอกเหตุผลไป เขาเริ่มโมโห ขึ้นมึงขึ้นกู น้อยครั้งที่ได้ยินคำแบบนั้น พ่อเข้าห้องนอนมาผมโมโหมาก ปกติก็อ่านปะวะ นี่เขาชวนกินข้าวไง ผมทบทวนเสียงดัง พ่อเปิดประตูเข้ามาถาม ‘เป็นอะไร?’ เขาก็ว่าๆๆ พ่ออารมณ์เย็นค่อยอธิบาย ‘สอบไม่ติดหลายที่แล้วนะ ไม่เห็นว่าพยายามมากขึ้นเลย’ เราไม่ตอบได้ แต่ในใจคิดว่าตัวเองพยายามแล้ว เหตุการณ์นั้นกลายเป็นแผลในใจที่ใหญ่มากเหลือเวลาหนึ่งเดือนในการสอบ กสพท. (กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย) อยากรู้ทันตแพทย์ใช้ไหม เดียวพิสูจนให้ดู! ผมอ่านหนังสืออย่างหนักทุกวัน ยื่นทันตแพทย์ไป 4 อันดับ ผลออกมาติดที่ ม.เชียงใหม่ โทไปบอกพ่อกับแม่ พ่อตีกอล์ฟอยู่ เขวี้ยงไม้ทิ้งแล้วกระโดดถีบต้นมะพร้าว ส่วนแม่ออกจากออฟฟิศแล้วกลับบ้านเลย เห็นเขาดีใจก็ดีใจนะ แต่ลึกๆ รู้สึกว่า ‘เห็นไหม กูทำได้แล้ว!’ แม้จะสอบติดทันตแพทย์ แต่มันไม่ได้ช่วยแก้แผลในใจเลย

“ปีแรกที่เชียงใหม่เรียนวิชาพื้นฐาน ไม่ได้หนักอะไร เกรดก็ 3.7 วันสุดท้ายของการสอบ ผมเห็นเพื่อนคนนึงอ่านหนังสือ อุณุนุหมายเลข 1 ของนี้วกลม เหมือนเป็นการเปิดโลกของผมเลย ‘เฮ้ย เจ๋งวะ แค

คำไม่กี่คำเรียงกัน' กลับห้องตั้งสแต็คสคมๆ มีคนมาไลค์ เราารู้สึกมีตัวตนขึ้นมา พอปี 2 ผมสนใจการอ่านหนังสือมากขึ้น ขณะที่การเรียนเจอวิชาที่หนักและงานเยอะ ในใจคิดว่าจะอดทนเรียนให้จบ เป็นทันตแพทย์ที่เขียนหนังสือละกัน เหน็บหายเลย ช่วงเวลานั้นชีวิตมีทั้งเรื่องเรียนและความสนใจเรื่อง การเขียน ตอนปี 4 ผมเสนอตัวไปเขียนให้นิตยสารเล่มหนึ่งที่เชียงใหม่ การได้สัมผัส ทัศนคติ และ เขียน มีแต่คำว่า ไซ้ ไซ้ ไซ้ เป็นสิ่งเดียวในชีวิตที่ชอบและอยู่กับมันได้จริงๆ ส่วนการเรียน เราต้องเจอ คนไซ้ เป็นการจำลองภาพในอนาคต จนเกิดคำถามว่า จะอยู่แบบนี้ทั้งชีวิตได้หรือ ตอนนั้นมีโอกาส ต้องเรียนซ้ำ เครียดมาก เราเริ่มนอนไม่หลับ ตื่นมากกลางดึกแล้วนอนต่อไม่ได้ การได้คุยกับแฟนเป็น เรื่องดีๆ อย่างเดียวที่เหลืออยู่ จนกระทั่งวันหนึ่งทะเลาะกับแฟน ผมรู้สึกว่าตัวเองไม่เหลือใคร เคยเกือบฆ่าตัวตายด้วย ตั้งแต่มาเรียนที่เชียงใหม่ ผมคุยกับพ่อแม่บ่อยมาก โทรไปเล่าว่าเรียนหนักก็ไม่ได้ กำลังใจ แถมพูดว่า 'ต้องเรียนให้ไหวนะ' เวลาผ่านไปลองโทรอีกก็พูดแบบเดิม ผมไม่เล่าอะไรแล้ว โกรธพวกเขาตลอด เอาकुมาอยู่ตรงนี้ทำไม! แล้วสุดท้ายปีนั้นก็เรียนซ้ำจริงๆ

"พอขึ้นปี 5 ก็เหมือนเดิมอีก เบื่อชีวิต เริ่มเกลียดพ่อแม่ ผมกลัวตัวเองจะฆ่าตัวตาย เลยตัดสินใจ ไปดรีบ อาจารย์ที่ปรึกษาบอกว่า 'เซ็นใบดรีบให้ก็ได้ แต่ไปหาหมอได้ไหม' เลยไปหาหมอ ผมเป็น โรคซึมเศร้า แพ้แม่แปะสีแดงว่า 'ผู้ป่วยเคยคิดฆ่าตัวตาย' การได้เจอหมอและนักจิตวิทยาช่วยให้ได้ เข้าใจตัวเองมากขึ้น ปีต่อมาเพื่อนหลายคนเรียนจบแล้ว ผมยังอยู่ปี 5 เคยอยากเป็นทันตแพทย์ที่เขียน หนังสือ ตอนนั้นรู้แล้วว่าตัวเองไม่ได้เก่งขนาดนั้น ขณะกำลังรู้สึก 'ชีวิตกู อะไรวะเนี่ย!' แม่พิมพ์มา ทักทายตามปกติ เราเลยพิมพ์กลับไป 'ถ้าให้ทนเรียนต่อจนจบ ไม่เรียนได้นะ แต่วันที่จบ ความสัมพันธ์ ของเราคงเสียไปแน่ ๆ ไม่รู้สิว่าตัวเองถูกบังคับ ขอลาออกได้ไหม อยากได้ชีวิตตัวเองคืน' แม่บอกให้ กลับบ้านมาคุยกัน ผมเล่าอย่างหมดเปลือก เล่าเรื่องเคยคิดฆ่าตัวตายให้พ่อแม่ฟัง เขาพยายามอธิบาย ว่า 'พ่อแม่เคยบังคับนะ' เราก็บอกว่า 'ถ้าไม่บังคับจริง ๆ วันที่บอกว่าเรียนหนัก เขาต้องไม่พูดแบบนี้' เขาก็บอกว่า 'พ่อแม่เป็นห่วงอนาคตของลูก' ถ้าลาออกตอนนั้นได้ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ผมเลย บอกพ่อแม่ไปว่า 'ขอเวลาทำงานเขียนหนึ่งปี ถ้าไม่รอดจะกลับมาเรียนปริญญาโท' เขาก็ตกลง พ่อมาเล่า ให้ฟังทีหลังว่า 'เหตุผลเดียวคือไม่อยากเสียไม้ไป เพราะสิ่งสำคัญคือหัวใจของลูก'

"หลังจากลาออกมา พ่อบอกแทบทุกอาทิตย์ ซึ่งเป็นประโยชน์กับตอนอนุญาต 'ลาออกมา พ่อเลี้ยง ไม่ได้ตลอดชีวิต ไม่ต้องทำงานเลยก็ได้ แต่ในอนาคต ไม่จะเลี้ยงครอบครัวของตัวเองได้ไหม' ผม กลับมาอยู่บ้านที่สุพรรณบุรี ความสัมพันธ์ที่เคยแรงเสีกันก็เบาลง อย่างน้อยที่สุด พอถึงเวลาที่จะเป็น จะตาย เขาก็รับรู้ว่าคุณรู้สึกยังไง ทั้งพ่อและแม่โดนคนอื่นถามเยอะมาก แม่เคยโดนเพื่อนมาบอกว่า 'ทำไมไม่สอนให้ลูกอดทน' ผมโคตรโกรธเลย แม่ไม่ตอบ รับคำพูดเหล่านั้นแล้วมาร้องให้ที่บ้าน ยิ่งทำ ให้รู้สึก ว่า ที่ผ่านมามาทำไมเกลียดพ่อแม่ได้ขนาดนั้น มันมีแหละที่เขาบังคับให้เรียน พ่อบอกว่าชอบงาน เขียน สิ่งแรกที่ตอบกลับมา 'แล้วเรื่องเรียนละ' แต่วันนั้นเราเข้าใจว่าบังคับเพราะอะไร พวกเขาเป็น ห่วง พ่อเป็นคนกินเปียร์ กินแล้วก็พูดเปิดใจกับผม เขาเคยพูดว่า 'ได้มาคุยกันแบบนี้ พ่อมีความสุข

มาก' ทั้งที่เราเพิ่งลาออกมาไม่นาน การคุยดีๆ กลับมาแล้ว บางช่วงผมคิดถึงเชียงใหม่ ก็ไปเที่ยวบ้าง กลับมาพ่อก็บอกว่าคิดถึง เป็นการคุยกันแบบที่ไม่เกิดขึ้นมาหลายปี

“ตอนนั้นสมัครงานเต็มไปหมด ปรากฏว่าไม่มีใครเรียกสัมภาษณ์เลย เหมือนมีคนมาต่อหน้า คิดว่าแน่เหอ โลกความจริงไม่ง่าย! ผ่านไปสามเดือน ชีวิตเริ่มยากแล้ว วันหนึ่งไปดูหนังเรื่อง La La Land นางเอกอยากทำงานที่ตัวเองรัก ขณะที่คนในสังคมบอกว่า ทำไม่ได้หรอก พระเอกพูดว่า ‘ช่างแม่งสิ ไม่มีเวทีกี่สร้างเอง ไม่มีใครดูก็ช่างแม่ง’ ผมออกจากโรงมา ตัดสินใจว่าจะทำหนังสือทำมือ เอาไปวางร้านกาแฟที่สุพรรณบุรี ร้านใหญ่ๆ ในกรุงเทพฯ เวลาผ่านไป นิตยสารอะเดย์เปิดรับเด็กฝึกงาน (a team junior) ตอนเรียนอยู่ปี 3 ผมเคยสมัครไปแล้วไม่เข้ารอบสุดท้าย ครั้งนั้นรุ่น 9 มาครั้งนี้รุ่น 13 ผมสมัครอีกจนได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 15 คน ดีใจมาก ผมร้องไห้เลย เริ่มฝึกงานพฤษภาคม 2560 พอครบ 3 เดือน ผมสมัครงานต่อ แล้วได้เป็นกองบรรณาธิการนิตยสารอะเดย์มาจนถึงปัจจุบัน พอได้งานประจำ ผมไปบอกพ่อว่า ‘ทำได้แล้วนะ’ เขากำลังเมาๆ เอามือมาแตะหลังแล้วพูดว่า ‘มึงแน่มาก!’ เป็นสามพยางค์ที่ในใจร้องตะโกนคุกเข่าร้องให้ ไซ้ เขาเคยบังคับ แต่ช่วงเวลานั้นเปิดประสบการณ์ให้หลายอย่าง ส่วนความสัมพันธ์กับแฟน เราเลิกกันมาสามเดือนแล้ว ความไม่เข้าใจสะสมมาหลายปี เดือนก่อนเพิ่งได้เปิดใจคุยกัน ทั้งสองคนเห็นตรงกันว่าตัดสินใจถูกแล้ว แต่เราไม่ได้โกรธอะไรกัน เป็นความรู้สึกว่าไปด้วยกันไม่ได้จริงๆ ถ้าวันหนึ่งผมเขียนหนังสือออกมา คนที่ผมจะให้เครดิตคือเขาเลย

“การที่เคยเรียนทันตแพทย์แล้วลาออกมาทำงานเขียน มีคนมาชื่นชมเยอะ ‘เก่งมาก ทำตามความฝัน!’ แต่ผมเฉยๆ นะ คุณไม่รู้หรือว่าเบื้องหลังคือความเห็นแก่ตัว ตอนยังไม่ได้งาน แม่บ่นว่าเหนื่อยกับงานธนาคาร ผมถามไปว่า ‘แม่ชอบทำอะไร’ เขาบอกว่า ‘แม่มีความสุขกับการได้จัดสวน’ ผมถามต่อว่า ‘ทำไมไม่ลาออกมาล่ะ’ สิ่งแม่ตอบคือ ‘ต้องทำงานธนาคาร เพื่อเอาเงินมาเลี้ยงลูก’ จุกฉิบหาย ถ้าแม่ทำตามฝันมาจัดสวน เขาจะเอาเงินที่ไหนมาให้ผมตามฝันวะ ผมมีเพื่อนคนหนึ่งที่บ้านทำอาชีพค้าขาย ไม่ได้มีเงินมาก เขาเกลียดทันตแพทย์ แต่ตอนนี้เรียนจบแล้ว เนื่องจากพ่อป่วยเป็นมะเร็ง เพื่อให้พ่อได้รับสวัสดิการ และในอนาคตก็เพื่อแม่ เขาตัดสินใจอยู่โรงพยาบาล ยอมอยู่กับสิ่งที่ไม่ชอบ คนแบบนี้ น่าเคารพกว่าผมอีก คำพูดว่า ‘ทำตามความฝันสิ! มันไม่ใช่แค่สิ่งที่เห็น แต่ชีวิตจริงมีอะไรมากกว่านั้น’”

เรื่องเล่า 7 ย่อหน้า

“ตอนนั้นเราอยู่ฝ่ายอีเวนท์ของสำนักพิมพ์ ส่วนเขาเป็นนักเขียนที่มาคุมงาน เขาคูყสนุก ความคิดดี จิตใจดี ไม่เอาเปรียบใคร ไปไหนก็เป็นที่รักของเพื่อนๆ คุยกันเกือบปีค่อยตกลงเป็นแฟน วันวาเลนไทน์ครั้งแรก เขาเอากุหลาบมาให้ 2 ดอก สีขาวและสีแดง แล้วพูดกับเราว่า ‘ผมไม่เคยให้ใครเลย’ บอกความหมายให้ฟังว่า ดอกสีแดงคือความรักแบบหนุ่ม-สาว ส่วนดอกสีขาวเพราะเราเหมือนแม่อีกคน (หัวเราะ) เวลาผ่านไปสัก ระยะเวลา เขาเริ่มสร้างบ้านที่อำเภอปากช่อง แล้วเล่าแพลนของตัวเองให้ฟัง ซึ่งในนั้นมีเราด้วย ‘อยากย้ายไปใช้ชีวิตในที่อากาศดี ๆ ย้ายไปอยู่ด้วยกันไหม’ พอเรากลับมาคุยกับที่บ้าน แม่ก็ไม่ได้ห้ามอะไร ที่นั่นเรามีหน้าที่ดูแลงานในบ้าน ส่วนเขาเขียนหนังสือ เริ่มตั้งแต่เช้าแล้วเลิกตอนเย็น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มาจากงานเขียน ทั้งเรื่องสั้นและนวนิยาย ช่วงนั้นงานได้รางวัลบ่อย เลยอดอยู่ได้โดยไม่ลำบาก หลังจากนั้นประมาณสามปี เขาเขียนนวนิยายออกมาเล่มหนึ่ง ทุ่มเทจนตัวเองหมดพลัง กลายเป็นคิดไม่ออกเขียนไม่ได้ ประกอบกับรายได้จากงานคอลัมน์ลดลงด้วย เราเลยตกลงกันว่า พอได้ค่าต้นฉบับนวนิยายเล่มนี้ จะเอาเงินมาทำทุนที่กรุงเทพฯ

“ญาติฝั่งเราเป็นเจ้าของร้านก๋วยจั๊บบที่ค่อนข้างมีชื่อเสียง เลยขอสูตรมาเปิดร้านของตัวเอง เริ่มขายปี 2552 เราดูแลร้านเป็นหลักและจ้างคนมาช่วย ส่วนเขายังพยายามเขียนหนังสือต่อ ช่วงแรกบางเดือนขาดทุน เวลาผ่านไปเริ่มได้กำไร แต่เงินถูกเอาไปหมุนเป็นข้าวของในร้าน จนกระทั่งมีการชุมนุมทางการเมือง รัฐบาลประกาศเคอร์ฟิว แล้วร้านอยู่ใกล้กับกรมทหาร คนเลยไม่ค่อยมาเดิน ยอดขายลดลงและติดลบ ช่วงนั้นลำบากพอสมควร ขณะที่เขาเองเขียนยังไม่ออก พยายามเค้นออกมาได้บ้าง แต่เป็นงานที่ตัวเองไม่พอใจ เขาเริ่มบ่นว่านอนไม่หลับ บางวันไม่หลับจนถึงเช้า กลายเป็นคนฉุนเฉียวง่าย ตื่นมาแล้วไม่มีเรี่ยวแรง ไม่มีกะจิตกะใจ พอไปหาหมอก็ได้ยามากิน ช่วงนั้นเลยโทรบอกเพื่อนของเขาให้ช่วยดูอีกทาง เราต้องทำร้านตลอดเลยไม่ค่อยมีเวลา เขายังออกไปเจอเพื่อนอยู่เรื่อย ๆ นะ และเคยลุกมาออกกำลังกายด้วย เราเลยวางใจมากขึ้น

“ก่อนย้ายกลับมากรุงเทพฯ เขาเคยเล่าถึงปัญหาครอบครัว แม่ทิ้งไปตั้งแต่แบเบาะ เล่าว่าตัวเองเคยฆ่าตัวตายมาสองครั้ง ครั้งนึงกินยา อีกครั้งกรีดแขนและกินยา แต่เป็นการเล่าด้วยท่าทีขำๆ พูดถึงความทุกข์ด้วยความสนุก ‘ตอนนั้นหลับไปสองวันเลย ตื่นมาก็ถึงวันงงคิน ต้องโทรศัพท์ถามเพื่อนว่าวันนี้นั่นอะไร’ เล่าว่าเคยไปหาหมอด้วย ตอนรู้ครั้งแรกก็ตกใจ เราไม่เคยรู้จักภาวะแบบนั้น แล้วในอดีตไม่ค่อยมีใครมาซีเรียสเรื่องนี้ ต่างจากในปัจจุบันที่คำว่า ‘โรคซึมเศร้า’ ได้รับการพูดถึงเป็นวงกว้าง แม้เขาจะเล่าเรื่องที่น่าเศร้าแต่ก็ไม่เคยแสดงความท้อแท้ออกมาเลย แถมยังบอกด้วยว่า ‘ผมไม่ทำแบบนั้นแล้วละ ต่อไปจะให้ความสำคัญกับการเขียน และใช้ชีวิตกับผู้หญิงที่เลือกแล้ว’ เขาเคยบอกเราว่า ‘คุณเป็นที่สองรองจากงานเขียนนะ’ (หัวเราะ) แปลกดีนะ เราเป็นที่สอง แต่ไม่ได้รองจากใคร เขาคงรักงานเขียนมาก

“ช่วงนั้นเขาเหมือนกลายเป็นคนละคน พกปืนที่ได้มาจากญาติติดตัวไว้ตลอด เขาเคยพูดว่า ‘ถ้ายิงในรถจะเป็นยังไงนะ’ เคยพูดว่า ‘ถ้ายิงกรอกปากจะเป็นยังไงนะ’ แต่เล่าโดยมีมุขตลกนะ ‘ไม่เอาดีกว่า ยิงในห้องเดี่ยวเจ้าของให้เช่าต่อไม่ได้ หรือถ้ายิงในรถเดี่ยวเอาไปขายต่อไม่ได้’ เราเคยคิดจะแย่งปืนมา แต่ยังไม่ถึงหวัะเลย จนกระทั่งเดือนตุลาคม 2553 เขามาที่ร้านตอนบ่าย ถือเหล้ามากินด้วย เดินวนไปวนมา มานั่งแล้วเข้าห้องน้ำ มานั่ง แล้วเข้าห้องน้ำ เข้าไปนานมาก พอเรากลาม เขาบอกว่า ‘ถ้ายิงในห้องน้ำจะเป็นยังไง

นะ' เขานั่งกินเหล้าไปเรื่อยๆ จนหัวค่ำ เรากังวลว่าจะเอาสถานการณ์ไม่อยู่ เลยเจรจาขอปิ่น 'ถ้าจะกินเหล้าต่อ เอาเงินไป แล้วเอาปิ่นมานะ' เขาก็ให้ปิ่น เราค่อยๆ แกะกระสุนออก พอเห็นผิดสังเกต เขาเลยแยงกลับ แล้วเดินออกไปหน้าร้าน เรานึกว่าปิ่นไม่มีลูกแล้ว เลยกลับมาขายของต่อ ระหว่างขงน้ำให้ลูกค้า เราได้ยินเสียง ปัง! เขายิงกระจกตุ้โทรศัพท์แล้วเดินมาพูดว่า 'สวยดีนะ' แต่กระสุนเหลือแค่นั้นนั้น เขาเดินกลับมาหาเรา 'ลูกที่เหลืออยู่ไหน ผมไม่ไหวแล้ว' เราใส่กระสุนไว้ในผ้ากันเปื้อน เกิดการยื้อแย่ง สุดท้ายเขามาล้วงเอาไปได้ แล้วผลักรถล้มลง ยังไม่ทันจะลุกขึ้น เขาพุ่งออกไปหน้าร้าน แล้วมีเสียงดัง ปัง! เราเห็นตอนที่เขาล้มลง แล้ว ตอนนั้นทำอะไรไม่ถูก มันมืดไปหมด ไม่รู้สึกตัวเลย จนกระทั่งมีคนมาเขย่าแขนบอกว่า 'เขายังหายใจอยู่นะ'

“เขายิงเข้าที่ขมับขวา กระสุนตัดผ่านสมองแล้วทะลุออกมา ความเสียหายทำให้ร่างกายขยับไม่ได้เลย ขยับได้แค่นิ้วมืออย่างเดียว แต่เรียกชื่อแล้วมองตามนะ ต่อมาก็หันคอได้ช้า ๆ รักษาตัวเองที่โรงพยาบาล 4 เดือนจนอาการทรงตัว หมอให้กลับบ้านดูแลต่อที่บ้าน เขาต้องเจาะคอ เป็นผู้ป่วยนอนติดเตียง ตั้งแต่อายุในห้องไอซียูแล้ว เรากะชิบบอกว่า 'ถ้าจะไปก็ไม่ต้องห่วงอะไร แต่ถ้าจะอยู่ก็ต้องสู้ไปด้วยกัน' ลีก็โกรธบ้าง แต่เราไม่มีทางรู้สึกแบบเดียวกันได้ ภาวะข้างในของเขาคงพิกที่ที่สุดแล้ว เลยไม่ได้โกรธมาก ลีก็โทษตัวเองนะ ทำไมไม่ทิ้งกระสุนไปเลย แต่มันเกิดขึ้นไปแล้ว เลยบอกตัวเองว่า 'จะทำตรงนี้ให้ดีที่สุด' ตอนนั้นเพื่อนๆ ของเขาช่วยเหลือค่าใช้จ่าย เรามีหน้าที่ดูแลอย่างเดียว เข้าใจคำว่าชีวิตอยู่ด้วยความหวังเลย ออกจากห้องไอซียูก็มีความหวัง ได้กลับบ้านก็มีความหวังอีก พอขยับข้อมือ ยกแขน ยิ้ม หัวเราะ และดีขึ้นจนได้ปิดคอ การได้เห็นร่างกายกระเถิบมาเรื่อย ๆ เรามีความหวังอยู่ตลอด

“แต่ช่วงหลังๆ เขาชักบอยขึ้น บางครั้งชักแล้วอ้วกกระจายเต็มห้อง ครั้งสุดท้ายชักไม่หยุด เลยต้องกลับไปโรงพยาบาลอีกครั้ง หมอบอกว่า 'ถ้าเจาะคออีก เขาจะไม่รับรู้อะไรแล้ว ลองนึกถึงเหตุการณ์วันนั้นนะ เขาคงรู้สึกทรมานมาก เลยตัดสินใจทำแบบนั้น แล้วที่ผ่านมาก็สู้มาด้วยกันแล้ว' โอเค งั้นไม่เจาะคอ แล้วย้ายมานอนห้องปกติ ให้ออกซิเจน ช่วงนั้นเรานอนไม่หลับเลย กลับไปเหมือนช่วงแรก ๆ ที่เขายิงตัวเอง แต่คราวนี้ไม่มีหวังแล้ว การไม่เจาะคอทำให้ของเสียสะสม ผ่านไปไม่ถึงหนึ่งอาทิตย์ ขณะกำลังจะออกจากบ้านไปโรงพยาบาล พยาบาลโทรมาว่า 'อาการไม่ค่อยดีแล้วนะ' ไม่กี่วันก่อนหน้านั้น เราเคยพูดกับเขาว่า 'เข้าใจนะ อยู่กันแค่นี้ สู้กันแค่นี้ ไม่โกรธเลย กลับแล้วไปสบายนะ' ตั้งแต่ย้ายมานอนห้องปกติ เราพกวินูเครื่องเล็ก ๆ ติดตัวไว้ตลอด วันนั้นเลยเปิดบทสวดมนต์ให้ฟัง แล้วเขาก็ค่อยๆ หมดลมหายใจ”

“เราเหมือนอกหักและตงงานพร้อมกัน พอเขาไม่อยู่แล้ว เราเหมือนคนอกหัก แล้วตลอดปีกว่าที่เขาอนติดเตียง งานของเราคือการดูแลเขา ชีวิตว่างเปล่าไปเลย ตั้งแต่อาการทรุดลงแล้ว เราเริ่มทำใจ จนวันที่เขาชักไม่หยุด ครั้งนั้นคือที่สุด ความหวังที่มีหมดลงแล้ว จนกระทั่งเขาไปจริง ๆ เราพยายามบอกตัวเองว่า 'เราต้องอยู่ให้ได้ ต้องอยู่ให้ดี ต้องอยู่ให้มีความสุข' ตลอดหลายปีของความสัมพันธ์มีเรื่องราวดี ๆ มากมาย แม้จะผ่านมาหลายปีแล้ว แต่เรายังทำบุญให้เขาทุกวันเกิด-วันเสียชีวิต ถ้าตัวเองมีความสุข มีพลังที่ดี เขาคงรับรู้ได้ แต่ถ้าเอาแต่กล่าวโทษเขา 'ทำไมต้องยิง' 'สู้ใหม่ฉันทเสียเวลาไปกี่ปี' เขาคงไม่มีความสุข เราเชื่อแบบนี้แหละ”

เรื่องเล่า 8 ย่อหน้า

“ผมทำกิจกรรมมาตั้งแต่เรียนที่สวนกุหลาบ พอปี 2518 เข้ามาเรียนนิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ก็สมัครเป็นสมาชิกสภานักศึกษา ช่วงนั้นประเทศเปิดหลัง 14 ตุลาฯ ชาวบ้านมักรวมตัวมาหานักศึกษา เพราะเชื่อว่าพวกเราเป็นความหวัง เป็นตัวเชื่อมไปร้องเรียนต่อรัฐได้ ปี 2519 ประกาศกลับเข้ามา นักศึกษาก็เผล่ออกไป ต่อมาถนอนก็เข้ามาขอเป็นเนรที่วัดบวรฯ คนที่เคยเจ็บปวดจากเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ นักศึกษา ชาวนากรรมกร เรียกร้องให้รัฐบาลนำตัวออกไป หรือไม่ก็ต้องจับมาดำเนินคดี รัฐบาลรับเรื่อง แต่ไม่ทำอะไร อ้างว่าไม่มีกฎหมายให้เนรเทศคนไทย ซึ่งเป็นเรื่องจริง แต่ก็ไม่นำตัวมาขึ้นศาล ฝ่ายนั้นเริ่มปลุกระดม กล่าวหาว่านักศึกษาจะไปเผาวัดบวรฯ คราบเลือดที่ฆ่าคนที่ราชดำเนิน (14 ตุลาคม 2516) ยังล้างออกจากมือไม่หมด แต่กลับมีฝ่ายเชียร์ถนอนขึ้นมา เหตุการณ์ซึกไปกันใหญ่แล้ว”

“สมัยก่อนการประท้วงจะใช้วิธีติดโปสเตอร์ตามที่ต่าง ๆ เรามีเครือข่ายที่ร่วมกัน คือสหภาพแรงงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งมีสำนักงานเขต 7 อยู่ที่นครปฐม สมาชิกไปติดโปสเตอร์ เนื้อหาคือไล่ถนอนออกไป ปรากฏว่าคนที่ไปติดโปสเตอร์ 2 คนถูกแขวนคอที่รั้วโรงงาน นอกจากเรื่องถนอน เราเลยเรียกร้องให้จับคนผิดมาลงโทษ จนกระทั่งวันที่ 4 ตุลาคม มีการสอบวิชาภาษาไทยของนักศึกษาปี 1 เป็นวิชาพื้นฐาน คนสอบเยอะ นักศึกษากลุ่มหนึ่งไฮปาร์คที่ลานโพธิ์เรียกร้องให้นักศึกษาบอยคอตประท้วงโดยการไม่สอบ สุดท้ายการสอบก็ยกเลิก วันนั้นยังมีการเล่นละครประเด็นที่มีคนถูกฆ่าแขวนคอ แล้วเลือกคุณอภิรักษ์ (บัวหักดี) มาเล่นเป็นคนถูกแขวนคอ เขาไม่ใช่คนทำกิจกรรมการเมือง เป็นนักกีฬากรีฑา แต่ชวนมาเพราะเป็นคนตัวเล็ก ผมงกับเขาสนิทกัน ไม่มีใครคิดว่าละครที่เล่นจะนำไปสู่อะไรเลย

“คืนวันที่ 4 เรามาปักหลักชุมนุมในธรรมศาสตร์ ตั้งใจว่าจะยึดเยื้อจนกว่ารัฐบาลจะเอาถนอนออกไป หรือจับมาดำเนินคดี โดยมีเวทีอยู่หน้าตึกโดมฝั่งสนามฟุตบอล เข้าวันที่ 5 หนังสือพิมพ์ดาวสยามตีพิมพ์ภาพ แล้วบอกว่า ละครหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ (พาดหัวว่า แขวนคอหุ่นเหมือนเจ้าฟ้าชาย แผ่นดินเดือด! ศูนย์ฯ เหยียบหัวใจไทยทั้งชาติ) ประสานเสียงกับวิทยุยานเกราะที่โจมตีมาตลอด มีการชวนให้ผู้คนออกมาชุมนุม ตอนบ่ายที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ทั้งลูกเสือชาวบ้าน กระทั่งแดง นวพล บรรยากาศเหมือนทำรบเลย ตกเย็นพวกเขาเคลื่อนมาที่หน้าธรรมศาสตร์ เราก้ปิดประตู (ฝั่งสนามหลวง ใกล้กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ศูนย์นิติฯ แกลงข่าวว่าการแสดงละครไม่ได้มีเจตนาแบบนั้น เหมือนจะมอบตัวเพื่อสู้คดี บรรยากาศยังตึงเครียด ตกตึกมีการเผาบอร์ดที่ติดกับรั้ว มีการขว้างของ แต่ยังไม่มียิงปืน ข้างในพวกเราก็รักษาความปลอดภัยกันโดยนักเรียนช่างกล”

“ตอนนั้นตั้งใจว่าตอนเช้าจะสลายแล้ว เพราะถ้าเลิกตอนกลางคืนมันอันตราย แต่พอตีห้ามีระเบิดลูกแรกยิงเข้ามาที่สนามฟุตบอลด้านตึกบัญชา มีคนเสียชีวิตทันที 5 คน คราวนี้เป็นทหารตำรวจบุกดาหน้ายิงเข้ามา เสียงปืนดังต่อเนื่อง นักศึกษาหนีขึ้นตึกบัญชาบ้าง ตึกวารสารบ้าง ผมอยู่ที่ตึกองค์การนักศึกษา คิดว่าต้องหลบไปทางแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนนั้นคิดว่าคงตายแล้ว พออยู่ต่างจังหวัด ส่งมาเรียนหนังสือ ยังไม่เคยให้เงินเขาสักบาทเลย ในใจสับสนไปหมด ทำไม่ต้องมาฆ่ากันด้วย พวกเราก็ต่อสู้เพื่อประชาชน ซึ่งก็คือพวกเขานั้นแหละ ผมคลานไปตามถนน เพราะกระสุนมาระดับหัว ตอนนั้นหัวรุ่ง เห็นแสงไฟจาก M16 เลย นักศึกษา

คลานตามๆ กันไป ผมคลานถึงหน้าตึกคณะวารสารฯ หนุ่มคนหนึ่งถูกยิงตาย ยิงเข้าตรงนี้ (ท้ายทอย) ทะลุ ออกข้างหน้า ตาไม่ได้หลับ มีไขมันออกมา เป็นครั้งแรกที่เห็นคนตายต่อหน้า

“ประตูด้านท่าพระจันทร์ปิด ผมและนักศึกษาจำนวนหนึ่งเลยวิ่งไปที่แม่น้ำ แล้วกระโดดลงไป วายอ้อมไปขึ้น ที่ท่าพระจันทร์ ตำรวจแก่ๆ คนหนึ่งเป็นคนอุ้มผมขึ้นมา เจ้าหน้าที่บางคนก็มีความเห็นอกเห็นใจนะ ผมเดิน ต่อมาที่ถนนวิเศษวิทยา ปรากฏว่าโดนจับ เขาให้ทุกคนนอน วินาทีนั้นผมตัดสินใจหนี เลยลุกพรวดออกมา ย้อนกลับมาทางตลาดพระเครื่อง เห็นประตูบ้านเปิดอยู่ ก็เข้าไปเลย เจ้าของบ้านให้ขึ้นไปหลบ ชั้นบน ยังจำ ได้เลยว่าเขาเอาหมอนเทศ์กับน้ำมาให้ นักศึกษาหญิงที่หลบอยู่ด้วยกันก็ร้องไห้ ‘พี่ชายหนูถูกยิงตาย’ ประมาณ 11 โมง ลูกชายเจ้าของบ้านเล่าให้พ่อฟังว่า มีคนแห่เอาศพไปที่สนามหลวงด้านแม่ธรณีบีบมวยผม ตอนนั้นผมนึกว่าได้รับชัยชนะเหมือนเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ แต่ฟังๆ ดูแล้วไม่ใช่

“ผมหลบถึง 4 โมงเย็น ชาวบ้านบอกว่าออกมาได้แล้ว นักศึกษาถูกควบคุมตัวไปหมดแล้ว ในธรรมศาสตร์มี แต่ทหารรักษาการณ์ ผมกับรุ่นน้องเดินมาที่ท่าพระจันทร์กลาง ขึ้นเรือข้ามฟากหางยาว มีคนนั่งอยู่แล้ว เป็น นักศึกษา คนขับเรือก็เรียกผู้โดยสารอยู่บนท่า จู๋ ๆ ก็มีลูกเสือชาวบ้านมาพูดว่า ‘มึงอย่าเอาพวกมันไปนะ พวกนี้เป็นคอมมิวนิสต์ มึงติดคุกแน่’ เราเลยเดินขึ้นจากเรือ แล้วเดินไปท่ามหาราช หลังจากนั้นไม่กี่นาที มี เสียง ป๊อ ๆ ๆ ที่อนุสาวรีย์น้ำเงินวิ่งมายิงใส่เรือ แต่เข้าใจว่าไม่มีคนตายนะ ผมระหกระเหินไปทางศิลปากร ข้ามฟากไปท่าพรานนก แล้วแยกย้ายกันกลับบ้าน

“พอมาถึงคืนนั้น ตอนนั้นเป็นนายอำเภออยู่ลำปาง ค่าฉิบหายเลย ทำเรื่องอีกแล้ว มีปัญหาอะไรเยอะแยะ เขากับผมมีความเห็นไม่ตรงกัน เขารู้ว่าถ้าเราอยู่กรุงเทพฯ คงลงเอยที่เข้าป่า เลยเอาตัวเราไปอำเภอแจ้ห่ม ลำปาง 2 เดือน แต่จริง ๆ ผมไม่คิดจะเข้าป่าอยู่แล้ว เพราะไม่ได้เห็นด้วยกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เรามีแนวทางของตัวเอง หลังจากนั้นผมก็กลับมาเรียนต่อจนจบนิติศาสตร์ แล้วก็เริ่มอาชีพทนายมา จนถึงปัจจุบัน

“เพื่อนฝูงเสียชีวิต ความโศกเศร้าเสียใจย่อมมีเป็นธรรมดา แต่เวลาผ่านไป ผมไม่เคียดแค้นใคร คนลี้มเรื่อง 6 ตุลาฯ กันพอสมควร แม้แต่คนรุ่นผมก็ตาม ส่วนคนรุ่นใหม่เขาไม่ลี้มหรอก เพราะเขาไม่รู้เลย ในฐานะคนจัดงานรำลึก 6 ตุลาฯ มาตั้งแต่สมัยนักศึกษา ผมต้องการทำความจริงในเหตุการณ์ให้ปรากฏ เมื่อคุณรู้ คุณจะ ลี้มก็ได้ เราต้องยอมรับว่ามี การเขววนคอ มีการเอาเก้าอี้ฟาด มีการตอกอก มีการเอาคนไปขังแล้วปล่อย ผม ต้องการให้ความสูญเสียชีวิตเป็นบทเรียน ทำอย่างไรที่ความรุนแรงแบบนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก เพราะต่อให้คนตายไป มากแค่ไหน สุดท้ายก็ไม่มีใครได้ประโยชน์เลย”

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวปัญจพร ทาทอง	
วัน เดือน ปี เกิด	26 มิถุนายน 2531	
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี	
วุฒิการศึกษา	ประวัติการศึกษา	โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง
	ระดับประถมศึกษา	จังหวัดสระบุรี
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	จังหวัดสระบุรี
	ระดับปริญญาตรี	โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
		จังหวัดสระบุรี
	ระดับปริญญาโท	คณะมนุษยศาสตร์และ
		สังคมศาสตร์
		สาขาภาษาไทย
		มหาวิทยาลัยขอนแก่น
		คณะอักษรศาสตร์
		สาขาภาษาไทย
		เพื่อการพัฒนาอาชีพ
		มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	18/1 ม.15 ต.บางหัวเสือ จ. สมุทรปราการ 10130	